ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

သံယုတ္တနိကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်

မဟာဝဂ္ဂ

သံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ရိုက်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၅၄၁ ကောဇာ-၁၃၉၉ ၁၉၉၇

၂၄၄၉၃

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် ပိဋကတ်တော်

သံယုတ္တနိုကာယ်ဝင် သုတ္တန်ပိဋကတ်

မဟာဝဂ္ဂ

သံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

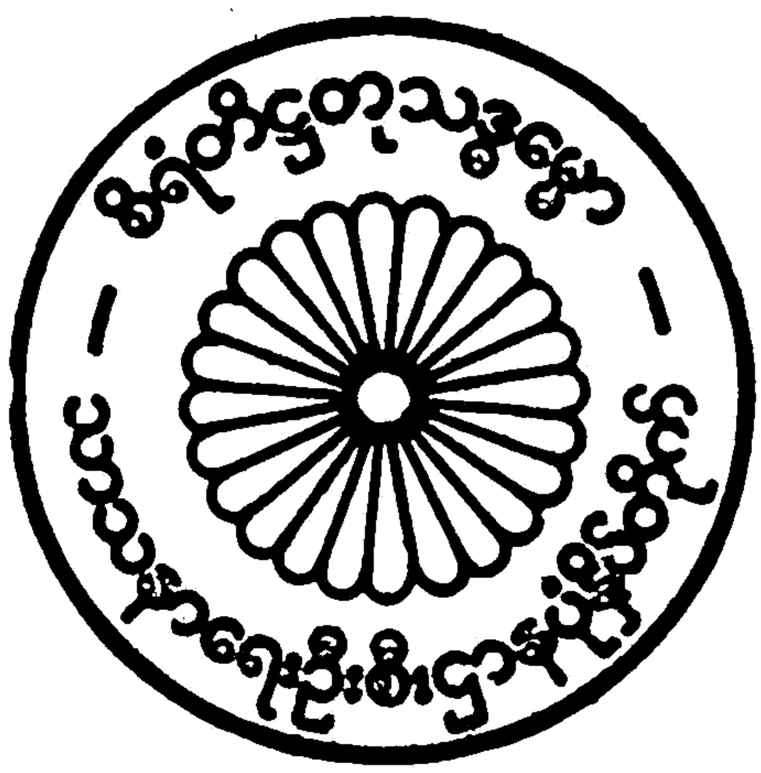

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာနပုံနှိပ်တိုက်၌ရိုပ်နှိပ်သည်။

သာသနာ-၂၅၄၁ ကောဇာ-၁၃၅၉ ၁၉၉၇

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်
မြန်မာပြန်

အကြိမ်	အုပ်ရေ	စုနှစ်
ပထမ	၃၀၀၀	၁၉၆၀
ဒုတိယ	၃၀၀၀	၁၉၆၇
တတိယ	၃၀၀၀	၁၉၉၂
စတုတ္ထ	၁၀၀၀၀	၁၉၉၇

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးညွှန့်မောင်
(မှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ကြိုတင်သိမှတ်ရန် သင်္ကေတလက္ခဏာများ

“ ” ဤကဲ့သို့ ကော်မာပြုလျှင် ကော်မာအတွင်းရှိ စာပိုဒ်များမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဦး၏ ဆိုလိုသော အခြင်းအရာ ‘အာကာရ’ ဟု သိမှတ်ရန်။

‘ ’ ဤကဲ့သို့ ကော်မာပြုလျှင် ရှေ့က ကပ်လျက်ရှိသောပုဒ်နှင့် အဓိပ္ပါယ်သဘောတူ ဟု သိမှတ်ရန်။

“ ‘ ’ ” ဤကဲ့သို့ ကော်မာနှစ်ထပ်ပြုလျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဦး၏ ဆိုလိုသောစကား အတွင်း၌ အခြားပြောဆိုပုံ စကားတရပ်ရှိနေသည် ဟု သိမှတ်ရန်။

( ) ဤကဲ့သို့ ဘရက်ကက် လက်သည်းကွင်းပြုလျှင် ၎င်းအတွင်းရှိ ပုဒ်သည် မူရင်း ပါဠိတော်တွင် တိုက်ရိုက်မလာ၊ မြန်မာအသုံးအနှုန်းအရ ပြည့်စုံစေရန် ဖြည့်စွက်သောပုဒ် ဟု သိမှတ်ရန်။

— ဒက် ခေါ် မျဉ်းတိုကိုပြုလျှင် စကားဝါကျ မဆုံးသေး ဟု သိမှတ်ရန်။

[ ] ဤကဲ့သို့ ကွင်းချိပ်ကိုပြုလျှင် ၎င်းအတွင်းရှိ စာများမှာ ရှေးနည်းတူ ဆက်လက်ပြု လုပ်ရန် (ဖော်ထုတ်ရွတ်ဆိုရန်) မှာထားသော စကားများ ဖြစ်သည် ဟု သိမှတ်ရန်။

၁-၂-ဤကဲ့သို့ စာသားအတွင်း၌ ဂဏန်းကိုပြုလျှင် ၎င်းဂဏန်းရှေ့၌ ကပ်လျက်ရှိသောပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ်စေရန် စာမျက်နှာအောက်ခြေတွင် မျဉ်းသားလျက် သီးခြား ဂဏန်း အစဉ်အလိုက် ဖော်ပြထားသည်ဟု သိမှတ်ရန်။ * ဤကဲ့သို့ ချရုံးပွင့်ပြုခဲ့လည်း ထို့အတူပင် မှတ်သားရန်ဖြစ်ပါသည်။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိကာ

ဦးရေ — အကြောင်းအရာ — မျက်နှာအမှတ်

၁-မဂ္ဂသံယုတ်

၁-အဝိဇ္ဇာဝဂ်

၁-အဝိဇ္ဇာသုတ် ၁
၂-ဥပနဟသုတ် ၂
၃-သာရိပုတ္တသုတ် ၃
၄-ဇာဏုဿောဏိဗြာဟ္မဏသုတ် ၄
၅-ကိမတ္ထိယသုတ် ၆
၆-ပဌမ အညတရဘိက္ခုသုတ် ၇
၇-ဒုတိယ အညတရဘိက္ခုသုတ် ၈
၈-ဝိဘင်္ဂသုတ် ၈
၉-သူကသုတ် ၁၀
၁၀-နန္ဒိယသုတ် ၁၁

၂-ဝိဟာရဝဂ်

၁-ပဌမ ဝိဟာရသုတ် ၁၂
၂-ဒုတိယ ဝိဟာရသုတ် ၁၂
၃-သေက္ခသုတ် ၁၃
၄-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ် ၁၃
၅-ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ် ၁၄
၆-ပဌမ ပရိသုဒ္ဓသုတ် ၁၄
၇-ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓသုတ် ၁၄
၈-ပဌမ ကုက္ကုဠာဏမသုတ် ၁၅
၉-ဒုတိယ ကုက္ကုဠာဏမသုတ် ၁၅
၁၀-တတိယ ကုက္ကုဠာဏမသုတ် ၁၆

၃-မိစ္ဆတ္တဝဂ်

၁-မိစ္ဆတ္တသုတ် ၁၆
၂-အကုသလဓမ္မသုတ် ၁၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-မိစ္ဆတ္တဝဂ်

၃-ပဌမ ပဋိပဒါသုတ် ၁၇
၄-ဒုတိယ ပဋိပဒါသုတ် ၁၇
၅-ပဌမ အာသပ္ပါရိသသုတ် ၁၈
၆-ဒုတိယ အာသပ္ပါရိသသုတ် ၁၈
၇-ကုမ္ဘသုတ် ၁၉
၈-သမာဓိသုတ် ၁၉
၉-ဝေဒနာသုတ် ၁၉
၁၀-ဥတ္တိယသုတ် ၂၀

၄-ပဋိပတ္တိဝဂ်

၁-ပဌမ ပဋိပတ္တိသုတ် ၂၀
၂-ဒုတိယ ပဋိပတ္တိသုတ် ၂၁
၃-ဝိရဒ္ဓသုတ် ၂၁
၄-ပါနုံဂမသုတ် ၂၁
၅-ပဌမ သာမညသုတ် ၂၂
၆-ဒုတိယ သာမညသုတ် ၂၃
၇-ပဌမ ဗြဟ္မညသုတ် ၂၃
၈-ဒုတိယ ဗြဟ္မညသုတ် ၂၃
၉-ပဌမ ဗြဟ္မစရိယသုတ် ၂၃
၁၀-ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယသုတ် ၂၄

၅-အညတိတ္ထိယ ပေယျာလဝဂ်

၁-ရာဂဝိရာဂသုတ် ၂၄
၂-၇-သံယောဇနပ္ပဟာနစသော ၆-သုတ် ၂၅
၈-အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ၂၅

၆-သူရိယပေယျာလဝဂ်

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ် ၂၆
၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ် ၂၆
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ် ၂၆
၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ် ၂၇
၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ် ၂၇
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ် ၂၈

၇-ကေဓမ္မပေယျာလဝဂ်

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ် ၂၀
၂-၆-ပဌမ သီလသမ္မဒါစသော ၅-သုတ် ၂၉
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္မဒါသုတ် ၂၉
၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ် ၃၀
၂-၆-သီလသမ္မဒါစသော ၅-သုတ် ၃၀
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္မဒါသုတ် ၃၀

၈-ဒုတိယ ကေဓမ္မပေယျာလဝဂ်

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ် ၃၁
၂-၆-သီလသမ္မဒါစသော ၅-သုတ် ၃၁
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္မဒါသုတ် ၃၂
၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ် ၃၂
၂-၆-သီလသမ္မဒါစသော ၅-သုတ် ၃၃
၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္မဒါသုတ် ၃၃

၉-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-ပဌမ ပါစီနနိန္နသုတ် ၃၃
၂-၅-ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္နသုတ် ၄-သုတ် ၃၄
၆-ဆဋ္ဌ ပါစီနနိန္နသုတ် ၃၄
၁-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၃၄
၂-၆-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၅-သုတ် ၃၅

၂-ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-ပဌမ ပါစီနနိန္နသုတ် ၃၅
၂-၆-ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္နသုတ် ၅-သုတ် ၃၆
၇-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၃၆
၈-၁၂-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၅-သုတ် ၃၇
၁၃-ပဌမ ပါစီနနိန္နသုတ် ၃၇
၁၄-၁၈-ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္နသုတ် ၃၇
၁၉-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၃၈
၂၀-၂၄-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၃၈
၂၅-ပဌမ ပါစီနနိန္နသုတ် ၃၉
၂၆-၃၀-ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္နသုတ် ၃၉

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၂-ဒုတိယ ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ်

၃၁-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၄၀
၃၂-၃၆-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၄၀

၅-အပွဓာဒပေယျာလဝဂ်

၁-တထာဂတသုတ် ၄၀
၂-ပဒသုတ် ၄၂
၃-၇-ကူဋာဒိသုတ် ၄၃
၈-၁၀-စန္ဒိမာဒိသုတ် ၄၃

၆-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-ဗလသုတ် ၄၄
၂-ဗီဇသုတ် ၄၆
၃-နဒီသုတ် ၄၆
၄-သူကသုတ် ၄၈
၅-အာကာသသုတ် ၄၉
၈-ပဌမ မေဃသုတ် ၄၉
၉-ဒုတိယ မေဃသုတ် ၅၀
၁၀-နာဝါသုတ် ၅၀
၁၁-အာဂန္တုကသုတ် ၅၁
၁၂-နဒီသုတ် ၅၂

၇-သေနာဝဂ်

၁-သေနာသုတ် ၅၃
၂-ဝိဓာသုတ် ၅၅
၃-အာသဝသုတ် ၅၅
၄-ဘဝသုတ ၅၅
၅-ဒုက္ခတာသုတ် ၅၆
၆-ခီလသုတ် ၅၆
၇-မလသုတ် ၅၆
၈-နီဃသုတ် ၅၇
၉-ဝေဒနာသုတ် ၅၇
၁၀-တဏှာသုတ် ၅၇
၁၁-တသိနာသုတ် ၅၈

ရ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၈-သြဃဝဂ်

၁-သြဃသုတ် ၅၈
၂-ယောဂသုတ် ၅၈
၃-ဥပါဒါနသုတ် ၅၉
၄-ဂန္ထသုတ် ၅၉
၅-အနုသယသုတ် ၅၉
၆-ကာမဂုဏသုတ် ၆၀
၇-နီဝရဏသုတ် ၆၀
၈-ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတ် ၆၀
၉-သြရမ္ဘာဂိယသုတ် ၆၀
၁၀-ဥဒ္ဓံဘာဂိယသုတ် ၆၁

၂-ဗောဇ္ဈင်္သယုတ်

၁-ပဗ္ဗတဝဂ်

၁-ဟိမဝန္တသုတ် ၆၂
၂-ကာယသုတ် ၆၂
၃-သီလသုတ် ၆၅
၄-ဝတ္ထသုတ် ၆၈
၅-ဘိက္ခုသုတ် ၆၉
၆-ကုဏ္ဍလိယသုတ် ၆၉
၇-ကုဋ္ဌဝဂါရသုတ် ၇၂
၈-ဥပဝါနသုတ် ၇၂
၉-ပဌမ ဥပ္ပန္နသုတ် ၇၃
၁၀-ဒုတိယ ဥပ္ပန္နသုတ် ၇၃

၂-ကိလဉ်နဝဂ်

၁-ပါဏာသုတ် ၇၄
၂-ပဌမ သူဂရိယူပမသုတ ၇၄
၃-ဒုတိယ သူဂရိယူပမသုတ် ၇၄
၄-ပဌမ ကိလဉ်နသုတ် ၇၅
၅-ဒုတိယ ကိလဉ်နသုတ် ၇၆
၆-တတိယ ကိလဉ်နသုတ် ၇၇
၇-ပါရဂိမသုတ် ၇၇
၈-ဇိဏ္ဏသုတ် ၇၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၈-နိရောဓဝဂ်	
၃-အာဟာရေပဋိကူလသညာသုတ်	....	၁၂၁
၄-အနဘိရတိသုတ်	....	၁၂၁
၅-အနိစ္စသုတ်	....	၁၂၁
၆-ဒုက္ခသုတ်	....	၁၂၁
၇-အနတ္တသုတ်	....	၁၂၁
၈-ပဟာနသုတ်	....	၁၂၂
၉-ဝိရာဂသုတ်	....	၁၂၂
၁၀-နိရောဓသုတ်	....	၁၂၂
	၉-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်	
၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ်	....	၁၂၃
	၁၀-အပ္ပမာဒဝဂ်	
၁-၁၀-တထာဂတာဒီသုတ်	....	၁၂၄
	၁၁-ဗလကရဏီယဝဂ်	
၁-၁၂-ဗလာဒီသုတ်	....	၁၂၄
	၁၂-သေနာဝဂ်	
၁-၁၀-သေနာဒီသုတ်	....	၁၂၄
	၁၃-ဩဃဝဂ်	
၁-၉-ဩဃာဒီသုတ်	....	၁၂၄
၁၀-ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသုတ်	....	၁၂၅
	၁၄-ပုနဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်	
၃၁၂-၃၂၃-ပုနဂင်္ဂါနဒီအာဒီသုတ်	....	၁၂၅
	၁၅-ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်	
၃၂၄-၃၃၃-တထာဂတာဒီသုတ်	....	၁၂၅
	၁၆-ပုနဗလကရဏီယဝဂ်	
၃၃၄-၃၄၅-ပုနဗလာဒီသုတ်	....	၁၂၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၁၇-ပုနသေနာဝက်	
၃၄၆-၃၅၆-ပုနသေနာဒိသုတ်	....	၁၂၆
	၁၈-ပုနသြဃဝက်	
၃၅၇-၃၆၆-ပုနသြဃာဒိသုတ်	....	၁၂၆
	၃-သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်	
	၁-အမ္မပါလိဝက်	
၁-အမ္မပါလိသုတ်	....	၁၂၇
၂-သတိသုတ်	....	၁၂၇
၃-ဘိက္ခုသုတ်	....	၁၂၈
၄-သာလသုတ်	....	၁၃၀
၅-အကုသလရာသိသုတ်	....	၁၃၁
၆-သကုဏဂ္ဃိသုတ်	....	၁၃၂
၇-မက္ကဋ္ဌသုတ်	....	၁၃၃
၈-သူဒသုတ်	....	၁၃၅
၉-ဂိလာနသုတ်	....	၁၃၇
၁၀-ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်	....	၁၃၉
	၂-နာလန္ဒဝက်	
၁-မဟာပုရိသသုတ်	....	၁၄၂
၂-နာလန္ဒသုတ်	....	၁၄၂
၃-စုန္ဒသုတ်	....	၁၄၅
၄-ဥက္ကစေလသုတ်	....	၁၄၆
၅-ဗာဟိယသုတ်	....	၁၄၈
၆-ဥတ္တိယသုတ်	....	၁၄၉
၇-အရိယသုတ်	....	၁၅၀
၈-ဗြဟ္မသုတ်	....	၁၅၀
၉-သေဒကသုတ်	....	၁၅၁
၁၀-ဇနပဒကလျာဏီသုတ်	....	၁၅၂
	၃-သီလဋ္ဌိတိဝက်	
၁-သီလသုတ်	....	၁၅၃
၂-စိရဋ္ဌိတိသုတ်	....	၁၅၄
၃-ပရိဟာနသုတ်	....	၁၅၅

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၂-ကိလာနဝဂ်

၉-အရိယသုတ် ၂၈
၁၀-နိဗ္ဗိဒါသုတ် ၂၉

၃-ဥဒါယိဝဂ်

၁-ဗောဓေယျသုတ် ၂၉
၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ် ၂၉
၃-ဌာနိယသုတ် ၁၀
၄-အယောနိသောမနသိကာရသုတ် ၁၁
၅-အပရိဟာနိယသုတ် ၁၁
၆-တဏှက္ခယသုတ် ၁၂
၇-တဏှာနိရောဓသုတ် ၁၂
၈-နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ် ၁၃
၉-ကေဓမ္မသုတ် ၁၃
၁၀-ဥဒါယိသုတ် ၁၄

၄-နိဝရဏဝဂ်

၁-ပဌမ ကုသလသုတ် ၁၅
၂-ဒုတိယ ကုသလသုတ် ၁၆
၃-ဥပက္ကိလေသသုတ် ၁၆
၄-အနုပက္ကိလေသသုတ် ၁၇
၅-အယောနိသောမနသိကာရသုတ် ၁၇
၆-ယောနိသောမနသိကာရသုတ် ၁၈
၇-ဗုဒ္ဓိသုတ် ၁၈
၈-အာဝရဏနိဝရဏသုတ် ၁၈
၉-ရုက္ခသုတ် ၁၉
၁၀-နိဝရဏသုတ် ၁၉

၅-စက္ကဝတ္တိဝဂ်

၁-ဝိဓာသုတ် ၂၂
၂-စက္ကဝတ္တိသုတ် ၂၂
၃-မာရသုတ် ၂၂
၄-ဒုပ္ပညသုတ် ၂၃
၅-ပညာဓန္တသုတ် ၂၃

၅-စက္ကဝတ္တိဝဂ်

၆-ဒလိဒ္ဒသုတ် ၉၃
၇-အဒလိဒ္ဒသုတ် ၉၄
၈-အာဒိစ္စသုတ် ၉၄
၉-အဇ္ဈတ္တိကဂ်သုတ် ၉၄
၁၀-ဗာဟိရဂ်သုတ် ၉၅

၆-သာကစ္ဆဝဂ်

၁-အာဟာရသုတ် .... ၉၅.
၂-ပရိယာယသုတ် ၁၀၀
၃-အဂ္ဂိသုတ် ၁၀၂
၄-မေတ္တာသဟဂတသုတ် ၁၀၄
၅-သင်္ဂါရဝသုတ် ၁၁၀
၆-အဘယသုတ် ၁၁၅

၇-အာနာပါနဝဂ်

၁-အင်္ဂီကမဟာဘူတသုတ် ၁၁၇
အညတရဖလသုတ် ၁၁၇
မဟာဋ္ဌာနသုတ် ၁၁၇
ယောဂက္ခေမသုတ် ၁၁၈
သံဝေဂသုတ် ၁၁၈
ဖာသုဝိဟာရသုတ် ၁၁၈
၂-ပဋ္ဌာနသညာသုတ် ၁၁၉
၃-ဝိနီလကသုတ် ၁၁၉
၄-ဝိစ္ဆိဒ္ဒကသုတ် ၁၁၉
၅-ညဒ္ဓမာတကသုတ် ၁၁၉
၆-မေတ္တာသုတ် ၁၂၀
၇-ကရဏာသုတ် ၁၂၀
၈-မုဒိတာသုတ် ၁၂၀
၉-ဥပေက္ခာသုတ် ၁၂၀
၁၀-အာနာပါနသုတ် ၁၂၀

၈-နိရောဓဝဂ်

၁-အသုဘသညာသုတ် ၁၂၀
၂-မရဏသုတ် ၁၂၁

ဦးဒေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-သီလဋ္ဌိတိဝဂ်

၄-သုဒ္ဓသုတ် ၁၅၆
၅-အညတရဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၅၆
၆-ပဒေသသုတ် ၁၅၇
၇-သမတ္တသုတ် ၁၅၇
၈-လောကသုတ် ၁၅၈
၉-သီရိဓမ္မသုတ် ၁၅၈
၁၀-မာနဒိန္နသုတ် ၁၆၀

၄-အနနုဿုတဝဂ်

၁-အနနုဿုတသုတ် ၁၆၀
၂-ဝိရာဂသုတ် ၁၆၁
၃-ဝိရဒ္ဓသုတ် ၁၆၂
၄-ဘာဝိတသုတ် ၁၆၂
၅-သတိသုတ် ၁၆၃
၆-အညာသုတ် ၁၆၃
၇-ဆန္ဒသုတ် ၁၆၄
၈-ပရိညာတသုတ် ၁၆၄
၉-ဘာဝနာသုတ် ၁၆၅
၁၀-ဝိဘင်္သုတ် ၁၆၆

၅-အမတဝဂ်

၁-အမတသုတ် ၁၆၇
၂-သမုဒယသုတ် ၁၆၇
၃-မဂ္ဂသုတ် ၁၆၇
၄-သတိသုတ် ၁၆၉
၅-ကုသလရာသိသုတ် ၁၆၉
၆-ပါတိမောက္ခသံဝရသုတ် ၁၆၉
၇-ဒုစ္စရိတသုတ ၁၇၀
၈-မိတ္တသုတ် ၁၇၁
၉-ဝေဒနာသုတ် ၁၇၂
၁၀-အာသဝသုတ် ၁၇၂

၆-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ် ၁၇၃

၂-အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀-တထာဂတစသော ၁၀-သုတ် ၁၇၃

၈-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ် ၁၇၃

၉-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ် ၁၇၄

၁၀-ခြဃဝဂ်

၁-၁၀-ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယစသော ၁၀-သုတ် ၁၇၄

၄-ဣန္ဒြိယသံယုတ်

၁-သုဒ္ဓိကဝဂ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ် ၁၇၅
၂-ပဌမ သောတာပန္နသုတ် ၁၇၅
၃-ဒုတိယ သောတာပန္နသုတ် ၁၇၅
၄-ပဌမ အရဟန္တသုတ် ၁၇၅
၅-ဒုတိယ အရဟန္တသုတ် ၁၇၆
၆-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၇၆
၇-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၇၇
၈-ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ် ၁၇၇
၉-ပဌမ ဝိဘင်္သုတ် ၁၇၇
၁၀-ဒုတိယ ဝိဘင်္သုတ် ၁၇၈

၂-မုဒုတရဝဂ်

၁-ပဋိလာဘသုတ် ၁၈၀
၂-ပဌမ သံခိတ္တသုတ် ၁၈၁
၃-ဒုတိယ သံခိတ္တသုတ် ၁၈၁
၄-တတိယ သံခိတ္တသုတ် ၁၈၂
၅-ပဌမ ဝိတ္ထာရသုတ် ၁၈၂
၆-ဒုတိယ ဝိတ္ထာရသုတ် ၁၈၃
၇-တတိယ ဝိတ္ထာရသုတ် ၁၈၃
၈-ပဋိပန္နသုတ် ၁၈၄

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၂-မုဒုတရစဝဂ်

၉-သမ္မန္နသုတ် ၁၀၄
၁၀-အာသဝက္ခယသုတ် ၁၀၅

၃-ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ်

၁-ပုန္ဗသုတ် ၁၀၅
၂-ဇိဝတိန္ဒြိယသုတ် ၁၀၅
၃-အညိန္ဒြိယသုတ် ၁၀၆
၄-ကေဗဇိသုတ် ၁၀၆
၅-သုဒ္ဓကသုတ် ၁၀၆
၆-သောတာပန္နသုတ် ၁၀၇
၇-အရဟန္တသုတ် ၁၀၇
၈-သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ် ၁၀၈
၉-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၀၈
၁၀-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်.... .... ၁၀၈

၄-သုခိန္ဒြိယဝဂ်

၁-သုဒ္ဓိကသုတ် ၁၀၉
၂-သောတာပန္နသုတ် ၁၀၉
၃-အရဟန္တသုတ် ၁၀၉
၄-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၀၉
၅-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၁၀
၆-ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ် ၁၁၀
၇-ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ် ၁၁၁
၈-တတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ် ၁၁၂
၉-ကဠောပမသုတ် ၁၁၃
၁၀-ဥပဝဋ္ဋပါဋိကသုတ် ၁၁၄

၅-ဇရာဝဂ်

၁-ဇရာမရဏသုတ် ၁၁၆
၂-ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ် ၁၁၇
၃-သာကေတသုတ် ၁၁၈
၄-ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကသုတ် ၁၁၉
၅-ပဌမ ပုဗ္ဗာရာမသုတ် ၂၀၀

ဦးရေ　　အကြောင်းအရာ　　မျက်နှာအမှတ်

၅-ဇရာဝဂ်

၆-ဒုတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ် ၂၀၁
၇-တတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ် ၂၀၁
၈-စတုတ္ထ ပုဗ္ဗာရာမသုတ် ၂၀၂
၉-ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဝါဇသုတ် ၂၀၂
၁၀-အာဝဏသုတ် ၂၀၃

၆-သူကရခတဝဂ်

၁-သာလသုတ် ၂၀၅
၂-မလ္လိကသုတ် ၂၀၆
၃-သေခသုတ် ၂၀၆
၄-ပဒသုတ် ၂၀၈
၅-သာရသုတ် ၂၀၈
၆-ဟတ္ထိဠိတသုတ် ၂၀၉
၇-သဟမ္မတိဗြဟ္မသုတ် ၂၀၉
၈-သူကရခတသုတ် ၂၁၀
၉-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ် ၂၁၁
၁၀-ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ် ၂၁၂

၇-ဗောဓိပက္ခိယဝဂ်

၁-သံယောဇနသုတ် ၂၁၂
၂-အနုသယသုတ် ၂၁၂
၃-ပရိညာသုတ် ၂၁၂
၄-အာသဝက္ခယသုတ် ၂၁၃
၅-ပဌမ ဖလသုတ် ၂၁၃
၆-ဒုတိယ ဖလသုတ် ၂၁၃
၇-ပဌမ ရဂသုတ် ၂၁၄
၈-ဒုတိယ ရဂသုတ် ၂၁၄
၉-တတိယ ရဂသုတ် ၂၁၅
၁၀-စတုတ္ထ ရဂသုတ် ၂၁၅

၈-ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစီနစသော ၁၂-သုတ် ၂၁၅

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၁၂-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃစသော ၁၀-သုတ် ၂၁၆

၁၃-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစီနစသော ၁၂-သုတ် ၂၁၆

၁၇-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃစသော ၁၀-သုတ် ၂၁၇

၅-သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစီနစသော ၁၂-သုတ် ၂၁၈

၂-အပ္ပမာဒဝဂ်

၃-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလကရဏီယစသော ၁၂-သုတ် ၂၁၉

၄-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ် ၂၁၉

၅-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃစသော ၁၁-သုတ် ၂၂၀

၆-ဗလသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ် ၂၂၁

၅-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃစသော ၁၀-သုတ် ၂၂၁

၆-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစီနစသော ၁၂-သုတ် ၂၂၂

ဒါဇင်ဘောင်အကြောင်း ၁

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်အကြောင်း ၂

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်မှတ်တမ်း ၃

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ် ၄

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၅

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၆

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၇

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၈

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၉

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၁၀

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၁၁

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၁၂

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၁၃

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၁၄

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၁၅

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား ၁၆

ဘုရားဖူးခရီးစဉ်ကုန်ကျစရိတ်ဇယား .....

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-အယောဂုဇဝဂ်

၃-ဘိက္ခုသုတ် ၂၅၁
၄-သုဒ္ဓိကသုတ် ၂၅၁
၅-ပဌမ ဖလသုတ် ၂၅၁
၆-ဒုတိယ ဖလသုတ် ၂၅၂
၇-ပဌမ အာနန္ဒသုတ် ၂၅၂
၈-ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ် ၂၅၃
၉-ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်.... .... ၂၅၄
၁၀-ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ် ၂၅၄
၁၁-မောဂ္ဂလာနသုတ် ၂၅၅
၁၂-တထာဂတသုတ် ၂၅၆

၄-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ် ၂၅၇

၈-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃာဒိသုတ် ၂၅၈

၈-အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

၁-ရဟောဂတဝဂ်

၁-ပဌမ ရဟောဂတသုတ် ၂၅၉
၂-ဒုတိယ ရဟောဂတသုတ် ၂၆၁
၃-သုတနုသုတ် ၂၆၂
၄-ပဌမ ကဏ္ဍကီသုတ် ၂၆၂
၅-ဒုတိယ ကဏ္ဍကီသုတ် ၂၆၃
၆-တတိယ ကဏ္ဍကီသုတ် ၂၆၃
၇-တဏှက္ခယသုတ် ၂၆၄
၈-သလဋ္ဌဂဂါရသုတ် ၂၆၄
၉-အမ္ဗပါလိဝနသုတ် ၂၆၅
၁၀-ဗာဠိဂိလာနသုတ် ၂၆၆

၂-ဒုတိယဝဂ်

၁-ကပ္ပသဟာယသုတ် ၂၆၆
၂-ဣဒ္ဓိဝိဓသုတ် ၂၆၇
၃-ဒိဗ္ဗသောတသုတ်.... .... ၂၆၇

၂-ဒုတိယဝဂ်

၄-စေတောပရိယသုတ် ၂၆၇
၅-ဌာနသုတ် ၂၆၈
၆-ကမ္မသမာဒါနသုတ် ၂၆၈
၇-သဗ္ဗတ္ထဂါမိနီသုတ် ၂၆၈
၈-နာနာဓာတုသုတ် ၂၆၈
၉-နာနာဓိမုတ္တိသုတ် ၂၆၉
၁၀-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တာသုတ် ၂၆၉
၁၁-စျာနာဒိသုတ် ၂၆၉
၁၂-ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ် ၂၆၉
၁၃-ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ် ၂၆၉
၁၄-အာသဝက္ခယသုတ် ၂၇၀

၉-စျာနသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-စျာန်စသော ၁၂-သုတ် ၂၇၁

၅-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ် ၂၇၂

၁၀-အာနာပါနသံယုတ်

၁-ကောဓမ္မဝဂ်

၁-ကောဓမ္မသုတ် ၂၇၃
၂-ဗောဇ္ဈင်္ကသုတ် ၂၇၄
၃-သုဒ္ဓိကသုတ် ၂၇၄
၄-ပဌမ ဖလသုတ် ၂၇၅
၅-ဒုတိယ ဖလသုတ် ၂၇၅
၆-အရိဋ္ဌသုတ် ၂၇၆
၇-မဟာကပ္ပိနသုတ် ၂၇၇
၈-ပဒီပေါပမသုတ် ၂၇၈
၉-ဝေသာလီသုတ် ၂၈၀
၁၀-ကိမိလသုတ် ၂၈၂

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၂-ဒုတိယဝဂ်	
၁-ဣစ္ဆာနင်္ဂလသုတ်	....	၂၈၅
၂-ကခေ်ယျသုတ်	....	၂၈၆
၃-ပဋမ အာနန္ဒသုတ်	....	၂၈၈
၄-ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်	....	၂၉၂
၅-ပဋမ ဘိက္ခုသုတ်	....	၂၉၃
၆-ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်	....	၂၉၄
၇-သံယောဇနပ္ပဟာနသုတ်	....	၂၉၈
၈-အနုသယသမုဂ္ဃါတသုတ်	....	၂၉၈
၉-အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်	....	၂၉၈
၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်	....	၂၉၈
	၁၁-သောတာပတ္တိသံယုတ်	
	၁-ဝေဠုဒ္ဒါရဝဂ်	
၁-စက္ကဝတ္တိရာဇသုတ်	....	၂၉၉
၂-ဗြဟ္မစရိယောဂဓသုတ်	....	၃၀၀
၃-ဒီဃာဝုဥပါသကသုတ်	....	၃၀၁
၄-ပဋမ သာရိပုတ္တသုတ်	....	၃၀၃
၅-ဒုတိယ သာရိပုတ္တသုတ်	....	၃၀၄
၆-ထပတိသုတ်	....	၃၀၄
၇-ဝေဠုဒ္ဒါရေယျသုတ်	....	၃၀၈
၈-ပဋမ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်	....	၃၁၂
၉-ဒုတိယ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်	....	၃၁၃
၁၀-တတိယ ဂိဉ္ဇကာဝသထသုတ်	....	၃၁၃
	၂-ရာဇကာရာမဝဂ်	
၁-သဟဿဘိက္ခုနိသံဃသုတ်	....	၃၁၅
၂-ဗြာဟ္မဏသုတ်	....	၃၁၆
၃-အာနန္ဒတ္ထေရသုတ်	....	၃၁၆
၄-ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်	....	၃၁၈
၅-ဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတဘယသုတ်	....	၃၁၈
၆-ပဋမ မိတ္တာမစ္စသုတ်	....	၃၁၉
၇-ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စသုတ်	....	၃၁၉
၈-ပဋမ ဒေဝစာရိကသုတ်	....	၃၂၀

၂-ရာဇကာရာမဝဂ်

၂-ဒုတိယ ဒေဝစာရိကသုတ် ၃၂၁
၁၀-တတိယ ဒေဝစာရိကသုတ် ၃၂၃

၃-သရဏာဂမဝဂ်

၁-ပဌမ မဟာနာမသုတ် ၃၂၆
၂-ဒုတိယ မဟာနာမသုတ် ၃၂၁
၃-ဂေါဓသက္ကသုတ် ၃၂၆
၄-ပဌမ သရဏာနိသက္ကသုတ် ၃၂၉
၅-ဒုတိယ သရဏာနိသက္ကသုတ် ၃၃၁
၆-ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ် ၃၃၅
၇-ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ် ၃၃၉
၈-ပဌမ ဘယဝေရူပသန္တသုတ် ၃၄၂
၉-ဒုတိယ ဘယဝေရူပသန္တသုတ် ၃၄၃
၁၀-နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ် ၃၄၃

၄-ပုဏ္ဏာဘိသန္ဒဝဂ်

၁-ပဌမ ပုဏ္ဏာဘိသန္ဒသုတ် ၃၄၄
၂-ဒုတိယ ပုဏ္ဏာဘိသန္ဒသုတ် ၃၄၅
၃-တတိယ ပုဏ္ဏာဘိသန္ဒသုတ် ၃၄၆
၄-ပဌမ ဒေဝပဒသုတ် ၃၄၆
၅-ဒုတိယ ဒေဝပဒသုတ် ၃၄၇
၆-ဒေဝသဘာဂသုတ် ၃၄၈
၇-မဟာနာမသုတ် ၃၄၈
၈-ဝဿသုတ် ၃၄၉
၉-ကာဠိဂေါဓာသုတ် ၃၅၀
၁၀-နန္ဒိယသက္ကသုတ် ၃၅၁

၅-သဂါထကပုဏ္ဏာဘိသန္ဒဝဂ်

၁-ပဌမ အဘိသန္ဒသုတ် ၃၅၃
၂-ဒုတိယ အဘိသန္ဒသုတ် ၃၅၄
၃-တတိယ အဘိသန္ဒသုတ် ၃၅၅
၄-ပဌမ မဟဒ္ဓနသုတ် ၃၅၆
၅-ဒုတိယ မဟဒ္ဓနသုတ် ၃၅၆

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၅-သဂါထကပုညာဘိသန္ဒဝဂ်

၆-သုဒ္ဓကာသုတ် ၃၅၃
၇-နန္ဒိယသုတ် ၃၅၃
၈-ဘဒ္ဒိယသုတ် ၃၅၈
၉-မဟာနာမသုတ် ၃၅၈
၁၀-အင်္ဂသုတ် ၃၅၉

၆-သပ္ပညဝဂ်

၁-သဂါထကသုတ် ၃၅၉
၂-ဝဿံဝုတ္ထသုတ် ၃၆၀
၃-ဓမ္မဒိန္နသုတ် ၃၆၁
၄-ကိလာနသုတ် ၃၆၂
၅-သောတာပတ္တိဖလသုတ် ၃၆၄
၆-သကဒါဂါမိဖလသုတ် ၃၆၄
၇-အနာဂါမိဖလသုတ် ၃၆၄
၈-အရဟတ္တဖလသုတ် ၃၆၄
၉-ပညာပဋိလာဘသုတ် ၃၆၄
၁၀-ပညာဝုဋ္ဌိသုတ် ၃၆၅
၁၁-ပညာဝေပုလ္လသုတ် ၃၆၅

၇-မဟာပညဝဂ်

၁-မဟာပညာသုတ် ၃၆၅
၂-ပုထုပညာသုတ် ၃၆၅
၃-ဝိပုလပညာသုတ် ၃၆၅
၄-ဂမ္ဘီရပညာသုတ် ၃၆၅
၅-အပ္ပမတ္တပညာသုတ် ၃၆၆
၆-ဘူရိပညာသုတ် ၃၆၆
၇-ပညာဗာဟုလ္လသုတ် ၃၆၆
၈-သီဃပညာသုတ် ၃၆၆
၉-လဟုပညာသုတ် ၃၆၆
၁၀-ဟာသပညာသုတ် ၃၆၆
၁၁-ဇဝနပညာသုတ် ၃၆၆
၁၂-တိက္ခပညာသုတ် ၃၆၇
၁၃-နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ် ၃၆၇

၁၂-သစ္စသံယုတ်

၁-သမာဓိဝဂ်

၁-သမာဓိသုတ် ၃၆၈
၂-ပဋိသလ္လာနသုတ် ၃၆၈
၃-ပဌမ ကုလပုတ္တသုတ် ၃၆၈
၄-ဒုတိယ ကုလပုတ္တသုတ် ၃၆၉
၅-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၃၇၀
၆-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ် ၃၇၀
၇-ဝိတက္ကသုတ် ၃၇၁
၈-စိန္တီသုတ် ၃၇၁
၉-ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ် ၃၇၂
၁၀-တိရစ္ဆာနကထာသုတ် ၃၇၃

၂-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ်

၁-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ် ၃၇၃
၂-တထာဂတသုတ် ၃၇၄
၃-ခန္ဓသုတ် ၃၇၈
၄-အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ် ၃၇၉
၅-ပဌမ ဓာရဏသုတ် ၃၈၀
၆-ဒုတိယ ဓာရဏသုတ် ၃၈၁
၇-အဝိဇ္ဇာသုတ် ၃၈၂
၈-ဝိဇ္ဇာသုတ် ၃၈၂
၉-သက်္ခသနသုတ် ၃၈၃
၁၀-တထသုတ် ၃၈၃

၃-ကောဋိဂါမဝဂ်

၁-ပဌမ ကောဋိဂါမသုတ် ၃၈၄
၂-ဒုတိယ ကောဋိဂါမသုတ် ၃၈၅
၃-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသုတ်.... .... ၃၈၅
၄-အရဟန္တသုတ် ၃၈၆
၅-အာသဝက္ခယသုတ် ၃၈၆
၆-မိတ္တသုတ် ၃၈၇
၇-တထသုတ် ၃၈၇
၈-လောကသုတ် ၃၈၈

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-ကောဋိဂါမဝဂ်

၉-ပရိညေယျသုတ် ၃၀၈
၁၀-ဂဝမွတိသုတ် ၃၀၉

၄-သီသပါဝနဝဂ်

၁-သီသပါဝနသုတ် ၃၀၉
၂-ခဒိရပတ္တသုတ် ၃၉၀
၃-ဒဏ္ဍသုတ် ၃၉၁
၄-စေလသုတ် ၃၉၁
၅-သတ္တိသတသုတ် ၃၉၂
၆-ပါဏာသုတ် ၃၉၂
၇-ပဌမ သူရိယသုတ် ၃၉၃
၈-ဒုတိယ သူရိယသုတ် ၃၉၃
၉-ဣန္ဒခီလသုတ် ၃၉၄
၁၀-ဝါဒတ္ထိကသုတ် ၃၉၅

၅-ပပါတဝဂ်

၁-လောကစိန္တာသုတ် ၃၉၆
၂-ပပါတသုတ် ၃၉၇
၃-မဟာပရိဠာဟသုတ် ၃၉၉
၄-ကူဋာဂါရသုတ် ၄၀၀
၅-ဝါလသုတ် ၄၀၁
၆-အန္ဓကာရသုတ် ၄၀၂
၇-ပဌမ ဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ် ၄၀၃
၈-ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ် ၄၀၄
၉-ပဌမ သိနေရုပမ္မတရာဇသုတ် ၄၀၄
၁၀-ဒုတိယ သိနေရုပမ္မတရာဇသုတ် ၄၀၅

၆-အဘိသမယဝဂ်

၁-နခသိခသုတ် ၄၀၆
၂-ပေါက္ခရဏီသုတ် ၄၀၆
၃-ပဌမ သံဘေဇ္ဇသုတ် ၄၀၇
၄-ဒုတိယ သံဘေဇ္ဇသုတ် ၄၀၇
၅-မဟာပထဝီသုတ် ၄၀၇

ဦးရေ အကြောင်းအရာ မျက်နှာအမှတ်

၃-အဘိသမယဝဂ်

၆-ဒုတိယ မဟာပထဝီသုတ် ၄၀၈
၇-ပဌမ မဟာသမုဒ္ဒသုတ် ၄၀၈
၈-ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒသုတ် ၄၀၉
၉-ပဌမ ပဗ္ဘတူပမသုတ် ၄၀၉
၁၀-ဒုတိယ ပဗ္ဘတူပမသုတ် ၄၀၉

၂-ပဌမ အာဃာတဝဂ္ဂ ပေယျာလဝဂ်

၁-အာဃာတသုတ် ၄၁၀
၂-ပစ္စန္တသုတ် ၄၁၁
၃-ပညာသုတ် ၄၁၁
၄-သုခုမေရယသုတ် ၄၁၁
၅-ဩဒကသုတ် ၄၁၁
၆-မတ္တေယျသုတ် ၄၁၂
၇-ပေတ္တေယျသုတ် ၄၁၂
၈-သာမညသုတ် ၄၁၂
၉-ဗြဟ္မညသုတ် ၄၁၂
၁၀-ပစာယိကသုတ် ၄၁၂

၄-ဒုတိယ အာဃာတဝဂ္ဂ ပေယျာလဝဂ်

၁-ပါဏာတိပါတသုတ် ၄၁၃
၂-အဒိန္နာဒါနသုတ်.... .... ၄၁၃
၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ် ၄၁၃
၄-မုသာဝါဒသုတ် ၄၁၃
၅-ပေသုညသုတ် ၄၁၃
၆-ဖရုသဝါစာသုတ်.... .... ၄၁၄
၇-သမ္ဖပ္ပလာပသုတ် ၄၁၄
၈-ဗျာပါဒသုတ် ၄၁၄
၉-ဝိကာလဘောဇနသုတ် ၄၁၄
၁၀-ဂန္ဓဝိလေပနသုတ် ၄၁၄

၅-တတိယ အာဃာတဝဂ္ဂ ပေယျာလဝဂ်

၁-နစ္စဂီတသုတ် ၄၁၅
၂-ဥစ္စာသယနသုတ် ၄၁၅

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	မျက်နှာအမှတ်
	၉-တတိယ အာမကဉ္ဉပေယျာလဝဂ်	
၃-ဇာတရူပရဇတသုတ်	....	၄၁၅
၄-အာမကဉ္ဉသုတ်	....	၄၁၅
၅-အာမကမံသသုတ်	....	၄၁၅
၆-ကုမာရိကသုတ်	....	၄၁၆
၇-ဒါသီဒါသသုတ်	....	၄၁၆
၈-အစေဠကသုတ်	....	၄၁၆
၉-ကုက္ကုဠသုကရသုတ်	....	၄၁၆
၁၀-ဟတ္ထိဂဝဿသုတ်....	....	၄၁၆
	၁၀-စတုတ္ထ အာမကဉ္ဉပေယျာလဝဂ်	
၁-ခေတ္တဝတ္ထုသုတ်....	....	၄၁၇
၂-ကယဝိက္ကယသုတ်	....	၄၁၇
၃-ဒုတေယျသုတ်	....	၄၁၇
၄-တုလာကူဋသုတ်	....	၄၁၇
၅-ဥက္ကောဋနသုတ်	....	၄၁၇
၆-၁၁-ဆေဒနာဒိသုတ်	....	၄၁၈
	၁၁-ပဉ္စကတိပေယျာလဝဂ်	
၁-မနုဿစုတိ နိရယသုတ်	....	၄၁၈
၂-မနုဿစုတိ တိရစ္ဆာနသုတ်	....	၄၁၈
၃-မနုဿစုတိပေတ္တိဝိသယသုတ်	....	၄၁၉
၄-၅-၆-မနုဿစုတိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်	....	၄၁၉
၇-၉-ဒေဝစုတိ နိရယာဒိသုတ်	....	၄၁၉
၁၀-၁၂-ဒေဝမနုဿနိရယသုတ်	....	၄၁၉
၁၃-၁၅-နိရယမနုဿနိရယာဒိသုတ်	....	၄၂၀
၁၆-၁၈-နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ်....	....	၄၂၀
၁၉-၂၁-တိရစ္ဆာန မနုဿနိရယာဒိသုတ်	....	၄၂၀
၂၂-၂၄-တိရစ္ဆာနဒေဝနိရယာဒိသုတ်	....	၄၂၀
၂၅-၂၇-ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ်	....	၄၂၀
၂၈-၃၀-ပေတ္တိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်	....	၄၂၁
၃၀-ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယသုတ်	....	၄၂၁

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် မာတိကာ ပြီး၏။

သံယုတ္တနိကာယ်

မဟာဝဂ္ဂ

သံယုတ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-မဂ္ဂသံယုတ်

၁-အဝိဇ္ဇာဝဂ် ၁-အဝိဇ္ဇာသုတ်

၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါးဌ် မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းဌ်(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို“ရဟန်းတို့”ဟု ခေါ်တော်မူ၏၊ထိုရဟန်းတို့သည်“အသျှင်ဘုရား”ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’သည် အကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် ရှေသွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏၊ မရှက်မှု ‘အဟိရိက’မလန့်မှု ‘အနောတ္တပ္ပ’ သည် နောက်လိုက်သဘော်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အဝိဇ္ဇာနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာမဲ့သူအား မှားသော အမြင် ‘မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ’ ဖြစ်နိုင်၏၊မှားသောအမြင်ရှိသူအား မှားသောအကြံ ‘မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ’ ဖြစ်နိုင်၏၊ မှားသော အကြံရှိသူအား မှားသောစကား ‘မိစ္ဆာဝါစာ’ ဖြစ်နိုင်၏၊ မှားသော စကားရှိသူအား မှားသောအလုပ် ‘မိစ္ဆာကမ္မန္တ’ ဖြစ်နိုင်၏၊

မှားသောအလုပ် ရှိသူအား မှားသော အသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာဇီဝ' ဖြစ်နိုင်၏၊ မှားသော အသက်မွေးမှုရှိသူအား မှားသောအားထုတ်မှု'မိစ္ဆာဝါယာမ'ဖြစ်နိုင်၏၊မှားသော အားထုတ်မှုရှိသူအား မှားသော အောက်မေ့မှု 'မိစ္ဆာသတိ' ဖြစ်နိုင်၏၊ မှားသော အောက်မေ့မှုရှိသူအား မှားသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' ဖြစ်နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ အသိညာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည်ကား ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ရန် ရှေ့သွား ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၏၊ ရှက်မှု 'ဟိရိ' လန့်မှု 'ဩတ္တပ္ပ' သည် နောက်လိုက်သဘ့်လျှင် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အသိညာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် ပြည့်စုံသူ ပညာရှိသူအား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ဖြစ်နိုင်၏၊ မှန်ကန်သော အမြင်ရှိသူအား မှန်ကန်သော အကြံ 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' ဖြစ်နိုင်၏၊ မှန်ကန်သော အကြံရှိသူအား မှန်ကန်သော စကား 'သမ္မာဝါစာ' ဖြစ်နိုင်၏၊ မှန်ကန်သော စကားရှိသူအား မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' ဖြစ်နိုင်၏၊မှန်ကန်သော အလုပ်ရှိသူအား မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' ဖြစ်နိုင်၏၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှုရှိသူအား မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' ဖြစ်နိုင်၏၊မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုရှိသူအား မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု'သမ္မာသတိ' ဖြစ်နိုင်၏၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှုရှိသူအား မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ဖြစ်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဥပစာသုတ်

၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကတိုင်းသင်္ကရမည်သော သာကီဝင်မင်းတို့၏ နိဂုံး၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင်တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို ထက်ဝက်ပြီးစေနိုင်ပါ၏" ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ ဗျာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏၊ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများနိုင်လိမ့်မည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုနိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မချွတ် (ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။

အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ အာနန္ဒာ

ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှုဌ်မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းဌ်မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှုဌ်မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွှတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏၊ ဆိတ်ငြိမ်မှုဌ်မှီသော မှန်ကန်သောအကြံ 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'ကို ပွါးများ၏။ပ။မှန်ကန်သော စကား 'သမ္မာဝါစာ'ကို ပွါးများ၏၊ မှန်ကန်သော အလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ'ကို ပွါးများ၏။ပ။မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ'ကို ပွါးများ၏။ပ။မှန်ကန်သောအားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ'ကိုပွါးများ၏။ပ။မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်မှုဌ်မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းဌ်မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှုဌ်မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။

အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ဟူသော ဤစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ် ဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သော ငါဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏၊ အိုမှုသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အိုမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏၊ သေမှုသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ အာနန္ဒာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ဟူသော ထိုစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် သိအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သာရိပုတ္တသုတ်

၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏" ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏၊ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်

ကို ပဋိများနိုင်လိမ့်မည်၊ အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုနိုင်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းကို မဋ္ဌတ်(ရလိမ့်မည်ဟု)မြော်လင့်အပ်၏၊သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပဋိများသနည်း၊ အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။

သာရိပုတြာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်မှု၌မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်း၌ မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပဋိများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်မှု၌ မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်း၌ မှီသော ချုပ်ငြိမ်းမှု၌ မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပဋိများ၏၊ သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်း အပေါင်းအသင်းကောင်းရှိ၍ မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်း ရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပဋိများ၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏။

သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်း အသင်းကောင်း ရှိသည်၏ အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ ဟူသော ဤစကားကို ဤသို့သော အကြောင်း ပရိယာယ်ဖြင့်လည်း သိအပ်၏၊ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သော ငါဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏၊ အိုမှုသဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အိုမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏၊ သေမှုသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် သေမှုမှ လွတ်မြောက်ကုန်၏၊စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု သဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့မှ လွတ်မြောက်ကုန်၏။ သာရိပုတြာ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည်၏အဖြစ် အပေါင်း အသင်းကောင်း ရှိသည်၏အဖြစ် မိတ်ဆွေကောင်းတို့၌ ကိုင်းရှိုင်းခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည် အကျင့်မြတ်ကို အလုံးစုံပင် ပြီးစေနိုင်၏ ဟူသော ထိုစကားကို ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် သိအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဇာဏုဿောဏိဗြာဟ္မဏသုတ်

၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အခါ၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အလုံးစုံဖြူသော မြင်းမကသော ရထားဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ထွက်လာသော ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားကို မြင်လေ၏၊ ကထားသော မြင်းမတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏၊ ရထားတန်ဆာတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏၊ ရထားသည်လည်း ဖြူ၏၊ ဖြူသော အခြံအရံလည်း ရှိ၏၊ ဇက်ကြိုးတို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏၊ နှင်တံသည်လည်း ဖြူ၏၊ ထီးသည်လည်း ဖြူ၏၊ သင်းကျစ်သည်လည်း ဖြူ၏၊ အဝတ်တို့သည်လည်း

ဖြူကုန်၏၊ ဘိနပ်တို့သည်လည်း ဖြူကုန်၏၊ ဖြူသော သားမြီးယပ်ဖြင့် ယပ်ခပ်စေ၏၊ လူအမျှားသည် ထိုရထားကို တွေ့မြင်ကြ၍ "အချင်းတို့ ရထားသည် ကောင်းမြတ်လှပေစွတကား၊ အချင်းတို့ ဗြဟ္မယာဉ်နှင့်တူပေစွ တကား"ဟု ပြောဆို၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် သာဝတ္ထိပြည်မှ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ပြီး၍ ဆွမ်းစား ပြီးသည့် နောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက် ထား၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤနေ့ နံနက်၌ သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင် ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံဖြူသော မြင်းမ ကသော ရထားဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်မှ ထွက်လာသော ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏားကို တွေ့မြင်ခဲ့ပါ၏၊ ကထားသော မြင်းမတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏၊ ရထားတန်ဆာတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏၊ ရထား သည်လည်း ဖြူပါ၏၊ ဖြူသော အခြံအရံလည်း ရှိပါ၏၊ ဇက်ကြိုးတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏၊ နှင်တံတို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏၊ ထီးသည်လည်း ဖြူပါ၏၊ သင်းကျစ်သည်လည်း ဖြူပါ၏၊ အဝတ်တို့ သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏၊ဘိနပ်တို့သည်လည်း ဖြူပါကုန်၏၊ဖြူသော သားမြီးယပ်ဖြင့် ယပ်ခပ်စေပါ၏၊ လူအမျှားသည် ထိုရထားကို တွေ့မြင်ကြ၍ "အချင်းတို့ ရထားသည် ကောင်းမြတ် လှပေစွတကား၊ အချင်းတို့ ဗြဟ္မယာဉ်နှင့် တူပေစွတကား" ဟု ပြောဆိုပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာ တော်၌ ဗြဟ္မယာဉ်ကို ပညတ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါမည်လောဟု လျှောက်၏။

"အာနန္ဒာ စွမ်းနိုင်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏၊ အာနန္ဒာ ဗြဟ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်ဌင်းဓမ္မယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်ဌင်း အတုမရှိမူ၍(ကိလေသာ)စစ်ပွဲ၌အောင် မြင်နိုင်သော ယာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်ဌင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည်သာ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သောအကြံ 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'ကို ပွါးများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်း လျှင် အဆုံးရှိ၏၊ အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ တွေဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သောစကား 'သမ္မာဝါစာ' ကို ပွါးများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ'ကို ပွါးများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ'ကို ပွါးများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက် ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်

သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ'ကို ပွါးများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။ အာနန္ဒာ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏၊ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။

အာနန္ဒာ ဗြဟ္မဝိဟာရဉာဏ်ဟူသော ဤအမည်သည်ဌင်း ဓမ္မဝိဟာရဉာဏ်ဟူသော ဤအမည်သည်ဌင်း အတူမရှိမူ၍ (ကိုလေသာ) စစ်ပွဲ၌ အောင်မြင်နိုင်သော ဃာဉ်ဟူသော ဤအမည်သည်ဌင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်၏ အမည်တည်းဟူသော ဤစကားကို ဤဆိုခဲ့ပြီး အကြောင်းဖြင့် သိအပ်၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောကြားပြီး၍ ထိုမှတပါး ဤဂါထာများကို ဟောတော်မူ၏—

"အကြင်မဂ္ဂင်ရထား အား သာဒွါန့် ပညာတရားနှစ်ပါးတို့ကို အခါခပ်သိမ်း (ဥပေက္ခာဟူသော) ထမ်းပိုးဌ ကအပ်ကုန်၏၊ ရှက်မှု'ဟိရိ'သည် ရထားသံမည်၏၊ ဝိပဿနာစိတ် (မဂ်စိတ်)သည် ဇက်ကြိုးမည်၏၊ အောက်မေ့မှု'သတိ'သည် စောင့်ရှောက်သော ရထားထိန်းမည်၏။

(မဂ္ဂင်) ရထားသည် သီလတည်းဟူသော တန်ဆာရှိ၏၊ စျာန်တည်းဟူသော ဝင်ရိုးရှိ၏၊ ဝီရိယတည်းဟူသော ဘီးရှိ၏၊ ဥပေက္ခာသည် ရထားဦးကို တည်ငြိမ်စေ၏၊ အလောဘသည် အကာအရံဖြစ်ပေ၏။

မပျက်စီးစေလိုမှု 'အဗျာပါဒ' မည်သည်းဆဲလိုမှု 'အဝိဟိ'သာ' ဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက'သည် အကြင်မဂ္ဂင်ရထား၌ တည်သူ၏ လက်နက်မည်၏၊ သည်းခံခြင်းသည် ချပ်ဝတ်တန်ဆာမည်၏၊ ထိုမဂ္ဂင်ရထား၌ တည်သူသည် ယောဂ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရွေးရှုသွား၏။

ပညာရှိတို့သည် မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော အတုမရှိသော ထိုဗြဟ္မဝိဟာရဉာဏ်တည်းဟူသော မဂ္ဂင်ရထားကို (တက်စီးကြပြီးလျှင်) အောင်ပွဲမှန်သမျှကို စင်စစ် အောင်မြင်ကြ၍ လောကမှ ထွက်မြောက်ကြကုန်၏" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ကိမတ္ထိယသုတ်

၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် အကျွန်ုပ်တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးကိုလို၍ ရဟန်းဂေါတမ၏ထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးဘိသနည်း" ဟု မေးကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား ဤသို့အမေးခံရသော အကျွန်ုပ်တို့သည် အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ မြတ်စွာဘုရား၏အထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး

၏”ဟု ဤသို့ဖြေကြားပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း၊ဤသို့အမေးခံရ၍ ဤသို့ဖြေခဲ့ကုန်သော အာကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောဘော်မူဘိုင်း ဖြေခဲ့ကြသူများ ဟုတ်ပါ၏လော၊ မြတ်စွာဘုရားကို မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် စွပ်စွဲရာ မရောက်ပဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ တရားတော်အား လျော်သည်ကို ဖြေဆိုခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ပါကုန်၏လော၊ အကျွန်ုပ်တို့၏ဝါဒ အနုဝါဒသည် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသို့ အနည်းငယ်မျှ မရောက်ပဲ ရှိပါ၏လောဟု လျှောက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရ၍ ဤသို့ဖြေဆိုခဲ့ကုန်သော သင်တို့သည် စင်စစ် ငါဘုရားဟောကြားတော်မူတိုင်း ဖြေဆိုသူများဖြစ်ကုန်၏၊ ငါဘုရားကိုလည်း မဟုတ်မမှန်သောစကားဖြင့် စွပ်စွဲရာ မရောက်ကုန်၊ တရားတော်အား လျော်သည်ကိုသာ ဖြေဆိုသူများ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ သင်တို့၏ဝါဒ အနုဝါဒသည် အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်းသို့ အနည်းငယ်မျှ မရောက်ပေ။ မှန်၏၊ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားသိခြင်းငှါ ငါထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး၏။ ရဟန်းတို့ အကယ်၍ အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် “ငါ့သျှင်တို့ ဤဆင်းရဲ‘ဒုက္ခ’ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော အကျင့်ရှိပါသလော”ဟု သင်တို့ကို ဤကဲ့သို့ မေးမြန်းကုန်ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရသော သင်တို့သည် အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား “ငါ့သျှင်တို့ ဤဆင်းရဲ‘ဒုက္ခ’ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏ အကျင့်သည် ရှိ၏”ဟု ဤသို့ဖြေဆိုကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲ‘ဒုက္ခ’ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း အကျင့်သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤ အရိယမဂ် ပင်တည်း၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင်‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဤဆင်းရဲ‘ဒုက္ခ’ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ လမ်းစဉ်တည်း အကျင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရသော သင်တို့သည် အယူတပါးရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား ဤအတိုင်း ဖြေဆိုကြကုန်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ အညတရဘိက္ခုသုတ်

၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား အကျင့်မြတ် အကျင့်မြတ်ဟု ဆိုအပ်၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျင့်မြတ်သည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် အကျင့်မြတ်တည်း၊ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။ ရဟန်း စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု ‘ဒေါသ’ကုန်ရာ တွေဝေမှု‘မောဟ’ကုန်ရာသည် အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ အညတရဘိက္ခုသုတ်

၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား "စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ"ဟု ဆိုအပ်ပါ၏၊ "စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ"ဟူသော အမည်သည် အဘယ်တရား၏ အမည်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာ တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ရာဟူသော ဤအမည်သည် နိဗ္ဗာနဓာတ်၏ အမည်တည်း၊ ထို့ကြောင့် အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ရာဟု ဆိုအပ်၏။

ဤသို့မိန့်တော်မူလတ်သော် ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ အသျှင်ဘုရား "မသေရာ မသေရာ"ဟု ဆိုအပ်၏။ မသေရာကား အဘယ်ပါနည်း၊ မသေရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်ကား အဘယ်ပါနည်းဟု လျှောက်၏၊ ရဟန်း စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကုန်ရာကို မသေရာဟု ဆိုအပ်၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော ဤ အရိယမဂ်ကိုပင်လျှင် မသေရာသို့ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့ တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ဝေဖန်ပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုရဟန်းတို့သည် "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့ဘည်း။ ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲကို သိသောဉာဏ် ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းကို သိသောဉာဏ် ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာကို သိသောဉာဏ် ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိသောဉာဏ်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအကြံ'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထွက်မြောက်လိုခဲသောကြံစည်မှု မပျက်စီးစေလိုသောကြံစည်မှု မညှဉ်းဆဲလိုသော ကြံစည်မှုသည်ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဿည်ကို မှန်ကန်သောအကြံ'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောစကား‘သမ္မာဝါစာ’ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မမှန်ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကုန်းစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကြမ်းထမ်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောစကား‘သမ္မာဝါစာ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအလုပ်‘သမ္မာကမ္မန္တ’ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း မပေးသည်ကို ယူမှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း မမြတ်သော မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအလုပ် ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု‘သမ္မာအာဇီဝ’ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှားယွင်းသောအသက်မွေးမှု‘မိစ္ဆာဇီဝ’ကို ပယ်၍ မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု ‘သမ္မာအာဇီဝ’ဖြင့် အသက်မွေး၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု‘သမ္မာအာဇီဝ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု‘သမ္မာဝါယာမ’ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ပြီးကုန်သော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကိုဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအားထုတ်မှု ‘သမ္မာဝါယာမ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သောအောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု‘သတိ’ရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု‘ဒေါမနဿ’ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏၊ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု ‘အဘိဇ္ဈာ’ နှလုံးမသာမှု ‘ဒေါမနဿ’ကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု‘အဘိဇ္ဈာ’နှလုံးမသာမှု‘ဒေါမနဿ’ကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္မဇဉ်’အောက်မေ့မှု‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု‘အဘိဇ္ဈာ’နှလုံးမသာမှု‘ဒေါမနဿ’ကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု‘သမ္မာသတိ’ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု'ဝိတက်'နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု'ဝိစာရ'နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု'ဗိတိ' ချမ်းသာမှု'သုခ'ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ကြံစည်မှု'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ကြံစည်မှု'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'မရှိသော စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပိတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏၊ နှစ်သိမ့်မှု'ပိတိ'ကိုလည်း မစဲမက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှု၍သာလျှင် နေ၏၊ အောက်မေ့မှု 'သတိ'ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု 'သုခ'ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏၊ (အကြင် တတိယဈာန်ကြောင့်) ထိုသူကို လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆိုကုန်၏၊ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ချမ်းသာမှု 'သုခ'ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲမှု 'ဒုက္ခ'ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာမှု'သောမနဿ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ'တို့ ရှေးဦးကပင်လျှင် ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ ချမ်းသာကင်းသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့်ဖြစ်သော သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သူဂသုတ်

၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မကောင်းသဖြင့် (လှဲ၍) ထားသည့် သလေးစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော်၎င်း ခြေဖြင့်သော်၎င်း ဖိမိနင်းမိသော် လက်ကိုဂင်း ခြေကိုဂင်း စူးရှဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည် သွေးကိုလည်း ထုတ်စေပေလိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိပေ၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို မကောင်းသဖြင့် (လှဲ၍) ထားအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ထိုရဟန်းသည် မကောင်းသဖြင့် ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ)မကောင်းသဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂဝေနာဖြင့် မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ'ကို ကေန်ဖျက်ဆီးနိုင်ပေလိမ့်မည်၊ အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိပေ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့(ကမ္မဿကတာပညာနှင့် မဂ္ဂင်္ဂဝေနာကို) မကောင်းသဖြင့် ထားအပ် မကောင်းသဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့်ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းစွာ(ထောင်၍)ထားအပ်သော သလေးစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော်၎င်း ခြေဖြင့်သော်၎င်း ဖိမိနင်းမိသော် လက်ကိုဂင်း ခြေကိုဂင်း စူးရှဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည် သွေးကိုသော်လည်း ထုတ်စေပေလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည်ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို ကောင်းစွာ(ထောင်၍) ထားအပ်သောကြောင့် ပေတည်း။ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော

(ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သောမဂ္ဂင်္ဂဝေနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ'ကို ကေန် ဖျက်ဆီးနိုင်ပေလိမ့်မည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့် မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿ ကတာပညာနှင့်မဂ္ဂင်္ဂဝေနာကို) ကောင်းစွာထားအပ် ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂဝေနာဖြင့် မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ'ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သနည်း၊အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ငြိမ်းခြင်း၌မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ငြိမ်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်၌ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ လျှင် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂဝေနာဖြင့် မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ'ကို ဖျက်ဆီးနိုင်၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နန္ဒိယသုတ်

၁၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ နန္ဒိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာ ဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်မျှသောဝရား တို့ကို ပွါးများအပ်ပါလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ပါလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်ကုန်သည့် နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခိုအားထားရာ ရှိကုန်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိကုန်သည် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း" ဟု (လျှောက်၏)။

နန္ဒိယ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို ပွါးများလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်လျှင် နိဗ္ဗာန် သို့ ကေန်ရောက်နိုင်ကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခိုအားထားရာရှိကုန်၏၊နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိကုန်၏။ အဘယ် ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ နန္ဒိယ ဤရှစ်ပါးသော တရားတို့ကို ပွါးများလျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ကေန်ရောက်နိုင်ကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် မှီခိုအားထားရာရှိကုန်၏၊ နိဗ္ဗာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသော် နန္ဒိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာ ဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမ သည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှအစပြု၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ"ဟု (လျှောက်၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော အဝိဇ္ဇာဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဝိဟာရဝဂ် ၁-ပဌမ ဝိဟာရသုတ်

၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် (တဆယ့်ငါးရက်) လဝက်ပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေထိုင်လို၏။ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ ငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်ရဟု မိန့်တော်မူ၏။ "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ" ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်ပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလဝက်ကုန်လွန်သဖြင့် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—"ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ခါစနေခြင်းမျိုး၏ တစိတ်တဒေသဖြင့် (ယခုလဝက်အတွင်း၌) နေခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ဤသို့သိ၏၊ မှားယွင်းသော အမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏ ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှတ်သားမှု 'သညာ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' လည်း မငြိမ်း ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' လည်း မငြိမ်း မှတ်သားမှု 'သညာ' လည်း မငြိမ်းသော ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' လည်းငြိမ်း ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' လည်းငြိမ်း မှတ်သားမှု 'သညာ' လည်း ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ မရောက်ရသေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်းငှါ အားထုတ်မှုသည်ရှိ၏၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ရခြင်း၏ အကြောင်းသည် အစဉ်ရောက်လာသည် ရှိသော် ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏" ဟု ဤသို့ သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ဝိဟာရသုတ်

၁၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေထိုင်လို၏၊ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ ငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်ရဟု မိန့်တော်မူ၏။ "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ" ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းတဦးမှတပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—"ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ခါစ နေခြင်းမျိုး၏ တစိတ် တဒေသဖြင့် (ယခုသုံးလအတွင်း) နေခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ဤသို့သိ၏၊ မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ' ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ အလို

'ဆန္ဒ' ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှတ်သားမှု 'သညာ' ကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မှတ်သားမှု 'သညာ' ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို 'ဆန္ဒ' လည်း မငြိမ်း ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'လည်း မငြိမ်၊ မှတ်သားမှု 'သညာ'လည်း မငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏။ အလို 'ဆန္ဒ' လည်းငြိမ်း ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'လည်းငြိမ်း မှတ်သားမှု 'သညာ'လည်း ငြိမ်းခြင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏၊ မရောက်ရသေးသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှါ အားထုတ်မှုသည် ရှိ၏၊ ထိုအရဟတ္တဖိုလ် ရခြင်း၏အကြောင်းသည် အစဉ်ရောက်လာသည်ရှိသော် ထိုအကြောင်းကြောင့်လည်း ခံစားရ၏"ဟု ဤသို့ ငါသိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယ သုတ်။

၃-သေက္ခသုတ်

၁၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍။ပ။ တခု သော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား, "ကျင့်ဆဲ'သေက္ခ'ပုဂ္ဂိုလ် ကျင့်ဆဲ'သေက္ခ'ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု ပြောဆိုပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှလောက်ဖြင့် ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ'ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ'ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'နှင့် ပြည့်စုံ၏။ပ။ ကျင့်ဆဲ'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်း ဤမျှဖြင့် ကျင့်ဆဲ'သေက္ခ'ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်နိုင်၏"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်

၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပုဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရား တို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပုဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ ဥပါဒသုတ်

၁၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းဘို့ မြတ်စွာဘုရား၏အဆုံးအမ'သာသနာ'တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါး တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌ သာ မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုအပ်ကုန်သော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဥ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ ပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရား တို့ကို) ကိုယ်ကိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော သစ်သူးခြင်း ကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန် ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အားလူးကို ခံတော်မူထိုက်သော(အလုံးစုံသော တရားတို့ကို)ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ် အကြေးမရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါး တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ ပရိသုဒ္ဓသုတ်

၁၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ'သာသနာ'တော်၌သာ စင်ကြယ် ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ဤတရား ရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား ၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌သာ စင်ကြယ်ကုန်သော ဖြူစင်ကုန်သော အညစ်အကြေး မရှိ ကုန်သော ညစ်ညူးခြင်းကင်းကုန်သော မဖြစ်ပေါ် ဘူးသေးကုန်သော ဤတရားရှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဌမ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်

၁၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါးဌ် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင် ဘဒ္ဒတို့သည် ပါဋလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်းဌ် (သီတင်းသုံး)နေတော်မူကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ညနေချမ်းအချိန် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာ ထံသို့ ချဉ်းကပ်လျက် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာဌ် ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ "မမြတ်သောအကျင့် မမြတ်သောအကျင့်"ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် မမြတ်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း ဟု(လျှောက်၏)။ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစ့၊ ကောင်းပေစ့၊ငါ့သျှင် ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်းပေစ့၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစ့၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစ့။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ "မမြတ်သောအကျင့် မမြတ်သောအကျင့်"ဟု ဆိုအပ်၏၊ ငါ့သျှင် မမြတ်သောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်လောဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် ဟုတ်ပါ၏ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤမှားယွင်းသောလမ်းစဉ် မိစ္ဆာမဂ်သည်ပင်လျှင် မမြတ်သောအကျင့်တည်း။ မှားယွင်းသော လမ်းစဉ် မိစ္ဆာမဂ်တို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ'တို့တည်း ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ ကုက္ကုဋ္ဌာရာမသုတ်

၁၉။ ပါဋလိပုတ်နိဒါန်း။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ"အကျင့်မြတ်'ပြဟ္မစရိယ' အကျင့်မြတ်'ပြဟ္မစရိယ' ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် 'ပြဟ္မစရိယ' ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် 'ပြဟ္မစရိယ'၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း ဟု(လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစ့၊ ကောင်းပေစ့၊ ငါ့သျှင် ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းခြင်းသည် ကောင်းပေစ့၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစ့၊ ဆွေးနွေး မေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစ့၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ "အကျင့်မြတ် 'ပြဟ္မစရိယ' အကျင့်မြတ် 'ပြဟ္မစရိယ'ဟု ဆိုအပ်၏၊ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် 'ပြဟ္မစရိယ'ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ်'ပြဟ္မစရိယ'၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလောဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်ပင်လျှင် အကျင့်မြတ် 'ပြဟ္မစရိယ'တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော ဝတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ငါ့သျှင် စုံမက်မှု'ရာဂ'ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် အကျင့်မြတ် 'ပြဟ္မစရိယ'၏ အဆုံးတည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တတိယ ကုက္ကုဠဉာဏမသုတ်

၂၀။ ပါဠိလိပုတ်နိဒါန်း။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ "အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ' အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ'ဟု ဆိုအပ်၏၊ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ'ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ'ရှိသူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ'၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်းဟု မေးမြန်းလျှောက်ထား၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစ့၊ ကောင်းပေစ့၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ဉာဏ်ဖြင့် စူးစမ်းမှုသည် ကောင်းပေစ့၊ ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေစ့၊ ဆွေးနွေးမေးမြန်းမှုသည် ကောင်းပေစ့။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ အကျင့်မြတ်'ဗြဟ္မစရိယ'ဟု ဆိုအပ်၏၊ ငါ့သျှင် အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ' ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ်'ဗြဟ္မစရိယ' ရှိသူသည် အဲဘယ်ပါနည်း၊ အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ'၏ အဆုံးကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလော ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် ဤအင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည်ပင်လျှင် အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ'တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ငါ့သျှင် အကြင်သူသည် အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသူကို အကျင့်မြတ်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။ ငါ့သျှင် စဲ့မက်မှု'ရာဂ' ကုန်ရာ ဒေသမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ'ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သည်ကား အကျင့်မြတ် 'ဗြဟ္မစရိယ'၏ အဆုံးတည်းဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

[ဤကုက္ကုဠဉာဏမသုတ် ၃-သုတ်တို့သည် ပါဠိလိပုတ်မြို့ဟူသော ဟောရာနိဒါန်း တူကြ ကုန်၏]။

နှစ်ခုမြောက် ဝိဟာရဝဂ်ပြီး၏။

၃-မိစ္ဆတ္တဝဂ် ၁-မိစ္ဆတ္တသုတ်

၂၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မကောင်းသော သဘောကိုလည်း ကောင်းသော သဘောကိုလည်း ဟောပေအံ့၊ ထိုဘရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မကောင်းသော သဘောဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မကောင်းသော သဘောတို့ကား မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မကောင်းသော သဘောဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ကောင်းသောသဘောဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကောင်းသော သဘောတို့ကား မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ကောင်းသော သဘောဟု ဆိုအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-အကုသလဓမ္မသုတ်

၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ကုသိုလ်တရားတို့ကိုလည်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်တရားတို့ဟူသည် အဘယ်

နည်း၊ အကုသိုလ်တရားတို့ကား မှားယွင်းသောအမြင်'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ'တို့တည်း။ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို အကုသိုလ်တရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကုသိုလ်တရားတို့ကား မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်တို့ကို ကုသိုလ်တရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပဌမ ပဋိပဒါသုတ်

၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသောအကျင့်ကိုဎင်း မှန်သော အကျင့်ကိုဎင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှားသောအကျင့်တို့ကား မှားယွင်းသောအမြင်'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှားသောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်သော အကျင့်ကား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုတိယ ပဋိပဒါသုတ်

၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ လူ၏ အကျင့်ဖြစ်စေ ရဟန်း၏ အကျင့်ဖြစ်စေ မှားသော အကျင့်ကို ငါဘုရား မချီးမွမ်း။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် မကောင်းသဖြင့် ကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယာမဂ်)ကုသိုလ်တရားကို မပြီးစေနိုင်။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှားသောအကျင့်ကား မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ' ။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှားသောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ လူ၏အကျင့်ဖြစ်စေ ရဟန်း၏အကျင့်ဖြစ်စေ မှားသော အကျင့်ကို ငါဘုရား မချီးမွမ်း။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သည်ရှိသော် မကောင်းသဖြင့် ပြုကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့်ဖြစ်သော (အရိယာမဂ်)ကုသိုလ်တရားကို မပြီးစေနိုင်။

ရဟန်းတို့ လူ၏အကျင့်ဖြစ်စေ ရဟန်း၏အကျင့်ဖြစ်စေ မှန်သော အကျင့်ကို ငါဘုရား ချီးမွမ်း၏။ ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာ ကျင့်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယာမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစေနိုင်၏၊ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊မှန်သောအကျင့်ကား မှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ လူ၏အကျင့်ဖြစ်စေ ရဟန်း၏အကျင့်ဖြစ်စေ မှန်သော

အကျင့်ကို ငါဘုရား ချီးမွမ်း၏။ရဟန်းတို့ လူဖြစ်စေ ရဟန်းဖြစ်စေ ကောင်းစွာကျင့်သည်ရှိသော် ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်း ဟူသောအကြောင်းကြောင့် အသင့်အားဖြင့် ဖြစ်သော (အရိယာမဂ်) ကုသိုလ်တရားကို ပြီးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ အသပ္ပုရိသသုတ်

၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူယုတ်မာကိုလည်း သူတော်ကောင်းကိုလည်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသော အယူရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အကြံရှိ၏၊မှားယွင်းသော စကားရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အလုပ်ရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အားထုတ်မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသောတည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သောအမြင်ရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အကြံရှိ၏၊ မှန်ကန်သော စကားရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အလုပ်ရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အားထုတ်မှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းဟု ဆိုအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ အသပ္ပုရိသသုတ်

၂၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူယုတ်မာကိုလည်း သူယုတ်မာအောက် ပို၍ ယုတ်မာသူကိုလည်း ဟောပေအံ့၊ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သူတော်ကောင်းကိုလည်း သူတော်ကောင်းထက် ပို၍ ကောင်းသူကိုလည်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှားယွင်းသော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူယုတ်မာအောက်ပို၍ ယုတ်မာသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှားယွင်းသော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏၊ မှားယွင်းသော ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ၏၊ မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူယုတ်မာအောက်ပို၍ ယုတ်မာသူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် မှန်ကန်သော အမြင်ရှိ၏ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်းထက်ပို၍ ကောင်းသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှန်ကန်သော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှုရှိ၏၊ မှန်ကန်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိ၏၊ မှန်ကန်သော လုတ်မြောက်မှုရှိ၏။ရဟန်းတို့ ဤသူမျိုးကို သူတော်ကောင်းထက်ပို၍ ကောင်းသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ကုမ္ဘသုတ်

၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ကရွတ်ခွေ့ မရှိသော အိုးသည် လိမ့်လွယ်သကဲ့သို့ငင်း ကရွတ်ခွေ့ရှိသော အိုးသည် လိမ့်နိုင်ခဲသကဲ့သို့ငင်း ထို့အတူပင် တည်ရာမှီရာ မရှိသော စိတ်သည် ပုံ့လွှင့်လွယ်၏၊ တည်ရာမှီရာရှိသော စိတ်သည် ပုံ့လွှင့်နိုင်ခဲ၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ တည်ရာ ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း၊ ဤအရိယမဂ်သည် စိတ်၏ တည်ရာတည်း။ ရဟန်းတို့ ကရွတ်ခွေ့ မရှိသော အိုးသည် လိမ့်လွယ်သကဲ့သို့ငင်း ကရွတ်ခွေ့ ရှိသော အိုးသည် လိမ့်နိုင်ခဲသကဲ့သို့ငင်း ထို့အတူပင် တည်ရာမှီရာမရှိသော စိတ်သည် ပုံ့လွှင့်လွယ်၏၊ တည်ရာမှီရာရှိသော စိတ်သည် ပုံ့လွှင့်နိုင်ခဲ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-သမာဓိသုတ်

၂၈။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား အကြောင်းနှင့်တကွ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော မြတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ရဟန်းတို့ အကြောင်းနှင့်တကွ အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်သော မြတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ဟူသည် အဘယ်နည်း။ မှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အကြင်စိတ်၏ တည်ကြည်မှုသည် အခြံအရံနှင့် တကွဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤစိတ်၏ မြတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍ငင်း အခြံအရံနှင့်တကွဖြစ်၏ ဟူ၍ငင်း ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို

ပွါးများအပ်၏။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဟူသည့် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြားဖြင့် သိနိုင်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥတ္တိယသုတ်

၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍။ပ။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားဒေါ့ ဤ စကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေသော အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကား အဘယ်တရားများပါနည်း"ဟု ဤသို့ စိတ်အကြံဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ ဥတ္တိယ ဟောင်းပေစ့၊ ကောင်းပေစ့၊ ဥတ္တိယ ငါဘုရားသည် ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ဟောကြားအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန်နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန် ကာမနှင့်စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်ကုန်သော အဆင်း'ရူပါရုံ'တို့ဌင်း။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်ကုန်သော အသံ'သဒ္ဒါရုံ'တို့ဌင်း။ပ။ ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် နံအပ်ကုန်သော အနံ့'ဂန္ဓာရုံ'တို့ဌင်း။ပ။ ဇိဝှါဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်ကုန်သော အရသာ'ရသာရုံ'တို့ဌင်း အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကိုပွါးစေတတ်ကုန် ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိကုန်သော ကာမနှင့်စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ်ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ'တို့ဌင်းတည်း။ ဥတ္တိယ ငါဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော ကာမဂုဏ်တရားတို့သည်ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဤအရိယမဂ် တရားကား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ဥတ္တိယ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကိုပယ်ရန် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် မိစ္ဆတ္တဝဂ် ပြီး၏။

၄-ပဋိပတ္တိဝဂ် ၁-ပဌမ ပဋိပတ္တိသုတ်

၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသောအကျင့်ကိုဌင်း မှန်သောအကျင့်ကိုဌင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း မှားယွင်းသောအမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု 'မိစ္ဆာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့

ဤသည်ကို မှားသောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို မှန်ကန်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ပဋိပတ္တိသုတ

၃၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မှားသောအကျင့်ရှိသူကိုငုင်း မှန်သောအကျင့်ရှိသူကိုငုင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မှားသောအကျင့်ရှိသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှားယွင်းသောအမြင်ရှိ၏။ပ။ မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူကို မှားသောအကျင့်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မှန်သောအကျင့်ရှိသူဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် မှန်ကန်သော အမြင်ရှိ၏။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှုရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသူကို မှန်သောအကျင့်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝရဒ္ဓသုတ

၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသည်မည်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်ကြသူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည်မည်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသည်မည်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ကို အားထုတ်သူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည်မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပါရုံကမသုတ်

၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားရှစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သံသရာဝဋ်ဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန်

သုတသနစာကြည့်တိုက်
၂၀၀၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ပုံနှိပ်ရောင်းချခြင်းမရှိ
ကျောင်းသုံးသာ ဖြစ်သည်။

ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရား၌ရှစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သံသရာဝဋ်ဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ နိဗ္ဗာန်ဟူသော ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူ၏၊ ထို့နောက် နတ်လူတို့၏ဓာရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဆိုလတ္တံ့သော ဂါထာတို့ကို ဟောတော်မူ၏—

"လူတို့တွင် (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သူတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သူမှတပါး အခြားသော သတ္တဝါသည်ကား ဝဋ်ဆင်းရဲဟူသော ဤဖက်ကမ်း၌သာလျှင် လှည့်လည်ပြေးသွားရ၏။

ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော (မဂ်)တရား၌ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြသူတို့သည် ကူးမြောက်နိုင်ခဲသော သေမင်း၏နိုင်ငံကို (လွန်မြောက်၍) နိဗ္ဗာန်ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြရကုန်လတ္တံ့။

ပညာရှိသောသူသည် မည်းနက်သော (အကုသိုလ်)တရားကို ပယ်စွန့်၍ သံသရာဝဋ်မှ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုလျက် ဖြူစင်သော (ကုသိုလ်) တရားကို ပွါးများကြရာ၏၊ အကြင် ဆိတ်ငြိမ်မှု'ဝိဝေက'၌ မွေ့လျော်နိုင်ခဲ၏၊ ထိုဆိတ်ငြိမ်မှု'ဝိဝေက'၌ အလွန်မွေ့လျော်မှုကို အလိုရှိရာ၏။ ပညာရှိသောသူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကိလေသာအကြွင်းအကျန် မရှိမူ၍ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်သော နီဝရဏတရားတို့မှ မိမိကိုယ်ကို ဖြူစင်သန့်ရှင်းစေရာ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရဟတ္တမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာပွါးများအပ်၏၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်မစွဲလမ်းမူ၍စွဲလမ်းမှု'ဥပါဒါန်'ကိုစွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏၊ လောက၌ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ သာမညသုတ်

၃၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သာမညမည်သောမဂ်တရားကိုဥင်း သာမညဖလမည်သော ဖိုလ်တရားကိုဥင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သာမညမည်သော မဂ်တရားသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ဤသည်ကို သာမညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ သာမညဖလမည်သော ဖိုလ်တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း ဤသည်တို့ကို သာမည ဖလ မည်သော ဖိုလ်တရားတို့ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ သာမညသုတ်

၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား သာမညမည်သော မဂ်တရားကိုဎင်း သာမညတ္ထ မည်သော နိဗ္ဗာန်ကိုဎင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ရဟန်းတို့ သာမညမည်သော မဂ်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း၊ ဤသည်ကို သာမညဟု,ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု 'ရာဂ' ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ' ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို သာမညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ ဗြဟ္မညသုတ်

၃၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မညမည်သောမဂ်ကိုဎင်း ဗြဟ္မညဖလမည် သော ဖိုလ်ကိုဎင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညမည်သော မဂ်ဟူ သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့ပေတည်း၊ ဤသည် ကို ဗြဟ္မညဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညဖလမည်သော ဖိုလ်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း။ ဤသည်တို့ကို ဗြဟ္မညဖလတို့ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ ဗြဟ္မညသုတ်

၃၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင််တို့အား ဗြဟ္မညမည်သော မဂ်ကိုဎင်း ဗြဟ္မညတ္ထမည် သော နိဗ္ဗာန်ကိုဎင်း ဟောပေအံ့၊ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မညဟူသည် အဘယ် နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤအရိယဃမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း၊ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညဟု ဆိုအပ်၏။ ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု 'ရာဂ'၏ကုန်ရာ အမျက် ထွက်မှု 'ဒေါသ'၏ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ'၏ ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မညတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင််တို့အား ဗြဟ္မစရိယမည်သော မဂ်ကိုဎင်း ဗြဟ္မစရိယဖလ မည်သော ဖိုလ်ကိုဎင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယဟူသည်

အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ ပ ။မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း၊ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယဖလဟူသည် ဧဘဝယ်နည်း၊ သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်တို့ပေတည်း။ ဤသည်တို့ကို ဗြဟ္မစရိယဖလဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဗြဟ္မစရိယသုတ်

၄၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗြဟ္မစရိယ မည်သော မဂ်ကိုဎင်း ဗြဟ္မစရိယတ္ထ မည်သော နိဗ္ဗာန်ကိုဎင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယမည်သောမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း၊ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယဟု ဆိုအပ်၏။ရဟန်းတို့ ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သောနိဗ္ဗာန်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ တပ်မက်မှု 'ရာဂ'၏ ကုန်ရာ အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'၏ ကုန်ရာ တွေဝေမှု 'မောဟ'၏ကုန်ရာတည်း။ ဤသည်ကို ဗြဟ္မစရိယတ္ထမည်သော နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် ပဋိပတ္တိဝဂ် ပြီး၏။

၅-အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ်

၁-ရာဂ ဝိရာဂသုတ်

၄၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် "ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ကြပါသနည်း" ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်ဘိုသည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းစေခြင်းအကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏" ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် "ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းစေခြင်း အကျိုးငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော အကျင့်ရှိပါသလော"ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကြကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိသည်သာတည်း၊ အကျင့်ရှိသည်သာတည်း" ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ရဟန်းတို့ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည်အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အရိယမဂ်တရားသည် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းစေခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ဖြစ်၏၊ အကျင့်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၇-သံယောဇနပွဟာနစသော ၆-သုတ်

၄၂-၄၇။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် "ငါ့သျှင်တို့ အဘယ် အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသနည်း" ဟု သင်တို့ကို မေးမြန်းကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ သံယောဇဉ်ကိုပယ်ကာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ကြပါ၏" ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ "ငါ့သျှင်တို့ အနုသယကို နုတ်ပယ်ကာ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏"ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ "ငါ့သျှင်တို့ သံသရာအဓွန့်ကို ပိုင်းခြား၍ သိရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ကြပါ၏"ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ "ငါ့သျှင်တို့ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင် ကြပါ၏"ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ "ငါ့သျှင်တို့ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဟူ ဆိုအပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းအကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏"ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ပ။ "ငါ့သျှင်တို့ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင် အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး နေထိုင်ကြပါ၏"ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

၄၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် သင်တို့ကို "ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်အကျိုးငှါ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါသနည်း" ဟု မေးမြန်းကြကုန်မူ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးနေထိုင်ကြပါ၏" ဟု ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိပါသလော အကျင့်ရှိပါသလော ဟု ဤသို့သင်တို့ကို မေးမြန်းကြကုန်မူ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့သို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ငါ့သျှင်တို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်ရှိသည်သာတည်း၊ အကျင့် ရှိသည်သာတည်း" ဟု ဤသို့ ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းငှါ လမ်းစဉ်သည် အဘယ်နည်း၊ အကျင့်သည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤအရိယမဂ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်

မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့ ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အရိယမဂ်တရားသည် အကြောင်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်ရခြင်းဒွါလမ်းစဉ် ဖြစ်၏ အကျင့်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ အမေးခံကြရသော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့အား ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် ဖြေဆိုကြကုန်ရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

အညတိတ္ထိယပေယျာလဝဂ် ပြီး၏

၆-သူရိယပေယျာလဝဂ် ၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ အရှင်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ် လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗင်္ဂမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရားဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြာ၏၊ ပုဗ္ဗင်္ဂမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလိမ့်မည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏၊ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသောနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

---

၂ ၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၅၀-၅၄။ ရဟန်းတို့ အရှင် တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗင်္ဂမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗင်္ဂမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ပ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလိုမှု 'ဆန္ဒ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းသည်။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ'တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၅၅။ ရဟန်းတို့ အရှင်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗင်္ဂမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား သင့်လျော်သော အကြောင်းအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိ

ကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရားဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသော မနသိကာရ'နှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၅၆။ ရဟန်းတို့ အရှင်္ဂါတက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရားဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆- သီလသမ္မဒါစသော ၅-သုတ်

၅၇-၆၁။ ရဟန်းတို့ အရှင်္ဂါတက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယ

မဂ်ဘဏား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရွေသွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏။ပ။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိမ့မ်ု'ဆန္ဒ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းသည်။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။ မမေ့လျော့မှု'အပ္ပမာဒ'တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၆၂။ (ရဟန်းတို့ အရဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရွေသွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တရား ဖြစ်ပေါ်ရန် ရွေသွားဖြစ်၏ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏)။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

သုခိယပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၇-ကေဓမ္မပေယျာလဝဂ်

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၆၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏၊ တခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော

အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-ပဌမ သီလသမ္မဒါစသော ၅-သုတ်

၆၄-၆၈။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏၊ တခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလိုမှု 'ဆန္ဒ'နှင့်ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းတည်း။ပ။ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ'တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္မဒါသုတ်

၆၉။ (ရဟန်းတို့ တခုသော တရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏၊ တခုသော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း)၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟူ၍လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၂၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏၊ တခုသောတရားဟူသည် ဓာဘယ်နည်း၊ မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးသို့သော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မုန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မုန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဖ-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၂၁-၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏၊ တခုသောတရားဟူသည် ဓာဘယ်နည်း၊ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု 'ဆန္ဒ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကည်း။ပ။ပြည့်စုံသောစိတ် ရှိခြင်းတည်း။ပ။ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ပ။မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ'တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်း တည်း။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသော မနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၂၆။ (ရဟန်းတို့ တခုသောတရားသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းငှါ ကျေးဇူးများ၏၊ တခုသောတရားဟူသည် ဓာဘယ်နည်း)၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါး

ရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ့်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ကေ ဓမ္မ ပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၈-ဒုတိယ ကေဓမ္မပေယျာလဝဂ်

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ရန် မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းမှတပါး အခြား တခုသောတရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြွေ့လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသောနိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-သီလသမ္မဒါစသော ၅-သုတ်

၇၈-၈၂။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ရန် သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု'ဆန္ဒ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းမှတပါး။ပ။ရဟန်းတို့ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤမမ့်လျော့မှု'အပွမာဒ'တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၈၃။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး (အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ)၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ရဟန်းဘို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့်နှလုံးသွင်းမှု'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။ မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကိုပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၁-ကလျာဏမိတ္တသုတ်

၈၄။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ရန် မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းမှတပါး အခြား တခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-သီလသမ္ပဒါစသော ၅-သုတ်

၈၅-၈၉။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်သေးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ဖြစ်ပေါ်ရန် ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်ရန် သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရားမြင်တော်မမူ၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလုပ်လိုမှု'ဆန္ဒ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ပြည့်စုံသော စိတ်ရှိခြင်းမှတပါး။ပ။ ရဟန်းတို့ ဉာဏ်အမြင်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့မှု'အပ္ပမာဒ'တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါသုတ်

၉၀။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းမှတပါး (အခြားတခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ)။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့. အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့. ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု 'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု'ယောနိသောမနသိကာရ'နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ကေဓမ္မပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၉-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁-ပဌမ ပါစိန္တိယသုတ်

၉၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း

ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၅-ဒုတိယဒီပါစနနိဒ္ဒေသုတ် ၎-သုတ်

၉၂-၉၅။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။

ပဥ္စမသုတ်။

၆-ဆဋ္ဌ ပါဠိနိဒ္ဒေသုတ်

၉၆။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရွှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော။ပ။မှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၁-ပဌမ သမုဒ္ဒနိဒ္ဒေသုတ်

၉၇။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို

မှီသော ဓျုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၂-ဖ-ဒုတိယဒဿမုဒ္ဒေသ ၅-သုတ်

၉၈-၁၀၂။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီး အားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသောနိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဒုတိယ ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ၁-ပဌမ ပါစိတ္တိယနိဒ္ဒေသုတ်

၁၀၃။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု

'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြွမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-၆-ဒုတိယဒါဠိစနိန္နသုတ် ၅-သုတ်

၁၀၄-၁၀၈။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္နသုတ်

၁၀၉။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၈-၁၂-ဒုတိယာဒိ သမုဒ္ဒနိန္နသုတ် ၅-သုတ်

၁၁၀-၁၁၄။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒြာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၁၃-ပဌမ ပါစီနနိန္နသုတ်

၁၁၅။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၁၄-၁၈-ဒုတိယာဒိပါစီနနိန္နသုတ်

၁၁၆-၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေအရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင်

ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၁၉-ပဌမ သမုဒ္ဒနိန္နသုတ်

၁၂၁။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒြာသို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂၀-၂၄-ဒုတိယဒုတိယသမုဒ္ဒနိန္နသုတ်

၁၂၂-၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒ္ဒြာသို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒ္ဒြာသို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒ္ဒြာသို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒ္ဒြာသို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒြာသို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို

ပ္ဌါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၂၅-ပဌမ ပါစိနနိန္နသုတ်

၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂၆-၃၀-ဒုတိယာဒိပါစိနနိန္နသုတ်

၁၂၈-၁၃၂။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၃၁-ပဌမ သမုဒ္ဒနိဿုတ်

၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွါးများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၃၂-၃၆-ဒုတိယာဒိသမုဒ္ဒနိဿုတ်

၁၃၄-၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ယမုနာမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အစိရဝတီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သရဘူမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ မဟီမြစ်သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးအားလုံးတို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွါးများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသည့် အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

ကိုးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၅-အပ္ပမာဒပေယျာလဝဂ်

၁-တထာဂတသုတ်

၁၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ ဒုခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသော သတ္တဝါ သညာရှိသောသတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်း

မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏၊ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြွေ်လင့်အပ်၏။ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော် မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသောသတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်းမဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ'တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု'အပ္ပမာဒ'တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားတူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏၊ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြွေ်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါ အခြေများစွားရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသော သတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါ

ဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ် တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု'အပ္ပမာဒ'တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့. အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြွေလင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အခြေမရှိသောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်း ရှိသောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်ရှိသောသတ္တဝါ ရုပ်မရှိသောသတ္တဝါ သညာ ရှိသောသတ္တဝါ သညာမရှိသောသတ္တဝါ သညာရှိသည်လည်း မဟုတ် မရှိသည်လည်း မဟုတ်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့ထက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို.အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်၏။ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု'အပ္ပမာဒ'တရားလျှင် စုဝေးရာ ရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု' အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏၊ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့. အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မြွေလင့် အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဒသုတ်

၁၄၀။ ရဟန်းတို့ မြေနေသတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်းဝင်ကုန်၏၊ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့

ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု‘အပ္ပမာဒ’တရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု‘အပ္ပမာဒ’တရားလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု‘အပ္ပမာဒ’တရားကို ထိုကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြွေ့လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၉-၇-ကူဋဒန္တသုတ

၁၄၁-၁၄၅။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အခြင်ရနယ် ဟူသမျှတို့သည် အထွတ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ အထွတ်သို့ ညွတ်ကုန်၏၊ အထွတ်လျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏၊ အထွတ်သည် အခြင်ရနယ်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်။ [ဤအတိုင်း အောက်သုတ်တို့ကို ခဲ့၍အပ်၏]။ ရဟန်းတို့ အကျော်နံ့သာကို အမြစ်နံ့သာ ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ။ပ။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနံ့သာကို အနှစ်နံ့သာ ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ မြတ်လေးပန်းကို အပွင့်နံ့သာ ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ။ပ။ ရဟန်းတို့ အရုံမင်းငယ် ဟူသမျှတို့သည် စကြာမင်း၏ နောက်လိုက်(ငယ်သား) ဖြစ်ကုန်၏၊ စကြာမင်းကို ထိုအရုံမင်းငယ်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-၁၀-စန္ဒိမာဒိသုတ်

၁၄၆-၁၄၈။ ရဟန်းတို့ ကြယ်တာရာတို့၏ အရောင်ဟူသမျှတို့သည် လရောင်၏ တဆယ့်ခြောက်စိတ် တစိတ်ကို မမှီကုန်၊ လရောင်ကို ထိုကြယ်ရောင်တို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌ မိုးကောင်းကင်သည် တိမ်တိုက်

ကင်းစင်၍ မြင့်လတ်သော် နေသည် ကောင်းကင်သို့ တက်လျက် ကောင်းကင် တခုလုံးရှိ အမှိုက်မှောင်ကို ဖျက်ဆီး၍ ထွန်းလင်းတောက်ပ တင့်တယ်လှသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင်။ပ။ ရဟန်းတို့ ကာသိတိုင်းဖြစ် အထည်ကို ချည်ထည်ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားလျှင် စုဝေးရာ ရှိကုန်၏၊မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ' တရားကို ထိုကုသိုလ်တရား ဟူသမျှတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းအား အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများလတ္တံ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြွေလင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[တထာဂတသုတ်၌ကဲ့သို့ ကြွင်းသောသုတ်ဟူသမျှကို ခဲ့၍အပ်၏]။

ငါးခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

၆-ဗလကရဏီယဝဂ်-၁-ဗလသုတ်

၁၄၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကိုမှီ၍ မြေကြီး၌တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[နောက်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ်ကို သုတ်အပြည့်အစုံ ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤဝဂ်၌ ခဲ့ျသင့်သော စကားကို ခဲ့ျအပ်၏]။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကိုမှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စုံမက်မှု. 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။စုံမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ပွါးများသနည်း၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ပွါးများသနည်း၊အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော

တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗီဇသုတ်

၁၅၀။ ရဟန်းတို့ ကြီးပွါး စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော မျိုးစေ့ဗီဇဂါမ်နှင့်[၁] အပင် ဘူတဂါမ်[၂] ဟူသမျှတို့သည် မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌တည်၍ ကြီးပွါး စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွါး စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွါး စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးပွါး စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-နဂဂသုတ်

၁၅၁။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား နဂါးတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကိုမှီ၍ ကိုယ်ကိုတိုးပွါးစေ အားယူစေ၍ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ သက်ဆင်းကုန်၏။ ထိုနဂါးတို့သည် ထိုမဟာသမုဒ္ဒရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏

၁- အစေ့ အညှန့် အပင် အမြစ် အဆစ်ဟူသော ဤမျိုးစေ့ငါးမျိုးကို ဗီဇဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။

၂- ၎င်းမျိုးစေ့ဘို့မှ ပေါက်လာ၍ စိမ်းညိုသော အရွက် အညှန့် ထွက်လာသော အခါမှ စ၍ အပင်ဟူသမျှကို ဘူတဂါမ်ဟု ယူအပ်၏။

အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါး ရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ရုက္ခသုတ်

၁၅၂။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အရွေအရပ်သို့ ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းသော သစ်ပင်သည် အမြစ်ပြတ်သည်ရှိသော် အဘယ်အရပ်သို့ လဲကျရာသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ညွတ်ကိုင်း ရှိုင်းရာအရပ်သို့သာ လဲကျရာပါ၏။ ရဟန်းတို့ တို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ကုမ္ဘသုတ်

၁၅၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရေအိုးကို မှောက်သည်ရှိသော် ရေသည် အန်ထုတ်သည်သာတည်း၊ပြန်၍ဝင်တော့မည်မဟုတ်၊ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော

အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့သည် အနှုတ်ကုန်၏၊ ပြန်၍ဝင်တော့မည်မဟုတ်ကုန်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို အဘယ်သို့လျှင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ အနှုတ်ကုန်သနည်း၊ ပြန်၍မဝင်ကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ အနှုတ်ကုန်သည်သာတည်း၊ ပြန်၍ဝင်တော့မည်မဟုတ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သူကသုတ်

၁၅၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းစွာ(ထောင်၍)ထားအပ်သော သလေးစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ မုယောစပါးမြီးကိုဖြစ်စေ လက်ဖြင့်သော်၎င်း ခြေဖြင့်သော်၎င်း ဖိမိ နင်းမိသော် လက်ကိုသော်၎င်း ခြေကိုသော်၎င်း စူးရှဖျက်ဆီးပေလိမ့်မည် သွေးကိုသော်လည်း ထုတ်စေလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စပါးမြီးကို ကောင်းစွာ (ထောင်၍) ထားအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂါဝနာဖြင့် မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ ကို ကေန်ဖျက်ဆီးနိုင်လိမ့်မည် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်လိမ့်မည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်လိမ့်မည် ဟူသော အကြောင်းသည်ရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကမ္မဿကတာပညာနှင့် မဂ္ဂင်္ဂါဝနာကို) ကောင်းစွာထားအပ် ကောင်းစွာ ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော (ကမ္မဿကတာပညာ)ကောင်းစွာဖြစ်စေအပ်သော မဂ္ဂင်္ဂါဝနာဖြင့် မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ'ကို အဘယ်သို့လျှင် ဖျက်ဆီးနိုင်သနည်း၊ အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'ကို အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်စေနိုင်သနည်း၊ နိဗ္ဗာန်ကို အဘယ်သို့လျှင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ကောင်းစွာထားအပ်သော(ကမ္မဿကတာပညာ) ကောင်းစွာဖြစ်စေ အပ်သော မဂ္ဂင်္ဂါဝနာဖြင့် မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ'ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ပေ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'ကို ဖြစ်စေနိုင်ပေ၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အာကာသသုတ်

၁၅၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းကင်၌ အမျိုးမျိုးသော လေတို့သည် တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ အရှေ့လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊အနောက်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ မြောက်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ တောင်လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ မြူပါသော လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ မြူမပါသော လေတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ လေအေးတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ လေပူတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ လေညှင်းတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏၊ လေပြင်းတို့သည်လည်း တိုက်ခတ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည်ငင်း သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည်ငင်း ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည်ငင်း ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည်ငင်း ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည်ငင်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည်ငင်း ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည်ငင်း သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည်ငင်း ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည်ငင်း ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည်ငင်း ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည်ငင်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည်ငင်း အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည်ငင်း သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့သည်ငင်း ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့သည်ငင်း ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည်ငင်း ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည်ငင်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည်ငင်း ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ပဌမ မေဃသုတ်

၁၅၆။ ရဟန်းတို့ နွေဥတု၏နောက်ဆုံး ဝါဆိုလဆဲ အထက်သို့ တက်သော မြူမှုန်ကို အခါမဲ့ရွာသော မိုးကြီးသည် တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာ

တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ မေဃသုတ်

၁၅၇။ ရဟန်းတို့ တက်လာသော မိုးကြီးကို လေပြင်းမုန်တိုင်းသည် (မရွာမီ)အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို(မဖြစ်မီ)အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ)အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို (မဖြစ်မီ)အကြား၌ပင် ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နာဝါသုတ်

၁၅၈။ ရဟန်းတို့ ခြောက်လတို့ပတ်လုံး ရေ၌ အပြန်ပြန် အခေါက်ခေါက်သွားလာ၍ ဆောင်းဥတု၌ ကုန်းပေါ်သို့ တင်ထားသော သမုဒြာကူး ကြိမ်ချုပ်လှေ၌ လေနေပူတို့ဖြင့် နှိပ်စက်အပ်ကုန်သော ချုပ်ဖွဲ့ထားသော ကြိမ်တို့သည် ရွာသွန်းသော မိုးရေဖြင့် စွတ်စိုအပ်သည်ဖြစ်၍ အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက်ပုပ်ဆွေးကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို

ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား အဘယ်သို့လျှင် သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက်ပုတ်ဆွေးကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းအား သံယောဇဉ်တို့သည် အလွယ်တကူအားဖြင့်သာလျှင် ပြတ်တောက် ပုပ်ဆွေးကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၈သမသုတ်။

၁၁-အာဂန္တုကသုတ်

၁၅၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဧည့်သည်ဘို့ တည်းခိုရာအိမ်၌ အရှေ့အရပ်မှလင်း အနောက်အရပ်မှလင်း မြောက်အရပ်မှလင်း တောင်အရပ်မှလင်း လာ၍ တည်းခိုနေကုန်၏၊ မင်းတို့ သည်လင်း ပုဏ္ဏားတို့သည်လင်း ကုန်သည်တို့သည်လင်း ဆင်းရဲသားတို့သည်လင်း လာ၍ တည်းခိုနေကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည်၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိ၏၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများ၏။

ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့တည်းဟု ဖြေဆိုရာ၏။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ပ။ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဘဝတဏှာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိမုတ္တိတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများအပ်သော တရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ သမထနှင့် ဝိပဿနာတရားတို့ဘည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဘရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍သိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသနည်း၊

အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်သနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသည် ရှိသော် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရှုသိအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရှု သိ၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်အပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပယ်စွန့်၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြု၏၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများအပ်သော တရားတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပွါးများ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒသမသုတ်။

၁၂-နဒီသုတ်

၁၆၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏၊ ထိုအခါ များစွာသော လူအပေါင်းသည် ပေါက်တူး ခြင်းတောင်းကိုယူလျက် ငါတို့သည် ဤဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်အံ့ဟု လာရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုလူအပေါင်းသည် ဂင်္ဂါမြင်းကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်ရာသလောဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မပြုလုပ်နိုင်ရာပါ၊ အကြောင်းမူကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းပါ၏၊ ထိုဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ကူပါ၊ ထိုလူအပေါင်းသည် အလွန်ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း၏အဘို့ ရှိသည်သာ ဖြစ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ရဟန်းကို မင်းတို့သည်ရင်း မင်း၏ အမတ်ကြီးတို့သည်ရင်း မိတ်ဆွေတို့သည်ရင်း ခင်ပွန်းတို့သည်ရင်း ဆွေမျိုးတို့သည်ရင်း သားချင်းတို့သည်ရင်း “အမောင်ယောကျ်ား လာလော့၊ ဤဖန်ရည်ဆိုးထားသော သင်္ကန်းကိုဝတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ဤဖန်ရည်ဆိုးသော သင်္ကန်းတို့သည် ပူလောင်ကုန်၏၊ ခေါင်းတုံးရိတ်လျက် ခွက်လက်စွဲကာ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ လာလော့၊ လူထွက်၍ စည်းစိမ်တို့ကိုလည်း သုံးဆောင်ခံစားလော့၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ပါလော့”ဟု စည်းစိမ်တို့ဖြင့် ရှေးရှုဆောင်၍ ဖိတ်ကုန်ငြားအံ့။ ရဟန်းတို့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သော ထိုရဟန်းသည် အကျင့်သိက္ခာကို စွန့်ပစ်၍ လူထွက်အံ့ဟူသော ဤအကြောင်းသည် မရှိ၊ အကြောင်းမူကား ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ရှည်စွာသောကာလပတ်လုံး ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း၌ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသောကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်စစ် လူထွက်လိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းမရှိတော့ပေ။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများသနည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုဒိဒသမသုတ်။

ခြောက်မုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

၇-သေနာဝဂ် ၁-သေနာသုတ်

၁၆၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကိုရှာမှီးခြင်း ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကိုရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့ဘည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရှုသိခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါး တို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း၊ ရဟန် တို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ပိုင်းခြားရှုသိခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ [ပိုင်းခြားရှု သိပုံကို ခဲ့ပြီးအပ်၏]။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ကုန်ခန်းစေခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ [ကုန်ခန်းပုံကို ခဲ့ပြီးအပ်၏]။

ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ ။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့

ညှတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤရာမှီးခြင်းသုံးပါး တို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝိဓာသုတ်

၁၆၂။ ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု 'မာန' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ သုံးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ငါသည် (သူ့ထက်)မြတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု 'မာန' ငါသည် (သူနှင့်)တူ၏ဟု ထောင်လွှားမှု 'မာန' ငါသည် (သူ့အောက်)ယုတ်၏ဟု ထောင်လွှားမှု'မာန'တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ထောင်လွှားမှု 'မာန'တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤထောင်လွှားမှု 'မာန' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [သေနာသုတ် ကဲ့သို့ ဤသုတ်ကို ခွဲအပ်၏]။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အာသဝသုတ်

၁၆၃။ ရဟန်းတို့ ယိုစီးတတ်သော 'အာသဝ'တရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။အဘယ်သုံးပါး တို့နည်း၊ ကာမတဏှာဟူသော အာသဝ ဘဝတဏှာဟူသော အာသဝ မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ'ဟူသော အာသဝတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ယိုစီးတတ်သော အာသဝတရားတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ရဟန်း တို့ ဤ အာသဝတရားသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေ ခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဘဝသုတ်

၁၆၄။ ရဟန်းတို့ ဖြစ်ရာဘဝတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမ တဆယ့်တဘုံဟူသော ကာမဘဝ ရူပတဆယ့်ခြောက်ဘုံဟူသော ရူပဘဝ အရူပလေးဘုံဟူသော အရူပဘဝတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဖြစ်ရာဘဝတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဖြစ်ရာဘဝ

သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှုသိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုက္ခတာသုတ်

၁၆၅။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း 'ဒုက္ခ' တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲစေစမ်းအဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခဒုက္ခ [၁] ပြုပြင်အပ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း သင်္ခါရဒုက္ခ [၂] ဖောက်ပြန်အပ်သည့် အဖြစ်ဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း ဝိပရိဏာမဒုက္ခ [၃] တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲခြင်း 'ဒုက္ခ'တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲခြင်း 'ဒုက္ခ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှုသိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ခိလသုတ်

၁၆၆။ ရဟန်းတို့ ငြောင့်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ရာဂငြောင့် ဒေါသငြောင့် မောဟငြောင့်တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ငြောင့်တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤငြောင့်သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှုသိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မလသုတ်

၁၆၇။ ရဟန်းတို့ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ရာဂအညစ်အကြေး ဒေါသအညစ်အကြေး မောဟအညစ်အကြေးတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤသုံးပါးဘို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအညစ်အကြေးသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှု သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်စေခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၁-ကိုယ်စိတ်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း 'ဒုက္ခဝေဒနာ' ကို သဘောအားဖြင့်ရင်း ဒုမည်အားဖြင့်ရင်း ဆင်းရဲသောကြောင့် ဒုက္ခ ဒုက္ခဟုခေါ်သည်။

၂-ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့် တေဘူမကသင်္ခါရတရားဟိုကို ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရဒုက္ခဟု ခေါ်သည်။

၃-သုခဝေဒနာကို ဖောက်ပြန်သဖြင့် ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိပရိဏာမဒုက္ခဟု ခေါ်သည်။

၈-နိဃသုတ်

၁၆၈။ ရဟန်းတို့ ညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နိဃ' တရားတို့သည် ကျိုးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ရာဂ ဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သောတရား ဒေါသဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သောတရား မောဟဟူသော ညှဉ်းဆဲတတ်သောတရားတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နိဃ' တရားတို့သည် ကျိုးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကျိညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နိဃ' တရားသုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရ၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ကျိအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၁၆၉။ ရဟန်းတို့ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' တို့သည် ကျိသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာ တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ကျိသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကျိဝေဒနာသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရ၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ကျိအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တဏှာသုတ်

၁၇၀။ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု'တဏှာ'တို့သည် ကျိ သုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ် သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမဠာ တပ်မက်မှု 'ကာမတဏှာ' ဘဝမပြတ်ဟူသော အယူနှင့်တကွ ဖြစ်သော တပ်မက်မှု 'ဘဝတဏှာ' ဘဝပြတ်၏ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု 'ဝိဘဝတဏှာ' တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ တပ်မက်မှု 'တဏှာ'တို့သည် ကျိသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကျိတပ်မက်မှု'တဏှာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရ၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏၊ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ကျိသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ကျိတပ်မက်မှု 'တဏှာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရ၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ကျိအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

၁၁-တသိနာသုတ်

၁၇၁။ ရဟန်းတို့ မဒ္ဓတ်သိပ်မှု 'တသိနာ' တို့သည် ဤ သုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမဒ္ဓါ မဒ္ဓတ်သိပ်မှု 'ကာမတသိနာ' ဘဝမပြတ် ဟူသော အယူနှင့်တကွ ဖြစ်သော မဒ္ဓတ်သိပ်မှု 'ဘဝတသိနာ' ဘဝပြတ်၏ဟူသော အယူနှင့်တကွဖြစ်သော မဒ္ဓတ်သိပ်မှု 'ဝိဘဝတသိနာ' တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ မဒ္ဓတ်သိပ်မှု 'တသိနာ'တို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ရဟန်းတို့ မဒ္ဓတ်သိပ်မှု 'တသိနာ'သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ တပ်မက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော။ပ။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော။ပ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤမဒ္ဓတ်သိပ်မှု'တသိနာ' သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရ၌ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

၈-ဩဝါဒသုတ်

၁၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ နစ်စေတတ်သော'ဩဃ' တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း၊ ကာမတဏှာ ဟူသော ကာမောဃ ဘဝတဏှာဟူသော ဘဝေါဃ ဒိဋ္ဌိခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးဟူသော ဒိဋ္ဌောဃ မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ဟူသော အဝိဇ္ဇောဃ တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဩဃတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဩဃလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [သေနာသုတ်ကဲ့သို့ ချဲ့အပ်၏]။

ပဌမသုတ်။

၂-ယောဂသုတ်

၁၇၃။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ယှဉ်စေတတ်သော 'ယောဂ' တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ကာမတဏှာ ဟူသော ကာမယောဂ ဘဝတဏှာ ဟူသော ဘဝယောဂ ဒိဋ္ဌိခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးဟူသော ဒိဋ္ဌိယောဂ မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ'ဟူသော အဝိဇ္ဇာယောဂ တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ယောဂတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤယောဂတရားလေးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိစေခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဥပါဒါနသုတ်

၁၇၄။ ရဟန်းတို့ ပြင်းစွာစဲယူခြင်း 'ဥပါဒါန်' တရားတို့သည် ဤလေးပါး တို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ကာမတဏှာဟူသော ပြင်းစွာ စဲယူမှု 'ကာမုပါဒါန်' ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိဟူသော ပြင်းစွာစဲယူမှု 'ဒိဋ္ဌုပါဒါန်' နှံ့စသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု ပြင်းစွာစဲယမှ 'သီလဗ္ဗတုပါဒါန်' အတ္တဟူသော အယူကို ပြင်းစွာစဲယူမှု 'အတ္တဝါဒုပါဒါန်' တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဥပါဒါန်တရားတို့သည် ဤလေးပါး တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဥပါဒါန်တရား လေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှု သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဂန္ဓသုတ်

၁၇၅။ ရဟန်းတို့ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော 'ဂန္ဓ' တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ မက်မောခြင်း 'အဘိဇ္ဈာ' ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သောတရား 'အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထ' ဖျက်ဆီးခြင်း 'ဗျာပါဒ' ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သောတရား 'ဗျာပါဒကာယဂန္ထ' နှံ့စသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် စင်ကြယ်၏ဟု မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်းဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သော တရား 'သီလဗ္ဗတပရာမာသကာယဂန္ထ' ငါ၏ ဤအယူသာ မှန်၏ဟု မှားသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှု ဟူသော နာမ်အပေါင်းကို ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထုံးဖွဲ့တတ်သောတရား 'ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ' တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဂန္ထတရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဂန္ထတရားလေးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အနုသယသုတ်

၁၇၆။ ရဟန်းတို့ အစဉ်ကိန်းသော 'အနုသယ' တရားတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ကာမရာဂါနုသယ ပဋိဃာနုသယ ဒိဋ္ဌာနုသယ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ မာနာနုသယ ဘဝရာဂါနုသယ အဝိဇ္ဇာနုသယတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ အနုသယတရားတို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအနုသယတရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ကာမဂုဏသုတ်

၁၇၇။ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်လျက် စွဲမက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော အဆင်း 'ရူပါရုံ'။ပ။ သောတဝိညာဏ်ဖြင့် ကြားအပ်သော အသံ 'သဒ္ဒါရုံ'။ပ။ ဃာနဝိညာဏ်ဖြင့် နံအပ်သော အနံ့'ဂန္ဓာရုံ'။ပ။ ဇိဝှါဝိညာဏ်ဖြင့် လျက်အပ်သော အရသာ 'ရသာရုံ'။ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်လျက် စွဲမက်ဖွယ် ဖြစ်ကုန်သော ကာယဝိညာဏ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်ကုန်သော အတွေ့အထိ'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ' တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-နီဝရဏသုတ်

၁၇၈။ ရဟန်းတို့ ပိတ်ပင်တတ်သောတရား 'နီဝရဏ' တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ ဗျာပါဒနီဝရဏ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ နီဝရဏတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဥပါဒါနက္ခန္ဓသုတ်

၁၇၉။ ရဟန်းတို့ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းယူအပ်ကုန်သော တရားအစု'ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ'တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓာ သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဩရမ္ဘာဂိယသုတ်

၁၈၀။ ရဟန်းတို့ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာမစ္ဆန္ဒ ဗျာပါဒတို့တည်း၊ ရဟန်း

တို့ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥဒ္ဓံဘာဂိယသုတ်

၁၀၁။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့ဘည်း၊ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤအင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏။ အဘယ်သို့လျှင် အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ။ပ။ ဤ အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိတော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ငါးပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤ အင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤအင်္ဂါရုစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ကို ပွါးများအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှစ်ခုမြောက် သြဃဝဂ် ပြီး၏။

မဂ္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

၂-ဗောဇ္ဈင်္သံယုတ်

၁-ပဗ္ဗတဝဂ် ၁-ဟိမဝန္တသုတ်

၁၈၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား နဂါးတို့သည် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို မှီ၍ ကိုယ်ကိုတိုးပွါးစေ အားယူစေပြီးလျှင် အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊ အိုင်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊အိုင်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊မြစ်ငယ်တို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊မြစ်ကြီးတို့သို့ သက်ဆင်းပြီး၍ မဟာသမုဒ္ဒြာသို့ သက်ဆင်းကုန်၏၊ ထိုနဂါးတို့သည် ထိုမဟာသမုဒ္ဒြာ၌ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏၊ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍, သီလ၌တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြွမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်၏၊ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြွမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမား ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏ ။ပ။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏ ။ပ။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏ ။ပ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏ ။ပ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏ ။ပ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ဆဲတဲ့ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသည် ရှိသော် ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြွမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် တရားတို့၌ ကြီးမားပြန့်ပြော သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ကာယသုတ်

၁၈၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ရဟန်းဘို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း'အာဟာရ'လျှင် တည်ရာရှိ၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'ကို စွဲ၍ တည်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် နိဝရဏ ငါးပါးတို့သည် အကြောင်း 'အာဟာရ'လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏၊ အကြောင်း 'အာဟာရ'ကိုစွဲ၍ တည်ကုန်၏၊အကြောင်း 'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမဂုဏ်ကို လိုလားမှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားမှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်း ကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သော အာရုံ 'နိမိတ်'သည် ရှိ၏၊ ထို့အာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေး

သော ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားမှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဂုဏ်ကိုလိုလားမှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိပါးမှု'ပဋိဃ'၏ အာရုံ 'နိမိတ်'သည် ရှိ၏၊ ထို့အာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှသုံးသပ်မှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီ သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မမွေ့လျော်ခြင်း ပျင်းရိခြင်း ကိုယ်လက် ဆန့်ငင် ဖြစ်ခြင်း ထမင်းဆီ ယစ်ခြင်း စိတ်၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို(မမွေ့လျော်ခြင်းစသည်)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီး သော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ'ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နောင်တတဖန် ပူပန်မှု'ကုက္ကုစ္စ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ရဟန်းတို့ စိတ်၏မငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏၊ထို(စိတ်၏ မငြိမ်းအေးမှု)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ'နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မဝေခဲနိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏တည်ရာ အာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထို(အာရုံတရားတို့)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း'အာဟာရ'လျှင် တည်ရှိ၏၊ အကြောင်း 'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် နိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကြောင်း'အာဟာရ'လျှင် တည်ရှိကုန်၏၊ အကြောင်း 'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်ကုန်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း'အာဟာရ'လျှင် တည်ရှိ၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့

ထို့အတူပင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အကြောင်း'အာဟာရ'လျှင် တည်ရှိကုန်၏၊ .အကြောင်း'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်ကုန်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၏ တည်ရာအာရုံဖြစ်ကုန်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရား လောကုတ္တရာ)တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအတို့ရှိသည့် အမည်းအဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ချေးဦးစွာ အားထုတ်မှု'အာရဗ္ဘဓာတ်' ပျင်းရိခြင်းမှ လွတ်မြောက်မှု 'နိက္ကမဓာတ်' အဆင့်ဆင့်အားထုတ်မှု'ပရက္ကမဓာတ်' တို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၏တည်ရာအာရုံဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ငြိမ်းချမ်းမှု စိတ်၏ငြိမ်းချမ်းမှုတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုငြိမ်းချမ်းမှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း'သမထ'၏အာရုံ မပျံ့လွှင့်သော သမာဓိ၏အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုအာရုံတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား

မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏တည်ရာ အာရုံဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကိုဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤကိုယ်သည် အကြောင်း'အာဟာရ'သျှင် တည်ရာရှိ၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်။ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အကြောင်း 'အာဟာရ' လျှင် တည်ရာရှိကုန်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'ကို စွဲ၍တည်ကုန်၏၊ အကြောင်း'အာဟာရ'မရှိပဲ မတည်နိုင်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သီလသုတ်

၁၀၄။ ရဟန်းတို့ သီလနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော သမာဓိနှင့်ပြည့်စုံကုန်သော ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော လွတ်မြောက်မှု'အရဟတ္တဖိုလ်ဝိမုတ္တိ'နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော လွတ်မြောက်မှုကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏၊ ထိုရဟန်းတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးစကားကို ကြားနာရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏၊ ထိုရဟန်းတို့အား ဆည်းကပ်ရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏၊ ထိုရဟန်းတို့အား အဖန်ဖန်အောက်မေ့ရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏၊ ထိုရဟန်းတို့သို့ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုရခြင်းကိုလည်း ကျေးဇူးများ၏ဟု ငါဆို၏။ ထိုသို့ဆိုခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုသို့သဘောရှိကုန်သော ရဟန်းတို့၏တရားကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ကိုယ်၏ငြိမ်းချမ်းခြင်းငင်း စိတ်၏ငြိမ်းချမ်းခြင်းငင်း ငြိမ်းချမ်းခြင်းနှစ်ပါးဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ နေရ၏၊ ထိုသူသည် ထိုကဲ့သို့ ငြိမ်းချမ်းစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏၊ အဖန်ဖန် ကြံစည်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ ငြိမ်းချမ်းစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့၏၊ အဖန်ဖန် ကြံစည်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့်ပြည့်စုံစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏၊ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေ၏၊ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိနှင့်ပြည့်စုံစွာနေလျက် ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏၊ ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေ၏၊ စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်၏၊

ထိုအခါ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စီစစ်သော ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေသော စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်သော ထိုရဟန်းအား မတွန့်တိုသော လုံ့လကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ထို(ဆုံးမဟောကြားအပ်သော)တရားကို ပညာဖြင့် စီစစ်သော ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေသော စူးစမ်းရှာဖွေခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတွန့်တိုသောလုံ့လကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် 'အာမိသ'ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးသော ရဟန်းအား ကာမဂုဏ် 'အာမိသ' ကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏၊ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းချမ်း၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။

အကြင်အခါ ငြိမ်းချမ်းသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ထိုအခ၊ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီး ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏၊ ထိုအခါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို(မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြွေ်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်ဘို့ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီး အခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (အသက်တမ်း၏) အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် မသေမီက

အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီး အခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပယောဂ (လုံ့လ) မပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသခ်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီး အခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပယောဂ(လုံ့လ) မပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသခ်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပယောဂ (လုံ့လ) နှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသခ်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပယောဂ(လုံ့လ) မပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသခ်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်မဖြစ်နိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အထက်အထက်ဘုံသို့ အဆင့်ဆင့်တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဝတ္ထသုတ်

၁၈၅။ အခါတပါးဌ် အသျှင်သာရိပုတြာသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရုံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းဌ် (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ရဟန်းတို့ကို "ငါ့သျှင်ရဟန်းတို့"ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် "ငါ့သျှင်"ဟု အသျှင်သာရိပုတြာအား ပြန်လျှောက်ကြကုန်၏။အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ငါ့သျှင်တို့ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင် ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင် ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင် ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင် သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် ဤခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တွင် နံနက်အခါ၌ နေလို့သော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏၊ မွန်းတည့်အခါ၌ နေလို့သော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏၊ ညနေအခါ၌ နေလို့သော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မူ မနှိုင်းရည်နိုင်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား(နှလုံးသွင်းခြင်း)ဖြစ်၏၊ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏၊ တည်တံ့သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏၊ ငါ့အား သတိသမ္ဗောဇ္ဈင် ရှေ့လျှောသွားခဲ့မူ ဤအကြောင်းကြောင့် ရှေ့လျှောသွား၏ဟု ငါသိ၏။ပ။ ငါ့သျှင်တို့ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မူ မနှိုင်းရည်နိုင်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း)ဖြစ်၏၊ တည်တံ့သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏၊ ငါ့အား ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ရှေ့လျှောသွားခဲ့မူ ဤအကြောင်းကြောင့် ရှေ့လျှောသွား၏ဟု ငါသိ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဥပမာသော်ကား မင်း၏ဂုဏ်း မင်း အမတ်ကြီး၏ဂုဏ်း ပုဆိုးသေတ္တာသည် အမျိုးမျိုး ဆိုးဆေးကုန်သော ပုဆိုးတို့ဖြင့် ပြည့်ရာ၏၊ ထိုမင်းသည် နံနက်အခါ၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်ရာ၏၊ မွန်းတည့်အခါ၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်ရာ၏၊ ညနေအခါ၌ ဝတ်ရုံလိုသော ပုဆိုးအစုံကို ဝတ်ရုံနိုင်ရာ၏။ ထို့အတူပင် ငါသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တွင် နံနက်အခါ၌ နေလို့သော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏၊ မွန်းတည့်အခါ၌ နေလို့သော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏၊ ညနေအခါ၌ နေလို့သော ဗောဇ္ဈင်ဖြင့် နေနိုင်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မူ မနှိုင်းရည်နိုင်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏၊ တည်တံ့သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏၊ ငါ့အား သတိသမ္ဗောဇ္ဈင် ရှေ့လျှောခဲ့မူ ဤအကြောင်းကြောင့် ရှေ့လျှောသွား၏ဟု ငါသိ၏။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ဟူ၍ ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်ခဲ့မူ မနှိုင်းရည်နိုင်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း) ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ပြည့်စုံပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ဖြစ်၏ဟု ငါ့အား (နှလုံးသွင်းခြင်း)ဖြစ်၏၊ တည်တံ့သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုလည်း တည်တံ့၏ဟု ငါသိ၏၊ ငါ့အား ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ရှေ့လျှောသွားခဲ့မူ ဤအကြောင်းကြောင့် ရှေ့လျှောသွား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဘိက္ခုသုတ်

၁၀၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခု သောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ် ပါကုန်၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ပါကုန်သနည်း"ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း(နိဗ္ဗာန်ကို) သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်တို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်း ဤသာသနာ တော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီ သော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါး များ၏။ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသော ထိုရဟန်း၏ စိတ်သည် ကာမာသဝမှလည်း လွတ် မြောက်၏၊ ဘဝါသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ အဝိဇ္ဇာသဝမှလည်း လွတ်မြောက်၏၊ လွတ်မြောက် ပြီးသော အရဟတ္တဖိုလ်၌ လွတ်မြောက်ပြီဟု အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ"ဟု သိ၏။ ရဟန်း(နိဗ္ဗာန်ကို)သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင် တို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ကုဏ္ဍလိယသုတ်

၁၀၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာကေတမြို့ဝယ် သားတို့အားဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော အဉ္ဇနတော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဂေါတမ အာကျွန်ုပ်သည် အရံကိုအမှီပြု၍ နေလေ့ရှိပါ၏၊ ပရိသတ်၌ ကျက်စားပါ၏၊ ဆွမ်းစားပြီးနောက် နံနက်စာ စားပြီးသော အာကျွန်ုပ်အား'အရံတခုမှ အရံတခုသို့ ဥယျာဉ်တခုမှ ဥယျာဉ်တခုသို့ လှည့် လည်သွားလာခြင်း ထိုထို ဤဤ လှည့်လည်ခြင်း'ဟူသော ဤအကျင့်ရှိပါ၏၊ ထိုအကျွန်ုပ်သည် ထိုအရံဥယျာဉ်တို့၌ ဤသို့ ဝါဒတင်ခြင်းမျိုးမှ လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးလည်းရှိသော သူတပါး တို့အပေါ်၌ ချုတ်ချယ်ခြင်းအကျိုးလည်းရှိသော စကားကို ပြောဆိုနေကုန်သော အချို့သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ကို တွေ့မြင်ရပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသားညီကား အဘယ်အကျိုးရှိ၍ နေပါသနည်း" ဟု(လျှောက်၏)။ကုဏ္ဍလိယ မြတ်စွာဘုရားသည် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးအာနိသင်ရှိ၍သာ နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ အသျှင်

ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ အသျှင် ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမ အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ပါကုန်သနည်း။ ကုဏ္ဍလိယ ဣန္ဒြေစောင့်စည်းမှု 'ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဣန္ဒြေစောင့်စည်းမှု 'ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ' သည် ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်သနည်း၊ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်အဆင်း 'ရူပါရုံ'ကို မြင်သည်ရှိသော် မမက်မော မရှင်ပျ စဲမက်မှု 'ဇဂ' မဖြစ်၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း(ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊စိတ်သည်လည်း(ကမ္မဋ္ဌာန်း)အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ ကောင်းစွာ တည်၏၊ (ကိလေသာမှ)ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏၊ မျက်စိဖြင့် မနှစ်သက်ဖွယ် အဆင်း'ရူပါရုံ'ကို မြင်သည်ရှိသော် မျက်နှာမသာမှုမဖြစ်၊(ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်)တည်သောစိတ်မရှိ၊ ဆင်းရဲသောစိတ် မရှိ၊ဖျက်ဆီးတတ်သော 'ဒေါသ'စိတ် မရှိ၊ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ စည်၏၊ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ ကောင်းစွာတည်၏၊ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

ကုဏ္ဍလိယ နောက်တမျိုးကား ရဟန်းသည် နားဖြင့် အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' ကို ကြားသည်ရှိသော် ။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ' ကို နမ်းသည်ရှိသော်။ပ။ လျှာဖြင့် အရသာ 'ရသာရုံ'ကို လျက်သည်ရှိသော်။ပ။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ'ကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်။ပ။စိတ်ဖြင့် နှစ်သက်ဖွယ်သောသဘော 'ဓမ္မာရုံ' ကို သိသည်ရှိသော် မမက်မော မရှင်ပျ စဲမက်မှု'ရာဂ' မဖြစ်၊ ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ ကောင်းစွာတည်၏၊ (ကိလေသာမှ)ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏၊ မျက်စိဖြင့် မနှစ်သက်ဖွယ်သဘော 'ဓမ္မာရုံ' ကို သိသည်ရှိသော် မျက်နှာမသာမှုမဖြစ်၊ (ကိလေသာ၏အစွမ်းဖြင့်) တည်သောစိတ်မရှိ၊ ဆင်းရဲသောစိတ် မရှိ၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော'ဒေါသ'စိတ်မရှိ၊ထိုရဟန်း၏ နာမကာယသည်လည်း(ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ(အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ ကောင်းစွာ တည်၏၊ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။

ကုဏ္ဍလိယ ယင်းသို့သော အကြောင်းကြောင့်ပင် ရဟန်းအား မျက်စိဖြင့် အဆင်း'ရူပါရုံ'ကို မြင်သည်ရှိသော် နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော အဆင်း 'ရူပါရုံ' ဝို့၌ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏၊ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ) ၌ တည်၏၊ကောင်းစွာ တည်၏၊(ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏။ နားဖြင့်

အသံ 'သဒ္ဒါရုံ' ကို ကြားသည်ရှိသော်။ပ။ နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ 'ဂန္ဓာရုံ' ကို နမ်းသည်ရှိသော်။ပ။ လျှာဖြင့် အရသာ 'ရသာရုံ'ကို လျက်သည်ရှိသော်။ပ။ ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိ 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ'ကို တွေ့ထိသည်ရှိသော်။ပ။စိတ်ဖြင့် သဘောတရား'ဓမ္မာရုံ'ကို တွေ့ထိသည်ဿိသော် နှစ်သက်ဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော သဘော 'ဓမ္မာရုံ'တို့၌ နာမကာယသည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ(အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ စိတ်သည်လည်း (ကမ္မဋ္ဌာန်း) အာရုံ (အဇ္ဈတ္တ)၌ တည်၏၊ ကောင်းစွာတည်၏၊ (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာလွတ်မြောက်၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပုဂ္ဂိုလ်များအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဤန္ဒြေစောင့်စည်းမှု 'ဤန္ဒြိယသံဝရသီလ'သည် ဤကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ကောင်းသော အကျင့် 'သုစရိုက်'သုံးပါးတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း၊ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော မကောင်းသောအကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်'ကို ပယ်၍ ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကောင်းသောအကျင့် 'ကာယသုစရိုက်'ကို ပွါးများ၏၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုအပ်သော မကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်'ကို ပယ်၍ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကောင်းသော အကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်'ကို ပွါးများ၏၊ စိတ်ဖြင့် ကြဲအပ်သော မကောင်းသောအကျင့် 'မနောဒုစရိုက်'ကို ပယ်၍ စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော ကောင်းသောအကျင့် 'မနောသုစရိုက်'ကို ပွါးများ၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ကောင်းသောအကျင့် 'သုစရိုက်' သုံးပါးတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း၊ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု'အဘိဇ္ဈာ'နှလုံးမသာမှု'ဒေါမနဿ'တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လောက၌ မက်မောမှု 'အဘိဇ္ဈာ' နှလုံးမသာမှု 'ဒေါမနဿ'တို့ကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့ကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် နေ၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏။

ကုဏ္ဍလိယ အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်သနည်း၊ ကုဏ္ဍလိယ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ကုဏ္ဍလိယ ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စုံစေနိုင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏ "အသျှင်ဂေါတမ(တရားတော်သည်)အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဂေါတမ (တရား

တော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစ့၊ အသျှင်ဂေါတမ မေ့မော်ထားသောအိုးကို လှန်ဘီသကဲ့သို့ ဖုံးလွှမ်းထားသော ဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်ဘီသကဲ့သို့ မျက်စိလည်သော သူ့အား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘီသကဲ့သို့ 'မျက်စိ အမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်' ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘီသကဲ့သို့ အသျှင်ဂေါတမ ဤအတူ ပင်လျှင် အသျှင်ဂေါတမသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဂေါတမ ထိုအကျွန်ုပ်သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ" ဟု လျှောက်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ကူဋဒန္တိကရသုတ်

၁၈၈။ ရဟန်းတို့ အထူတ်တပ်သောအိမ်၌ အလုံးစုံသော အခြင်ရနယ်တို့သည် အထူတ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သဘိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဥပဝါနသုတ်

၁၈၉။ အခါတပါး၌ အသျှင်ဥပဝါနနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် ကောသမ္ဗီပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်ဥပဝါနထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်ဥပဝါနနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးသော် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေလျှက် ဥပဝါနအား "ငါ့သျှင်ဥပဝါန ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ကွဲသို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ငဲ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းဌာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာသလော" ဟု ဤစကားကို ဆို၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ ကောင်းစွာ အားထုတ်ပြီးကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းဌာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာ၏။။

ငါ့သျှင် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်သည်ရှိသော် "ငါ၏ စိတ်သည်လည်း (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏၊ ငါသည် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိန မိဒ္ဓ'ကိုလည်း ကောင်းစွာ နုတ်ပယ်အပ်ပြီ၊ ငါသည် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ကောင်းစွာ ပယ်ပြီးပြီ၊ ငါသည် လှုံ့လကိုလည်း မြဲမြံစွာ အားထုတ်ပြီးပြီ၊ ငါသည် အလိုရှိသည်ကို ပြု၍ နှလုံးသွင်း၏၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းလည်းမဖြစ်"ဟု သိ၏။ပ။ ငါ့သျှင် ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို အားထုတ်သည်ရှိသော် "ငါ၏ စိတ်သည်လည်း (ကိလေသာမှ) ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်၏၊ ငါသည် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိန မိဒ္ဓ'ကိုလည်း ကောင်းစွာ နုတ်ပယ်အပ်ပြီ၊ ငါသည် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ကောင်းစွာ ပယ်ဖျောက်ပြီးပြီ၊ ငါသည် လှုံ့လကိုလည်း မြဲမြံစွာ အားထုတ်အပ်ပြီ၊ ငါသည် အလိုရှိသည်ကို ပြု၍ နှလုံးသွင်း၏၊ တွန့်ဆုတ်ခြင်းလည်းမဖြစ်"ဟု သိ၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင်ရဟန်းသည် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဤသို့ကောင်းစွာအားထုတ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ငါ့အား ချမ်းသာစွာ နေခြင်းဌါဖြစ်ကုန်၏ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် သိနိုင်ရာ၏ဟု (ဖြေဆိုလေ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၀။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ ဖြစ်ကြကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သော အခါ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဥပ္ပန္နသုတ်

၁၉၁။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ'သာသနာ'၌သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ 'သာသနာ' ၌သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ တခြားသာသနာ၌ မဖြစ်ကုန်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရွှေဥဒိုးစွာသော ပဗ္ဗတဝဂ်ပြီး၏။

၂-ဂိလာနဝဂ် ၁-ပါဏာသုတ်

၁၉၂။ ရဟန်းတို့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ရံခါ သွားခြင်း ရံခါ ရပ်ခြင်း ရံခါ ထိုင်ခြင်း ရံခါ အိပ်ခြင်း ဤရိယာပုထ်လေးပါးဘို့ကို ပြုလုပ်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဘတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဌမ သူရိယူပမသုတ်

၁၉၃။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူ ရဟန်းအား မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေသွားဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏၊ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများလတ္တံ့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ ဟု မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးဘို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒုတိယ သူရိယူပမသုတ်

၁၉၄။ ရဟန်းတို့ အရုဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ရဟန်းအား သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံ

ခြင်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏၊ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများလတ္တံ့. ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လတ္တံ့ဟု မြွေလင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော မျုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်ခြင်းကို မှီသော မျုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော 'ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်'ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဂိလာနသုတ်

၁၉၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျေးရာဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် ပိပ္ပလိလိုဏ်ဂူ၌ အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်၍နေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေမျမ်းအချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ အသျှင်မဟာကဿပထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးသော် အသျှင်မဟာကဿပအား—

"ကဿပ သင့်အား ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါ၏လော၊ မတိုးပွါးပဲရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွါး၏ဟု မထင်ပဲရှိပါ၏လော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါးပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါး၏ဟု ထင်ပါ၏၊ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏ ။ပ။ ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ ကဿပ ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ

ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောကြောင်မူလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဗောဇ္ဈင်ဘရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အသျှင်မဟာကဿပသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက် ဝမ်မြောက်၏။ ထိုအနာမှလည်း ထမြောက်၏၊ ထိုနှစ်သက်ခြင်း ဖြင့်ပင် အနာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စာတွဲထွာသုတ်။

၅-ဒုတိယ ဂိလာနသုတ်

၁၉၆။ အခါတပါးဌ် မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ်နက်တို့အား အစားကျေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်းဌ်(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်ဌ် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေမျှမ်း အချိန်ဌ် တပါးတည်း ဂိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထတော်မူခဲ့၍ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားအပ်သော နေရာဌ် ထိုင်နေတော်မူပြီးသော် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား—

"မောဂ္ဂလာန် သင့်အား ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါ၏လော၊မတိုးပွါးပဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ယင်ပါ၏လော၊ တိုးပွါး၏ဟု မထင်ပဲရှိပါ၏လော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါးပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲ ဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါး၏ဟု ထင်ပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။ပ။ မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာ ဟောကြား အပ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်၏။မောဂ္ဂလာန် ငါသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ၊ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဟောတော်မူလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ထား၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထိုအနာမှလည်း ထမြောက်၏၊ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုအနာကို ပယ်ဖျောက်နိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-တတိယ ဂိလာနသုတ်

၁၉၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာစုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်မဟာစုန္ဒအား "စုန္ဒ ခဗ်ာဇ္ဈင်တို့ကို သင်၏ဉာဏ်၌ ထင်ပါစေလော့"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါ၏။ပ။အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကောင်းစွာဟောကြားအပ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ပါကုန်၏ ဟု လျှောက်၏။ စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ကုန်၏၊ စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်တို့သည် စင်စစ် ကောင်းမြတ်ကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်စုန္ဒသည် ဤဗောဇ္ဈင်တရားတော်ကို လျှောက်ထား၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်သက်တော်မူ၍ ထိုအနာမှ ထတော်မူ၏၊ ထိုနှစ်သက်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုအနာကို ပယ်စွန့်တော်မူနိုင်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပါရဂ်မသုတ်

၁၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဝဋ်ရှ ဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ် ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော)ထိုဖက်ကမ်းသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။

လူဘို့တွင်(နိဗ္ဗာန်ဟူသော) တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကုန်သူတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဤနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သူမှတပါး အခြားသော သတ္တဝါသည်ကား ဝဋ်ဆင်းရဲဟူသော ဤဖက်ကမ်း၌သာလျှင် လှည့်လည်ပြေးသွားရ၏။

ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော ဗောဇ္ဈင်တရားတော်၌ တရားသို့ အစဉ်လိုက်၍ ကျင့်ကြသူတို့သည် ကူးမြောက်နိုင်ခဲသော သေမင်း၏နိုင်ငံကို (လွန်မြောက်၍) နိဗ္ဗာန်ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြရကုန်လတ္တံ့။

ပညာရှိသူသည် မည်းနက်သော(အကုသိုလ်)တရားကို ပယ်စွန့်၍ (သံသရာ)ဝဋ်မှ နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုလျက် ဖြူစင်သော(ကုသိုလ်)တရားကို ပွါးများရာ၏။ အကြင်ဆိတ်ငြိမ်မှု 'ဝိဝေက'၌ မွေ့လျော်နိုင်ခဲ၏၊ ထိုဆိတ်ငြိမ်မှု'ဝိဝေက'၌ အလွန်မွေ့လျော်မှုကို အလိုရှိရာ၏၊ ပညာရှိသောသူသည် ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကိလေသာ အကြွင်းအကျန်မရှိမူ၍ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်သော နီဝရဏတရားတို့မှ မိမိကိုယ်ကို ဖြူစင် သန့်ရှင်းစေရာ၏။

အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အရဟတ္တမဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့၌ စိတ်ကို ပွါးများအပ်၏၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မစွဲလမ်းမူ၍ စွဲလမ်းမှု'ဥပါဒါန်'ကို စွန့်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်ကြကုန်၏။

လောက၌ အာသဝကုန်ပြီးသော ကြီးသောအာနုဘော်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဝိရဒ္ဓသုတ်

၁၉၉။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ချွတ်ယွင်းစေသူတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချွတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူတို့အား ကောင်းစွာ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-အရိယသုတ်

၂၀၀။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဗောဇ္ဈင်ကို ပြုလုပ် ပွါးများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်း အကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပွါးများ

အပ်ကုန်သော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဖြူစင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှု ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ထို ဗောဇ္ဈင်ကို ပြုလုပ် ပွါးများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၂၀၁။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ)ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ဂိလာနဝဂ် ပြီး၏။

၃-ဥဒါယိဝဂ် ၁-ဗောဓယသုတ်

၂၀၂။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား—

"အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဈင် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ပါကုန်သနည်း"ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါဖြစ်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်း နိဗ္ဗာန်ကို သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်သောကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂဒေသနာသုတ်

၂၀၃။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ငါဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကား အဘယ်ကိုနည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာ

သမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကား ဤဆိုခဲ့ပြီး တရားတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဌာနိယသုတ်

၂၀၄။ ရဟန်းတို့ ကာမဌ်စွဲမက်မှု 'ကာမရာဂ'၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ကာမဌ်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမဌ်လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'၏ အကြောင်း (အာရုံ) ဖြစ်ကုန်သောတရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏ အကြောင်း(အာရုံ)ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း(အာရုံ)ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၏ အကြောင်း(အာရုံ)ဖြစ်ကုန်သော တရားတို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၀၅။ ရဟန်းတို့ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမဠှလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမဠှလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း အဝိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်းဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ချုပ်၏။ပ။ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ချုပ်၏။

ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမဠှလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမဠှလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'သည်လည်း ပျောက်၏၊ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည်လည်း ပျောက်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'သည်လည်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း ပျောက်၏။

မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အပရိဟာနိယသုတ်

၂၀၆။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားခုနစ်ပါးတို့ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားခုနစ်ပါးတို့ကား အဘယ်နည်း၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားတို့ကား ဤခုနစ်ပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-တဏှာကွယသုတ်

၂၀၇။ ရဟန်းတို့ ဗာဏှာကုန်ရာ လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ပွါးများကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အဘယ် လမ်းစဉ် အဘယ်အကျင့်သည် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်ဥဒါယီသည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ပါကုန်သနည်း"ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယီ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများသော ထိုရဟန်းသည် တပ်မက်မှု 'တဏှာ'ကို ပယ်၏၊ တပ်မက်မှု'တဏှာ'ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ကံကို ပယ်၏၊ ကံကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ) မှ ကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများသော ထိုရဟန်းသည် တပ်မက်မှု 'တဏှာ'ကို ပယ်၏၊တပ်မက်မှု'တဏှာ'ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် ကံကို ပယ်၏၊ ကံကိုပယ်ခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲကို ပယ်၏။ ဥဒါယီ ဤသို့လျှင် တဏှာကုန်ခြင်းကြောင့် ကံကုန်၏၊ ကံကုန်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တဏှာနိရောဓသုတ်

၂၀၈။ ရဟန်းတို့ တဏှာချုပ်ရန် လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ပွါးများကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ အဘယ် လမ်းစဉ် အဘယ်အကျင့်သည် တဏှာချုပ်ရန် ဖြစ်သနည်း၊ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် တဏှာ ချုပ်ငြိမ်းရန် ဖြစ်ကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်း ကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ် ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော

ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သျှင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် တကား့ဘျုပ်ငြိမ်းရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသုတ်

၂၀၉။ ရဟန်းတို့ ဖောက်ခဲ့တတ်သော အဘိုးရှိသော လမ်းစဉ်ကို သင်တို့အား ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ဖောက်ခဲ့တတ်သော အဘိုးရှိသော လမ်းစဉ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ဤသို့ ဟောတော်မူသော် အသျှင်ဥဒါယီသည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖောက်ခဲ့ရန်ဖြစ်ပါကုန်သနည်း" ဟု လျှောက်၏။

ဥဒါယီ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့် အဖြစ်သို့ရောက်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ကြောင့်ကြမှု (ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများသောအားဖြင့် ရှေးက မဖောက်ဘူး မခဲ့ဘူးသေးသော လောဘအစုကို ဖောက်၏ ခဲ့၏၊ ရှေးက မဖောက်ဘူး မခဲ့ဘူးသေးသော ဒေါသအစုကို ဖောက်၏ ခဲ့၏၊ ရှေးက မဖောက်ဘူး မခဲ့ဘူးသေးသော မောဟအစုကို ဖောက်၏ ခဲ့၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ပြန့်ပြောသော မြတ်သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ကြောင့်ကြမှု(ဆင်းရဲ)မှ ကင်းသော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများသောစိတ်ဖြင့် ရှေးကမဖောက်ဘူး မခဲ့ဘူးသေးသော လောဘအစုကို ဖောက်၏ ခဲ့၏၊ ရှေးကမဖောက်ဘူး မခဲ့ဘူးသေးသော ဒေါသအစုကို ဖောက်၏ ခဲ့၏၊ ရှေးက မဖောက်ဘူး မခဲ့ဘူးသေးသော မောဟအစုကို ဖောက်၏ ခဲ့၏။ ဥဒါယီ ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ဖောက်ခဲ့ရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကေဓမ္မသုတ်

၂၁၀။ ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့မှ ဝေးပါး အခြား တခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု‘ဆုဂ’ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ဆုဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော် သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ကား အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ မျက်စိ‘စက္ခုပသာဒ’သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤမျက်စိ ‘စက္ခုပသာဒ’၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲတို့သည် လွှမ်းမိုးသက်ဝင်လျက် ဖြစ်ကြကုန်၏။ပ။လျှာ‘ဇိဝှါပသာဒ’သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤလျှာ ‘ဇိဝှါပသာဒ’၌ ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲတို့သည် လွှမ်းမိုးသက်ဝင်ကုန်လျက် ဖြစ်ကုန်၏။ပ။ စိတ်သည် သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော တရားတည်း၊ ဤစိတ်၌ .ထိုသံယောဇဉ် အနှောင်အဖွဲတို့သည် လွှမ်းမိုးသက်ဝင်ကုန်လျက် ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဆိုခဲ့သော တရားတို့ကို သံယောဇဉ်၏ အာရုံတရားတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥဒါယိသုတ်

၂၁၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာမ္မာတိုင်း သေတကနိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်ဥဒါယီသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မျှဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အံ့သြဖွယ်ရှိပါပေ၏၊ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပါပေ၏၊အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ ချစ်ခြင်း ရှိသေခြင်း ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်း တရားတို့သည် အလွန်ကျေးဇူးများပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရှေး လူဖြစ်စဉ်က တရားတော်၌ မျှားစွာမြတ်နိုးခြင်းကို မပြုခဲ့ပါ၊ သံဃာတော်၌ မျှားစွာမြတ်နိုးခြင်းကို မပြုခဲ့ပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၌ ချစ်ခြင်း ရှိသေခြင်း ရှက်ခြင်း ကြောက်ခြင်းကို ကောင်းစွာတွေ့မြင်ရသည်ဖြစ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ခဲ့ပါ၏၊ ထိုအကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤကား ရုပ် ဤကား ရုပ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဤကား ရုပ်၏ ချုပ်ကြောင်း ဤကား ဝေဒနာ။ပ။ဤကား သညာ ဤကား သင်္ခါရ ဤကား ဝိညာဏ် ဤကား ဝိညာဏ်၏ဖြစ်ကြောင်း ဤကား ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ကြောင်းဟု တရားတော်ကို ဟောတော်မူပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်သည် တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို အပြန်အလှန် သုံးသပ်သည်ရှိသော် ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ၊ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ၊ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ၊ ဤကား ဆင်းရဲမျှုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပါပြီ။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော(ဝိပဿနာ)တရားကိုလည်း သိပါပြီ၊(ဝိပဿနာ)

လမ်းစဉ်ကိုလည်း ရပါပြီ၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာ)အလိုဌါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ"ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို(ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွါးများအပ် ကြွမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ရပါပြီ၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာ)အလိုဌါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ"ဟု သိနိုင်မည့်အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို(ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်)အမှန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။ပ။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ရပါပြီ၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာ) အလိုဌါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ"ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အင်သော ဤ(ဝိပဿနာ) တရားကိုလည်း စင်စစ်အားဖြင့် သိပါပြီ၊ (ဝိပဿနာ)လမ်းစဉ်ကိုလည်း ရပါပြီ၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာ)အလိုဌါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ"ဟု သိနိုင်မည့် အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော အကျွန်ုပ်ကို(ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပါလိမ့်မည်ဟု (လျှောက်၏)။

ဥဒါယီ ကောင်းပေစွ ကောင်းပေစွ၊ ဥဒါယီ သင်သည် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော (ဝိပဿနာ) လမ်းစဉ်ကို ရပေပြီ၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာ) အလိုဌါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ"ဟု သိလတ္တံ့သော အခြင်းအရာဖြင့် နေထိုင်သော သင့်ကို (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်) အမှန်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဆောင်ပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဥဒါယိဝဂ် ပြီး၏။

၄-နီဝရဏဝဂ် ၁-ပဌမ ကုသလသုတ်

၂၁၂။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အဘို့ရှိကုန်သော ကုသိုလ်အသင်းအပင်း ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ'လျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ'လျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏၊ မမေ့လျော့မှု 'အပ္ပမာဒ'ကို ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မမေ့လျော့သောရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများလိမ့်မည်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြွေ်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ဆုဂ'

ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သျှင် မမေ့လျော့သော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ကုသလသုတ်

၂၁၃။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အဘို့ရှိကုန်သော ကုသိုလ်အသင်းအပင်းဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်တရားဟူသမျှတို့သည် ယောနိသောမနသိကာရလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိကုန်၏၊ ယောနိသောမနသိကာရလျှင် စုဝေးရာရှိကုန်၏၊ ယောနိသောမနသိကာရကို ထိုကုသိုလ်တရားတို့ထက် မြတ်၏ဟုဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများလိမ့်မည် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသောရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဥပက်္ကိလေသသုတ်

၂၁၄။ ရဟန်းတို့ ရွှေ၏အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ ယင်းအညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသောရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်းမထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်းရှိ၏၊ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ်ပေ။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သံသည် ရွှေ၏ အညစ်အကြေးတည်း၊ ယင်း အညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသောရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်းရှိ၏၊ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ်။ ကြေးသည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးဘည်း၊ ယင်းအညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည်။ပ။ခဲပုပ်သည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးတည်း။ ခဲမဖြူသည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးဘည်း။ ငွေသည် ရွှေ၏အညစ်အကြေးတည်း၊ ယင်းအညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသော ရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အရောင်းလည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သောသဘောလည်း ရှိ၏၊ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ရွှေ၏အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသောရွှေသည် နူးလည်း မနူးညံ့၊

ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အဆောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်းရှိ၏၊ လက်ဝတ်တန်ဆာ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း ကောင်းစွာမဖြစ်။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်၏အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသောစိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အဆောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သောသဘောလည်း ရှိ၏၊ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထားနိုင်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမဠိလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည် စိတ်၏အညစ်အကြေးတည်း၊ ယင်း အညစ်အကြေးဖြင့် ညစ်ပေသောစိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အဆောင်လည်း မထွက်၊ကြွပ်ဆတ်သောသဘောလည်း ရှိ၏၊အာသဝတရားတို့၏ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်းမထားနိုင်။ပ။ရဟန်းတို့ စိတ်၏ အညစ်အကြေးတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ ယင်း အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ညစ်ပေသောစိတ်သည် နူးလည်း မနူးညံ့၊ ပြုလုပ်ခြင်းငှါလည်း အသင့်မဖြစ်၊ အဆောင်လည်း မထွက်၊ ကြွပ်ဆတ်သော သဘောလည်း ရှိ၏၊ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကောင်းစွာလည်း မထားနိုင်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အနုပက္ကိလေသသုတ်

၂၁၅။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ် ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင်မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဤဆိုခဲ့ပြီးဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၁၆။ ရဟန်းတို့ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူအား မဖြစ်သေးသော ကာမဠိလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ကာမဠိ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း

အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု ‘ထိနမိဒ္ဓ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတွေးဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု နောင်တတွေးဖန် ပူပန်မှု ‘ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ’ သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’သည်လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်ခြင်းငှါ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဥ္စမသုတ်။

၆-ယောနိသောမနသိကာရသုတ်

၂၁၇။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်လည်း ဖြစ်၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည်လည်း ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဗုဒ္ဓိသုတ်

၂၁၈။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် တိုးပွါးခြင်းငှါ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တိုးပွါးခြင်းငှါ မဆုတ်ယုတ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-အာဝဇ္ဇနီဝရဏသုတ်

၂၁၉။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် (ကုသိုလ်တရားကို) ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏၊(ကုသိုလ်တရား ကို) တားဆီးတတ်ကုန်၏၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ် တတ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမဋ္ဌ လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏၊ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ပျက်စီးစေလိုမှု ‘ဗျာပါဒ’ သည် ကုသိုလ်

တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏၊ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏။ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏၊ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏၊စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏၊ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ စိတ်ပျံလွှင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ' သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏၊ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်၏၊ ကုသိုလ်တရားကို တားဆီးတတ်၏၊စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တတ်ကုန်၏၊ တားဆီးတတ်ကုန်၏၊ စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ဤ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကိုပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်(အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော) အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ ဒုဘဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် အရိုအသေပြုကာ နှလုံးသွင်းလျက် အလုံးစုံကို စိတ်၌ ကောင်းစွာထားပြီး ဇူးစိုက်နားထောင်သည်ဖြစ်၍ တရားတော်ကို နာကြားသောအခါ ဤအရိယာတပည့်အား နီဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ အဘယ် နီဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်သနည်း၊ ထိုအခါ ကာမ၌ လုံချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏ' ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒနီဝရဏ' လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ နီဝရဏ' စိတ်ပျံလွှင့်မှု နောင်တတဖန် ပူပန်မှု'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ'မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ'သည် မဖြစ်။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်အား ဤနီဝရဏငါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

ထိုအခါ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သနည်း၊ ထိုအခါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ရောက်၏။ပ။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုအခါ၌ ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အရိယာဘပည့်သည် အရိုအသေပြုကာ နှလုံးသွင်းလျက် အလုံးစုံကို စိတ်၌ကောင်းစွာ

ထားပြီး စူးစိုက်နားထောင်သည်ဖြစ်၍ တရားတော်ကို နာကြားသောအခါ ဤအရိယာတပည့်အား နီဝရဏဝါးပါးတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ရုက္ခသုတ်

၂၂၀။ ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး ပေါက်ရောက်တတ်ကုန်သော အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးကုန်သော သစ်ပင်ကြီးတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယင်းသစ်ပင်ကြီးတို့ လွှမ်းမိုးခံရကုန်သော သစ်ပင်တို့သည် ကျိုးပြတ် ပျက်စီး၍ လဲကျကုန်၏။ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ကျိုးပြတ်ပျက်စီး လဲကျစေနိုင်သည့် အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးသော သစ်ပင်ကြီးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင် ပညောင်ပင် ညောင်ကြတ်ပင် ရေသဖန်းပင် ခအောင်းပင် ညောင်ချဉ်ပင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သစ်ပင်တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ ကျိုးပြတ် ပျက်စီး လဲကျစေနိုင်သည့် အစေ့သေးငယ်၍ ပင်စည်ကြီးသော သစ်ပင်ကြီးတို့ဟူသည် ဤသည်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤလောက၌ အချိုသော အမျိုးကောင်းသားသည် အကြင်သို့ သဘောရှိကုန်သော ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်(ရဟန်းပြု)၏၊ ထိုသူသည် ထိုသို့ သဘောရှိသော ကာမဂုဏ်တို့မှရင်း ထို့ထက်ပို၍ ယုတ်နိမ့်သော ကာမဂုဏ်တို့မှရင်း ကျိုးပြတ်၍ ကျ၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားငါးမျိုးတို့သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်ကုန်၏၊ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။အဘယ်ငါးမျိုးတို့နည်း၊ရဟန်းတို့ ကာမဋ္ဌလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏၊ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏၊ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏၊ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ စိတ်ပျံလွှင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏၊စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏၊ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာ'သည် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်၏၊ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်၏၊ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏။ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် ကုသိုလ်တရားကို ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်ကုန်၏၊ စိတ်ကို လွှမ်းမိုးတတ်ကုန်၏၊ ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်သော စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ပိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွှတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင်မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွှတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ

ဖြစ်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွှတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်တရားတို့ကို မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးတတ်ကုန်သော ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ' (ကိလေသာမှ) လွှတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၁-နီဝရဏသုတ်

၂၂၁။ ရဟန်းတို့ ဤနီဝရဏငါးပါးတို့သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်ကုန်၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ ရှိကုန်၏၊ (ကိလေသာမှ)ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကာမဥ်လိုချင်မှု'ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ'သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏၊ မျက်စိ မရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်၏၊ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏၊ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏၊ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ ရှိ၏ (ကိလေသာမှ)ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်။ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒနီဝရဏ'သည်။ပ။လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏ'သည် စိတ်ပျံ့လွှင့်မှု နောင်တတဖန်ပူပန်မှု'ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏ'သည် မဝေခွဲနိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏ'သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်၏၊ မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်၏၊ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်၏၊ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ ရှိ၏၊(ကိလေသာမှ)ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်။ရဟန်းတို့ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ကန်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊မျက်စိမရှိအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ အသိဉာဏ်မဲ့အောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ ပညာကို ချုပ်ပျောက်စေတတ်ကုန်၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဘို့ရှိကုန်၏၊ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်စေနိုင်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ ပညာတိုးပွါးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ မရှိကုန်၊ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်၏၊ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်၏၊ပညာတိုးပွါးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်၏၊ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်၏၊ ပညာတိုးပွါးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းအဘို့ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ)ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် ပညာမျက်စိကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ အသိဉာဏ်ကို ပြုလုပ်တတ်ကုန်၏၊ ပညာတိုးပွါးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်၏၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း အဘို့ မရှိကုန်၊ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် နီဝရဏဝဂ် ပြီး၏။

၅-စက္ကဝတ္တိဝဂ် ၁ ဝိဓာသုတ်

၂၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ အလုံးစုံသောသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခဲ့ကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ကြကုန်၏။ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုဌင်း။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကိုဌင်းတည်း။ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခဲ့ကုန်ပြီ။ အနာဂတ်အခါ၌။ပ။ ပယ်ကြကုန်လတ္တံ့။ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားမှု'မာန'သုံးမျိုးကို ပယ်ကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-စက္ကဝတ္တသုတ

၂၂၃။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ရတနာခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အဘယ်ရတနာခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ စကြာရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ ဆင်ရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ မြင်းရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ ပတ္တမြားရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ မိန်းမရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ သူကြွယ်ရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏၊ သားကြီးရတနာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မာရသုတ်

၂၂၄။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်ကို ဟောပေအံ့၊ထို တရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်

ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်ပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုပ္ပညသုတ်

၂၂၅။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—အသျှင်ဘုရား "ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ"ဟု ဆိုအပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အဘယ့်ကြောင့် "ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ" ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် "ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူ" ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပညဝန္တသုတ်

၂၂၆။ အသျှင်ဘုရား "ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ"ဟု ဆိုအပ်၏၊ အသျှင်ဘုရား အဘယ့်ကြောင့် "ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ"ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် "ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ" ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် "ပညာရှိ၍ မဖျင်းအသူ"ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒလိဒ္ဒသုတ်

၂၂၇။ အသျှင်ဘုရား "ပစ္စည်းမဲ့သူ ပစ္စည်းမဲ့သူ"ဟု ဆိုအပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အဘယ့်ကြောင့် "ပစ္စည်းမဲ့သူ"ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် "ပစ္စည်းမဲ့သူ"ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း။ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို မပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် "ပစ္စည်းမဲ့သူ"ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အဒလိဒ္ဓသုတ်

၂၂၈။ အသျှင်ဘုရား "ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ"ဟု ဆိုအပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အဘယ့်ကြောင့် "ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ"ဟု ဆိုအပ်ပါသနည်းဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် "ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ"ဟု ဆိုအပ်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်။ပ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တို့တည်း၊ ရဟန်း ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် "ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူ"ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

---

၈ အာဒိစ္စသုတ်

၂၂၉။ ရဟန်းတို့ အရဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်လာခြင်း၏ ရှေ့သွားဖြစ်သကဲ့သို့ ပုဗ္ဗ နိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်းသည် ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ် ရန် ရှေ့သွားဖြစ်၏၊ ပုဗ္ဗနိမိတ် ဖြစ်၏၊ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများလိမ့်မည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး တို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၉-အဇ္ဈတ္တိကဂ်သုတ်

၂၃၀။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် ဤသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်း မှုမှု တပါး အတွင်းအင်္ဂါဖြစ်သည့် အခြားသော အကြောင်း'အင်္ဂါ'တခု ကိုမျှလည်း ငါဘုရား မြင်တော်မမူ၊ ရဟန်းတို့ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများလိမ့်မည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော

နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သျှင် သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဗာဟိယသုတ

၂၃၁။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ဖြစ်ပေါ်ရန် မိတ်ဆွေကောင်း ရှိခြင်းမှတပါး အပ အင်္ဂါဖြစ်သည့် အခြားသော အကြောင်း'အင်္ဂါ'တခုကိုမျှလည်း ငါဘုရားမြင်တော်မမူ။ ရဟန်းတို့ မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းအား ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများလိမ့်မည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတ္တသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မိတ်ဆွေကောင်းရှိသော ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် စက္ကဝတ္တိဝဂ် ပြီး၏။

၆-သာကစ္ဆဝဂ် ၁-အာဟာရသုတ်

၂၃၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ နိဝရဏငါးပါးနှင့် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော တရားကိုလည်း အကြောင်းမဖြစ်သော တရားကိုလည်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမဠ္ဍလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဠ္ဍ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' ကို အတိုင်းထက် အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ရဟန်းတို့ တင့်တယ်သော သုဘနိမိတ်အာရုံမျိုးသည် ရှိ၏၊ထိုသုဘနိမိတ် အာရုံ၌ မသင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမဠ္ဍ လိုချင်မှု'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဠ္ဍ လိုချင်မှု'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိပါးမှု'ပဋိဃ'နိမိတ်အာရုံသည် ရှိ၏၊ထိုပဋိဃ နိမိတ်အာရုံ၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့်

နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို အဘိုင်းထက် အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မမွေ့လျော်ခြင်း ပျင်းရိခြင်း ကိုယ်လက် ဆန့်ငင်ဖြစ်ခြင်း ထမင်းဆီယစ်ခြင်း စိတ်၏ ဆုတ်နစ်ခြင်းသည် ရှိ၏၊ ထို(မမွေ့လျော်ခြင်းစသည်)၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပြန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကိုဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပြန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်မငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏၊ ထိုစိတ် မငြိမ်းအေးမှု၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပြန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏ တည်ရာ အာရုံတရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ မသင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော အောက်မေ့မှု သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ အာရုံဖြစ်ကုန်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရား လောကုတ္တရာ) တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအဘို့ ရှိသည့် အမည်းအဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ

အားထုတ်မှု 'အာရမ္ဘဓာတ်' ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်မှု 'နိက္ကမဓာတ်' အဆင့်ဆင့် အားထုတ်မှု 'ပရက္ကမဓာတ်'တို့ ရှိကုန်၏၊ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ)ဖြစ်သော တရားဘို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှုတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုငြိမ်းချမ်းမှုတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ (ကိလေသာမှ) ငြိမ်းကြောင်း သမထ၏ အာရုံ မပျံ့လွင့်သော သမာဓိ၏ အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုအာရုံတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်း ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ)ဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ကာမဋ္ဌလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဋ္ဌလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မတင့်တယ်သော အသုဘနိမိတ်အာရုံသည် ရှိ၏၊ ထိုအာရုံ၌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ကာမဋ္ဌလိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ကာမဋ္ဌလိုမျှင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်း မဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ဆန့်ကျင်ဖက်တရားတို့မှ လွတ်သော 'စေတောဝိမုတ္တိ' မည်သော မေတ္တာသည်ရှိ၏၊ ထိုမေတ္တာဌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာအားထုတ်မှု 'အာရမ္ဘဓာတ်' ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်မှု 'နိက္ကမဓာတ်' အဆင့်ဆင့်အားထုတ်မှု 'ပရက္ကမဓာတ်'တို့ရှိကုန်၏၊ ထိုအားထုတ်မှုတို့ဌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို အတိုင်းထက်အလွန်ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သောတရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ငြိမ်းအေးမှုသည် ရှိ၏၊ ထိုစိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှုဌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအဘို့ရှိသည့် အမည်း အဖြူဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့ဌ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'ကို အတိုင်းထက်အလွန် ဖြစ်စေရန် ပြန့်ပြောစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ)ဖြစ်ကုန်သော (ဗောဓိပက္ခိယတရား လောကုတ္တရာ) တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ထိုတရားတို့ဌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သောတရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ကုသိုလ် အကုသိုလ်တရား အပြစ်ရှိ အပြစ်မဲ့တရား အယုတ်အမြတ်တရား အကျိုးတူအဘို့ရှိသည့် အမည်း အဖြူဖြစ်သောတရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ အားထုတ်မှု 'အာရမ္ဘဓာတ်' ပျင်းရိခြင်းမှ ထွက်မြောက်မှု 'နိက္ကမဓာတ်' အဆင့်ဆင့်အားထုတ်မှု 'ပရက္ကမဓာတ်'တို့ ရှိကုန်၏၊ ထိုအားထုတ်မှုတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ (အာရုံ)ဖြစ်သော တရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုတရားတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု စိတ်၏ငြိမ်းချမ်းမှုတို့သည် ရှိကုန်၏၊ထိုငြိမ်းချမ်းမှုတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း သမထ၏အာရုံ မပျံ့လွင့်သော သမာဓိ၏အာရုံတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ထိုအာရုံတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သောတရားကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်၏ တည်ရာ(အာရုံ)ဖြစ်သောတရားတို့သည် ရှိကုန်၏၊ထိုဘရားတို့၌ နှလုံးမသွင်းမှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းပင်တည်း၊ ဤသည်ကား မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ဖြစ်စေရန် ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများပြည့်စုံစေရန် အကြောင်းမဟုတ်သော တရားတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပရိယာယသုတ်

၂၃၃။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အခါနှင့်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ကြကုန်၏၊ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏— "သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏၊ ငါတို့ကား ဤသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်" ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သည့် ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆို ပြီးဆုံးစေပြီး၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုရဟန်းတို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ဆိုကုန်၏—

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့်'သာဝက'တို့အား "ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏာ ငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွါးများကြကုန်လော့" ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကြား၏၊ ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် 'သာဝက'တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏာငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွါးများကုန်လော့" ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကုန်၏၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည်ဌင်း ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည်ဌင်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်မူ၍ "မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိကြရကုန်အံ့" ဟု နေရာမှ ထပြီးလျှင် ဖဲခွါခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာ အရပ်မှ ဖဲခွါခဲ့ကြကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် နံနက်အခါနှင် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ခဲ့ကြပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား "သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏၊ ငါတို့ကား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်" ဟု အကြံဖြစ်ပေါ်ပါ၏၊ ထို့နောက် အကျွန်ုပ်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးဆုံးစေပြီး၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပါကုန်၏၊ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အကျွန်ုပ်တို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ဆိုပါကုန်၏၊ ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့်'သာဝက'တို့အား "ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည်

စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွါးများကြကုန်လော့"ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကြား၏။ ငါတို့သည်လည်း တပည့်'သာဝက'တို့အား "ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ ပယ်စွန့်ကုန်၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွါးများကြကုန်လော့"ဟု ဤသို့သော တရားကို ဟောကြားကုန်၏၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည်၎င်း ရဟန်းဂေါဘမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည်၎င်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားမျက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တပည့်တော်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြသည့် ထိုပရိဗိုဇ်ဘို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်မူ၍ "မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိရကုန်အံ့"ဟု နေရာမှ ထကာ ဖဲခွါခဲ့ကြပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းဘို့ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား ဤသို့ ပြောဆိုကုန်ရာ၏ "ငါ့သျှင်တို့ အကြင်အကြောင်းကို စွဲ၍ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါးဖြစ်ကုန်၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဆယ့်လေးပါး ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအကြောင်းသည် ရှိပါသလော"ဟု (ပြောဆိုကုန်ရာ၏)၊ရဟန်းတို့ ဤသို့ မေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ၎င်းတို့၏ အရာ မဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကို ဖြစ်စေ ငါဘုရား၏ တပည့် 'သာဝက'ကို ဖြစ်စေ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသော သူကိုဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့လောက၌ ငါဘုရား မမြင်။

ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကို စွဲ၍ နီဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါး ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကာမဋ္ဌ လိုချင်မှု'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကာမဋ္ဌ လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ' သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏသည် ဤအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် နှစ်ပါး ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ပျက်စီးစေငံ့မှု 'ဗျာပါဒ'သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ပျက်စီးစေငံ့မှု 'ဗျာပါဒ' သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ဗျာပါဒနီဝရဏသည် ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်၏ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိန'သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ စေတသိက်၏ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'မိဒ္ဓ'သည်လည်း နီဝရဏတည်း။ ဤသို့လျှင် ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏသည် ဤသို့သော အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့် နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံ့လွင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ နောင်တတဖန် ပူပန်မှု'ကုက္ကစ္စ'သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏသည် ဤအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိခန္ဓာတရားတို့၌ မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ပြင်ပခန္ဓာတရားတို့၌ မဆုံးဖြတ်နိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'သည်လည်း နီဝရဏတည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏသည် အကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါး

ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကို စွဲ၍ နိဝရဏငါးပါးတို့သည် ဆယ်ပါးဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကို စွဲ၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဆယ့်လေးပါးဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အတွင်းသန္ဓါရတရားတို့၌ အောက်မေ့မှု'သတိ'သည်လည်း သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ပြင်ပသန္ဓါရတရားတို့၌ အောက်မေ့မှု'သတိ'သည်လည်း သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ထိုသတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်းသန္ဓါရတရားဘို့၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်း စုံစမ်းခြင်းသို့ရောက်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ပြင်ပသန္ဓါရတရားတို့၌ ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း သုံးသပ်ခြင်း စုံစမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းသည်လည်း ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း။ ဤသို့လျှင် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော အားထုတ်မှုသည်လည်း ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ စိတ်၌ဖြစ်သော အားထုတ်မှုသည်လည်း ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ဤသို့လျှင် ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့နှင့် တကွဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' သည်လည်း ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့ မရှိသော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' သည်လည်း ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကိုယ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု 'ကာယပဿဒ္ဓိ'သည်လည်း ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းမှု 'စိတ္တပဿဒ္ဓိ'သည်လည်း ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' တို့နှင့် တကွဖြစ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' သည်လည်း သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ကြံစည်မှု'ဝိတက်'သုံးသပ်မှု'ဝိစာရ'တို့ မရှိသော တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'သည်လည်း သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ဤသို့လျှင်သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်းသန္ဓါရတရားတို့၌ အညီအမျှရှုမှု'ဥပေက္ခာ'သည်လည်း ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ပြင်ပသန္ဓါရတရားတို့၌ အညီအမျှရှုမှု 'ဥပေက္ခာ'သည်လည်း ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်တည်း၊ ဤသို့လျှင် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ဤအကြောင်းပရိယာယ်အားဖြင့်လည်း နှစ်ပါးဖြစ်၏၊ ရဟန်းတို့ အကြင်အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့သည် တဆယ့်လေးပါးဖြစ်ကုန်၏၊ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အဂ္ဂိသုတ်

၂၃၄။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အခါခြိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကိုဆောင်ယူလျက် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ကုန်၏။ [ပရိယာယသုတ်နှင့်တူ၏]။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ပြောဆိုလေ့ရှိကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့ကို ဤသို့ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ငါ့သျှင်တို့ စိတ်တန့်တို့ (ဆုတ်နစ်) သောအခါ၌ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွါးများရန် အခါဟုတ်ပါသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ စိတ်ပျံ့လွင့်သော အခါ၌ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်တို့ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်ပါသနည်း၊ အဘယ်ဗောဇ္ဈင်ဘို့ကို ပွါးများရန် အခါဟုတ်ပါသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ မေးအပ်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြသည့် ပရိဗိုဇ်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကြကုန်လတ္တံ့၊ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ငါတို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကိုဖြစ်စေ ငါဘုရား၏တပည့် 'သာဝက' ကို ဖြစ်စေ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသောသူကိုဖြစ်စေ ဖယ်ဆား၍ ဤပြဿနာတို့ကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောကဌ် ငါဘုရား မမြင်။

ရဟန်းတို့ စိတ်ဘန့်ဘို (ဆုတ်နစ်)သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တန့်တို့(ဆုတ်နစ်)၏၊ ထိုဘန့်တို့ (ဆုတ်နစ်)သော စိတ်ကို ထိုတရားသုံးပါးတို့သည် ထစေနိုင်ခဲသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေလို၏၊ ထို ယောကျ်ားသည် ထိုမီးထဲ၌ မြက်စိုတို့ကိုငင်း နွားချေးစိုဘို့ကိုငင်း ထင်းစိုဘို့ကိုငင်း ထည့်ဆု၏၊ ရေပါသောလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း ကြဲဖြန့်ရာ၏၊ ထို ယောကျ်ားသည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေနိုင်ရာအံ့လော ဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မတောက်စေနိုင်ရာပါ။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်တန့်တို့ (ဆုတ်နစ်) သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တန့်တို့(ဆုတ်နစ်)၏၊ ထိုတန့်တို့(ဆုတ်နစ်)သောစိတ်ကို ထိုတရားသုံးပါးတို့သည် ထစေနိုင်ခဲသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ စိတ်တန့်တို့ (ဆုတ်နစ်)သောအခါ၌—ဤဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါတည်း၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါတည်း၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တန့်တို့(ဆုတ်နစ်)၏၊ ထိုတန့်တို့(ဆုတ်နစ်)သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ထစေနိုင်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေလို၏၊ ထို ယောကျ်ားသည် ထိုမီးထဲ၌ မြက်ခြောက်တို့ကိုငင်း နွားချေးခြောက်ဘို့ကိုငင်း ထင်းခြောက်တို့ကိုငင်း ထည့်ရာ၏၊ ခံတွင်းလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း မကြဲဖြန့်ရာ၊ ဤယောကျ်းသည် အနည်းငယ်သောမီးကို တောက်စေနိုင်ရာသည် မဟုတ်လော။ အသျှင်ဘုရား တောက်စေနိုင်ရာပါ၏။

ရဟန်းဘို့ ဤအတူပင် စိတ်တဉ်တို့(ဆုတ်နစ်)သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါတည်း၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါတည်း၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် တဉ်တို့(ဆုတ်နစ်)၏၊ ထိုတဉ်တို့(ဆုတ်နစ်)သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရားသုံးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ထစေသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံလွှင့်သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါမဟုတ်၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါမဟုတ်၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံလွှင့်၏၊ ထိုပျံလွှင့်သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရား သုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းစေနိုင်ခဲသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေလို၏၊ ထိုယောကျ်ားသည် ထိုမီးပုံ၌ မြက်ခြောက်တို့ကိုဂင်း နွားချေးခြောက်တို့ကိုဂင်း ထင်းခြောက်တို့ကိုဂင်း ထည့်ရာ၏၊ ခံတွင်းလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း မကြဲဖြန့်ရာ၊ ထိုယောကျ်ားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာအံ့လော။ အသျှင်ဘုရား မငြိမ်းအေးစေနိုင်ရပါ။

ရဟန်းဘို့ ဤအတူပင် စိတ်ပျံလွှင့်သောအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်၊ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါမဟုတ်၊ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန် အခါမဟုတ်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံလွှင့်၏၊ ထိုပျံလွှင့်သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရား သုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းအေးစေနိုင်ခဲသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ စိတ်ပျံလွှင့်သောအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါတည်း၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါတည်း၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါတည်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံလွှင့်၏၊ ထိုပျံလွှင့်သောစိတ်ကို ဤဗောဇ္ဈင်တရား သုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းအေးစေနိုင်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေလို၏၊ ထိုယောကျ်ားသည် ထိုမီးပုံထဲ၌ မြက်စိုတို့ကိုဂင်း နွားချေးစိုတို့ကိုဂင်း ထင်းစိုတို့ကိုဂင်း ထည့်ရာ၏၊ ရေပါသောလေကိုလည်း (မှုတ်)ပေးရာ၏၊ မြေမှုန့်ဖြင့်လည်း ကြဲဖြန့်ရာ၏၊ ထိုယောကျ်ားသည် မီးပုံကြီးကို ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရာသည် မဟုတ်လော။ အသျှင်ဘုရား ငြိမ်းအေးစေနိုင်ရပါ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် စိတ်ပျံလွှင့်သောအခါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါတည်း၊ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါတည်း၊ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများရန်အခါတည်း။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်သည် ပျံလွှင့်၏၊ ထိုပျံလွှင့်သောစိတ်ကို ဤတရားသုံးပါးတို့သည် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ သတိကိုကား အလုံးစုံ(စိတ်ဆုတ်နစ်ရာ စိတ်ပျံလွှင့်ရာ၌) အလိုရှိအပ်ပေ၏ဟု ငါဘုရားဆို၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-မေတ္တာသဟဂတသုတ်

၂၃၅။ ဤခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောလိယတိုင်း ဟလိဒ္ဒဝသနမည်သော ကောလိယတိုင်းသားတို့၏နိဂုံး၌ (သိမ်တင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းတို့သည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံးသို့ ဆွမ်းခံ

ဝင်ကုန်၏၊ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြံဖြစ်၏—"ဟလိဒ္ဒဝသနဒိဂုံး၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရန် အချိန်စောသေး၏၊ ငါတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ရလျှင် ကောင်းပေလိမ့်မည်"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ ထိုသာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြသော ထိုရဟန်းတို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ပြောဆိုကုန်၏—

"ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် 'သာဝက' တို့အား ဤသို့ တရားကိုဟောကြား၏၊ 'ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ ချမ်းသာစေလိုခြင်း 'မေတ္တာ'နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အရပ်မျက်နှာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ သနားခြင်း 'ကရုဏာ'နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော သနားခြင်း 'ကရုဏာ'နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသောအရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော မုဒိတာ'နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသောအရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ'နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့'ဟု ဤသို့တရားကို ဟောကြား၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် 'သာဝက' တို့အား ဤသို့တရားကို ဟောကြားကုန်၏ "ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာအလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အဘူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအဆရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့' ဟု ဤသို့ ဟောကြားပါကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည်ထင်း ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ဆုံးမခြင်းသည်ထင်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကဲ့ပြားချက်ကား အဘယ်နည်း"ဟု ဤသို့ ပြောဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြင်မူ၍ "မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိကြရကုန်အံ့" ဟု (ကြုံစည်ကာ) နေရာမှထကာ ဖဲခွါခဲ့ကြကုန်၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းတို့သည် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစာရာ အရပ်မှ ဖဲခွါခဲ့ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ဤစကားကို လျှောက်ထားကုန်၏—

"အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်ဘို့သည် ဤနံနက်အခါန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ခဲ့ပြီးလျှင် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံးသို့ ဆွမ်းခံဝင်ခဲ့ပါကုန်၏၊ 'အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား ငါတို့သည် ဟလိဒ္ဒဝသနနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံသွားရန် အခါန်စောသေး၏၊ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကြရမူ ကောင်းပေလိမ့်မည်'ဟု ဤအကြံသည် ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့နောက် အကျွန်ုပ်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့၏ အရံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှုတ်ဆက်ပြောဆို ပြီး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့အား သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ဤစကားကို ပြောဆိုကြပါကုန်၏—

ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် တပည့် 'သာဝက' တို့အား 'ရဟန်းတို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကိုအားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကုန်၍ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ်မျက်နှာကို

ပံ့ပျံနှံ့စေ၍ နေကုန်လေ၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပံ့ပျံနှံ့စေ၍ နေကုန်လေ၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း'ဥပေက္ခာ'နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပံ့ပျံနှံ့စေ၍ နေကုန်လေ့'ဟု ဤသို့တရားကို ဟောကြား၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါတို့သည်လည်း တပည့် 'သာဝက'တို့အား ဤသို့ တရားကို ဟောကြားကုန်၏၊ 'ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်၊ သင်တို့သည် စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်ကြ၍ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် တခုသောအရပ်မျက်နှာကို ပံ့ပျံနှံ့စေ၍ နေကြကုန်လော့။ပ။ သနားခြင်း 'ကရုဏာ'နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ'နှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့်။ လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ'နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပံ့ပျံနှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပံ့ပျံနှံ့စေ၍ နေကုန်လော့၊ ဤနည်းအားဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံးပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ငြိုငြင်ခြင်းမရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ'နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပံ့ပျံနှံ့စေ၍ နေကြကုန်လော့'ဟု ဤသို့ ဟောကြားပါကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤအဆုံး၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ တရားဟောခြင်းနှင့် ငါတို့၏ တရားဟောခြင်းသည်ဌင်း ရဟန်းဂေါတမ၏ ဆုံးမခြင်းနှင့် ငါတို့၏ ဆုံးမခြင်းသည်ဌင်း အထူးကား အဘယ်နည်း၊ သာလွန်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊ ကွဲပြားချက်ကား အဘယ်နည်းဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တပည့်တော်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ထိုပရိဗိုဇ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော စကားကို မနှစ်သက် မတားမြစ်ကြမူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤစကား၏ အနက်ကို သိရကုန်အံ့ဟု (ကြံစည်ကာ)နေရာမှ ထပြီးလျင် ဖဲခွါခဲ့ကြပါ၏"ဟု လျှောက်ထားကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြကုန်သော သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့ကို ဤသို့ ပြောဆိုကုန်ရာ၏—"ငါ့သျှင်တို့ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ မုဒိတာနှင့်ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း၊ ငါ့သျှင်တို့

ဥပေက္ခာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ'ကို ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း"ဟု ဤသို့ ပြောဆို မေးမြန်းအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့သည် ပြည့်စုံစွာ မဖြေဆိုနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ထို့ပြင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်းသို့လည်း ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ၎င်းတို့၏ အရာမဟုတ်သောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားကို ဖြစ်စေ ငါဘုရား၏ တပည့် 'သာဝက'ကို ဖြစ်စေ ဤသာသနာတော်မှ ကြားနာရသောသူကို ဖြစ်စေ ဖယ်ထား၍ ဤ ပြဿနာကို ဖြေဆိုခြင်းဖြင့် စိတ်ကို နှစ်သက်စေနိုင်မည့်သူကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့လောကဌ် ငါဘုရားမမြင်။

ရဟန်းဘို့ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု'မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော သတိ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကိုလည်း စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကိုလည်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှ ရှု၍နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှုလျက် နေနိုင်၏၊ တင့်တယ်မှုကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော လွတ်မြောက်ခြင်း'သုဘဝိမောက္ခ' သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက် လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာ ရှိသော ရဟန်း၏ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ ကို တင့်တယ်မှုလျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ကရုဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်း ရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဃနားခြင်း 'ကရုဏာ' နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဃနားခြင်း 'ကရုဏာ'နှင့် တကွပြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါ များ၏။ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ပ။ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံကိုလည်း စက်ဆုပ်

ဖွယ်အာရုံကို၎င်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့်ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှုလျက် နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှုလျက်နေ၏၊ ရုပ်ဟူသော အမှတ် 'သညာ' ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း ထိခိုက်မှု 'ပဋိဃ' ဟူသော အမှတ် 'သညာ' တို့ ချုပ်ခြင်းကြောင့်၎င်း အထူးထူးသော အမှတ် 'သညာ' တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့်၎င်း "ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ" ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ရဟန်းတို့ အထက်လောကုတ္တရာတရားကိုမသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏ ကရဏာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ကရဏာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟော၏။

ရဟန်းတို့ မုဒိဘာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင်အလွန်အမြတ်ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုး ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီးသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ' နှင့် ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ပ။ စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံကို၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကို၎င်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှု၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှု၍ နေနိုင်၏၊ အာကာသာနဉ္စာယတနစျာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "ပဋိဃာရုပ္ပဝိညာဏ်သည် အဆုံးမရှိ" ဟု (စီးဖြန်းကာ) ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက်လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏ မုဒိတာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို ဝိညာဏဉ္စာယတနစျာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟော၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် နိဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ' ကို အဘယ်သို့ ပွါးများသည်ရှိသော် အဘယ်လျှင် ဖြစ်ခြင်းရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အလွန်အမြတ် ရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် အကျိုးရှိသနည်း၊ အဘယ်လျှင် ပြီးဆုံးခြင်းရှိသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အညီအမျှရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့် ယှဉ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အညီအမျှရှုခြင်း 'ဥပေက္ခာ' နှင့်ယှဉ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ထိုရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌၎င်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေနိုင်၏၊ စက်ဆုပ်

ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံကိုဂုဏ်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကိုဂုဏ်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ဗဇ္ဈင်'နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှု၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ဗဇ္ဈင်'နှင့် ပြည့်စုံကာ အညီအမျှရှု၍ နေနိုင်၏၊ ဝိညာဏဋ္ဌာယတနစျာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ "တစုံတခုမျှ မရှိ"ဟု (စီးဖြန်းကာ) အာကိဉ္စညာယတနစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အထက်လောကုတ္တရာတရားကို မသိနိုင်၍ လောကီပညာမျှသာရှိသော ရဟန်း၏ ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သောစိတ်ဖြင့် နီဝရဏတို့မှ လွတ်မြောက်မှု 'ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တိ'သည် အာကိဉ္စညာယတနစျာန်လျှင် အပြီးအဆုံးရှိ၏ဟု ငါဘုရား ဟောတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စဘုတ္ထသုတ်။

၅-သင်္ဂါရဝသုတ်

၂၃၆။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

"အသျှင်ဂေါတမ ကာလရှည်စွာ ရွှတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း တခါတရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ပါကုန်၊ ရွှတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန်ပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ယင်းအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ ကာလရှည်စွာ ရွှတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုပါကုန်သော်လည်း တခါတရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကြပါ၏၊ ရွှတ်အံ့(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုကြကုန်ပါမူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။ ယင်းအကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ကာမရာဂထက္ကြန်ပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ၏ လွတ် မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံ ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ ကာလရှည်စွာ ရွှတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော် လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွှတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကြကုန်မူကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ချိတ်နှင့် ဖြင်စေ နှဲ့နွင်းနှင့် ဖြစ်စေ မဲနယ်နှင့် ဖြစ်စေ ထန်းကျင့်(နီပါးဆေး)မှုန့်နှင့်ဖြစ်စေ ရောနှောသော ရေခွက်သည် ရှိ၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင် ရှိသောယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ မမြင်နိုင်ရာ။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ကာမရာဂထက္ကြန်ပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာ သော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ မမြင်၊အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွှတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွှတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန် မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထက္ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'၏ ထုတ်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်ပါးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်၊ ကာလ ရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဥပမာသော် ကား မီးဖြင့် ပူစေအပ်သော ရွှေက်သည် ဆူပွက်၏၊ ရေခိုး ရေငွေ့ဖြစ်၏၊ ထိုရွှေက်၌ မျက်စိ အမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်ရာ။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထက္ကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ'၏ ထုတ်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုး ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထက္ကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'၏ ထုတ်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ် တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကို လည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခွက်သည် မှော်သေးရေညှိတို့ဖြင့် မြွေးယှက် (ဖုံးလွှမ်း) နေ၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင် (ကြည့်ရှု) လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်ရာ၊ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထက္ကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'၏ ထုတ်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှုကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား စိတ်ပျံ့လွင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ထက္ကြွနှိပ်စက် သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'တို့၏ ထုတ်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ အကျိုး ကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှုကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှုကို

မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား လေတိုက်သော ရေခွက်သည် လှုပ်ရှား၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ လှိုင်းထ၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် စိတ်ပျံလွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ထင်ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပျံလွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နောင်တတဖန်ပူပန်မှု'ကုက္ကုစ္စ'တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်ကိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ညာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား မဝေခဲနိုင်မှု'ဝိဒိကိစ္ဆာ' ထင်ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခဲနိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ညာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခွက်သည် နောက်ကျ၏၊ မငြိမ်သက်၊ ရှုံ့နှစ်ရေဖြစ်၏၊အမှောင်၌ ထား၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုလတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်ရာ။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် မဝေခဲနိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာ' ထင်ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခဲနိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်နိုင်။ကာလရှည်စွာ ရွတ်အ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် တခါတရံ ညာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ကျွဲသည်ပင် အကြောင်းတည်း၊ကျွဲသည်ပင် အထောက်အပံ့တည်း၊ယောင်းအကြောင်း အထောက်အပံ့ကြောင့် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် တခါတရံ ညာဏ်၌ မထင်ကုန်၊ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ကာမဂုဏ ထင်ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ ထိုအခါ မိမိအကျိုကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ညာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ခြိတ်နှင့်ဖြစ်စေ နံနှင်းနှင့်ဖြစ်စေ မဲနယ်နှင့်ဖြစ်စေ ထန်းကျင်(နီပါးဆေး)မှုန့်နှင့်ဖြစ်စေ မရောနှောသော ရေခွက်သည် ရှိ၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော

ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်ဒသော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ ခသိမြင်နိုင်ရာ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ကာမရာဂ ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိ၏၊ ထို့အခါ မိမိ၏ အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စ္စာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိ၏၊ ထို့အခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စ္စာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား မီးဖြင့်မပူစေအပ်သော ရေခဲက်သည် မဆူမပွက် ရေခိုးရေငွေ့မထွက်၊ ထိုရေခဲက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ' ထကြွနှိပ်စက်သော စိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပျက်စီးစေလိုမှု'ဗျာပါဒ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိ၏၊ ထို့အခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စ္စာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိ၏၊ ထို့အခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာသိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စ္စာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခဲက်သည် မှော်သေးရေညှိတို့ဖြင့် မမြွေးယှက်၊ ထိုရေခဲက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ' ထကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော လေးလထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ ထို့အခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စ္စာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စ္စာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား စိတ်ပုံ့လွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ထက္ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပုံ့လွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တ တဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ'တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်ဝံ့ငဲ့မှန်စွာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင် မှုကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား လေမတိုက်သော ရေခွက်သည် မလှုပ်ရှား မတုန်လှုပ် လှိုင်းမထ၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်ဘိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် စိတ်ပုံ့လွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နောင်တတဖန် ပူပန်မှု'ကုက္ကုစ္စ'ထက္ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ်ပုံ့လွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တတဖန် ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' တို့၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ(သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား နောက်တမျိုးကား မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ထက္ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသော အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလ ရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ့ (သရဇ္ဈာယ်)မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဥပမာသော်ကား ရေခွက်သည် ကြည်လင်၏၊ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်၏၊ မနောက်ကျု၊ အလင်းရောင်၌ထား၏၊ ထိုရေခွက်၌ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို ဆင်ခြင်(ကြည့်ရှု)လတ်သော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်ရာ၏။ ပုဏ္ဏား ထို့အတူပင် မဝေခွဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ထက္ကြွနှိပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် မနေသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော မဝေခွဲနိုင်မှု'ဝိစိကိစ္ဆာ' ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ ထိုအခါ မိမိ၏အကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ သူတပါးအကျိုးကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ အကျိုးနှစ်မျိုးစုံကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်နိုင်၏။ ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ပုဏ္ဏား ဤသည်ပင် အကြောင်းတည်း၊ ဤသည်ပင် အထောက်အပံ့တည်း၊ ယင်း အကြောင်း အထောက်အပံ့ကြောင့် ကာလရှည်စွာ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်)မှကို မပြုပါကုန်သော်လည်း တခါတရံ ဗေဒင်တို့သည် ဉာဏ်၌ထင်ကုန်၏၊ ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) မှကို ပြုကုန်လျှင်မူကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။

ပုဏ္ဏား ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်မျိုးတို့ကား မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်ကုန်၊ ပဉ်းများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်ကုန်၏။အဘယ်ခုနစ်မျိုးတို့နည်း၊ ပုဏ္ဏား သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်၊ ပဉ်းများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန်ဖြစ်၏။ပ။ပုဏ္ဏား ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ် စိတ်ကို မညစ်ညူးစေတတ်၊ ပဉ်းများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန်ဖြစ်၏။ ပုဏ္ဏား ဤဗောဇ္ဈင်ခုနစ်မျိုးတို့ကား မပိတ်ပင် မတားဆီးတတ်ကုန်၊ စိတ်ကို မညစ်ညူးစေဘတ်ကုန်၊ ပဉ်းများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' အကျိုးကို မျက်မှောက်ပြုရန် ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ ဤသို့ ဟောကြားလတ်သော် သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏ "အသျှင်ဂေါတမ တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ခြင်းသို့ရောက်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ"ဟု (လျှောက်၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-အဘယသုတ်

၂၃၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အဘယမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏— "အသျှင်ဘုရား မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်ပံ့မရှိ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိပဲ မသိမမြင်ခြင်းဖြစ်၏၊ သိမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိ၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့မရှိပဲ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏ဟု ပူရဏကဿပသည် ဤသို့ဆိုပါ၏၊ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့ မိန့်ဆိုတော်မူပါမည်နည်း"ဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ရှိ၏၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်းဖြစ်၏၊ သိမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ရှိ၏၊ အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား အကြင်အခါ၌ ကာမရာဂ ထင်ကြန့်ပိတ်စက်သော စိတ်ဖြင့် နေ၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာမရာဂ၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်၊ မင်းသား ဤသည်လည်း မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်း အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်း ဖြစ်၏။

မင်းသား နောက်တမျိုးကား အကြင်အခါ၌ ပျက်စီးစေလိုမှု 'ဗျာပါဒ' ထင်ကြွနိုပ်စက်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။ လေးလံထိုင်းမိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ' ထင်ကြွနိုပ်စက်သောစိတ်ဖြင့်။ပ။ စိတ်ပျံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နောင်တ တဖန်ပူပန်မှု 'ကုက္ကုစ္စ' ထင်ကြွနိုပ်စက်သောစိတ်ဖြင့်။ပ။ မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ' ထင်ကြွနိုပ်စက်သောစိတ်ဖြင့် နေ၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာဖေသော မဝေခဲနိုင်မှု 'ဝိစိကိစ္ဆာ'၏ ထွက်မြောက်ကြောင်းကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမမြင်။ မင်းသား ဤသည်လည်း မသိမမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ဖြစ်၏၊ ဤသို့လည်း အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ မသိမမြင်ခြင်းဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဤတရားဒေသနာတော်သည် အဘယ်အမည်ရှိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤတရားတို့ကား နိဝရဏမည်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် နိဝရဏ မည်ထိုက်ပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား နိဝရဏမည်ထိုက်ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား နိဝရဏတပါးပါး နှိပ်စက်သည်ရှိသော် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိနိုင် မမြင်နိုင် ဖြစ်တုံဘိသေး၏၊ နိဝရဏ ငါးပါးလုံး နှိပ်စက်သည်ရှိသော်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအုံးနည်း။

အသျှင်ဘုရား သိမြင်ရန် အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်သို့လျှင် အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများသောစိတ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ ဤသည်လည်း သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့တည်း၊ ဤသို့လျှင် အထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏။

မင်းသား နောက်တမျိုးကား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ပွါးများသောစိတ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိမြင်၏၊ မင်းသား ဤသည်လည်း သိမြင်ရန် အကြောင်း အထောက်အပံ့ဖြစ်၏၊ ဤသို့လျှင် အကြောင်းအထောက်အပံ့နှင့်တကွ သိမြင်ခြင်းဖြစ်၏။

အသျှင်ဘုရား ဤတရားဒေသနာတော်သည် အဘယ်အမည် ရှိပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မင်းသား ဤတရားတို့ကား ဗောဇ္ဈင်မည်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် ဗောဇ္ဈင်တို့ မည်ထိုက်ပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရား စင်စစ် ဗောဇ္ဈင်တို့ မည်ထိုက်ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား ဗောဇ္ဈင်တပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည်ရှိသော် ဟုတ်တိုင် မှန်စွာ သိနိုင်မြင်နိုင် ဖြစ်တုံဘိသေး၏၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးလုံးဟူနှင့် ပြည့်စုံသည်ရှိသော်ကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအုံးနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်ကို တက်သော တပည့်တော်အား ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသည်ဖြစ်ပါ၏၊ ထို ပင်ပန်းခြင်းသည် တပည့်တော်အား ငြိမ်းပျောက်ပါပြီ၊ တပည့်တော်သည် တရားတော်ကိုလည်း သိအပ်ပါပြီဟု (လျှောက်၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သာကစ္ဆဝဂ် ပြီး၏။

၇-အာနာပါနဝဂ် ၁-အဋ္ဌကမဟာပဏ္ဏာသုတ်

၂၃၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏၊ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီးသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' နှင့်တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အညတရဖလသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ' ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန် ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု'ဥပါဒါန်'အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါး တို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟတ္ထသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို

မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် ဘက္ခုဖြစ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ဥဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တက္ခုဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ကျိသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ယောဂက္ခေမသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် များစွာသော ယောဂ တရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် များစွာသော ယောဂ တရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တက္ခုဖြစ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တက္ခုဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ကျိသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သံဝေဂသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု'သံဝေဂ' ဖြစ်ခြင်းငှါဖြစ်၏။ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု 'သံဝေဂ' ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တက္ခုဖြစ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'နှင့် တက္ခုဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ကျိသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု 'သံဝေဂ' ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဖာသုဝိဟာရသုတ်

ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌိကသညာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု

'အဋ္ဌကသညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးမျှားအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာနေရခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌကသညာ' နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးမျှား၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌကသညာ' နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးမျှား၏။ ရဟန်းတို့ အရိုးစုဟု မှတ်သားမှု 'အဋ္ဌကသညာ'ကို ဤသို့ပွါးမျှားအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပုဋ္ဌဝကသညာသုတ်

၂၃၆။ 'ရဟန်းတို့ ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့်နှက်သော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု 'ပုဋ္ဌဝကသညာ'ကို ပွါးမျှားအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝိနီလကသုတ်

၂၄၀။ ရဟန်းတို့ ရုပ်ဆင်းပျက်လျက် ညိုမဲနေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု 'ဝိနီလကသညာ'ကို ပွါးမျှားအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-ဝိစ္ဆိဒ္ဒကသုတ်

၂၄၁။ ရဟန်းတို့ အလယ်၌ နှစ်ပိုင်းပြတ်သော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု 'ဝိစ္ဆိဒ္ဒကသညာ'ကို ပွါးမျှားအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဥဒ္ဓုမာတကသုတ်

၂၄၂။ ဖူးဖူးရောင်နေသော သူသေကောင်ဟု မှတ်သားမှု 'ဥဒ္ဓုမာတကသညာ'ကို ပွါးမျှားအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-မေတ္တာသုတ်

၂၄၃။ ရဟန်းတို့ ချစ်ခြင်း 'မေတ္တာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ကရုဏာသုတ်

၂၄၄။ ရဟန်းတို့ သနားခြင်း 'ကရုဏာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-မုဒိတာသုတ်

၂၄၅။ ရဟန်းတို့ ဝမ်းမြောက်ခြင်း 'မုဒိတာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် သည် ရှိသော်။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဥပေက္ခာသုတ်

၂၄၆။ ရဟန်းတို့ အညီအမျှ ရှုမှု 'ဥပေက္ခာ' ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော်။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာနာပါနသုတ်

၂၄၇။ ရဟန်းတို့ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အောက်မေ့မှု 'အာနာပါနဿတိ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော်။ပ။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် အာနာပါနဝဂ် ပြီး၏။

ဂ-နိဂ္ဂောဓဝဂ် ၁-အသုဘသညာသုတ်

၂၄၈။ ရဟန်းတို့ မတင့်တယ်ဟူသော မှတ်သားမှု 'အသုဘသညာ'ကို။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂-မရဏသုတ်

၂၄၉။ ရဟန်းတို့ (မုချသေရလိမ့်မည်ဟု) သေရခြင်း၌ မှတ်သားမှု 'မရဏသညာ' ကို။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အာဟာရေပဋိကူလသညာသုတ်

၂၅၀။ ရဟန်းတို့ စားမျိုအပ်သောအစာ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု 'အာဟာရေပဋိကူလသညာ'ကို။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-အနဘိရတိသုတ်

၂၅၁။ ရဟန်းဘို့ အလုံးစုံသောလောက၌ မမ္မေလျော်ဖွယ်ဟု မှတ်သားမှု 'သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ'ကို။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အနိစ္စသုတ်

၂၅၂။ ရဟန်းတို့ မမြဲဟု မှတ်သားမှု 'အနိစ္စသညာ'ကို။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုက္ခသုတ်

၂၅၃။ ရဟန်းတို့ မမြဲသောတရားသည် ဆင်းရဲ၏ဟု မှတ်သားမှု 'အနိစ္စေဒုက္ခသညာ'ကို။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အနတ္တသုတ်

၂၅၄။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲသောတရား၌ အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက် 'အနတ္တ'ဟု မှတ်သားမှု 'ဒုက္ခေအနတ္တသညာ'ကို။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဟာနသုတ်

၂၅၅။ ရဟန်းတို့ ပယ်စွန့်အပ်၏ဟု မှတ်သားမှု 'ပဟာနသညာ'ကို။ပ။

အင္ဂမသုတ်။

၉-ဝရာဂသုတ

၂၅၆။ ရဟန်းတို့ စွဲမက်ခြင်းကင်း၏ဟု မှတ်သားမှု 'ဝိရာဂသညာ'ကို။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-နိရောဓသုတ်

၂၅၇။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓ သညာ'ကို အဘယ်သို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီးသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးအာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ'ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မခွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓ သညာ'ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မခွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွါးများအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓ သညာ'နှင့် တကွဖြစ်သော သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု 'နိရောဓသညာ' နှင့် တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်္ဂကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့

ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စွဲလမ်းမှု ‘ဥပါဒါန်’ အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်ခြင်း ဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် တပါးပါးကို (မချွတ်ရလိမ့်**မည်**ဟု) မြွေ်လင့်အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါဖြစ်၏၊ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏၊ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါဖြစ်၏၊ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါ ကြီးစွာသောထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’နှင့်တကွဖြစ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု ‘နိရောဓသညာ’နှင့်တကွဖြစ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ဟု မှတ်သားမှု‘နိရောဓသညာ’ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်၏၊ များစွာသော ယောဂတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းငှါဖြစ်၏၊ ကြီးစွာသော ထိတ်လန့်မှု ‘သံဝေဂ’ ဖြစ်ခြင်းငှါဖြစ်၏၊ ကြီးစွာသော ချမ်းချမ်းသာသာ နေရခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရွှစ်ခုမြောက် နိရောဓဝဂ် ပြီး၏။

၉-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ်

၂၅၈-၂၆၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု ‘ရာဂ’ ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဧသနာသုတ်တိုင်အောင် ပါဠိကို ချဲ့အပ်၏]။

ကိုးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀-တထာဂတာဒိသုတ်

၂၇၀-၂၇၉။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိကုန်သောသတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ခဲ့၍အပ်၏။

ဆယ်ခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ အပ္ပမာဒဝဂ်ကို ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခဲ့၍အပ်၏]။

၁၁-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလ၊ဒိသုတ်

၂၈၀-၂၉၁။ ရဟန်းတို့ လက်ရုံးအားကိုး ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီးဌိတည်၍ လုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ဤသို့စသည်အားဖြင့် ခဲ့၍အပ်၏။

တဆယ့်တခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဗလကရဏီယာဝဂ်ကို ဗောဇ္ဈင်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခဲ့၍အပ်၏]။

၁၂-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာဒိသုတ်

၂၉၂-၃၀၁။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတရားတို့ကား ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်း၊ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ခဲ့၍အပ်၏။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ဝိဝေကနိဿိတပုဒ်နှင့် ယှဉ်သော သေနာပေယျာလကို ခဲ့၍အပ်၏]။

၁၃-ဩဃဝဂ်

၁-၉-ဩဃာဒိသုတ်

၃၀၂-၃၁၀။ ရဟန်းတို့ ဩဃတရားတို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ကာမောဃ ဘဝေါဃ ဒိဋ္ဌောဃ အဝိဇ္ဇောဃ ဤသို့ စသည်အားဖြင့် ခဲ့၍အပ်၏။

၁၀-ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယသုတ်

၃၁၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပဘုံ၌ တပ်မက်မှု 'ရူပရာဂ' အရူပဘုံ၌ တပ်မက်မှု 'အရူပရာဂ' ထောင်လွှားမှု 'မာန' စိတ်ပျံ့လွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဥာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ကွေဝေမှု 'မောဟ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဥာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တဆယ့်သုံးခုမြောက် ဩဃပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၄-ပုနဂဂ်ါပေယျာလဝဂ်

၃၁၂-၃၂၃-ပုနဂဂ်ါနဒီအာဒိသုတ်

တဆယ့်လေးခုမြောက် ပုနဂဂ်ါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၏ ဂဂ်ါပေယျာလကို ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခွဲ့အပ်၏]။

၁၅-ပုနအပ္ပမာဒဝဂ်

၃၂၄-၃၃၃-တထာဂတာဒိသုတ်

တဆယ့်ငါးခုမြောက် ပုနအပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ်ကို ရာဂ၏အစွမ်းအားဖြင့် ခွဲ့အပ်၏]။

၁၆-ပုနဗလကရဏီယဝဂ်

၃၃၄-၃၄၅-ပုနဗလာဒိသုတ်

တဆယ့်ခြောက်ခုမြောက် ပုနဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

[ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၏ ဗလကရဏီယဝဂ်ကို ရာဂ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခွဲ့အပ်၏]။

၁၇-ပုနဿနာဝဂ်

၃၄၆ ၃၅၆-ပုနဿနာဒိသုတ်

တဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက် ပုနဿနာဝဂ် ပြီး၏။

၁၈-ပုနဿဿဝဂ်

၃၅၇-၃၆၆-ပုနဿဿာဒိသုတ်

ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်၏ ထဆယ့်ရှစ်ခုမြောက် ပုနဿဿဝဂ် ပြီး၏။

[တပ်မက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ဝဂ်ကို ခွဲအပ်၏]။ [မဂ္ဂသံယုတ်ကို ခွဲသကဲ့သို့ ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ်ကို ခွဲအပ်၏]။

နှစ်ခုမြောက် ဗောဇ္ဈင်္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

၃—သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်

၁-အမှုပါလဝဂ်၊ ၁-အမှုပါလိသုတ်

၃၆၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါးဌ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် အမှုပါလိ(ပြည့်တန်ဆာမ)၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို "ရဟန်းတို့"ဟု ခေါ်တော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် "အသျှင်ဘုရား"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏၊ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏၊ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော တရားတော်ကို လွန်စွာ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကြလေကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-သတိသုတ်

၃၆၈။ အခါတပါးဌ် မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် အမှုပါလိ(ပြည့်တန်ဆာမ)၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို

"ရဟန်းတို့"ဟု ခေါ်တော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် "အသျှင်ဘုရား"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု'သတိ'ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်'ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ဝေဒနာတို့၌၊ ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့နေလျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိပေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည်ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်'ရှိသနည်း၊ရဟန်းတို့ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့သို့တိုးရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ တူရူကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ ဒုကုဋ္ဌ သပိတ် သင်္ကန်းကိုဆောင်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာ လျက်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏၊ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်'ရှိ၏။ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိသမ္ပဇဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဘိက္ခုသုတ်

၃၆၉။ အခါတပါးဌ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် ဘခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏"ဟု (လျှောက်၏)။ ဤလောက၌ အခွံရှိသော(မင်္ဂုံလ်မှ)အချည်းနှီးသော ယောကျ်ားတို့သည် ဤကဲ့သို့ပင် ငါဘုရားကို တိုက်တွန်းကြကုန်၏၊ တရားတော်ကို ဟောသည်ရှိသော် ငါဘုရား (နောက်) သို့သာ အစဉ် လိုက်သင့်၏ဟု မှတ်ထင်ကြကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုင့်တော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်၏ အနက်ကို သိနိုင် ကောင်းတန်ရာပါ၏၊ တပည့်

တော်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်၏ အမွေခံဖြစ်နိုင်ကောင်းတန်ရာ ပါ၏ဟု (လျှောက်ပြန်၏)။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မတ်သော အယူပင်တည်း။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူသည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ရဟန်း ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို သုံးပါးသော အဘို့အစုအားဖြင့် ပွါးများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေလော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌ဌင်း အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌ဌင်း အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဝေဒနာတို့၌ဌင်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စိတ်၌ဌင်း အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော စိတ်၌ဌင်း အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော စိတ်၌ဌင်း စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌ဌင်း အပသန္တာန်၌ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌ဌင်း အတွင်းသန္တာန် အပသန္တာန်၌ ဖြစ်သော သဘောတရားတို့၌ဌင်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသုံးပါးသော အဘို့အစုအားဖြင့် ပွါးနိုင်လိမ့်မည်၊ထိုအခါ ရောက်လာမည့် ညဉ့် နေ့တို့ဝယ် သင့်အား ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွါးခြင်းကို (မချွတ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမြော်လင့်အပ်။

ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၍ နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေပြု၍ ဖဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် ထိုရဟန်းသည် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်လျက် နေလတ်သော် ကောင်းစွာ သာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုသော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ ယခု

ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဥာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက်ရောက်၍နေရ၏၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ" ဟု သိ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ရဟန္တာတို့ဟွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

တတိယသုတ်။

၄-သာလသုတ်

၃၇၀။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်း သာလမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သေးမူ၍ ဤသာသနာတော်သို့ ယခုပင် (မကြာသေးမီက)ရောက်လာကြကုန်သော ရဟန်းသစ်တို့အား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ငါ့သျှင်တို့ လာကြကုန်လော့၊ သင်တို့သည်ပြင်းစွာအားထုတ်သော လို့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဥာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားသောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှါ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လို့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဥာဏ်'သမ္ပဇဉ်'ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိခြင်းငှါ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လို့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဥာဏ်'သမ္ပဇဉ်'ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှါ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လို့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဥာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းငှါ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့ (ဟု ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏)။ရဟန်းတို့ ကျင့်ဆဲ 'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကုန်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်ကုန်သေးမူ၍ ယောဂတို့၏ကုန်ရာ အတုမရှိ မြတ်သော နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တလျက် နေကြသူ ရဟန်းတို့သည်လည်း ပြင်းစွာအားထုတ်သော လို့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဥာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လို့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဥာဏ်'သမ္ပဇဉ်'ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်

ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသောအာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသောအာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

ရဟန်းကို အာသဝေါတရားကုန်ပြီးသူ ကျင့်သုံးပြီးသော မဂ်အကျင့်ရှိသူ ပြုဖွယ်မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသူ ခန္ဓာဝန်ကို ချထားပြီးသူ မိမိ၏ အကျိုးသို့ ရောက်ပြီးဖြစ်သူ ဘဝကို တပ်မက်တတ်သည့် နှောင်ကြိုး 'ဘဝသံယောဇဉ်' ကုန်ပြီးသူ ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသူ ထို ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းတို့သည်လည်း ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းနှင့် မစပ်ယှဉ်မူ၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသောအာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာနှင့် မစပ်ယှဉ်မူ၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌ တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာ ထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ် ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ စိတ်နှင့် မစပ်ယှဉ်မူ၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' ရှိကုန်လျက် တခုတည်းသော အာရုံ၌တည်ကာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်သောစိတ် ကောင်းစွာထားအပ်သောစိတ် တည်ကြည်သောစိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့နှင့် မစပ်ယှဉ်မူ၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ရဟန်းပြု၍ မကြာမြင့်သေးမူ၍ ဤသာသနာတော်သို့ ယခုပင် (မကြာသေးမီက) ရောက်လာကြကုန်သော ရဟန်းသစ်တို့ကိုလည်း ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အကုသလရာသိသုတ်

၃၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏— "ရဟန်းတို့ အကုသိုလ်အစုဟု ဆိုလိုသော်သူသည် ကောင်းစွာဆိုလိုခဲ့မူ နိဝရဏ ငါးပါးတို့ကို ဆိုဆု၏၊ရဟန်းတို့

ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကုသိုလ်အစု သက်သက်သာဖြစ်ပေ၏။ အဘယ် ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ ဗျာပါဒနိဝရဏ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ "အကုသိုလ်အစု" ဟု ဆိုသောသူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလုံခဲ့မူ နိဝရဏငါးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤနိဝရဏငါးပါးတို့သည် အကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ကုသိုလ်အစု"ဟု ဆိုလိုသောသူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မူ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးဝယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဝ်၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဝ့် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အစုဟုဆိုလိုသောသူသည် ကောင်းစွာ ဆိုလိုခဲ့မူ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုသာ ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သကုဏ္ဍိသုတ်

၃၇၂။ ရဟန်းတို့ ရွေးဦးဖြစ်ဘူးသည်ကား သိန်းငှက်သည် လျင်မြန်စွာ ရောက်လာ၍ ဗီလုံးငှက်ကို ဖမ်းသုတ်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် သိန်းငှက် ထိုးသုတ်ဆောင်ယူအပ်သည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလေ၏—"ငါတို့သာ ကြက်သရေမဲ့ကုန်၏၊ ငါတို့သာ ဘုန်းကံနည်းပါးကုန်၏၊ ငါတို့သည် မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)၌ ကျက်စားမိကုန်၏၊ ယနေ့ ငါသည် မိမိအဖ၏ နေရာ(မိရိုးဖလာအရပ်)ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားခဲ့မူ ဤသိန်းငှက်သည် ငါ့အား မဖမ်းနိုင်ရာ၊ စစ်ထိုးခြင်းသာ ဖြစ်လေရာ၏"ဟု (မြည်တမ်း၏)။ ဗီလုံးငှက် မိမိ အဖ၏ နေရာဖြစ်သော သင်၏စားကျက်ကား အဘယ်နည်းဟု(သိန်းငှက်က မေးလေ၏)။ ထွန်ဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းကိုပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာ အရပ်ပင်တည်းဟု ပြောလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိန်းငှက်သည် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုး ယုံကြည်လျက် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို (အထူးအထေ)မပြော ဆိုတော့ပဲ "ဗီလုံးငှက် သင် သွားလေလော့၊ ထိုအရပ်သို့ ရောက်ပါသော်လည်း ငါ့လက်မှ မလွတ်နိုင်လတ္တံ့"ဟု(ဆို၍)ဗီလုံးငှက်ကို လှတ်လိုက်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗီလုံးငှက်သည် ထွန်ဖြင့် ထွန်ယက်ခြင်းကိုပြုရာ ထွန်ချေးခဲရှိရာ အရပ်သို့ သွားပြီးလျင် ထွန်ချေးခဲကြီးထက်သို့ တက်၍ "သိန်းငှက် ယခု ငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့၊ သိန်းငှက် ယခု ငါ့နေရာသို့ လာခဲ့လော့"ဟု သိန်းငှက်ကို ပြောလျက် ရပ်နေလေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိန်းငှက်သည် မိမိ၏ အားအစွမ်းကို အားကိုးယုံကြည်လျက် မိမိ၏အားအစွမ်းကို(အထူးအထေ) မပြောဆိုတော့ပဲ အတောင် နှစ်ဖက်တို့ကို ရွက်၍ ဗီလုံးငှက်ထံသို့ လျင်မြန်စွာ ရောက်လာလေ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသိန်းငှက်သည် ငါ့ကို (ဖမ်းရန်) များစွာ နီးကပ်လာပြီဟု ဗီလုံးငှက် သိသောအခါ ထိုထွန်ချေးခဲ၏ အကြားသို့သာ ဝင်သွားလေ၏၊ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သိန်းငှက်သည် ထိုထွန်ချေးခဲ၌ ပင် ရင်ပတ်ကို ပြင်းစွာတိုက်ခတ်မိလေ၏၊ ရဟန်းတို့ မကျက်စား သင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ ကျက်စားသွားလာသော သူသည် ဤအတူပင်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ (အရပ်)၌ မကျက်စား မသွားလာကြကုန်လင့်။ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်) ၌ ကျက်စား သွားလာကုန်သူတို့အား ကိလေသာ မာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကိုရ၏၊ ကိလေသာ မာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်)အကြောင်းကိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)ကား အဘယ်နည်း၊ဤ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွါးစေဘတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ။ပ။သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားအပ်သော သဒ္ဒါရုံ ။ပ။ ဃာနဝိညာဉ်ဖြင့် နမ်းရှူအပ်သော ဂန္ဓာရုံ ။ပ။ ဇိဝှါဝိညာဉ်ဖြင့် လျက်အပ်သော ရသာရုံ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ကုန်သော တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏နေရာ(အရပ်)ကား ဤကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ မိမိအဖ၏ နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကြကုန်၊ မိမိအဖ၏ နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာ၌ ကျက်စားကုန်သော သူတို့အား ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်)အခွင့်ကို မရ၊ ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကိုမရ။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ အဖနေရာ ဖြစ်သော ကျက်စားရာကား အဘယ်နည်း၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း၊အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌ ။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာသည်ကား ဤ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မက္ကဋ္ဌသုတ်

၃၇၃။ ရဟန်းတို့ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာ ခြင်းလည်း မရှိသော လူတို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းလည်း မရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ သွားရန် ခက်ခဲ၍ မည်ညွှတ်ကုန်သော

အရပ်တို့သ ည် ရှိကုန်၏၊မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းသာရှိ၍ လူတို့လှည့်လည် သွားလာခြင်း မရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ သွားရန် ခက်ခဲ၍ မညီညွတ်ကုန်သော အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏၊ မျောက်တို့ လှည့်လည် သွားလာခြင်းလည်း ရှိသော လူတို့လှည့်လည်သွားလာခြင်းလည်း ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ ညီညွတ်သော မြေအာဘို့ရှိသော မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ အရပ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ထို (ညီညွတ်သော မြေအာဘို့ရှိ၍ မွေ့လျော်ဖွယ်ရာ) အရပ်၌ မုဆိုးတို့သည် မျောက်တို့ကို သတ်ဖြတ် ဖျက်ဆီးရန် မျောက်တို့ သွားလာရာ လမ်းတို့၌ မျောက်နှဲစေးကို ထောင်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုဟိမဝန္တာတောင်၌ မိုက်သောသဘောမရှိ လျှပ်ပေါ်သော သဘောမရှိကုန်သော မျောက်တို့သည် ထိုအရပ်၌ မျောက်နှဲစေးကို မြင်ကုန်သည် ရှိသော် ဝေးစွာ ရှောင်ဖဲကုန်၏၊ မိုက်သောသဘော လျှပ်ပေါ်သော သဘောရှိသော မျောက်သည်ကား ထိုမျောက်နှဲစေး ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ လက်ဖြင့် ကိုင်ယူ၏၊ ထိုလက်သည် ထိုမျောက်နှဲစေး၌ကပ်ငြို၏။ "လက်ကိုလွတ်စေအံ့" ဟု ဒုတိယ လက်ဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏၊ ထိုဒုတိယ လက်သည် ထိုမျောက်နှဲစေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏၊ "လက်နှစ်ဖက်တို့ကို လွတ်စေအံ့" ဟု ခြေဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏၊ ထိုခြေသည် ထိုမျောက်နှဲစေး၌ ကပ်ငြို၏။ "လက်နှစ်ဖက်တို့ကိုငင်း ခြေကိုငင်း လွတ်စေအံ့" ဟု ဒုတိယ ခြေဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏၊ ထို ဒုတိယခြေသည် ထိုမျောက်နှဲစေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ "လက်နှစ်ဖက်တို့ကိုငင်း ခြေနှစ်ဖက်တို့ကိုငင်း လွတ်စေအံ့" ဟု နှုတ်သီးဖြင့် ကိုင်ယူပြန်၏၊ထိုနှုတ်သီးသည် ထိုမျောက်နှဲစေး၌ ကပ်ငြိပြန်၏။ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ထိုမျောက်သည် ငါးဌာနတို့၌ နှောင်ဖွဲ့မိသည် ဖြစ်၍သာလျှင် ညည်းတွားလျက် အိပ်ရလေ၏၊ အကျိုးမဲ့ခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏၊ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏၊ မုဆိုး၏အလိုရှိတိုင်း ပြုလုပ်မှုကို ခံရလေ၏။ ရဟန်းတို့ မုဆိုးသည် ထိုမျောက်ကို (တံစို့) ထိုးလျက် ထိုအရပ်၌ပင်လျှင် ထင်းမီးကျီး၌ ကင်မြှိုက်၍ အလိုရှိရာ အရပ်သို့ ဖဲခွါသွားလေ၏။ ရဟန်းတို့ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)၌ ကျက်စား သွားလာသော သူသည် ဤအတူပင်ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)၌ မကျက်စားမသွားလာကြကုန်လင့်၊ မကျက်စားမသွားလာသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)၌ ကျက်စားသူတို့အား ကိလေသာမာရ်သည်(ဖျက်ဆီးရန်)အခွင့်ကိုရ၏၊ ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကိုရ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာအရပ်ကား အဘယ်နည်း၊ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ပင်တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန်စဖွယ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ် သဘောရှိကုန်၍ ကာမနှင့်စပ်ယှဉ်လျက် တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်အပ်သော ရူပါရုံ။ပ။ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် ကြားအပ်သောသဒ္ဒါရုံ။ပ။ဃာနဝိညာဉ်ဖြင့် နမ်းရှုအပ်သော ဂန္ဓာရုံ ။ပ။ ဇိဝှါဝိညာဉ်ဖြင့် လျက်အပ်သော ရသာရုံ အလိုရှိအပ်ကုန် နှစ်သက်အပ်ကုန် စိတ်နှလုံးကို ပွါးစေတတ်ကုန်သော ချစ်ခင်ဖွယ်သဘောရှိ၍ ကာမနှင့် စပ်ယှဉ်လျက် တပ်မက်ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ကာယဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့ထိအပ်သော ဖောင်္ဗဗွာရုံတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မကျက်စားသင့်သော သူတပါးတို့၏ နေရာ(အရပ်)ကား ဤကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ မိမိအဖ၏နေရာ (မိရိုးဖလာအရပ်) ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားသွားလာကုန်လော့၊ မိမိအဖ၏နေရာ ဖြစ်သော စားကျက်၌ ကျက်စားသွားလာကြသူတို့အား ကိလေသာမာရ်သည်(ဖျက်ဆီးရန်) အခွင့်ကို မရ၊ ကိလေသာမာရ်သည် (ဖျက်ဆီးရန်) အကြောင်းကို မရ။

ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏နေရာ ဖြစ်သော ကျက်စားရာကား အဘယ်နည်း၊ ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သောလုံလရှိသ၊ည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကိုပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောဘရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်း၏ မိမိအဖ၏နေရာဖြစ်သော ကျက်စားရာသည်ကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-သူဒသုတ်

၃၇၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော စားတော်ကဲမိုက်သည် မင်းကိုရင်း မင်း၏ အမတ်ကြီးကိုရင်း အမျိုးမျိုးစီမံအပ်သော ဟင်းတို့ဖြင့် ရှေသို့ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏၊မျဉ်သောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း ခါးသောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း စပ်သောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း ချိုသောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း ငန်သောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း မငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း ဆားပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း ဆားမပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်ရင်း ရှေသို့ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူ "ယနေ့ ငါ၏ ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊မျဉ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ ချဉ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏၊ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ယနေ့ ငါ၏ ခါးသော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏စပ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ချိုသောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ မငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ဆားပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှစ်သက်၏၊ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏၊ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏" ဟု မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကိုမမှတ်ယူ။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် အဝတ်ကိုလည်း မရ၊ အခ (လစာ)ကိုလည်း မရ၊ရွေးချယ်ဆောင်အပ်သော ဆုလာဘ်တို့ကိုလည်း မရပေ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုစားတော်ကဲမိုက်သည် မိမိ

ထမင်း၏ အကြောင်းကို မမှတ်ယူသောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤသာသနာတော်၌ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော အခွါရဟန်းမိုက်သည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းမိုက်၏ စိတ်သည် မတည်ကြည်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း မပယ်နိုင်ကုန်၊ ထိုရဟန်းမိုက်သည် ထိုအာရုံကိုမမှတ်ယူ။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော၊ ပ။ စိတ်၌ စိတ်ကိုအကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက်သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းမိုက်၏ စိတ်သည် မတည်ကြည်၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း မပယ်နိုင်ကုန်၊ ထိုရဟန်းမိုက်သည် ထိုအာရုံကို မမှတ်ယူ။

ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုရဟန်းမိုက်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းတို့ကိုလည်း မရနိုင်၊ သတိသမ္မဇဉ်ကိုလည်း မရနိုင်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ မကျွမ်းကျင် မလိမ္မာသော ထိုရဟန်းမိုက်သည် မိမိစိတ်၏ အာရုံကို မမှတ်ယူသောကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် မင်းကိုဂင်းမင်း၏ အမတ်ကြီးကိုဂင်း အမျိုးမျိုးသော ဟင်းဇ်းဖြင့် ရှေသို့ ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏၊ ချဉ်သောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း ခါးသောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း စပ်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း ချိုသောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း ငန်သောအရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း မငန်သော အရသာရှိသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း ဆားပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း ဆားမပါသော ဟင်းတို့ဖြင့်ဂင်း ရှေသို့ ဆောင်ကာ ဆက်သရာ၏။

ရဟန်းတို့ တိုကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူ၏ ''ယနေ့ ငါ၏ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာ ယူ၏၊ ဤထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ချဉ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ချဉ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏၊ ချဉ်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏။ယနေ့ ငါ၏ ခါးသောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ စပ်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ချိုသောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ငန်သောအရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ မငန်သော အရသာရှိသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ဆားပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ယနေ့ ငါ၏ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း နှံစ်သက်၏၊ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း လက်လှမ်း၏၊ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း များစွာယူ၏၊ ဆားမပါသော ထမင်းဟင်းကိုလည်း ချီးမွမ်းပြောဆို၏''ဟု မိမိထမင်း၏အကြောင်းကို မှတ်ယူ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုကျမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် အဝတ်ကိုလည်း ရ၏၊ အခ (လစာ)ကိုလည်း ရ၏၊ ရွေးရှုဆောင်အပ်သော ဆုလာဘ်တို့ကိုလည်း ရ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ရဟန်းတို့ ထိုကျမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိစားတော်ကဲသည် မိမိထမင်း၏ အကြောင်းကို မှတ်ယူသောကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤသာသနာတော်၌ ကျမ်းကျင်လိမ္မာသော အခွါပညာရှိရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းပညာရှိ၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏၊ထိုရဟန်းပညာရှိသည် ထိုအာရုံကို မှတ်ယူ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော။ပ။ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား·တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏၊ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်း ပညာရှိ၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ညစ်ညူးစေတတ်သော ကိလေသာတို့ကိုလည်း ပယ်ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းပညာရှိသည် ထိုအာရုံကို မှတ်ယူ၏။

ရဟန်းတို့ ကျမ်းကျင်လိမ္မာသော ထိုရဟန်းပညာရှိသည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကိုလည်း ရနိုင်၏၊ သတိ သမ္မဇဉ်ကိုလည်း ရနိုင်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကျမ်းကျင်လိမ္မာသော ထိုရဟန်းပညာရှိသည် မိမိစိတ်၏အာရုံကို မှတ်ယူနိုင်သောကြောင့်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဂိလာနသုတ်

၃၇၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် ဝေဠုဝဂ္ဂါဂယ်၌ (သိတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏— "ရဟန်းတို့ လာကြကုန်လော့၊ သင်တို့သည် အဆွေမင်ပွန်းရှိရာ တွေ့မြင်နေကျ မိတ်ဆွေရှိရာ အတူတကွ စားဘော်စားဘက် မိတ်ဆွေရှိရာ ဝေသာလီပြည်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝါကပ်ကြကုန်လော့၊ ငါသည်ကား ဤဝေဠုဝဂ္ဂါဂယ်၌ပင် ဝါကပ်အံ့"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ "ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား"ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်ပြီးလျှင် အဆွေခင်ပွန်းရှိရာ တွေ့မြင်နေကျ မိတ်ဆွေရှိရာ စားဘော်စားဘက် မိတ်ဆွေရှိရာ ဝေသာလီပြည်၏ ထက်ဝန်းကျင်၌ ဝါကပ်ကြကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ထိုဝေဠုဝဂ္ဂါဂယ်၌ပင် ဝါကပ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ ဝါကပ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းထမ်းသောအနာသည် ဖြစ်လေ၏၊ သေလုနီးပါး ပြင်းထန်သောဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်

မေ့မှု‘သတိ’ ဆင်ခြင်ဉာဏ်‘သမ္ပဇဉ်’ရှိတော်မူလျက် မပင်မပန်း(မညည်းမည်း)သည်းခံတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏— “အလုပ်အကျေးတို့ကို မသိစေမူ၍ ရဟန်းသံဃာကို မပန်ကြားမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ငါ့အား မသင့်လျော်ချေ၊ ငါသည် ဤအနာကို လှုံ့လဖြင့် တွန်းလှန်ပယ်ခွါ၍ အသက်ကိုပြုစီရင်တတ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဆောက်တည်နေရမူ ကောင်းပေလိမ့်မည်”ဟု အကြံဖြစ်၏။ ထိုနောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအနာကို လှုံ့လဖြင့် တွန်းလှန်ပယ်ခွါ၍ အသက်ကို ပြုစီရင်တတ်သော ဖလသမာပတ်ကို ဆောက်တည်နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုအနာသည် ငြိမ်းပျောက်လေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် မကျန်းမာရာမှ ထတော်မူလျက် အနာရောဂါကင်းပျောက်ပြီး၍ မကြာမြင့်မီကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့တော်မူကာ ကျောင်း၏နောက်ဖက် အရိပ်ဝယ် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ချမ်းသာခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ခန့်ကျန်းခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ မျတင့်ခြင်းကို မြင်ရပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား နာဖျားခြင်းကြောင့် တပည့်တော်၏ကိုယ်သည် တောင့်တင်း လေးလံသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါ၏၊ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်အား မထင်ပါကုန်၊ တရားတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်အား မထင်ပါကုန်၊ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်သော်ကား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာကိုအကြောင်းပြု၍ တစုံတရာ မမြွက်ကြားရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု၊ တပည့်တော်အား သက်သာရာ အနည်းငယ်မျှဖြစ်ပေါ်၏”ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ယခု အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းသံဃာသည် ငါဘုရား၌ တောင့်တသနည်း၊ အာနန္ဒာ ငါသည် အတွင်းအပြင်မထားမူ၍ တရားတော်ကို ဟောခဲ့၏၊ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားအား တရားတို့၌ ဆရာစားမျန်ထားသော တရားဟူ၍မရှိ။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် ဆောင်အံ့ဟူ၍ဌင်း ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ (ကိုးကွယ်ရာဆရာဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍ဌင်း ဤသို့သောအကြံ ဖြစ်သူသည် ရဟန်းသံဃာကို အကြောင်းပြု၍ တစုံတခုကို ပြောရာ၏၊ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင်ဆောင်အံ့ဟူ၍ဌင်း ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာ(ကိုးကွယ်ရာဆရာဟု) ညွှန်ပြလိမ့်မည်ဟူ၍ဌင်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံမဖြစ်၊ အာနန္ဒာ သံဃာကိုအကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ့်ကြောင့် တစုံတရာ ပြောဆိုအံ့နည်း၊ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌သော်ကား ငါသည် အိုမင်းကြီးမြင့် အရွယ်ရင့်ခဲ့ပြီ၊ ရှည်သောကာလသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ အဆုံးအရွယ်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ ငါ၏အသက်သည် ရှစ်ဆယ်ရှိပြီ၊ အာနန္ဒာ လှည်းအိုသည် ချည်ဘုပ်နှောင်ဖွဲ့ခြင်းဖြင့် မျှတစေသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်သည် ပြုပြင်ခြင်းနှင့်ရောနှောသည်ဖြစ်၍ မျှတယောင်တကား။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော အာရုံ(နိမိတ်)တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် အချို့သော ဝေဒနာတို့ချုပ်ခြင်းကြောင့် အာရုံ(နိမိတ်)မရှိသော စိတ်၏တည်ကြည်မှု‘အရဟတ္တဖိုလ်သမာဓိ’ကို ဝင်စားနေသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်သည် အလွန်မျှမ်းသာ(ကျန်းမာ)ခြင်းဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတပါးကို အားမကိုးဘဲ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးဘဲ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်ဆသော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖလောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာနေရ၏၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍(လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌ဌင်း ငါဘုရားကွယ်လွန်သောအခါ၌ဌင်း သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြမည့် ရဟန်းအားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဘိက္ခုနုပဿယသုတ်

၃၇၆။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ရဟန်းမတို့၏ ကျောင်းတကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းမတို့သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ဤစကားကို လျှောက်ထားကုန်၏—

အသျှင်ဘုရားအာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်ဝယ် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကိုကောင်းစွာတည်စေ၍ နေကုန်သော ရဟန်းမများစွာတို့သည် ရွှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာသိပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏၊ နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏၊ နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏။ တဦးဦးသော ရဟန်းသည်ဌင်း ရဟန်းမသည်ဌင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေခဲ့မူ ထိုသူသည် "ရွှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်" ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုရဟန်းမတို့အား တရားစကားဖြင့် အကျိုးစီးပွါးကို ပြလျက် တရားကို ဆောက်တည်စေကာ တရားကျင့်သုံးရန် ထက်သန်ရှင်လန်းစေတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထကာ ဖဲသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် သာဝတ္ထိပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာအရပ်မှဖဲခွါပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ယနေ့နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်ပြီးလျှင် သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် ရဟန်းမတို့၏ ကျောင်းတကျောင်းသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေပါ၏၊ ထိုအခါ များစွာသော ရဟန်းမတို့သည် အကျွန်ုပ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အကျွန်ုပ်ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို လျှောက်ထားပါကုန်၏ "အသျှင်ဘုရားအာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်ဝယ် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေကုန်သော များစွာသော ရဟန်းမတို့သည် ရှေတရားထူးထက်မြတ်သော နောက်ဟုများထူးကို ကောင်းစွာသိပါကုန်၏"ဟု (ဤသို့လျှောက်ကြပါ၏)။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့လျှောက်ကုန်သော ထိုရဟန်းမတို့အား "နှမတို့ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏၊ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏၊ တဉ်ဉီးသော ရဟန်းသည်ဖြင်း ရဟန်းမသည်ဖြင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေခဲ့မူ ထိုသူသည် ရှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို (မချွတ်ဖြစ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်ပေသည်ဟူ၍ ပြောလိုက်ပါသည်"ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏၊ အာနန္ဒာ ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်၏၊ အာနန္ဒာ တဉ်ဉီးသော ရဟန်းသည်ဖြင်း ရဟန်းမသည်ဖြင်း သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေ၍ နေခဲ့မူ ထိုသူသည် ရှေတရားထူးထက် မြတ်သော နောက်တရားထူးကို ကောင်းစွာ သိလိမ့်မည်ဟူသော အကြောင်းကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ်အပေါင်းလျှင် အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်၌ (ကိလေသာ)ပူပန်ခြင်းသည်ဖြင်း စိတ်၏ တွန့်တိုဆုတ်နစ်ခြင်းသည်ဖြင်း ဖြစ်၏၊ပြင်ပ၌မူလည်း စိတ်ပျံ့လွင့်၏၊ အာနန္ဒာ ထိုရဟန်းသည် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော တစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကိုထားအပ်၏၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော တစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားသော ရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ'ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်း၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏၊ ကိုယ်ငြိမ်းချမ်းသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစား၏၊ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ထိုဘည်ကြည်သော ရဟန်းသည် "အကြင်အကျိုးငှါ ငါသည် စင်စစ် စိတ်ကိုထား၏၊ ငါ့အား ထိုအကျိုးသည် ပြီးပြည့်စုံပြီ၊ ယခု(ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ)စိတ်ကို ရုပ်သိမ်းတော့အံ့"ဟု ဤသို့ဆင်ခြင်၏။ ထိုရဟန်းသည် (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်လည်း ရုပ်သိမ်း၏၊ ကြံလည်း မကြံစည်၊ သုံးလည်း မသုံးသပ်၊ "ငါသည် မကြံစည် မသုံးသပ် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာ၏"ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ နောက်တမျိုးကား ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဝေဒနာတရားတို့၌ သဝေဒနာတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်

ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့လျှင် အာရုံရှိသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်၌ပူပန်ခြင်းသည်၎င်း စိတ်၏တွန့်ဝှိ့ဆုတ်နစ်ခြင်းသည်၎င်း ဖြစ်၏၊ အပဋ္ဌမူလည်း စိတ်သည် ၁၂်လှုံ့လှုံ့၏၊ အာနန္ဒာထိုရဟန်းသည် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော တစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကိုထားအပ်၏၊ ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်သော တစုံတခုသော အာရုံ၌ စိတ်ကိုထားသော ထိုရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်ဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သော ရဟန်းအား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်သော ရဟန်း၏ကိုယ်သည် ငြိမ်းချမ်း၏၊ ကိုယ်ငြိမ်းချမ်းသော ရဟန်းသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏၊ ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ထိုတည်ကြည်သော ရဟန်းသည် "အကြင်အကျိုးငှါ ငါသည် စင်စစ် စိတ်ကိုထား၏၊ ငါ့အား ထိုအကျိုးသည် ပြီးပြည့်စုံပြီ၊ ယခု (ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ) စိတ်ကို ရုပ်သိမ်းတော့အံ့"ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏၊ ထိုရဟန်းသည်(ကြည်ညိုဖွယ်အာရုံမှ)စိတ်ကို ရုပ်လည်း ရုပ်သိမ်း၏၊ကြံ့လည်း မကြံ့စည် သုံးလည်း မသုံးသပ်၊"ငါသည် မကြံ့စည် မသုံးသပ် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာ၏"ဟုသိ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကို ဆောက်တည်၍ ပွါးများခြင်းဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွါးများခြင်းဖြစ်သနည်း၊ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ (အာရုံ)၌စိတ်ကို မထားမူ၍ "ငါ၏စိတ်သည် ပြင်ပ(အာရုံ)၌ မထား"ဟု သိ၏။ ထို့နောက် "ငါ၏စိတ်သည် နောက်၌ငင်း ရှေ့၌ငင်း မကြုံ့ လုံ့တ်၏၊ မတောင့်တ"ဟု သိ၏၊ ထို့ပြင်လည်း "(ငါသည်) ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏၊ ချမ်းသာ၏"ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ (အာရုံ)၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ "ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ)၌ မထား"ဟု သိ၏၊ ထို့နောက် "ငါ၏စိတ်သည် နောက်၌ငင်း ရှေ့၌ငင်း မကြုံ့ လုံ့တ်၏၊ မတောင့်တ"ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း "(ငါသည်) ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ချမ်းသာ၏"ဟု သိ၏၊ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ပြင်ပ(အာရုံ)၌ စိတ်ကို မထားမူ၍ "ငါ၏ စိတ်ကို ပြင်ပ(အာရုံ)၌ မထား"ဟု သိ၏၊ ထို့နောက် "ငါ၏စိတ်သည် နောက်၌ငင်း ရှေ့၌ငင်း မကြုံ့ လုံ့တ်၏၊ မတောင့်တ"ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း "(ငါသည်) ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ချမ်းသာ၏" ဟု သိ၏၊ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် "ပြင်ပ (အာရုံ)၌ စိတ်ကိုမထားမူ၍ ငါ၏စိတ်ကို ပြင်ပ (အာရုံ)၌ မထား"ဟု သိ၏၊ ထို့နောက် "ငါ၏ စိတ်သည် နောက်၌ငင်း ရှေ့၌ငင်း မကြုံ့ လုံ့တ်၏၊ မတောင့်တ"ဟု သိ၏။ ထို့ပြင်လည်း "(ငါသည်) ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ချမ်းသာ၏"ဟု သိ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွါးများခြင်း ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စိတ်ကိုထား၍ ပွါးများခြင်းကိုလည်း ငါဟောအပ်ပြီ၊ စိတ်ကို မထားမူ၍ ပွါးများခြင်းကိုလည်း ငါဟောအပ်ပြီ။အာနန္ဒာ တပည့်သာဝကတို့၏ စီးပွါးကို လိုလားသော အစဉ်သနားတတ်သော သင်တို့ဆရာ ငါသည် အစဉ်သနားသည်ဖြစ်၍ သင်တို့အတွက် ပြုသင့်ပြုထိုက်သည်ကို ပြုအပ်ပြီ။ အာနန္ဒာ ဤသည်တို့ကား သစ်ပင်ရင်းတို့တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်

တို့တည်း၊ အာနန္ဒာ ရှုကြကုန်လော့၊ မမေ့လျော့ကုန်လင့်၊ နောက်၌ နှလုံးမသာယာ မဖြစ်ကြကုန်လင့်၊ ဤသည်ကား သင်တို့အား ငါတို့၏ အဆုံးအမပေတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော တရားတော်ကို လွန်စွာ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လေ၏။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော အမွှပါလိဝဂ် ပြီး၏။

၂-နာလန္ဒဝဂ် ၁-မဟာပုရိသသုတ်

၃၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဘုရား ယောကျ်ားမြတ် ယောကျ်ားမြတ်ဟု ဆိုပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ယောကျ်ားမြတ် ဖြစ်ပါသနည်း"ဟု (လျှောက်၏)။ သာရိပုတြာ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသောကြောင့်သာ "ယောကျ်ားမြတ်"ဟု ငါဆို၏၊ (အာသဝတို့မှ)လွတ်မြောက်သော စိတ်မရှိမူ "ယောကျ်ားမြတ်ဟု ငါမဆို"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သာရိပုတြာ အဘယ်သို့လျှင် (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသနည်း၊ သာရိပုတြာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်သည် တပ်မက်မှု ကင်း၏၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) တစုံတခုသော အာရုံကို မစဲလမ်းမူ၍ အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တပ်မက်မှု ကင်း၏၊ (တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်)တစုံတခုသော အာရုံကို မစဲလမ်းမူ၍ အာသဝေါတို့မှ လွတ်မြောက်၏။ သာရိပုတြာ ဤသို့လျှင် လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိ၏။ သာရိပုတြာ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသောကြောင့်သာ "ယောကျ်ားမြတ်"ဟု ငါဆို၏။ (အာသဝတို့မှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်မရှိမူ "ယောကျ်ားမြတ်ဟု ငါ မဆို"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-နာလန္ဒသုတ်

၃၇၈။ အခါဘပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နာလန္ဒမြို့ ပါဝါရိက သရက်ဥယျာဉ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို

ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲစွာသိသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါး သောသမဏာသည်ရင်း ဗြာဟ္မဏာသည်ရင်း ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုအခါလည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ယုံကြည်ပါ၏"ဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ "သဗ္ဗညုတညာဏ်ဟော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါးသော သမဏာသည်ရင်း ဗြာဟ္မဏာသည်ရင်း ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုအခါ၌လည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ကျိုသို့ ယုံကြည်ပါ၏"ဟု သင်သည် မြတ်သော ရဲရင့်သော စကားကို ပြော၏၊ တဖက်သတ်ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၏၊ မြတ်သော ကြုံးဝါးခြင်းကို ကြုံးဝါး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သာရိပုတြာ ရှေးအခါ၌ ဖြစ်တော်မူခဲ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို "ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကျိုသို့ သီလရှိကုန်ပြီဟုရင်း ကျိုသို့ (သမာဓိ) တရားရှိကုန်ပြီဟုရင်း ကျိုသို့ ပညာရှိကုန်ပြီဟုရင်း ကျိုသို့ နေလေ့ရှိကုန်ပြီဟုရင်း ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကျိုသို့ (အာသဝေါတို့မှ) လွတ်ခြောက်ကုန်ပြီဟုရင်း သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော"။ အသျှင်ဘုရား ကျိုသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ နောင်အခါ၌ ဖြစ်တော်မူလတ္တံ့သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို "ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကျိုသို့ သီလရှိကုန်လတ္တံ့ဟုရင်း ကျိုသို့ (သမာဓိ) တရားရှိကုန်လတ္တံ့ဟုရင်း ကျိုသို့ ပညာရှိကုန်လတ္တံ့ဟုရင်း ကျိုသို့ နေလေ့ရှိကုန်လတ္တံ့ဟုရင်း ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ကျိုသို့ (အာသဝေါတို့မှ) လွတ်မြောက်ကုန်လတ္တံ့ဟုရင်း သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော"။ အသျှင်ဘုရား ကျိုသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ ယခုအခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ငါဘုရား၏ စိတ်ကို "မြတ်စွာဘုရားသည် ကျိုသို့ သီလရှိ၏ဟုရင်း ကျိုသို့ (သမာဓိ)တရားရှိ၏ဟုရင်း ကျိုသို့ ပညာရှိ၏ဟုရင်း ကျိုသို့ နေလေ့ရှိ၏ဟုရင်း မြတ်စွာဘုရားသည် ကျိုသို့ (အာသဝေါတို့မှ)လွတ်မြောက်၏ဟုရင်း ကျိုသို့ သင့်စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိသလော"။ အသျှင်ဘုရား ကျိုသို့ မသိပါ။

သာရိပုတြာ အတိတ်အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ (ပွင့်တော်မူကုန်သည့်) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော ကျိုမြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သော ဉာဏ်သည် သင့်အား မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိပါပဲလျက် "သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်၌ မြတ်စွာဘုရားထက် ပိုမိုလွန်ကဲစွာသိသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါးသော သမဏာသည်ရင်း ဗြာဟ္မဏာသည်ရင်း ဖြစ်လည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်လိမ့်မည်လည်းမဟုတ်၊ ယခုအခါ၌လည်း မရှိပါဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တပည့်တော် ယုံကြည်ပါ၏"ဟု သင်သည် ကျိုမြတ်သော ရဲရင့်သောစကားကို အဘယ့်ကြောင့် ပြောဘိသနည်း၊ တဖက်သတ် ဆုံးဖြတ်ချက် မျှဘိသနည်း၊ မြတ်သောကြုံးဝါးခြင်းကို ကြုံးဝါးဘိသနည်း ဟူ (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျင်ဘုရား အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်တို့၌ (ပုဂ်ိုင်တော်မူကုန်သည့်) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော(အလုံးစုံသော တရားတို့ကို)ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၌ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သောဉာဏ်သည် အကျွန်ုပ်အား မရှိပါ၊ သို့သော်လည်း တရားတော်သို့ အစဉ်လိုက်၍ သိရပါ၏။ အသျင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မင်း၏ဘိုင်းစွန်ကျသော မြို့သည် ခိုင်မြဲသောတန်တိုင်းခြေရှိ၏၊ ခိုင်မြဲသော တန်တိုင်းနှင့်တုရိုဏ်တိုင်ရှိ၏၊ တံခါးတပေါက်သာ ရှိ၏၊ ထိုမြို့၌ တံခါးစောင့်သည် ပညာရှိ၏၊ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏၊ ဌာနအားလျော်စွာ သိတတ်သော ပညာရှိ၏၊ မသိသောသူတို့ကို တားမြစ်၍ သိသောသူတို့ကိုသာ ဝင်စေ၏၊ ထိုတံခါးစောင့်သည် ထိုမြို့၏ပတ်ဝန်းကျင်မှ အစဉ်အတိုင်းလှည့်သွားသောလမ်းသို့ အစဉ်လိုက်သွားသည်ရှိသော် တန်တိုင်း အစပ်ကိုဂုဏ်း တန်တိုင်းအလယ်ကိုဂုဏ်း အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် ကြောင်ထွက်လောက်ရုံ အပေါက်ကိုမျှလည်း မတွေ့မြင်ရာ။ ထိုတံခါးစောင့်အား "ဤမြို့တွင်းသို့ ဝင်သူ ထွက်သူ ကြီးမားသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဤတံခါးဖြင့်သာ ဝင်လည်း ဝင်ကုန်၏၊ ထွက်လည်း ထွက်ကုန်၏"ဟု အကြံဖြစ်ရာ၏။ အသျင်ဘုရား ထို့အတူပင် တပည့်တော်သည် ရှေးအခါ၌ ပုဂ်ိုင်တော်မူကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်စေကုန်လျက် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပွါးများ၍ အတုမရှိ မြတ်သောအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီ၊ နောင်အခါ ပုဂ်ိုင်တော်မူကုန်မည့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော အလုံးစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကိုအားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်စေကုန်လျက် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပွါးများ၍ အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်လတ္တံ့။ အသျင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုလုပ်တတ်ကုန်သော နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်စွန့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ စိတ်ကိုကောင်းစွာတည်စေ၍ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပွါးများ၍ အတုမရှိ မြတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ၏ ဟု တရားဟော်သို့ အစဉ်လိုက်၍ သိရပါ၏ ဟု (လျောက်၏)။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ထို့ကြောင့်ပင် သင်သည် ဤတရားဒေသနာတော်ကို ရဟန်း ရဟန်းမ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့အား အမြဲမပြတ် ဟောကြားလေလော့။ သာရိပုတြာမှန်၏၊ ငါဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းသည်ရင်း တွေးတောခြင်းသည်ရင်း ဖြစ်ကုန်သော (မင်္ဂလိမ္ပ) အချည်းနှီးဖြစ်ကုန်သော သူတို့သော်မှလည်း ဤတရားဒေသနာကို ကြားနာရသည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းကိုဂုဏ်း တွေးတောခြင်းကိုဂုဏ်း ပယ်ဖျောက်နိုင်ပေလတ္တံ့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-စုန္ဒသုတ်

၃၇၉။ အခါတပါးဌ် မြတ်စ္စာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းဌ်(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မဂဓတိုင်း နာလကရွာငယ်ဌ် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲသို့ရောက်သည်ဖြစ်၍ ပြင်းထန်စ္စာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏၊ သမဏုဒ္ဒေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ထိုအနာဖြင့်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေ၏၊ ထိုအခါ သမဏုဒ္ဒေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူခဲ့၍ သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အရံဖြင်သော ဇေတဝန်ကျောင်းနေ့ အသျှင်အာနန္ဒာထံ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာဌ် ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား "အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါပြီ၊ ဤသည်ကား ထိုအသျှင်သာရိပုတြာ၏ သပိတ်သင်္ကန်းပါတည်း" ဟု လျှောက်၏။ ငါ့သျှင်စုန္ဒ မြတ်စ္စာဘုရားကို ဖူးမြင်ရန် ဤစကားလက်ဆောင်သည်၊ ရှိ၏၊ ငါ့သျှင်စုန္ဒ သင်းကုန်အံ့၊ မြတ်စ္စာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စ္စာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ထားကုန်အံ့ဟု မိန့်ဆို၏၊ သမဏုဒ္ဒေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား ပြန်လျှောက်၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် သမဏုဒ္ဒေသအမည်ရသော အသျှင်စုန္ဒသည် မြတ်စ္စာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စ္စာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာဌ် ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စ္စာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဘုရား သမဏုဒ္ဒေသအမည်ရသော ဤအသျှင်စုန္ဒသည် 'အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါပြီ၊ ဤသည်ကား ထိုအသျှင်သာရိပုတြာ၏ သပိတ်သင်္ကန်းပါတည်း'ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီဟု ကြားရသောကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် တပည့်တော်၏ ကိုယ်သည် လေးလံတောင့်တင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏၊ အရပ်မျက်နှာတို့သည်လည်း တပည့်တော်အား မထင်ပါကုန်၊ တရားတို့သဲသည်လည်း တပည့်တော်အား မထင်ပါကုန်"ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် သင်၏ သီလအစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ သမာဓိအစုကို ယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ ပညာအစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ လွတ်မြောက်မှု'ဝိမတ္တိ' (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်)အစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလော၊ လွတ်မြောက်မှုကိုသိသော ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင် (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်)အစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် တပည့်တော်၏ သီလအစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုပါ၊ သမာဓိအစု။ပ။ ပညာအစု။ပ။ လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' (အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်) အစု။ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏ်အမြင် (ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်)အစုကိုယူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်မပြုပါ၊ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်သော်ကား အသျှင်သာရိပုတြာသည် တပည့်တော်အား ဆုံးမပါ၏၊ (တရား၌) သက်ဝင်စေပါ၏၊ (တရားကို) သိစေပါ၏၊ တရားကို ဆောက်တည်စေပါ၏၊ (တရားကျင့်သုံးရန်)ထက်သန်စေပါ၏၊ ရွှင်လန်းစေပါ၏၊ တရားဟောရန် ကြောင့်ကြစိုက်ပါ၏၊ သီဘင်းသုံးဖော်ဘို့ကို ချီးမြှောက်တတ်ပါ၏၊ တပည့်တော်တို့သည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ထိုတရားဩဇာ တရားအသုံးအဆောင် တရားတော်ဖြင့် ချီးမြှောက်မှုကို မပြုတ်အောက်မေ့မိပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ အလုံးစုံသော ချစ်အပ်သော နှလုံးကို ပွါးစေတတ်သော သူတို့နှင့် ရှင်ကဲ့ကဲ့ရခြင်း သေကဲ့ကဲ့ရခြင်း ဘဝတခြားစီဖြစ်ရခြင်းကို ရှေးမဆွကပင် ငါဟောထားအပ်သည် မဟုတ်ပါလော။ အာနန္ဒာ "ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွါးခြင်း ပြုပြင်မှုခြင်း ပျက်စီးတတ်ခြင်း သဘောရှိသောတရားကို စင်စစ် အားဖြင့် မပျက်စီးပါလင့်"ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိပေ။ အာနန္ဒာ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးသည် တည်ရှိနေစဉ် အကြီးဆုံးသော အကိုင်းသည် ပျက်စီးရာသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် အနှစ်ရှိသော မျှားစ္ဆာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် တည်ရှိနေစဉ် သာရိပုတြာသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီ၊ အာနန္ဒာ "ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွါးခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးတတ်ခြင်း သဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါစေလင့်"ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိပေ။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် သူတပါးကို အားမကိုးကြမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးကြမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် အဘယ်သို့လျှင် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍(လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏၊ အာနန္ဒာ ယခုအခါ၌ဉင်း ငါဘုရားကွယ်လွန်သော အခါ၌ဉင်း သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြားတရားကို အားမကိုးကြမူ၍ (လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြရမည့် ရဟန်းဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြ ပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဥက္ကစေလသုတ်

၃၈၀။ အခါတပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ မကြာမီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း ဥက္ကစေလာမြို ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းနား၌ မျှားစ္ဆာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မျှားစ္ဆာသော ရဟန်းသံဃာ ခြံရံတော်မူလျက် လွင်တီးခေါင်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တိတ်ဆိတ်စွာ နေသော ရဟန်းသံဃာကို စောင်းငဲ့ ကြည့်ရှုတော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ ငါ၏ ဤပရိသတ်သည် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကုန်ပြီးသော် စင်စစ်အားဖြင့် ဆိတ်သုဉ်းသကဲ့သို့ ထင်ရ၏၊ရဟန်းတို့ ငါ၏ပရိသတ်သည် မဆိတ်သုဉ်း၊ သာရိပုတြာနှင့်မောဂ္ဂလာန်တို့ နေရာကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ။ ရဟန်းတို့ ရှေးအခါ၌ ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော(အလုံးစုံသော တရားတို့ကို)ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အား ငါ၏ (တပည့်အစုံဖြစ်သော) သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ ထိုအတိုင်း အရှည်ရှိသည်သာဖြစ်သော တပည့်အစုံ ဖြစ်ခဲ့ဘူးပြီ။ ရဟန်းတို့ နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူမည့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော(အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့အားလည်း ငါ၏ (တပည့်အစုံဖြစ်သော)သာရိပုတြာနှင့်မောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ ထိုအတိုင်းအရှည်ရှိသည်သာဖြစ်သော တပည့်အစုံဖြစ်လိမ့်မည်။ ရဟန်းတို့ တပည့်'သာဝက'တို့၏(အဖြစ်မျိုးသည်)အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ပေစ့၊ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပေစ့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဆုံးမချက်ကို လိုက်နာကုန်ဘိ၏၊ သွန်သင်ချက်ကို လိုက်နာပြုလုပ်ကုန်ဘိ၏၊ ပရိသတ်လေးပါးတို့သည် ချစ်အပ်မြတ်နိုးအပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ အလေးပြုအပ်နှလုံးကို ပျံ့စေတတ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ (အဖြစ်မျိုးသည်) အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ပေစ့၊ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပေစ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော တပည့်'သာဝက'အစုံသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသည်ရင်း ငိုကြွေးခြင်းသည်ရင်း မရှိပေ၊"ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးတတ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါစေလင့်"ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးလည်း မရှိပေ၊ရဟန်းတို့ အနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးသည် စာည်ရှိနေစဉ် အကြီးဆုံး အကိုင်းတို့သည် ပျက်စီးကုန်ရာသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ တို့အတူပင် အနှစ်ရှိသော မျှားစ့ာသော ရဟန်းအပေါင်းသည် တည်ရှိနေစဉ် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလာန်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်ပြီ၊ "ဖြစ်ခြင်း ကြီးပွားခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိသော တရားကို စင်စစ်အားဖြင့် မပျက်စီးပါစေလင့်"ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းကို ဤအရာ၌ အဘယ်မှာလျှင် ရနိုင်ပါမည်နည်း၊ ဤအကြောင်းမျိုးလည်း မရှိပေ။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊ အခြားတရားကို အားမကိုးမူ၍(လောကုတ္တရာ)တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကိုပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခို အားကိုးကာ နေရ၏၊ အခြား တရားကို အားမကိုးမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရား တော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေရ၏။

ရဟန်းတို့ ယခုအခါ၌ငင်း ငါဘုရား ကွယ်လွန်သောအခါ၌ငင်း သူတပါးကို အားမကိုးမူ၍ မိမိကိုယ်ကို မှီခိုအားကိုးကြလျက် အခြားတရားကို အားမကိုးကြမူ၍ (လောကုတ္တရာ) တရားတော်ကို မှီခိုအားကိုးကာ နေကြကုန်လိမ့်မည်။ ရဟန်းအားလုံးတို့သည် သိက္ခာသုံးပါးကို အလိုရှိသော ရဟန်းအားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဗာဟိယသုတ်

၃၈၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဗာဟိယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ တပည့်တော်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ။ တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ လုံလထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏" ဟု လျှောက်ထား၏။ ဗာဟိယ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မှန်သော အယူပင်တည်း။ ဗာဟိယ အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူသည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ဗာဟိယ ထိုအခါ သင်သည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဗာဟိယ ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြွမ်ကြွမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဗာဟိယ အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများနိုင်လိမ့်မည်၊ထိုအခါ ရောက်လာမည့် ညဉ့်နေ့တို့ဝယ် သင့်အား ကုသိုလ်တရား တိုးပွါးခြင်းကိုသာ (မချွတ်ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု)မြော်လင့်အပ်၏၊ဆုတ်ယုတ်လိမ့်မည်ဟု မမြော်လင့်အပ်ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်ဗာဟိယသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်လျက် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေပြုလျက် ဖဲခွါသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်ဗာဟိယသည် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက်

ရောက်၍နေရ၏၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊မင်္ဂလာကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ"ဟု သိ၏၊အသျှင်ဗာဟိယသည် ရဟန္တာတို့တွင် တပါးအပါအဝင်ဖြစ်လေ၏။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဥတ္တိယသုတ်

၃၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အာကျဉ်းအားဖြင့် တရားတော်ကို ဟောတော်မူပါလော့၊အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တယောက်တည်း ဆတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ လုံ့လထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏"ဟု လျှောက်၏။ ဥတ္တိယ သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့၊ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော သီလနှင့် ဖြောင့်မှန်သော အယူပင်တည်း။ ဥတ္တိယ အကြင်အခါ သင့်အား သီလသည်လည်း စင်ကြယ်ပေလိမ့်မည်၊ အယူသည်လည်း ဖြောင့်မတ်ပေလိမ့်မည်၊ ဥတ္တိယ ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဥတ္တိယ ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဥတ္တိယ အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွါးများနိုင်လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သေမင်းနိုင်ငံဟူသော သံသရာ၏ တဖက်ကမ်း (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်နိုင်လတ္တံ့ဟု (ဝိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်ဥတ္တိယသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကာ နေရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။ ထို့နောက် အသျှင်ဥတ္တိယသည် တယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိလျက် နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု)ကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အာဘုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးကို မကြာမီမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏၊"ပဋိသန္ဓေ နေမှုကုန်ပြီ၊အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ဤ(မင်္ဂလာကိစ္စ)

အလို၌ပါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ”ဟု သိ၏။ အသျှင်ဥတ္တိယသည် ရဟန္တာတို့တွင် တပါး အပါအဝင်ဖြစ်လေ၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အရိယသုတ်

၃၇၃။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော (အရိယမဂ်)တရားတို့သည် ထိုသတိပဋ္ဌာန်ကို ပြုလုပ်ပွါးများသူကို ကောင်းစွာဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော (အရိယမဂ်)တရားတို့သည် ထိုသတိပဋ္ဌာန် ပြုလုပ်ပွါးများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဗြဟ္မသုတ်

၃၇၄။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရွှေ့ရာမြစ် ကမ်းနားဝယ် အဇပါလပညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ အကြံဖြစ်တော်မူ၏—ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏၊ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင် ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက် လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏

စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကို ရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တရားတော်ကြီးသည် ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်းဟု ဒီအကြံဖြစ်တော်မူ၏။

ထိုအခါ သဟမွတိပြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို မိမိစိတ်ဖြင့်သိ၍ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်ရာသကဲ့သို့ဎင်း ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးရာသကဲ့သို့ဎင်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှကွယ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ရှေ့၌ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ သဟမွတိပြဟ္မာသည် ပခုံးတဖက်၌ ကိုယ်ရုံကိုတင်လျက် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ လက်အုပ်ချီကာ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏—ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏၊ ယင်းသည့်ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပါ၏၊ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပါတည်းဟု သဟမွတိပြဟ္မာသည် ဤစကားကို လျှောက်၏။

ဤစကားကို လျှောက်ထားပြီးနောက် တပါးသောစကားကို လျှောက်ထားပြန်၏—

"ဘုရားတို့၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တော်မူသော (သတ္တဝါတို့၏)အစီးအပွါးကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တကြောင်းတည်းသော(သတိပဋ္ဌာန်)လမ်းကို သိတော်မူ၏၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းဖြင့် (အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်) သတ္တဝါတို့ကို နစ်မွန်းစေတတ်သော ဩဃကို ရှေးကလည်း ကူးမြောက်ကုန်ပြီ၊(နောင်၌လည်း)ကူးမြောက်ကုန်လတ္တံ့၊(ယခုလည်း)ကူးမြောက်ဆဲဖြစ်ကုန်၏"ဟု(လျှောက်၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သေဒကသုတ်

၃၀၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေဒကမည်သော သုမ္ဘတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ရှေးဦးဖြစ်ဘူးသည်ကား စဏ္ဍာလ(မည်သော)ဝါးတိုင်ကို တက်တတ်သောဆရာသည် စဏ္ဍာလဝါးကို စိုက်ထူစေ၍ မေဒကထာလိကမည်သော တပည့်အား "အမောင်မေဒကထာလိက လာလော့၊ သင်သည် စဏ္ဍာလဝါးတိုင်သို့တက်၍ ငါ၏ပခုံးထက်၌ ရပ်လော့"ဟု ပြော၏။ ရဟန်းတို့ " ဆရာ ကောင်းပါပြီ "ဟု တပည့်မေဒကထာလိကသည် စဏ္ဍာလဝါးတိုင် တက်တတ်သော ဆရာအား ဝန်ခံပြောကြားပြီးလျှင် စဏ္ဍာလဝါးတိုင်ထက်သို့ တက်၍ ဆရာ၏ပခုံးထက်၌ ရပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ စဏ္ဍာလဝါးတိုင် တက်တတ်သော ဆရာသည် တပည့်မေဒကထာလိကအား "အမောင် မေဒကထာလိက သင်သည် အကျွန်ုပ်ကို စောင့်ရှောက်ပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် သင့်ကို စောင့်ရှောက်ပါအံ့၊ ဤသို့ ငါတို့ အချင်းချင်း လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြကာ အတတ် (ပညာ) တို့ကိုလည်း ပြကုန်အံ့၊ လာဘ်ကိုလည်း ရကုန်အံ့၊ စဏ္ဍာလဝါးတိုင်မှလည်း ချမ်းသာစွာ ဆင်းနိုင် ကြကုန်အံ့"ဟု ပြောဆို၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုလတ်သော် မေဒကထာလိကသည် စဏ္ဍာလဝါးတိုင် တက်တတ်သည့်ဆရာအား "ဆရာ ဤစကားသည် မသင့်ပါ၊ ဤသို့ဖြစ်ပါအံ့၊ ဆရာ သင်သည်လည်း မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပါ၊ အကျွန်ုပ်သည်လည်း မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ပါအံ့၊ ဤသို့ အကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိကိုယ်ကိုသာ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ကြကာ အတတ်ပညာတို့ကိုလည်း ပြပါကုန်အံ့၊ လာဘ်ကိုလည်း ရပါကုန်အံ့၊ စဏ္ဍာလဝါးတိုင်မှလည်း ချမ်းသာစွာ ဆင်းနိုင်ကြရပါကုန်အံ့"ဟု ပြောဆို၏။

"ထို (ဆရာတပည့်နှစ်ဦးတို့၏) စကားတို့တွင် ထိုတပည့်၏ စကားသည် သင့်မြတ်သော အကြောင်းဖြစ်ပေ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ တပည့် မေဒကထာလိကသည် ဆရာကိုပြောသကဲ့သို့ "မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့"ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏၊ "သူတပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့"ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏၊ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏၊

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်သနည်း၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲခြင်း ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်သနည်း၊ သည်းခံခြင်း မညှဉ်းဆဲခြင်း မေတ္တာစိတ်ရှိခြင်း အစဉ်သနားခြင်းဖြင့် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်ပေ၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်အံ့ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏၊ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်အံ့ဟု သတိပဋ္ဌာန်ကို မှီဝဲအပ်၏။ ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် သူတပါးကို စောင့်ရှောက်ရာရောက်၏၊ သူတပါးကို စောင့်ရှောက်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဇနပဒကလျာဏီသုတ်

၃၀၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သုမ္ဘတိုင်း သေဒကမည်သော သုမ္ဘတိုင်းသူတို့၏နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား

သည် ရဟန်းတို့ကို "ရဟန်းဘို့"ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းဘို့သည် "အသျှင်ဘုရား" ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထားကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား "ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ် ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်"ဟု(ပြောကြကာ)မျှားစွာသော လူအပေါင်းသည် စုဝေးရာ၏၊ ထိုကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်သည် ကသည်ရှိသော် ကောင်းမြတ်သော ကိုယ်ဟန်အမူအရာရှိရာ၏၊ သီဆို သည်ရှိသော် ကောင်းမြတ်သော သံနေ သံထား အမူအရာရှိရာ၏၊ ရဟန်းတို့"ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်သည် က၏ သီဆို၏"ဟု မျှားစွာသော လူအပေါင်းသည် အတိုင်းထက်အလွန် စုဝေးရာ၏။ ထိုအခါ၊ အသက်ရှင်လိုသော မသေလိုသော ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲခြင်းကို စက်ဆုပ်သော ယောကျ်ားသည် လာရာ၏ ထိုသူအား "အမောင်ယောကျ်ား ဤအနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်ကို ပခုံသဘင်ကြီးနှင့် ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်၏ အကြားသို့ ဆောင်ယူသွား အပ်၏၊ ထိုဆီကို အနည်းငယ်မျှ ကျသောအရပ်၌ပင် သင်၏ဦးခေါင်းကို ဖြတ်အံ့"ဟု (ပြောကာ) သန်လျက်မိုးနေသော ယောကျ်ားသည်လည်း သင်၏နောက်မှ အစဉ်လိုက်လတ္တံ့ ဟု ဤသို့ပြောဆို ရာ၏။ ရဟန်းဘို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် ထိုယောကျ်ားသည် ထိုဆီခွက်ကို နှလုံးမသွင်းမူ၍ ပြင်ပအာရုံကြောင့် မေ့လျော့ကာ ဆောင်ယူရာသလော၊ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ရဟန်းတို့ အနက်ကိုသိစေခြင်းငှါ ဤဥပမာကို ငါပြု၏၊ ဤဆိုလတ္တံ့ သည်ကား ဤအရာ၌ အနက်ပေတည်း၊ ရဟန်းတို့ "အနားနှင့်အညီ ပြည့်နေသော ဆီခွက်" ဟူသော အမည်သည် ကာယဂတာသတိ၏ အမည်ဘည်း။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ ဤသို့ကျင့်ရမည် "ငါတို့သည် ကာယဂတာသတိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ် ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ် တည်ရာသကဲ့သို့ ပြုအပ် အဖန်ဖန်တည်စေအပ် အဖန်ဖန်လေ့ကျက်အပ် ကောင်းစွာ အား ထုတ်အပ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့"၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် နာလန္ဒဝဂ် ပြီး၏။

၃-သီလဋ္ဌိတိဝဂ် ၁-သီလသုတ်

၃၀၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင် ဘဒ္ဒသည် ပါဋလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကြကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင် ဘဒ္ဒသည် ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်းကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ် ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီး၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား— "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ဟော တော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလဘို့သည် အဘယ်အကျိုး ရှိပါကုန်သနည်း"ဟု ဆို၏။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ ပြဿနာရှာခြင်းဘာသည် ကောင်းပေ၏၊ သင်၏ စုံစမ်းခြင်း ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏၊ သင်၏ ဆွေးနွေး မေးမြန်း ခြင်းသည်

ကောင်းပေ၏၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စ္စာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့သည် အဘယ်အကျိုးရှိပါကုန်သနည်း" ဟု ဤသို့မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလော ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏ဟု (ဆို၏)။ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ မြတ်စ္စာဘုရားဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့ကို သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အလွန်ပွါးများခြင်းငှါ မြတ်စ္စာဘုရား ဟောတော်မူကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအာ'ထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောဘရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ မြတ်စ္စာဘုရား ဟောတော်မူကုန်သော ကုသိုလ်သီလတို့ကို ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အလွန်ပွါးများခြင်းငှါ မြတ်စ္စာဘုရား ဟောတော်မူကုန်၏ ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-စိရဋ္ဌိဘိသုတ်

၃၈၈။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်ဘဒ္ဒသည် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏— "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စ္စာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ မြတ်စ္စာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း" ဟု (လျှောက်၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ပြဿနာကိုရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ သင်၏စုံစမ်းခြင်းဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏၊ သင်၏ ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည်"ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စ္စာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းဘရား ကြာရှည်စွာမတည်ခြင်း၏အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ မြတ်စ္စာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာတည်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု ဤသို့မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလော ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင် (အာနန္ဒာ) ဟုတ်ပါ၏။ ငါ့သျှင်တဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စ္စာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာမတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စ္စာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာတည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ

ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် 'သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်ဘုဒ္ဓ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာမတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာတည်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပရိဟာနသုတ်

၃၀၉။ အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ပါဋလိပုတ်ပြည် ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်း၌(သီတင်းသုံး)နေကြကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်ဘဒ္ဒသည် ညမျှမ်းအခါ တပါးတည်းကိန်းအောင်း ရာမုထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ မျှဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီ သော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ဆို၏ "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု (ဆို၏)။

ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်၏ပြဿနာကို ရှာခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ သင်၏စုံစမ်းခြင်း ဉာဏ်အမြင်သည် ကောင်းပေ၏၊ သင်၏ဆွေးနွေးမေးမြန်း ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သင်သည် "ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သူတော် ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း" ဟု ဤသို့ မေးမြန်းသည် မဟုတ်ပါလော။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ဟုတ်ပါ၏။ ငါ့သျှင်ဘဒ္ဒ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို မပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်း တရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြင့်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤသတိ ပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူတော်ကောင်း

တရား ဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သူဘော်ကောင်းတရား မဆုတ်ယုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄-သုဒ္ဓသုတ်

၃၉၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားဆုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့ဟုတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စဘုတ္ထသုတ်။

၅-အညတရဗြာဟ္မဏသုတ်

၃၉၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အရှေ့ဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားဘယောက်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်ခြင်း၏အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်ခြင်း၏အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ပုဏ္ဏား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'ဒေါက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက်

သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ပုဏ္ဏား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို မပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ မပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည် ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ မတည်၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် သူတော်ကောင်းတရား ကြာရှည်စွာ တည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် ထိုပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေစွ။ပ။ အသျှင်ဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူ ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါ" ဟု (လျှောက်၏)။

ပဥ္စမသုတ်။

၆-ပဒေသသုတ်

၃၉၂။ အခါတပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်နှင့် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါတို့သည် သာကေတမြို့ ကဏ္ဏကီတောင် (သီတင်းသုံး) နေတော်မူကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည် ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေရာမှ ထတော်မူခဲ့ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်လျက် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏—"ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ သခပုဂ္ဂိုလ် သခပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် အဘယ်မျှဖြင့် သခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသနည်း" ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို တစိတ်တဒေသ ပွါးများခြင်းကြောင့် သခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို တစိတ်တဒေသ ပွါးများခြင်းကြောင့် သခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (ဖြေဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သမတ္တသုတ်

၃၉၃။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏—"ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အသခပုဂ္ဂိုလ် အသခပုဂ္ဂိုလ်ဟု

ဆို၏၊ ငါ့သျှင် အဘယ့်ကြောင့် အသေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသနည်း”ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အပြည့်အစုံ ပွါးများခြင်းကြောင့် အသေခ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် သမ္မဇဉ် အောက်မေ့မှု သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အပြည့်အစုံ ပွါးများခြင်းကြောင့် အသေခ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (ဖြေဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-လောကသုတ်

၃၉၄။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို ဆို၏—“ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အဘယ်ဘရားတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ပါသနည်း”ဟု (ဆို၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ‘သမ္မဇဉ်’ အောက်မေ့မှု ‘သတိ’ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့၏၊ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လောကတထောင်ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၏ဟု (ဖြေဆို၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သိရိဝစ္ဆသုတ်

၃၉၅။ အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျေးဇူးဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ သိရိဝစ္ဆသူကြွယ်သည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏၊ ထိုအခါ သိရိဝစ္ဆသူကြွယ်သည် ယောကျ်းတယောက်ကို ပြောကြား၏—“အမောင်ယောကျ်း လာလော့၊

သင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ၏စကားဖြင့် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပါလော့၊ 'အသျှင်ဘုရား သိရိဝမုသူကြွယ်သည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏၊ ထိုသူကြွယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပါ၏'ဟု လျှောက်လော့၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏ 'အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သိရိဝမုသူကြွယ်၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ' ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လော့" ဟု (ပြောကြား၏)။ ထိုယောကျ်ားသည် "အသျှင် ကောင်းပါပြီ"ဟု သိရိဝမုသူကြွယ်အား ဝန်ခံပြီးနောက် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာအား ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏— "အသျှင်ဘုရား သိရိဝမုသူကြွယ်သည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏၊ ထိုသူကြွယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ပါ၏ 'အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ သိရိဝမုသူကြွယ်၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ'ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏"ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်အာနံန္ဒာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် သိရိဝမုသူကြွယ်၏ နေအိမ်သို့ချဉ်းကပ်ကာ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၍ သိရိဝမုသူကြွယ်ကို "သူကြွယ် သင် ခန့်ကျန်းပါ၏လော၊ မျှတပါ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၏လော၊မတိုးပွါးပဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွါး၏ဟု မထင်ပဲ ရှိပါ၏လော"ဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါးပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါး၏ဟု ထင်ပါ၏၊ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု (လျှောက်၏)။

သူကြွယ် သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည် "ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေအံ့၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေအံ့"ဟု သင်သည် ဤသို့လျှင် ကျင့်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူကုန်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထိုတရားတို့သည်လည်း အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးမျိုးတို့တွင် မိမိကိုယ်၌

မပယ်ရသေးသော သံယောဇဉ်တစုံတခုကိုမျှ အကျွန်ုပ် မမြင်ရပါဟု လျှောက်၏။သူကြွယ် သင်သည် (လူ့ဘဝကို) အရတော်ပေစ့၊ သင်သည် (လူ့ဘဝကို) ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစ့၊ သူကြွယ် သင်သည် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ဖြေကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-မာနဒိန္နသုတ

၃၉၆။ ထိုနိဒါန်းပင်တည်း။ ထိုအခါ မာနဒိန္နသူကြွယ်သည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏၊ ထိုအခါ မာနဒိန္နသူကြွယ်သည် ယောကျ်ားတယောက်ကို ပြောကြား၏ "အငေမာင်ယောကျ်ား လာလော့။ပ။" အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါးပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်း ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါး၏ဟု ထင်ပါ၏၊ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါ။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ကျိသို့သဘောရှိသော ဆင်းရဲဝေဒနာကို တွေ့ရပါသော်လည်း ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်းဌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏။ ဝေဒနာတို့ဌ။ပ။ စိတ်ဌ။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မာဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော်တရားတို့ဌ သဘောတရားတို့ကို အကြမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါ၏၊အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူသော အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးမျိုးတို့တွင် မိမိကိုယ်ဌ မပယ်ရသေးသော သံယောဇဉ် တစုံတခုကိုမျှ အကျွန်ုပ် မမြင်ရပါဟု လျှောက်၏။ သူကြွယ် သင်သည် (လူ့ဘဝကို) အရတော်ပေစ့၊ သင်သည် (လူ့ဘဝကို) ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစ့၊ သူကြွယ် သင်သည် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ဖြေကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးနှုမြောက် သီလဌိတိဝဂ် ပြီး၏။

၄-အနနုဿုတဝဂ် ၁ အနနုဿုတသုတ်

၃၉၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ရုပ်အပေါင်းဌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုမှုတည်းဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့ဌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ရဟန်းဘို့ ရုပ်အပေါင်းဌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုမှုကို ငါသည် ပွါးများအပ်၏ဟူ၍။ပ။ပွါးများပြီးပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားဘို့ဌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု 'ပညာ' သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုတည်းဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊အပြားအားဖြင့်သိမှု'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုကို ငါသည် ပွါးများ အပ်၏။ပ။ ပွါးများပြီးပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုတည်းဟု(ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးကမကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့်သိမှု'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ထိုးထွင်း၍သိမှု'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုကို ငါသည် ပွါးများ အပ်၏ဟူ၍ ။ပ။ ပွါးများပြီးပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးကမကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိမှု'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ထိုးထွင်း၍သိမှု'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုမှုတည်းဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးကမကြားစဘူးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိမှု 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ ဤသဘောတရားတို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှုကို ငါသည် ပွါးများအပ်၏ဟူ၍။ပ။ပွါးများပြီးပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားစဘူး ကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိမှု'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝိရာဂသုတ်

၃၉၇။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် စင်စစ်ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ချုပ်ခြင်းငှါ(ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ

ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ချုပ်ခြင်းငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝိရဒ္ဓသုတ်

၃၉၉။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချုတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်.ရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာဝဋ္ဋဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သောလုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချုတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသည် မည်၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဘာဝတ္တသုတ်

၄၀၀။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဝဋ်ဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်

ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဝဋ်ဟူသော) ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော) ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွားခြင်းငှါဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သတိသုတ်

၄၀၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု 'သတိ' နှင့် ပြည့်စုံသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းအား ခံစားမှု 'ဝေဒနာ'တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏၊ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ကြံစည်မှု'ဝိတက်'တို့သည် ထင်ရှားစွာဖြစ်ကုန်၏၊ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏၊ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ မှတ်သားမှု 'သညာ'တို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထင်ရှားစွာ ထင်ကုန်၏၊ ထင်ရှားစွာ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သိသော ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် အောက်မေ့မှု'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-အညာသုတ်

၄၀၂။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို

အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း ဉပါဒါန်အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို (မချုတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဆန္ဒသုတ်

၄၀၃။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ'ကင်းပျောက်၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းအား ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ'ကင်းပျောက်၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ'ကင်းပျောက်၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ'ကင်းပျောက်၏၊ အလို 'ဆန္ဒ' ကင်းပျောက်ခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပရိညာဘသုတ်

၄၀၄။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိဆည်ဖြစ်၍

ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်းဌ် ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏၊ ရုပ်အပေါင်းဌ် ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းအား ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏၊ ရုပ်အပေါင်းကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့ဌ် ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏၊ ဝေဒနာတို့ဌ် ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိကုန်၏၊ ဝေဒနာတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် စိတ်ဌ် စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ စိတ်ဌ် စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ထိုရဟန်းအား စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိ၏၊ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့ဌ် သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သဘောတရားတို့ဌ် သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုရဟန်းအား သဘောတရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကြောင့် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဌမသုတ်။

၉-ဘာဝနာသုတ်

၄၀၅။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများမှု သတိပဋ္ဌာနဘာဝနာကို ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများမှု ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်းဌ် ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ဝေဒနာတို့ဌ်။ပ။ စိတ်ဌ်။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့ဌ် သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများမှုပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

သံ မြန် ၃-၇—

၁၀-ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၀၆။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ကိုငင်း သတိပဋ္ဌာန်ပွါးများခြင်းကိုငင်း သတိပဋ္ဌာန်ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုငင်း သင်တို့အား ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတ်' ရှိသည်ဖြာ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ပ။ စိတ်၌။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိပဋ္ဌာန်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ စိတ်၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံလရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိပဋ္ဌာန် ပွါးများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်သည် အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' မှန်ကန်သောအကြံ 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' မှန်ကန်သောစကား 'သမ္မာဝါစာ' မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' မှန်ကန်သောအသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယာမဂ်ကို သတိပဋ္ဌာန်ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် အနနုဿုတဝဂ် ပြီး၏။

၅-အမတဝဂ် ၁-အမတသုတ်

၄၀၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည် မပျက်စီးပါစေလင့်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကြကုန်လော့၊ သင်တို့အား အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သည် မပျက်စီးပါစေလင့်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-သမုဒယသုတ်

၄၀၈။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုရင်း ချုပ်ကြောင်းကိုရင်း ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။ ရဟန်းတို့ ရုပ်အပေါင်း၏ဖြစ်ကြောင့်းကား အဘယ်နည်း၊ အာဟာရဖြစ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အပေါင်းဖြစ်ပေါ်၏၊ အာဟာရချုပ်ခြင်းကြောင့် ရုပ်အပေါင်းချုပ်၏။ ဖဿဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ဖြစ်၏၊ ဖဿချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝေဒနာတို့ ချုပ်ကုန်၏။ နာမ်ရုပ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်၏၊ နာမ်ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ချုပ်၏။ နှလုံးသွင်းမှုဖြစ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ နှလုံးသွင်းမှု ချုပ်ခြင်းကြောင့် သဘောတရားတို့ ချုပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မဂ္ဂသုတ်

၄၀၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ အခါတပါး၌ ငါဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရာ့ရာ မြစ်ကမ်းနားဝယ် အဇပါလ ပညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေသော ငါ့အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏—ခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန် မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းဘည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏၊ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌

မူလည်း ဝေဒနာတို့ကို ဒုက္ခြိမ်ကြြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းသည် စိတ်၌မူလည်း စိတ်ကို အကြြိမ်ကြြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြြိမ်ကြြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပေ၏၊ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့တည်းဟု အကြံဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သဟမွတိပြဟ္မာသည် ငါ၏စိတ်အကြံကို(သူ၏)စိတ်ဖြင့်သိ၍ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်မောင်းကို ဆန့်ရာသက့ဲသို့ဌင်း ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးရာသက့ဲသို့ဌင်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာ့ဘုံမှကွယ်ခဲ့၍ ငါ၏ရှေ့၌ (ကိုယ်)ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ သဟမွတိပြဟ္မာသည် ပခုံးတဖက်၌ ကိုယ်ရံကိုတင်လျက် ငါဘုရားထံသို့ လက်အုပ်ချီ၍ ငါဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤစကားသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏၊ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြြိမ်ကြြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ မူလည်း။ပ။ စိတ်၌မူလည်း။ပ။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြြိမ်ကြြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်ရန် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ်ငြိမ်းရန် အရိယမဂ်ကိုရရန် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်ပါ၏၊ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ပါတည်း ဟု သဟမွတိပြဟ္မာသည် ဤစကားကို လျှောက်၏။

ဤစကားကို လျှောက်ပြီးနောက် တပါးသော ဤဂါထာကို လျှောက်ပြန်၏—

"ဇာတိ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို မြင်တော်မူသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွါးကို အစဉ်စောင့်ရှောက်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် တကြောင်းတည်းသော (သတိပဋ္ဌာန်)လမ်းကို သိတော်မူ၏၊ ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းဖြင့် (အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည်) သတ္တဝါတို့ကို နစ်မွန်းစေတတ်သော ဩဃကို ရှေးကလည်း ကူးမြောက်ကုန်ပြီ၊ (နောက်၌လည်း) ကူးမြောက်ကုန်လတ္တံ့၊(ယခုလည်း) ကူးမြောက်ဆဲဖြစ်ကုန်၏" ဟု (လျှောက်ထားလေ၏)။

စတိယသုတ်။

၄-သတိသုတ်

၄၁၀။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံရာသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြမ်းကြမ်းရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေရာ၏၊ ဤသည်ကား သင်တို့အတွက် ငါဘုရားတို့၏ အဆုံးအမတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ကုသလရာသိသုတ်

၄၁၁။ ရဟန်းတို့ "ကုသိုလ်အစု" ဟု ဆိုသောသူသည် ကောင်းစွာဆိုလိုခဲ့မူ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ မှန်၏၊ ဤ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤ သာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ကုသိုလ်အစုဟု ဆိုသောသူသည် ကောင်းစွာဆိုလိုခဲ့မူ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုသာ ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သည် ကုသိုလ်အစု သက်သက်သာ ဖြစ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပါတိမောက္ခဝံဝရသုတ်

၄၁၂။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရား ဟောတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေပါသို့၏ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့။ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်စည်း၍ နေလော့၊ အကျင့် 'အာစာရ' ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ'နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေလော့၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကောင်းစွာဆောက်တည်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍ အကျင့် 'အာစာရ' ကျက်စားရာ 'ဂေါစရ'နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ်မျှသော အပြစ်တို့၌သော်လည်း ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်၊ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ဆောက်တည်၍ ကျင့်လိမ့်မည်၊ ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများနိုင်ရာ၏ (ပွါးများလော့)။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများလတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင့်အား ရောက်လာသော ညဉ့်နေ့တို့ဝယ် ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွါးခြင်းကိုသာ (မချွတ်ရလိမ့်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမြော်လင့်အပ် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ကာ နေရာမှထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေပြုကာ ဖဲခွါသွားလေ၏။

ထို့နောက် ထိုရဟန်းသည် တဦးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် မမေ့မလျော့ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ကောင်းစွာသာလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် (ရဟန်းပြု) ကုန်သော အမျိုးသားများ လိုလားအပ်သော အတု့ မရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးကို မကြာမီ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏၊ "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊အကျင့် မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင် ဘိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ" ဟု သိ၏၊ ထိုရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာတို့တွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုစ္စရိတသုတ်

၄၁၃။ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊

အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းအားဖြင့် တရားဟောတော်မူပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ယင်းတရားတော်ကို ကြားနာရသည်ရှိသော် တပါးတည်း ဧကိတ်ငြိမ်ကွဲကပ်လျက် မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိုပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အစကိုပင် သုတ်သင်လော့။ ကုသိုလ်တရားတို့၏ အစကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ကာယဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ကာယသုစရိုက်ကို ပွါးများလတ္တံ့၊ ဝစီဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ဝစီသုစရိုက်ကို ပွါးများလတ္တံ့၊ မနောဒုစရိုက်ကို ပယ်၍ မနောသုစရိုက်ကို ပွါးများလတ္တံ့။ ရဟန်း သင်သည် အကြင်အခါ ကာယဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ကာယသုစရိုက်ကို ပွါးများလတ္တံ့၊ ဝစီဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ ဝစီသုစရိုက်ကို ပွါးများလတ္တံ့၊ မနောဒုစရိုက်ကိုပယ်၍ မနောသုစရိုက်ကို ပွါးများလတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများလေလော့။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလော့။ ရဟန်း အကြင်အခါ သင်သည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌တည်၍ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများလတ္တံ့၊ ထိုအခါ သင့်အား ရောက်လာသော ညဉ့်နေ့တို့၀ယ် ကုသိုလ်တရားတို့၌ တိုးပွါးခြင်းကိုသာ (မချုတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းကို မမြော်လင့်အပ် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ပ။ ထို ရဟန်းသည်လည်း ရဟန္တာတို့တွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေ၏။

သတ္တမသုတ်။

၈-မိတ္တသုတ်

၄၁၄။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်သော မိမိစကားကို နာယူလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့အား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းဘို့ သင်တို့သည် အစဉ်သနားစောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်သော မိမိစကားကို နာယူလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်း

တို့အား ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများရန် ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သင့်ထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေဒနာသုတ်

၄၁၅။ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း၊ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာဝေဒနာတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာတို့ကား ဤသုံးမျိုးတို့ပင်တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဝေဒနာသုံးမျိုးဘို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌"ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဝေဒနာသုံးမျိုးတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာသဝသုတ်

၄၁၆။ ရဟန်းတို့ အာသဝတရားဘို့သည် ဤသုံးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း၊ ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဘို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ အာသဝတရားတို့ကား ဤသုံးမျိုးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအာသဝသုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အာသဝသုံးမျိုးတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဇီးခုမြောက် အမတဝဂ် ပြီး၏။

၆-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ်

၄၁၇-၄၂၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း သက့ဲသို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်၎လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ခြောက်ခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၇-အပ္ပမာဒဝဂ်

၁-၁၀-တထာဂတစသော ၁၀-သုတ်

၄၂၉-၄၃၈။ ရဟန်းတို့ အခြေမရှိကုန်သော၊သတ္တဝါ အခြေနှစ်ချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေလေးချောင်းရှိကုန်သောသတ္တဝါ အခြေများစွာရှိကုန်သော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ခဲ့အပ်၏။

ခုနစ်ခုမြောက် အပ္ပမာဒဝဂ် ပြီး၏။

ဂ-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ်

၄၃၉-၄၅၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လက်ရုံးအားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့။ဤသို့ စသည်ဖြင့် ခဲ့အပ်၏။

ရှစ်ခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

၉-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ်

၄၅၁-၄၆၀။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ကျိုးမျိုးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးမျိုးတို့နည်း၊ ကာမကိုရှာမှီးခြင်း ဘဝကိုရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကိုရှာမှီးခြင်းတို့တည်း။ ကျိုးသို့ စသည်ဖြင့် ခဲ့အပ်၏။

ကိုးခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယစသော ၁၀-သုတ်

၄၆၁-၄၇၀။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ကျိုင်းပါးတို့ဘည်း။ အဘယ်၎င်းပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ကျိုင်းပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ကျိုအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ကျိသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကျိသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ကျိအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ကျိသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကို ခဲ့အပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်ကို ခဲ့အပ်၏]။

ဆယ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

သုံးခုမြောက် သတိပဋ္ဌာနသံယုတ် ပြီး၏။

၄-ဣန္ဒြိယသသံယုတ်

၁-သုဒ္ဓိကဝဂ် ၈-သုဒ္ဓိကသုတ်

၄၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ ဤဇွန်ဒြေတို့သည် ဤ ငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဇွန်ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဌမ သောတာပန္နသုတ်

၄၇၂။ ရဟန်းတို့ ဤဇွန်ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည် ဤဤဇွန်ဒြေငါးပါးတို့၏ သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ကျခြင်း သဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒုတိယ သောတာပန္နသုတ်

၄၇၃။ ရဟန်းတို့ ဤဇွန်ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည် ဤဤဇွန်ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ထိုအခါ ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ကျခြင်း သဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ အရဟန္တသုတ်

၄၇၄။ ရဟန်းတို့ ဤဇွန်ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ အရိယာတပည့်သည်

ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်၊ဘိုင်းမှန်စွာ သိ၍ မစွဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။ ထိုအခါ ဤရဟန်းကို ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ အရဟန္တသုတ်

၄၂၅။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေဝို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ ရဟန်းသည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၍ မစွဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်၏။ ထိုအခါ ဤရဟန်းကို ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၂၆။ ရဟန်းဘို့ ဤဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့ဘည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ဆာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာမသိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏ ဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၇၇။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို မသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိသူ။ဝီရိယိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ သတိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေကို မသိသူ။ပ။ ပညိန္ဒြေကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို မသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို မသိသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေကိုသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကိုသိသူ သဒ္ဓိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုသိသူ။ ဝီရိယိန္ဒြေကိုသိသူ။ပ။သတိန္ဒြေကိုသိသူ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေ ကိုသိသူ။ပ။ ပညိန္ဒြေကိုသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကိုသိသူ ပညိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုသိသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့၌တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်ဒအပ်ကုန်၏၊ထိုအသျှင်တို့ သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုလည်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ်

၄၇၈။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးဘို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သောတာပတ္တိမဂ်၏ အကြောင်းတရားလေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ် အရာ၌ ဝီရိယိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ ဝီရိယိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သတိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ဟူသော ဤအရာတို့၌ သတိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်အရာ၌ သမာဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ် အပ်သနည်း၊ ဈာန်လေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ သမာဓိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ် အရာ၌ ပညိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်သနည်း၊ အရိယာသစ္စာလေးပါးဟူသော ဤအရာတို့၌ ပညိန္ဒြေကို ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်

၉-ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၇၉။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ

တပည့်သည် ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားရှိ၏"ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'အကျင့်'စရဏ'နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝ-မနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဇောမိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်ဘရားတို့နှင့်ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိ၏၊ မြဲမြံစွာ အားထုတ်၏၊ တဝန်ကို ပစ်ချထားသူမဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် သတိရှိ၏၊ လွန်ကဲသောပညာနှင့်ယှဉ်သော သတိနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ကြာမြင့်စွာကပြုအပ်သော အမှုကိုဂင်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သောစကားကိုဂင်း အောက်မေ့နိုင်၏၊ အဖန်ဖန်အောက်မေ့နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ရ၏၊စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု'ကေဂ္ဂတာ'ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာရောက်စေတတ်သော မြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၄၈၀။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့သည် ဤငါးပါးတို့ဘည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ယုံကြည်မှု'သဒ္ဓါ'တရားရှိ၏၊"ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို)

ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အာသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတမည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း, သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ အားထုတ်အပ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိ၏၊ မြဲမြံစွာ အားထုတ်၏၊ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူမဟုတ်၊ထိုအရိယာတပည့်သည် မဖြစ်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့ကုန်သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏၊ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် သတိရှိ၏၊ လွန်ကဲသော ပညာနှင့်ယှဉ်သော သတိနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ ကြာမြင့်စွာက ပြုအပ်သော အမှုကိုဂုဏ်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကိုဂုဏ်း အောက်မေ့နိုင်၏၊ အဖန်ဖန် အောက်မေ့နိုင်၏၊ထိုအရိယာ တပည့်သည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု 'သတိ'ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်'သမ္ပဇဉ်' အောက်မေ့မှု'သတိ' ရှိသည်ဖြစ်ရှိ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားထို၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ရ၏၊ စိတ်၏ အာရုံတခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု'ကေဂ္ဂတာ'ကို ရ၏။ ထိုသူသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'နှင့်တကွဖြစ်သော နီဝရဏကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ'ချမ်းသာမှု 'သုခ'ရှိသော ပဌမစျာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္ဓာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်မှု

'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြံစည်မှု'ဝိတက်'သုံးသပ်မှု'ဝိစာရ'မရှိသော တည်ကြည်မှု'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ချမ်းသာမှု'သုခ'ရှိသော ဒုတိယစျာန်သို့ရောက်၍နေ၏။နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ'ကိုလည်း မစွဲမက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုရှိသာလျှင် နေ၏၊ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ချမ်းသာမှု 'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏၊အကြင် တတိယစျာန်ကြောင့် ထိုသူကို လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ ရှိသူ ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆိုကုန်၏၊ ထိုတတိယစျာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ချမ်းသာမှု'သုခ'ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲမှု'ဒုက္ခ'ကိုလည်း ပယ်ခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာခြင်း 'သောမနဿ' နှလုံးမသာခြင်း'ဒေါမနဿ'တို့ ရှေးဦးကပင်လျှင် ချုပ်နှင့် ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ကင်းသော လျစ်လျူရှုမှုကြောင့်ဖြစ်သော သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထစျာန် သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိနွေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိနွေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့် သည် ပညာရှိ၏၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထွင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ထိုအရိယာ တပည့်သည် ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိ၏၊ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာတည်း ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏၊ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိနွေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣနွေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော သုဒ္ဓိကဝဂ် ပြီး၏။

၂-မုဒုတရဝဂ် ၁-ပဋိလာဘသုတ်

၄၈၁။ ရဟန်းတို့ ဣနွေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိနွေ ။ပ။ ပညိနွေတို့တည်း။ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိနွေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားရှိ၏၊ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက် သောအကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊ လောကကို သိတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက် သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သဒ္ဓိနွေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဝီရိယိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သမ္မပ္ပဓာန် လေးမျိုးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သတိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ အောက်မေ့မှု 'သတိ' ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သတိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမာဓိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့် သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ရ၏၊ စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ တည်ကြည်မှု'ကေဂ္ဂတာ' ကို ရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို သမာဓိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ပညိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိမ်းဆည်းတတ်သော ရုပ်နာမ်ကို ထုင်းဖောက်၍ သိနိုင်သော ဆင်းရဲကုန်ဆုံ နိဗ္ဗာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်စေတတ်သော မြတ်သောပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏။ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဌမ သံခိတ္တသုတ်

၄၇၂။ ရဟန်းတို့ ဤငြိန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤငြိန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဤငြိန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရိမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရိမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒုတိယ သခိတ္တသုတ်

၄၇၃။ ရဟန်းတို့ ဤငြိန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤငြိန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဤငြိန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့်နှံ့သော ဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့်နှံ့သော ဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရိမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဤငြိန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရိမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့

လျှင် ဣန္ဒြေထူးသောကြောင့် ဖိုလ်ထူး၏၊ ဖိုလ်ဆူးသောကြောင့် ပဋိပုဂ္ဂလ်ထူး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-တတိယ သံခိတ္တသုတ်

၄၀၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျဉ်းပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျဉ်းပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တမဂ်)ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူသည် အပြည့်အစုံ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ပြီးစေနိုင်၏၊ တစိတ်တဒေသ(အောက်မဂ်သုံးခု)ကို ပြုလုပ်လေ့ရှိသူသည် တစိတ်တဒေသ(အောက်ဖိုလ်သုံးခု)ကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် မမြဲကုန်ဟူ၍သာ ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဉ္စမ ဝိတ္ထာရသုတ်

၄၀၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျဉ်းပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျဉ်းပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ထက်ဝက်ကိုလွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလွံ့လမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်၏၊ ဘို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလွံ့လနှင့်တကွ(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်းတက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၆။ ရဟန်းတို့ ဤနေ့တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနေ့တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဤနေ့ငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကိုလွန်၍(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် ပယောဂလုံလမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် ပယောဂလုံလနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်းတက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တတိယ ဝိတ္ထာရသုတ်

၄၈၇။ ရဟန်းတို့ ဤနေ့တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနေ့တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဤနေ့ငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် အသက်ကမ်း၏အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကိုလွန်၍(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် ပယောဂလုံလမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် ပယောဂလုံလနှင့်တကွ(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်းတက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နို့သော ဤနေ့တို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူး

သဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အပြည့်အစုံ(အရဟတ္တမဂ်)ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် အပြည့်အစုံ(အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ပြီးစေနိုင်၏၊ တစိတ်တဒေသ(အောက်မဂ်သုံးပါး)ကို ပြုလေ့ရှိသူသည် တစိတ်တဒေသ(အောက်ဖိုလ်သုံးပါး)ကို ပြီးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် မမြုံကုန်ဟူ၍သာ ငါဆို၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဋိပန္နသုတ်

၄၈၈။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုမျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်၏၊ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နုံ့သောဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် ကျင့်သူဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ အချင်းခပ်သိမ်းမရှိသောသူကို (ဤအရိယာရှစ်ယောက်တို့မှ)အပဖြစ်သူ ပုထုဇဉ်အဘို့၌ တည်သူဟု ငါဆို၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-သမ္ပန္နသုတ်

၄၈၉။ ထိုအခါ ရဟန်းဘပါးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား—

အသျှင်ဘုရား "ဣန္ဒြေတို့နှင့်ပြည့်စုံသူ ဣန္ဒြေတို့နှင့်ပြည့်စုံသူ"ဟု ဆိုပါ၏၊ အဘယ်မျှဖြင့် "ဣန္ဒြေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်ပါသနည်း"ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဥာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဥာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ဝီရိယိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဥာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သတိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဥာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သမာဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။

ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော ကောင်းစွာသိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော ပညာန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ရဟန်း ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် ဤန္ဒြေတို့နှင့် ပြည့်စုံသူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်

၄၉၀။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော စိတ်ဖြင့်(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော(အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် မုဒုတရဝဂ် ပြီး၏။

၃-ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ၁-ပုနဗ္ဘဝသုတ်

၄၉၁။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ဘည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါသည် ဤဤန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ငါဝန်မခံခဲ့။ ရဟန်းတို့ ငါသည် ဤဤန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပြီးသောအခါ နတ် မာရ် နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိပြီဟု ငါဝန်ခံခဲ့ပြီ။ ငါ့အား ဉာဏ်အမြင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီ၊ ငါ၏(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု(အရဟတ္တဖိုလ်)သည် မပျက်စီးတော့ပြီ၊ ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း၊ နောင်တဖန် ဘဝသစ်၌ တဖန်ပဋိသန္ဓေနေမှု မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဇိဝှါတိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၂။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ဘည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ဤတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေ ဇီဝိတိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်းဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အညိန္ဒြိယသုတ်

၄၉၃။ ရဟန်းဘို ဣန္ဒြေဘို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ အနညာတညဿာမီတိန္ဒြေ အညိန္ဒြေ အညာတာဝိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤသုံးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ကေဝိဇံသုတ်

၄၉၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ဘည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့ဘည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းကို ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကိုလွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့်နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံလမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ပယောဂလုံလနှင့်တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်း တက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် တဘဝသာဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ရသော် ကေဝိဇံသောတာပန်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် နှစ်ဘဝသုံးဘဝ စသည်ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော ကောလံကောလသောတာပန် ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဘဝခုနစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန်ဖြစ်၏၊ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် ဓမ္မာနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ ထို့အောက် အထူးသဖြင့် နှံ့သော ဣန္ဒြေတို့ကြောင့် သဒ္ဓါနုသာရီမည်သော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သုဒ္ဓကသုတ်

၄၉၅။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝှိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သောတာပန္နသုတ်

၄၉၆။ ရဟန်းတို့ ဤနေ့တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုနေ့။ပ။မနိနေ့တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤဤနေ့ခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသောကြောင့် ဤအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိ၊ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆင့သုတ်။

၇-အရဟန္တသုတ်

၄၉၇။ ရဟန်းတို့ ဤနေ့တို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုနေ့။ပ။မနိနေ့တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤဤနေ့ခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၍ မစဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သောကြောင့် ဤရဟန်းကို အာသဝကုန်ပြီးသူ မဂ် အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသူ ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးသူ မိမိအကျိုးအရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသူ ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသူ ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-သမ္မုဒ္ဒသုတ်

၄၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤနေ့တို့သည် ဤခြောက်ပါးဘို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊စက္ခုနေ့။ပ။ မနိနေ့တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဤဤနေ့ခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်ငဲ့ငဲ့မှန်စွာ မသိသေးသမျှကာလပတ်လုံး နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများလူများနှင့်တကွသော လူ့လောကဌ် အတုမရှိသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍သိပြီဟု ဝန်မခံခဲ့။ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ဤနေ့ငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း ချုပ်ခြင်းကိုလည်း သာယာဖွယ်ကိုလည်း အပြစ်ကိုလည်း ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိပြီးသောအခါ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောကဌ် အတုမရှိသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍သိပြီဟု ငါ ဝန်ခံခဲ့ပြီ။ ငါ့အား ဉာဏ်အမြင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီ၊ငါ၏(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု(အရဟတ္တဖိုလ်)သည် မပျက်စီးတော့ပြီ၊ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း၊ နောင်တဖန် ဘဝသစ်၌ ပဋိသန္ဓေ နေမှု မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၄၉၉။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤခြောက်ပါးတို့တည်း။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခုန္ဒြေ။ပ။မနိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုဂင်း ချုပ်ခြင်းကိုဂင်း သာယာဖွယ်ကိုဂင်း အပြစ်ကိုဂင်း ထွက်မြောက်ရာကိုဂင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုဂင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုဂင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုဂင်း ချုပ်ခြင်းကိုဂင်း သာယာဖွယ်ကိုဂင်း အပြစ်ကိုဂင်း ထွက်မြောက်ရာကိုဂင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုဂင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုဂင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၀။ ရဟန်းတို့ စက္ခုန္ဒြေကို မသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို မသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ သောတိန္ဒြေ။ပ။ဃာနိန္ဒြေ။ပ။ဇိဝှိန္ဒြေ။ပ။ကာယိန္ဒြေ။ပ။မနိန္ဒြေကို မသိသူ မနိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို မသိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုမသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟုမသမုတ်အပ်ကုန်။ပ။ ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ စက္ခုန္ဒြေကိုသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုသိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို သိသူ စက္ခုန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ သောတိန္ဒြေ။ပ။ ဃာနိန္ဒြေ။ပ။ ဇိဝှိန္ဒြေ။ပ။ ကာယိန္ဒြေ။ပ။ မနိန္ဒြေကို သိသူ မနိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်း ကိုသိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကိုသိသူ မနိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့် ကိုသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုဂင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုဂင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဆဋ္ဌိန္ဒြိယဝဂ် ပြီး၏။

၄-သုခိန္ဒြိယဝဂ် ၁-သုဒ္ဓိကသုတ်

၅၀၁။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျိုးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျိုးပါးတို့ပင် တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-သောတာပန္နသုတ်

၅၀၂။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျိုးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကျိုဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ဖြစ်ခြင်းကိုငင်း ချုပ်ခြင်းကိုငင်း သာယာဖွယ်ကိုငင်း အပြစ်ကိုငင်း ထွက်မြောက်ရာကိုငင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ကြောင့် ကျိုအရိယာတပည့်ကို အပါယ်သို့ကျခြင်းသဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါး လျင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အရဟန္တသုတ်

၅၀၃။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျိုးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းဘို့ ကျိဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုငင်း ချုပ်ခြင်းကိုငင်း သာယာဖွယ်ကိုငင်း အပြစ်ကိုငင်း ထွက်မြောက်ရာကိုငင်း ဟုတ်ဝိုင်း မှန်စွာ သိ၍ မစဲလမ်းပဲ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သောကြောင့် ကျိရဟန်းကို အာသဝကုန် ပြီးသူ မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသူ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသူ (ခန္ဓာ) ဝန်ကို ချပြီးသူ မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသူ ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသူ ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ရဟန္တာဟူ၍ ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၄။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ကျိုးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ကျိဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုငင်း ချုပ်ခြင်းကိုငင်း သာယာဖွယ်ကိုငင်း အပြစ်ကိုငင်း ထွက်မြောက်ရာကိုငင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ် အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုး ကိုငင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုငင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကိုငင်း ချုပ်ခြင်းကိုငင်း သာယာဖွယ်ကိုငင်း အပြစ်ကိုငင်း ထွက်မြောက်ရာကိုငင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသူ သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဤသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုငင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုငင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၀၅။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေကို မသိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို မသိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ ဒုက္ခိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ သောမနဿိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ ဒေါမနဿိန္ဒြေကို မသိကြသူ။ပ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေကို မသိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို မသိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို မသိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုငင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုငင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေရကုန်။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေကို သိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို သိကြသူ သုခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိကြသူ။ဒုက္ခိန္ဒြေကို သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို။ပ။ သောမနဿိန္ဒြေကို သိကြသူ။ပ။ ဒေါမနဿိန္ဒြေကို သိကြသူ။ပ။ ဥပေက္ခိန္ဒြေကို သိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို သိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို သိကြသူ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့ကို သမဏတို့တွင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တွင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုငင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုငင်း ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၆။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုဂုဏ်း စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကိုဂုဏ်း ဥပေက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ ဝိဘင်္သုတ်

၅၀၇။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်း မဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း ဥပေက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင် သုခိန္ဒြေကို၎င်း သောမနဿိန္ဒြေကို၎င်း သုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင် ဒုက္ခိန္ဒြေကို၎င်း ဒေါမနဿိန္ဒြေကို၎င်း ဒုက္ခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင် ဥပေက္ခိန္ဒြေကို မဆင်းရဲ မချမ်းသာ (အလယ်အလတ်)ကို ခံစားမှု အဒုက္ခမသုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-တတိယ ဝိဘင်္ဂသုတ်

၅၀၈။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ သုခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သုခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု ကိုယ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒုက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှု စိတ်အတွေ့ကြောင့် ဖြစ်သော ချမ်းသာမှု သာယာမှု ခံစားမှုကို သောမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု စိတ်၌ဖြစ်သော မသာယာမှု စိတ်အတွေ့ဖြစ်သော ဆင်းရဲမှု မသာယာမှု ခံစားမှုကို ဒေါမနဿိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခိန္ဒြေဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်းမဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း စိတ်၌ဖြစ်သော သာယာမှုလည်း မဟုတ် မသာယာမှုလည်းမဟုတ်သော ခံစားမှုကို၎င်း ဥပေက္ခိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင် သုခိန္ဒြေကို၎င်း သောမနဿိန္ဒြေကို၎င်း သုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏၊ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင် ဒုက္ခိန္ဒြေကို၎င်း ဒေါမနဿိန္ဒြေကို၎င်း ဒုက္ခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ထိုဣန္ဒြေတို့တွင် ဥပေက္ခိန္ဒြေကို မဆင်းရဲ မချမ်းသာ(အလယ်အလတ်)ခံစားမှု အဒုက္ခမသုခဝေဒနာဟု ရှုမှတ်အပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် အကြောင်း 'ပရိယာယ်' အားဖြင့် ငါးပါးတို့ဖြစ်လျက် သုံးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ သုံးပါးတို့ဖြစ်လျက် ငါးပါးတို့ဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကဋ္ဌောပမသုတ်

၅၀၉။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သုခိန္ဒြေ ဒုက္ခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု'ဖဿ'ကို စွဲ၍ သုခိန္ဒြေ ဖြစ်၏၊ထိုသူသည် ချမ်းသာသည်ရှိသော် "ငါချမ်းသာ၏" ဟု သိ၏၊ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကို စွဲ၍ဖြစ်သော သုခိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ ဒုက္ခိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် ဆင်းရဲသည်ရှိသော် "ငါဆင်းရဲ၏"ဟု သိ၏၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍ သောမနဿိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် ဝမ်းမြောက်သည်ရှိသော် "ငါဝမ်းမြောက်၏"ဟု သိ၏၊ သောမနဿဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သောမနဿဝေဒနာ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကို စွဲ၍ဖြစ်သော သောမနဿိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿဝေဒနာကြောင့်ဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍ ဒေါမနဿိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် နှလုံးမသာသည်ရှိသော်"ငါနှလုံးမသာဖြစ်၏"ဟု သိ၏၊ဒေါမနဿဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု'ဖဿ'ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဒေါမနဿိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် လျစ်လျူရှုသည်ရှိသော်"ငါ လျစ်လျူရှု၏"ဟု သိ၏၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု'ဖဿ'ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ သစ်သားနှစ်ခုတို့၏ ထိခိုက်ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် အပူငွေ့ဖြစ်၏၊ မီးဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုသစ်သားနှစ်ခုတို့ကိုပင် တခြားစီခွဲ၍ထားခြင်းကြောင့် ထိုသစ်သားနှစ်ခုတို့ ပွတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အပူငွေ့သည် ချုပ်ငြိမ်းသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းတို့ သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍ သုခိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် ချမ်းသာသည်ရှိသော် "ငါ ချမ်းသာ၏"ဟု သိ၏၊သုခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု'ဖဿ'ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော သုခဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ကိုစွဲဖြစ်သော သုခိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ငြိမ်း၏ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာ၏အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍။ပ။သောမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကို စွဲ၍။ပ။ ဒေါမနဿဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍။ပ။ရဟန်းတို့ ဥပေက္ခာဝေဒနာ

၏အကြောင်းဖြစ်သော တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကိုစွဲ၍ ဥပေက္ခိန္ဒြေ ဖြစ်၏၊ ထိုသူသည် လျစ်လျူရှုသည် ရှိသော် "ငါ လျစ်လျူရှု၏"ဟု သိ၏၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ထိုတွေ့ထိမှု 'ဖဿ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထိုအကြောင်းအားလျော်စွာ ခံစားအပ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၏ အကြောင်းဖြစ်သည့် တွေ့ထိမှု 'ဖဿ'ကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ချုပ်၏ ငြိမ်း၏ဟု သိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဥပ္ပဋိပါဋိကသုတ်

၅၁၀။ ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ ဒေါမနဿိန္ဒြေ သုခိန္ဒြေ သောမနဿိန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏၊ထိုရဟန်းသည် "ငါ့အား ဤဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း'နိမိတ်'နှင့်တကွဖြစ်၏၊ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွဖြစ်၏၊ အထောက်အပံ့နှင့်တကွဖြစ်၏၊ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေသည် အကြောင်း 'နိမိတ်' မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ"ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဒုက္ခိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏၊ ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒုက္ခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'နှင့်တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'နှင့်တကွဖြစ်သော နီဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ချမ်းသာခြင်း 'သုခ'ရှိသော ပဋမစျာန်သို့ရောက်၍နေ၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုက္ခိန္ဒြေသည် ဤပဋမစျာန်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဒုက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုဒုက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (ပဋမစျာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍နေသော ရဟန်းအား ဒေါမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် "ငါ့အား ဤဒေါမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဒေါမနဿိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း 'နိမိတ်'နှင့်တကွဖြစ်၏၊ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏၊ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွဖြစ်၏၊ အထောက်အပံ့နှင့်တကွဖြစ်၏၊ အကြောင်း 'နိမိတ်' မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ"ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဒေါမနဿိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်းသိ၏၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ဒေါမနဿိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဒေါမနဿိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကိုကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း 'သမာဓိ'ကို ပွါးစေတတ်သော ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်မှု

'ဝိစာရ' မရှိသော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒေါမနဿိန္ဒြေသည် ဤဒုတိယဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဒေါမနဿိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုဒေါမနဿိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာ (ဒုတိယဈာန်)အကျိုးငှါ စိတ်ကိုကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ရဟန်းအား သုခိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် "ငါ့အား သုခိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ထိုသုခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း'နိမိတ်'နှင့်တကွဖြစ်၏၊အကြောင်း, ခံနှင့်တကွဖြစ်၏၊ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွဖြစ်၏၊ အထောက်အပံ့နှင့်တကွဖြစ်၏၊ အကြောင်း 'နိမိတ် မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံမရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ" ဟု ဤသို့ သိ၏။ထိုရဟန်းသည် သုခိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏၊ သုခိန္ဒြေ၏ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏၊ သုခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏၊ ဖြစ်ပြီးသော သုခိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ တရားကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သုခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက်သာလျှင် နေ၏၊ သတိသမ္ပဇဉ်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု'သုခ'ကိုလည်းကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏၊အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ ရဟန်းသည် ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ဖြစ်မှေ်ာလာသော သုခိန္ဒြေသည် ဤတတိယဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သုခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကိုသိပြီးသူ ထိုသုခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ(တတိယဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကိုကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍နေသော ရဟန်းအား သောမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် "ငါ့အား သောမနဿိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုသောမနဿိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း 'နိမိတ်'နှင့်တကွဖြစ်၏၊ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏၊ ပြုပြင်မှုနှင့်တကွဖြစ်၏၊ အထောက်အပံ့နှင့် တကွဖြစ်၏၊ ထိုသောမနဿိန္ဒြေသည် အကြောင်း 'နိမိတ်' မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံ မရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့ မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ" ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် သောမနဿိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏၊ သောမနဿိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏၊ သောမနဿိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏၊ ဖြစ်ပြီးသော သောမနဿိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သောမနဿိန္ဒြေသည် အဘယ်တရား၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ချမ်းသာဆင်းရဲကိုပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း ရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု 'ဥပေက္ခာ'ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သောမနဿိန္ဒြေသည် စတုတ္ထဈာန်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို သောမနဿိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုသောမနဿိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (စတုတ္ထဈာန်) အကျိုးငှါ စိတ်ကို ကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသောရဟန်းအား ဥပေက္ခာန္ဒြေသည် ဖြစ်၏၊ ထိုရဟန်းသည် "ငါ့အား

ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေသည်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် အကြောင်း 'နိမိတ်'နှင့်တကွ ဖြစ်၏၊ အကြောင်းခံနှင့်တကွဖြစ်၏၊ ပြုပြင်မှုနှင့် တကွဖြစ်၏၊ အထောက်အပံ့နှင့် တကွဖြစ်၏၊ အကြောင်း'နိမိတ်' မရှိလတ်သော် အကြောင်းခံမရှိလတ်သော် ပြုပြင်မှုမရှိလတ်သော် အထောက်အပံ့မရှိလတ်သော် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ"ဟု ဤသို့ သိ၏။ ထိုရဟန်းသည် ဥပေက္ခိန္ဒြေကိုလည်း သိ၏၊ ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏၊ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏၊ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် အဘယ်တရားဌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလုံးစုံသော နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်ကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်လျက် သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဥပေက္ခိန္ဒြေသည် နိရောဓသမာပတ်၌ အကြွင်းမဲ့ချုပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းကို ဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ ချုပ်ရာကို သိပြီးသူ ထိုဥပေက္ခိန္ဒြေ၏ချုပ်ရာ (နိရောဓသမာပတ်) အကျိုးငှါ စိတ်ကိုကပ်၍ ဆောင်သူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် သုခိန္ဒြိယဝဂ် ပြီး၏။

၅-ဇရာဝဂ် ၁-ဇရာဒုမ္မသုတ်

၅၁၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာဝိသာခါ၏ ပြာသာဒ်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ ထခဲ့၍ ကျောင်းအနောက်ဖက် နေပူဆာ၌ ကျောက်ကုန်းကို နေစာလှည့်လျက် နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ကို လက်ဖြင့် အဖန်ဖန်ဆုပ်နယ် သုံးသပ်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဘုရား အံ့သြဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ယခုမြတ်စွာဘုရား၏ အရေအဆင်းတော်သည် ရှေးကကဲ့သို့ စင်ကြယ်ဖြူစင်ခြင်း မရှိတော့ပါ၊ ခန္ဓာကိုယ်အားလုံးတို့သည် လျော့ပါးကုန်သည်ဖြစ်၍ အရေတွန့်လိပ်နေပါကုန်၏၊ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရှေ့သို့ ကိုင်းရှိုင်းပါ၏၊ စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝှိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေဟူသော ဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ထင်ပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

အာနန္ဒာ ထိုစကားသည် မှန်၏၊ပျိုနုခြင်းသဘောရှိခဲ့သော် အိုခြင်းသဘောရှိ၏၊ကျန်းမာခြင်းသဘောရှိခဲ့သော် နာခြင်းသဘောရှိ၏၊ အသက်ရှင်ခြင်း သဘောရှိခဲ့သော် သေခြင်းသဘောရှိ၏၊ အရေအဆင်းသည် ရှေးကကဲ့သို့ စင်ကြယ်ဖြူစင်ခြင်း မရှိတော့ပေ၊ ခန္ဓာကိုယ်အားလုံးတို့သည် လျော့ပါးကုန်သည်ဖြစ်၍ အရေတွန့်လိပ်နေကုန်၏၊ ခန္ဓာကိုယ်သည် ရှေ့သို့ ကိုင်းရှိုင်း၏၊ စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝှိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေဟူသော ဣန္ဒြေတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ထင်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောကြားတော်မူပြီးနောက် ထိုမှ တပါး ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

"ယုတ်မာလှသော ဟယ်ဇရာတရား၊ သင့်အား စက်ဆုပ်ဖွယ်ဖြစ်ပါစေ၊ အဆင်းပျက်အောင် ပြုလုပ်တတ်သော ဟယ်ဇရာတရား၊ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသော ခန္ဓာကိုယ် အတွဘောကို ဇရာတရားသည် ဖိစီး နှိပ်စက်လေစွတကား။

အနှစ်တရာ အသက်ရှည်သူသည်လည်း သေရခြင်းလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊သေခြင်းတရားသည် တစုံတယောက်ကိုမျှ မရှောင်ကြဉ်၊ အလုံးစုံသောသတ္တဝါကိုပင် ဖိစီးနှိပ်စက်လေ၏"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ်

၅၂၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဂေါတမ အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာအမျိုးမျိုး ရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤနွေတို့သည် ဤငါးပါးတို့ပါတည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ စက္ခုနွေ သောတိနွေ ဃာနိနွေ ဇိဝှိနွေ ကာယိနွေတို့ပါတည်း။ အသျှင်ဂေါတမ အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာအမျိုးမျိုး ရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤဤနွေငါးပါးတို့၏ မှီခိုရာကား အဘယ်ပါနည်း၊ ထိုဤနွေတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို အဘယ်တရားက ခံစားပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာအမျိုးမျိုးရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤနွေတို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း။စက္ခုနွေ သောတိနွေ ဃာနိနွေ ဇိဝှိနွေ ကာယိနွေတို့တည်း။ ပုဏ္ဏား အာရုံအမျိုးမျိုး ကျက်စားရာ အမျိုးမျိုးရှိကုန်၍ အချင်းချင်း၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို မခံစားကုန်သော ဤဤနွေငါးပါးတို့၏ မှီခိုရာကား စိတ်တည်း၊ ထိုဤနွေတို့၏ ကျက်စားရာ အာရုံကို စိတ်ကပင် ခံစား၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဂေါတမ စိတ်၏မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပုဏ္ဏား စိတ်၏မှီခိုရာသည် အောက်မေ့မှု 'သတိ' တည်း၊ အသျှင်ဂေါတမ အောက်မေ့မှု 'သတိ'၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပုဏ္ဏား အောက်မေ့မှု 'သတိ'၏ မှီခိုရာသည်(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'တည်း။ အသျှင်ဂေါတမ (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' ၏ မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ပုဏ္ဏား (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'၏ မှီခိုရာသည် နိဗ္ဗာန်တည်း။အသျှင်ဂေါတမ နိဗ္ဗာန်၏မှီခိုရာသည် အဘယ်ပါနည်း၊ပုဏ္ဏား အမေးပြဿနာသည် လွန်သွားခဲ့ပြီ၊အမေးပြဿနာ၏ အဆုံးကို ယူခြင်းငှါ သင် မတတ်နိုင်၊ ပုဏ္ဏား မှန်၏၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်သည် နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသည် နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသည်ဖြစ်၍ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို အလွန်နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကာ နေထူမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရှိအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲသွားလေ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဉဏ္ဍာဘပုဏ္ဏား ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏ "ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အထွတ်တပ်သော အိမ်၌ဖြစ်စေ အထွတ်တပ်သော စရပ်၌ ဖြစ်စေ အရှေ့ဖက် လေသောက်ပြူတင်းမှ နေတက်သည်ရှိသော် လေသောက်ပြူတင်း ပေါက်ဖြင့် နေရောင်တို့သည် ဝင်၍ အဘယ်အရပ်၌ တည်ကြကုန်သနည်း" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျင်ဘုရား အနောက်နံရံ၌ တည်ပါကုန်၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဉဏ္ဍာဘပုဏ္ဏား၏ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'သည် (၎င်း)ဘုရား၌ တည်၏၊ အမြစ်အရင်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍တည်၏၊ မြဲမြံ၏၊ သမဏဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေ နတ်ဖြစ်စေ မာရ်နတ်ဖြစ်စေ ဗြဟ္မာဖြစ်စေ လောက၌ တစုံတယောက်သောသူမျှ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်။ ရဟန်းတို့ ဤအခါ၌ ဉဏ္ဍာဘပုဏ္ဏား သေခဲ့မူ အကြင် သံယောဇဉ်နှင့် စပ်ယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ဉဏ္ဍာဘပုဏ္ဏားသည် ဤလောကသို့ တဖန် ပြန်လာရာ၏၊ ထိုသံယောဇဉ်မျိုးသည် (ဉဏ္ဍာဘပုဏ္ဏားအား) မရှိတော့ချေ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သာကေတသုတ်

၅၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာကေတမြို့ဝယ် သားတို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ အဉ္ဇနတောင်(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ "ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စဲ၍ ဤနွေဒါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ဤနွေငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိသလော" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းမူလ ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏၊ အသျင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ ဤကောအပ်သော တရား၏ အနက်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်၌သာလျှင် ထင်ပါစေလော့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှ ကြားနာရ၍ ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါလိမ့်မည်။ပ။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စဲ၍ ဤနွေငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ဤနွေငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စဲ၍ ဤနွေငါးပါးတို့သည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ဗိုလ်ငါးပါးတို့သည် ဤနွေငါးပါးတို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် သဒ္ဓါဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည် သဒ္ဓိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ဝီရိယိန္ဒြေသည် ဝီရိယဗိုလ် ဖြစ်၏၊ ဝီရိယဗိုလ်သည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြစ်၏၊ သတိန္ဒြေသည် သတိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သတိဗိုလ်သည် သတိန္ဒြေဖြစ်၏၊ သမာဓိန္ဒြေသည် သမာဓိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သမာဓိဗိုလ်သည် သမာဓိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ပညိန္ဒြေသည် ပညာဗိုလ်ဖြစ်၏၊ ပညာဗိုလ်သည် ပညိန္ဒြေဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိင်း၏၊ ထိုမြစ်၏ အလယ်၌ ကျွန်းရှိ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကိုစဲ၍ ထိုမြစ်၌ ဇရအယဉ်ဘခုတည်းသာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်နှစ်ခုတို့သာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည်လည်း ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်တခုတည်းသာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်ကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုကျွန်း၏ အရှေ့ဖက် အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏၊ အနောက်ဖက်အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤအရှေ့ဖက်အစွန် အနောက်ဖက်အစွန်၌ ရေရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ် တခုတည်းသာဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်နှစ်ခုတို့ဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်ကား အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ထိုကျွန်း၏ မြောက်ဖက်အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏၊ တောင်ဖက်အစွန်၌လည်း ရေရှိ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤမြောက်ဖက်အစွန် တောင်ဖက်အစွန်၌ ရေရှိခြင်းဟူသော အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ထိုမြစ်၌ ရေအယဉ်နှစ်ခုတို့ဟု ရေတွက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏၊ ဤသည်ကား အကြောင်းပရိယာယ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် သဒ္ဒါန္ဒြသည် သဒ္ဓါဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သဒ္ဓါဗိုလ်သည် သဒ္ဓိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ဝီရိယိန္ဒြသည် ဝီရိယဗိုလ်ဖြစ်၏၊ ဝီရိယဗိုလ်သည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြစ်၏။ သတိန္ဒြသည် သတိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သတိဗိုလ်သည် သတိန္ဒြေဖြစ်၏၊ သမာဓိန္ဒြသည် သမာဓိဗိုလ်ဖြစ်၏၊ သမာဓိဗိုလ်သည် သမာဓိန္ဒြေဖြစ်၏၊ ပညိန္ဒြသည် ပညာဗိုလ်ဖြစ်၏၊ ပညာဗိုလ်သည် ပညိန္ဒြေဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သည်ဖြစ်၍ အာသဝမရှိသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကသုတ်

၅-၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကအရပ်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—"သာရိပုတြာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ဤသင်ယုံကြည်သလော"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ဤကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ယုံကြည်ရုံမျှဖြင့် ဆည်းကပ်သည် မဟုတ်ပါ။အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု ထိုဤန္ဒြေငါးပါးကို မသိကုန် မမြင်ကုန် မထင်ကုန် မျက်မှောက် မပြုကုန် ပညာဖြင့်

မတွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုဣန္ဒြေတို့၌ သူတပါးတို့အား ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ ဒန္ဓမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ ဟု ထိုဣန္ဒြေငါးပါးကို သိကုန် မြင်ကုန် ထင်ကုန် မျက်မှောက်ပြုကုန် ပညာဖြင့် တွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုဣန္ဒြေတို့၌ ယုံမှားခြင်း မရှိကုန်၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိကုန်။ အသျှင်ဘုရား သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ ဒန္ဓမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိ၏၊အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ဟု အကျွန်ုပ်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးကို သိပါ၏၊ မြင်ပါ၏၊ ထင်ပါ၏၊ မျက်မှောက်ပြုပါ၏၊ ပညာဖြင့် တွေ့ထိပါ၏၊ အကျွန်ုပ်သည် ထိုဣန္ဒြေတို့၌ ယုံမှားခြင်း မရှိပါ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိပါဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ ဒဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ ဟု ထိုဣန္ဒြေငါးပါးကို မသိကုန် မမြင်ကုန် မထင်ကုန် မျက်မှောက်မပြုကုန် ပညာဖြင့် မတွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုဣန္ဒြေတို့၌ သူတပါးတို့အား ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ဆည်းကပ်ကုန်ရာ၏။ သာရိပုတြာ သဒ္ဓိန္ဒြေကို။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏ ဟု ထိုဣန္ဒြေငါးပါးကို သိကုန် မြင်ကုန် ထင်ကုန် မျက်မှောက်ပြုကုန် ပညာဖြင့် တွေ့ထိကုန်သော သူတို့သည် ထိုဣန္ဒြေတို့၌ ယုံမှားခြင်းမရှိကုန် မဝေခွဲနိုင်ခြင်း မရှိကုန် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဉ္စမ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ၏ပြာသာဒ်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ "ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် 'ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ'ဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။။ပ။ ဟု လျှောက်ကုန်၏။ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေတပါးကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကိုပြုပြီးပြီ၊ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ် ဣန္ဒြေတပါးကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်နည်း၊ ပညိန္ဒြေကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော အရိယာသာဝကအား ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' သည်

ကောင်းစွာတည်၏၊ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ကောင်းစွာတည်၏၊ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အောက်မေ့မှု 'သတိ' သည် ကောင်းစွာ တည်၏၊ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' သည် ကောင်းစွာ တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤကုန်းတပါးကို ပွါးများခြင်းကြောင့် ကြွမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဥ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၆။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဤန္ဒြေတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏"ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏။ပ။ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေနှစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသောပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီ ဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်နှစ်ပါးတို့နည်း၊ အရိယာပညာကိုဎင်း (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာသမာဓိကိုဎင်း ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ မှန်၏၊ ထိုရဟန်း၏ အရိယာ ပညာသည် ပညိန္ဒြေဖြစ်၏။ ထိုရဟန်း၏(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာသမာဓိသည် သမာဓိန္ဒြေဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဤန္ဒြေနှစ်ပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မင်္ဂလာကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုပြောကြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တတိယ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၇။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဤန္ဒြေတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသောရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မင်္ဂလာကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ ဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤန္ဒြေလေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်း

သည် "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိတော့ပြီ ဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြေ ကြား၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေလေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-စတုတ္ထ ပုဗ္ဗာရာမသုတ်

၅၁၈။ ထိုသာဝတ္ထိနိဒါန်းပင်တည်း။ရဟန်းတို့ အဘယ်မျှသော ဣန္ဒြေတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားသနည်း ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရားတရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ"ဟု ငါသိ၏ ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇသုတ်

၅၁၉။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်--အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္မီပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဒါဇသည်"ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီ ပြီ၊ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါတပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏"ဟူ၍ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏၊ ထိုအခါ မျှားစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား အသျှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဝါဇသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟာတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အဘယ်အကြိုးထူးကို မြင်သဖြင့် အသျှင်ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဝါဇသည် "ပဋိသန္ဓေ နေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏"ဟူ၍ အရဟာတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြားပါသနည်းဟု(လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤနြေ့သုံးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဝါဇရဟန်းသည်"ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ(မဂ်ကိစ္စ) အလိုငှါ တပါးသော ပြုဖွယ် မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏" ဟူ၍ အရဟာတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ သတိနြေ့ သမာဓိနြေ့ ပညာနြေ့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဤနြေ့သုံးပါးတို့ကို. ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဝါဇရဟန်းသည်"ပဋိသန္ဓေ နေမှုကုန်ပြီ၊အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ဤ(မဂ်ကိစ္စ)အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီဟု ငါသိ၏"ဟူ၍ အရဟာတ္တဖိုလ် ကိုပြောကြ ား၏။ ရဟန်းတို့ ဤဤနြေ့ သုံးပါးတို့သည် အဘယ်အဆုံးရှိကုန်သနည်း၊ ကုန်ခြင်းအဆုံးရှိ၏။ အဘယ်တရား၏ ကုန်ခြင်းအ ဆုံးရှိ ကုန်သနည်း၊ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု၏ ကုန်ခြင်း အဆုံးရှိကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု ကုန်ပြီဟု ကောင်းစွာ သိမြင်သဖြင့် ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဝါဇ ရဟန်းသည် "ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ ပြုဖွယ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်ကိစ္စ) အလို့ငှါ တပါးသော ပြုဖွယ်မရှိတော့ပြီ ဟု ငါသိ၏"ဟူ၍ အရဟာတ္တဖိုလ်ကို ပြောကြား၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာပဏသုတ်

၅၂၀။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အင်္ဂတိုင်းအာပဏမည်သော အင်္ဂတ်ိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုနိဂုံး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏–"သာရိပုတြာ ငါ ဘုရား၌ စင်စစ် သင်္ကေတလျက် အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာသာဝကသည် ငါဘုရား၌ဌင်း ငါဘုရား၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'၌ဌင်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်သင်္ကေတလျက်အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာသာဝကသည် မြတ်စွာဘုရား၌ဌင်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'၌ဌင်း ယုံမှားခြင်းလည်းမဖြစ်ရာ၊မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ။ အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု'သဒ္ဓါ'ရှိသော အရိယာသာဝကအား အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ထက်သန်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည်၊ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစ္ဆမ်းရှိလျက် မြဲမြံစွာအားထုတ်ကာတာဝန်ကို ပစ်ချထားသူမဟုတ်မူ၍ နေလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို(မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ ဝိရိယသည် ဝီရိယိန္ဒြေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' ရှိသော ထက်သန်သောလုံလရှိသော အရိယာတပည့်အား သတိရှိလိမ့်မည် လွန်ကဲသောပညာနှင့်ယှဉ်သော သတိနှင့်ပြည့်စုံလိမ့်မည် ကြာမြင့်စွာကပြုလုပ်အပ်သော အမှုကို၎င်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သောစကားကို၎င်း အောက်မေ့နိုင် အဖန်ဖန်အောက်မေ့နိုင် လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ သတိသည် သတိနွေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံလရှိသော ထင်သောသတိရှိသော အရိယာတပည့်အား နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ရလိမ့်မည် စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ တည်မှု 'ဧကဂ္ဂတာ'ကို ရလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ သမာဓိသည် သမာဓိနွေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံလရှိသော ထင်သောသတိရှိလျက် စိတ်တည်ကြည်သော အရိယာတပည့်အား" အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ပင်ခံရကုန်သည် တဏှာနှောင်ကြိုး 'သံယောဇဉ်' ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးသွားကျင်လည်နေရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် သံသရာသည် စင်စစ်အားဖြင့် အစကို မသိအပ်၊ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်။ အမှန်မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ဟူသော အမှောင်ထု၏ အကြွင်းမဲ့ကင်းချုပ်ရာ အလုံးစုံသော ပြုစီရင်မှု 'သင်္ခါရ'တို့၏ ငြိမ်းရာ အလုံးစုံသောတည်ရာ 'ဥပဓိ'တို့ကိုစွန့်ရာ တဏှာကုန်ရာ မစွဲမက်ရာ ချုပ်ရာနိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏ မြတ်၏" ဟု ဤသို့ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ ပညာသည် ပညိနွေဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယုံကြည်မှု'သဒ္ဓါ'ရှိသော ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤသို့အားထုတ်၍ အားထုတ်၍ ဤသို့အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍"ဤသို့ဆောက်ဟည်၍ ဆောက်ဘည်၍ ဤသို့ သိ၍ သိ၍ "ငါ ရှေးကကြားဘူးသော တရားတို့သည် ဤတရားတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခုကိုယ်ဖြင့်လည်း တွေ့ထိ၍နေရ၏၊ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်ရ၏" ဟု ဤသို့ ယုံကြည်၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ သဒ္ဓါသည် သဒ္ဓိနွေဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ (ငါ)ဘုရား၌ စင်စစ် သက်ဝင်လျက် အလွန်ယုံကြည်သော အရိယာတပည့်သည်(ငါ) ဘုရား၌၎င်း (ငါ)ဘုရား၏အဆုံးအမ'သာသနာ' ၌၎င်း ယုံမှားခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ၊ မဝေခွဲနိုင်ခြင်းလည်း မဖြစ်ရာ။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု'သဒ္ဓါ'ရှိသော အရိယာတပည့်အား အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းငှါ ကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံစေခြင်းငှါ ထက်သန်သောလုံလရှိသည်ဖြစ်၍ နေလိမ့်မည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ အားအစွမ်းရှိလျက် မြဲမြံစွာအားထုတ်ကာ တာဝန်ကို ပစ်ချထားသူ မဟုတ်မူ၍ နေလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြော်လင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ ဝီရိယသည် ဝီရိယိနွေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' ရှိသော ထက်သန်သောလုံလရှိသော အရိယာတပည့်သည် သတိရှိလိမ့်မည် လွန်ကဲသောပညာနှင့် ယှဉ်သောသတိနှင့် ပြည့်စုံလိမ့်မည် ကြာမြင့်စွာက ပြုလုပ်အပ်သော အမှုကို၎င်း ကြာမြင့်စွာက ပြောအပ်သော စကားကို၎င်း အောက်မေ့နိုင် အဖန်ဖန်

အောက်မေ့နိုင်လိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြွေလင့်အပ်၏။သာရိပုတြာ မှန်၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ သတိသည် သတိနွေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော ထင်သောသတိရှိသော အရိယာတပည့်အား နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြု၍ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ရလိမ့်မည် စိတ်၏အာရုံတခု တည်း၌ တည်မှု 'ကေဂ္ဂတာ'ကို ရလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြွေလင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ သမာဓိသည် သမာဓိနွေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' ရှိ၍ ထက်သန်သောလုံ့လရှိသော ထင်သောသတိရှိသော စိတ်တည်ကြည်သော အရိယာတပည့်အား "အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ပင်ခံရကုန်သည် တဏှာနှောင်ကြိုး 'သံယောဇဉ်' ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးသွားကျင်လည်နေရကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် 'သံသရာ'သည် စင်စစ်အားဖြင့် အစကို မသိအပ်၊ ရှေ့အစွန်းသည် မထင်၊ အမှန်မသိမှု 'အဝိဇ္ဇာ' ဟူသော အမှောင်ထု၏ အကြွင်းမဲ့ကင်းချုပ်ရာ အလုံးစုံသော ပြုစီရင်မှု 'သင်္ခါရ'တို့၏ ငြိမ်းရာ အလုံးစုံသော တည်ရာ'ဥပဓိ'တို့ကို စွန့်ရာ တဏှာကုန်ရာ မစွဲမက်ရာ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်သက်၏ မြတ်၏"ဟု ဤသို့ သိလိမ့်မည်ဟူသော ဤအကြောင်းကို မြွေလင့်အပ်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ ပညာသည် ပညာနွေဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'ရှိသော ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤသို့ အားထုတ်၍ အားထုတ်၍ ဤသို့ အောက်မေ့၍ အောက်မေ့၍ ဤသို့ ဆောက်တည်၍ ဆောက်တည်၍ ဤသို့ သိ၍ သိ၍ "ငါ့ရှေးက ကြားဘူးသော တရားတို့သည် ဤတရားတို့ပင်တည်း၊ ထို့ကြောင့် ငါသည် ယခုကိုယ်ဖြင့်လည်း တွေ့ထိ၍နေရ၏၊ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်ရ၏"ဟု ဤသို့ ယုံကြည်၏။ သာရိပုတြာ မှန်၏၊ ထိုအရိယာတပည့်၏ သဒ္ဓါသည် သဒ္ဓိနွေဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ဇရာဝဂ် ပြီး၏။

၆-သူကရခတဝဂ် ၁-သာလသုတ်

၅၂၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်း သာလမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါအားလုံးတို့တွင် သားတို့သနင်းခြသေ့မင်းကို အားအစွမ်းဖြင့်၎င်း လျင်မြန်ခြင်းဖြင့်၎င်း ရဲရင့်ခြင်းဖြင့်၎င်း မြတ်၏ဟု ဆိုအပ် သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့ထက် သီရန်အလို့ငှါ ပညာနွေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိနွေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိနွေသည် သီရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ဝီရိယိနွေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုဝီရိယိနွေသည် သီရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။သတိနွေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသတိနွေသည် သီရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။သမာဓိနွေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသမာဓိနွေသည် သီရန်အလို့ငှါ

ဖြစ်၏။ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါအားလုံးတို့တွင် သားတို့သနင်း ခြသေ့မင်းကို အားအစွမ်းဖြင့်၎င်း လျင်မြန်ခြင်း ဖြင့်၎င်း ရဲရင့်ခြင်းဖြင့်၎င်း မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရား အားလုံးတို့တွင် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-မလ္လိကသုတ်

၅၂၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လတိုင်း ဥရုဝေလကပ္ပမည်သော မလ္လတိုင်းသူတို့၏ နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာညာဏ် မဖြစ်သေးသမျှကာလပတ်လုံး ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု မဖြစ်သေး၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာညာဏ်ဖြစ်သောအခါ ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အထွတ်ကို မစိုက်ထူရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး အခြင်ရနယ်တို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာတည်မှု မဖြစ်သေး။ ရဟန်းတို့ အထွတ်တပ်သော အိမ်၏ အထွတ်ကို စိုက်ထူပြီးသောအခါ အခြင်ရနယ်တို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှုဖြစ်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်အား အရိယာညာဏ် မဖြစ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ဣန္ဒြေတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု မဖြစ်သေး၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်အား အရိယာညာဏ်ဖြစ်သောအခါ ဣန္ဒြေလေးပါးတို့၏ ကောင်းစွာ တည်မှု စွဲမြဲစွာ တည်မှု ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'သည် ကောင်းစွာတည်၏၊ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'သည် ကောင်းစွာ တည်၏၊ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော အောက်မေ့မှု 'သတိ'သည် ကောင်းစွာ တည်၏၊ ထိုပညာသို့ အစဉ်လိုက်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'သည် ကောင်းစွာ တည်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သေခသုတ်

၅၂၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသမ္မပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ'ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ'သေခ'ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိရာ၏၊ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ'ရဟန်းသည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ'ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခ ရဟန္တာ'ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု သိရာ၏။ ယင်းအကြောင်းပရိယာယ်သည် ရှိသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိ၏ကုန်၏။ပ။ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ'သေခ'ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ'သေခ'ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိရာ၏၊ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ရဟန်းသည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ'ဘုံ၌ တည်၍(ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ'ပုဂ္ဂိုလ်"ဟု သိရာ၏၊ယင်းအကြောင်း ပရိယာယ်သည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ'ဘုံ၌ တည်၍(ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ'သေခ'ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ဆဲ'သေခ'ရဟန်းသည်"ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်ဟိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ'သေခ'ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ဆဲ'သေခ'ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား "ဤသာသနာတော်မှ အပ၌ မြတ်စွာဘုရားနည်းတူ အဟုတ်အမှန် မဖောက်ပြန်သော တရားတော်ကို ဟောကြားသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါးသော သမဏသည်ရင်း ဗြာဟ္မဏသည်ရင်း ရှိသလော"ဟု ကျင့်ဆဲ'မသေခ'ရဟန်းသည် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်၏၊ ထို့ရဟန်းသည် 'ဤသာသနာတော်မှ အပ၌ မြတ်စွာဘုရားနည်းတူ အဟုတ်အမှန် မဖောက်ပြန်သော တရားတော်ကို ဟောကြားသော မြတ်စွာဘုရားမှ အခြားတပါးသော သမဏသည်ရင်း ဗြာဟ္မဏသည်ရင်း မရှိ"ဟု ဤသို့ သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ'သေခ'ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ'သေခ'ဘုံ၌ တည်၍(ငါသည်) 'ကျင့်ဆဲ'သေခ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏" ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား ကျင့်ဆဲ'သေခ' ရဟန်းသည် သဒ္ဓါခြေ ဝီရိယိခြေ သတိခြေ သမာဓိခြေ ပညာခြေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို သိ၏၊ အလားအလာရှိကုန်သော လွန်မြတ်ကုန်သော အကျိုးရှိကုန်သော ပြီးဆုံးခြင်းရှိကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိ၍ မနေနိုင်၊ ပညာဖြင့်ကား ထိုးထွင်း၍ မြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ဆဲ'သေခ'ရဟန်းသည် ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်)"ကျင့်ဆဲ 'သေခ'ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ'ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်သည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါခြေ ဝီရိယိခြေ သတိခြေ သမာဓိခြေ ပညာခြေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို သိ၏၊ အလားအလာရှိကုန်သော လွန်မြတ်ကုန်သော အကျိုးရှိကုန်သော ပြီးဆုံးခြင်း ရှိကုန်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ကိုယ်ဖြင့်လည်း တွေ့ထိ၍ နေ၏၊ ပညာဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍ မြင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကို စွဲ၍ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ'ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ'ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိသော အကြောင်းပရိယာယ်ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်သည် စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ ဃာနိန္ဒြေ ဇိဝှိန္ဒြေ ကာယိန္ဒြေ မနိန္ဒြေဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့ကို သိ၏။ ဤဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့သည် "အချင်း ခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်လတ္တံ့၊ အခြားသော ဣန္ဒြေခြောက်ပါးတို့သည်လည်း တရုံတခါမျှ မဖြစ်ကုန်လတ္တံ့"ဟု သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်လည်း အကြောင်းပရိယာယ်ကိုစဲ့၍ ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ဘုံ၌ တည်၍ (ငါသည်) "ကျင့်ပြီး 'အသေခရဟန္တာ' ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏"ဟု သိသောအကြောင်း ပရိယာယ် ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဒသုတ်

၅၂၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေ၌ နေကုန်သော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်း ဝင်ကုန်၏၊ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာ ဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏၊ ဤအတူပင် တရားအစု ဟူသမျှတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေအစုကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်တရား အစုတို့သည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သနည်း။ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏၊ဝီရိယိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏၊ သတိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏၊ သမာဓိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ပညိန္ဒြေအစုသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေ၌ နေကုန်သော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့၏ ခြေရာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဆင်ခြေရာ၌ အတွင်း ဝင်ကုန်၏၊ ဆင်ခြေရာကို ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ထိုခြေရာ ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏၊ ဤအတူပင် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်ကုန်သော တရားအစု ဟူသမျှတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေအစုကိုမြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သာရသုတ်

၅၂၅။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နှံ့သော ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏၊ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ပ။ သမာဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ စန္ဒကူးနီကို အနှစ်နှံ့သောဟူသမျှ အားလုံးတို့ထက် မြတ်၏ဟုဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပတိဋ္ဌိတသုတ်

၅၂၆။ ရဟန်းတို့ တခုတည်းသော တရား၌ တည်သော ရဟန်းအား ပဋိများအပ်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ပဋိများအပ်သည် မည်ကုန်၏။ အဘယ်တခုတည်းသော တရား၌နည်း၊ မမေ့မလျော့မှုတည်း။ ရဟန်းတို့ မမေ့မလျော့မှုသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာသဝတရားတို့၌ငင်း အာသဝတို့၏ အာရုံတရားတို့၌ငင်း စိတ်ကို စောင့်ရှောက်၏၊ အာသဝတရားတို့၌ငင်း အာသဝတို့၏ အာရုံတရားတို့၌ငင်း စိတ်ကို စောင့်ရှောက်သော ထိုရဟန်းအား သဒ္ဓိန္ဒြေ သည်လည်း ပဋိများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ဝီရိယိန္ဒြေသည်လည်း ပဋိများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏၊ သတိန္ဒြေသည်လည်း ပဋိများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏၊ သမာဓိန္ဒြေသည်လည်း ပဋိများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ပညိန္ဒြေသည်လည်း ပဋိများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် တခုတည်းသော တရား၌ တည်သော ရဟန်းအား ပဋိများအပ်သော ဣန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ပဋိများအပ်သည် မည်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သဟမွတိဗြဟ္မသုတ်

၅၂၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူစ ဥရုဝေလတော နေရွာရောမြစ်ကမ်းနား အဇပါလပညောင်ပင်ရင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော စိတ်အကြံဖြစ်၏—"ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပဋိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပဋိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ\ ရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဝီရိယိန္ဒြေကို။ပ။ သတိန္ဒြေကို။ပ။ သမာဓိန္ဒြေကို ။ပ။ ပညိန္ဒြေကို ပဋိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဤ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပဋိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏၊ အမြိုက် နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏" ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထိုအခါ သဟမွတိဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့်သိ၍ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ငင်း ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ငင်း ထို့အတူပင် ဗြဟ္မာ့ပြည်မှကွယ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ရှေ့၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုအခါ သဟမွတိဗြဟ္မာသည် ပခုံးတဖက်၌အပေါ်ရုံကို စမွယ်ဘင်လျက် မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီ၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည်

ဤအတိုင်း မှန်ပါ၏၊ ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏၊အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ပ။ပညိန္ဒြေကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိ၏ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိ၏။ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏၊အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ရှေးကဖြစ်ဘူးသည်ကား အကျွန်ုပ်သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား အထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ခဲ့ပါ၏၊ ထိုအခါ၌ အကျွန်ုပ်ကို "သဟကရဟန်း သဟကရဟန်း"ဟု ဤသို့ သိကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကာမတို့၌ အလွန်လိုချင်မှု'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ကင်းစေလျက် ကိုယ်ခန္ဓာပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ ငြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ပါ၏၊ ထိုငြဟ္မာ့ပြည်၌လည်း အကျွန်ုပ်ကို "သဟမွတိငြဟ္မာ သဟမွတိငြဟ္မာ"ဟု ဤသို့ သိကြပါကုန်၏၊ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤအကြံသည် ဤအတိုင်းမှန်ပါ၏၊ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိကုန်၏၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏ဟု ဤအရာကို အကျွန်ုပ်သိပါ၏၊ ဤအရာကို အကျွန်ုပ်မြင်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-သူကရဓတသုတ်

၅၂၀။ အခါတပါးဌ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင် သူကရဓတလိုဏ်ဌ၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်သာရိပုတြာကို မိန့်တော်မူ၏—"သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားဌ၌ငင်း မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ 'သာသနာ'ဌ၌ငင်း လွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အဘယ်အကျိုးထူးကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်သနည်း" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)၊ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားဌ၌ငင်း မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ'သာသနာ'ဌ၌ငင်း လွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ(အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားဌ၌ငင်း မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ'သာသနာ'ဌ၌ငင်းလွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏။

သာရိပုတြာ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားဌ၌ငင်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ'သာသနာ'ဌ၌ငင်း လွန်ကဲသော ရှိသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏၊ ယင်း အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်ကား အဘယ်နည်း၊ အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ အာသဝကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည်

(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်င်္ဂါဏ်သို့ ရောက်စေတတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ပ။သတိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ပ။ သမာဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ပ။ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ်င်္ဂါဏ်သို့ရောက်စေတတ်သော ပညိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ အသျှင်ဘုရား အာသဝက္ခယ်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ဌာန်း မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ'သာသနာ'၌ဌာန်း မြတ်သော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်ပါ၏ယင်း အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကား ဤသည်ပင်တည်းဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ အာသဝက္ခယ်ပြီးသော(ရဟန္တာ)ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ဌာန် မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ'သာသနာ'၌ဌာန် လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်လတ်သော် အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်)ကို ကောင်းစွာမြင်၍ ဖြစ်၏။ ယင်းအတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (အရဟတ္တဖိုလ်) ကား ဤသည်ပင်တည်း။

သာရိပုတြာ လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်သော အာသဝက္ခယ်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ဌာန် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ'သာသနာ'တော်၌ဌာန် လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်၏၊ယင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်းကား အဘယ်နည်း၊အသျှင်ဘုရား ဤသာသနာတော်၌ အာသဝက္ခယ်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ ရိုသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏၊ တရားတော်၌ ရိုသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏၊သံဃာတော်၌ ရိုသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်၍နေ၏၊အကျင့်'သိက္ခာ'၌ ရိုသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏၊တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'၌ ရိုသေခြင်း တုပ်ဝပ်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်၍နေ၏။အသျှင်ဘုရား လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှု ဖြစ်သော အာသဝက္ခယ်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ဌာန် မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ'သာသနာ'တော်၌ဌာန် လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှုဖြစ်၏၊ယင်းလွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှုကား ဤသည်ပင်တည်း။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ၊ သာရိပုတြာ လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှုဖြစ်သော အာသဝက္ခယ်ပြီးသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရား၌ဌာန် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ 'သာသနာ'၌ဌာန် လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်မှုဖြစ်၏၊ယင်း လွန်ကဲသော ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်းကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဥပ္ပါဒသုတ်

၅၂၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော(အလုံးစုံသော တရားတို့ကို)ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်လာသော အခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤကွန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါး တို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ထင်ရှားပွင့်သောအခါ၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤကွန္ဒြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဥပ္ပါဒသုတ်

၅၃၀။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆိုးအမ 'သာသနာ'တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါခြေ ဝီရိယခြေ သတိခြေ သမာဓိခြေ ပညာခြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ 'သာသနာ'တော်၌သာ မဖြစ်ပေါ်ဘူးသေးကုန်သော ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သူကရခတဝဂ် ပြီး၏။

၇-ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ၁-သံယောဇနသုတ်

၅၃၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့ကို ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ရန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါခြေ။ပ။ ပညာခြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့ကို ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ရန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-အနုသယသုတ်

၅၃၂။ ရဟန်းတို့ ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့ကို ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါခြေ။ပ။ ပညာခြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့ကို ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပရိညာသုတ်

၅၃၃။ ရဟန်းတို့ ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့ကို ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် ရှည်လျားသော သံသရာဒုက္ခကို ပိုင်းခြားခြင်း၌ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါခြေ။ပ။ ပညာခြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကွန်ခြေငါးပါးတို့ကို ပါဠိများအပ် ကြိမ်ဖန်

များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ရှည်လျားသော 'သံသရာ'ခရီးကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အာသဝက္ခယသုတ်

၅၃၄။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်၎င်းပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ် ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ရှည်လျားသော 'သံသရာ' ခရီးကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ အာသဝတရားတို့ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်၎င်းပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ပယ်ခွါခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ ရှည်လျားသော 'သံသရာ' ခရီးကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ အာသဝတရားတို့၏ ကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဖလသုတ်

၅၃၅။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့သည် ကျင်းပါးတို့တည်း။ အဘယ်၎င်းပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့သည် ကျင်းပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရနိုင်ခြင်း စုံလမ်းမှု 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို(မချွတ်ရင်မ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဖလသုတ်

၅၃၆။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့သည် ကျင်းပါးတို့တည်း၊ အဘယ်၎င်းပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါးတို့သည် ကျင်းပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤနှြောင်းပါး

တို့ကို ပယ်ါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချုတ်ရလိမ့်မည်ဟု)မြွေ်လင့်အပ်၏။ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (အသက်တမ်း၏)အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကိုလွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ ပယောဂလွှဲလမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏၊ ပယောဂလွှဲလန့်ဝင်းကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ အထက်ဘုံ၌ဖြစ်၍ အစဉ်အတိုင်းတက်ကာ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီ မည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤငါးပါးတို့ကို ပယ်ါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို(မချုတ်ရလိမ့်မည်ဟု)မြွေ်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ ရဂ္ဂသုတ်

၅၃၇။ ရဟန်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ ပေါက်ကုန်သော သစ်ပင်ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် ဇမ္ဗူ့သပြေပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယဓာရုး အားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို၌ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို၌ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို၌ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ ပေါက်ကုန်သော သစ်ပင်ဟူသမျှအားလုံးတို့ထက် ဇမ္ဗူ့သပြေပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအာဘူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို၌ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ ရဂ္ဂသုတ်

၅၃၈။ ရဟန်းတို့ တဝေတိံသာနတ်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို၌ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို၌ ဖြစ်၏၊ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။သတိန္ဒြေ။ သမာ

ဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ တထာဂတိ သာသနာတော်၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန် အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-တတိယ ရုက္ခသုတ

၅၃၉။ ရဟန်းတို့ အသုရာတို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ဆန်းကြယ်သော သခွပ်ပင်ကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအဘူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အသုရာတို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် ဆန်းကြယ်သော သခွပ်ပင်ကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ ဟု ဆိုအပ်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-စတုတ္ထ ရုက္ခသုတ်

၅၄၀။ ရဟန်းတို့ ဂဠုန်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် အထွတ်ကဲ့သို့ တက်သော လက်ပံပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအဘူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် အဘယ်တို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ သဒ္ဓိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုသဒ္ဓိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ဝီရိယိန္ဒြေ။ပ။ သတိန္ဒြေ။ သမာဓိန္ဒြေ။ ပညိန္ဒြေသည် ဗောဓိပက္ခိယတရားတည်း၊ ထိုပညိန္ဒြေသည် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဂဠုန်တို့၏ သစ်ပင်ဟူသမျှတို့ထက် အထွတ်ကဲ့သို့တက်သော လက်ပံပင်ကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ဗောဓိပက္ခိယတရားအားလုံးတို့ထက် သိရန်အလို့ငှါ ပညိန္ဒြေကို မြတ်၏ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် ဗောဓိပက္ခိယဝဂ် ပြီး၏။

ဂ-ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစိနစသော ၁၂-သုတ်

၅၄၁-၅၅၂။ ရဟန်းတို့ ဂဂ်ါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်

သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည် ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သည်ရှိသော် နှံဗွာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ဝီရိယိန္ဒြေကို။ပ။သတိန္ဒြေကို။ သမာဓိန္ဒြေကို။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပညိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ ဟူ(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

ရှစ်ခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပွမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ခွဲအပ်ကုန်၏]။

၁၂-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၅၈၇-၅၉၆။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ)ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ပ။(ကိလေသာမှ)ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ပညိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကို ခွဲအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ဣန္ဒြိယသံယုတ်ကို ခွဲအပ်၏]။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

၁၃-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစီနစသော ၁၂-သုတ်

၅၉၇-၆၀၈။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော

နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင် ရှိင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ပ။ စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညိန္ဒြေကို ပွါးများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

တဆယ့်သုံးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပွမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ခွဲအပ်ကုန်၏]။

၁၇-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၆၄၁-၆၅၀။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှင်းခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယိန္ဒြေကို။ သတိန္ဒြေကို။ သမာဓိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညိန္ဒြေကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှင်းခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တဆယ့်ခုနစ်ခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

လေးခုမြောက် ဣန္ဒြိယသံယုတ် ပြီး၏။

၅-သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်

၁-ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစီနစသော ၁၂-သုတ်

၆၅၁-၆၆၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏— ရဟန်းတို့ သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်စေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကိုပယ်ရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသောကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ သမ္မပ္ပဓာန်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ဂဂ်ါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကိုပယ်ရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ်၏ ဂဂ်ါပေယျာလကို သမ္မပ္ပဓာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ခွဲအပ်၏]။

၂-အပ္ပမာဒဝဂ်

[အပ္ပမာဒဝဂ်ကို သမ္မပ္ပဓာန်၏ အစ္စမ်းအားဖြင့် ခွဲအပ်၏]။

၃-ဗလကရဏီယဝဂ်

၁-၁၂-ဗလကရဏီယစသော ၁၂-သုတ်

၆၇၃-၆၈၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ခွန်အားဖြင့် ပြုလုပ်အပ်ကုန်သော အလုပ်ဟူသမျှတို့ကို မြေကြီးကို မှီ၍ မြေကြီး၌ တည်၍ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကိုမှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သီလကို မှီ၍ သီလ၌ တည်၍ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဤသို့ ဗလကရဏီယဝဂ်ကို သမ္မပ္ပဓာန်၏ အစ္စမ်းအားဖြင့် ခွဲအပ်၏]။

ဒုတိယသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ဗလကရဏီယဝဂ် ပြီး၏။

၄-သေနာဝဂ်

၁-၁၀-သေနာစသော ၁၀-သုတ်

၆၈၅-၆၉၄။ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်း၊ ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း အကျင့်မြတ်ကို ရှာမှီးခြင်းတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ရှာမှီးခြင်းတို့သည် ဤသုံးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်း သုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤရှာမှီးခြင်းသုံးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားလျှင် သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

သေနာဝဂ် ပြီး၏။

၅-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၆၉၅-၇၀၄။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှု ပြည့်စုံစေရန် အလို‘ဆန္ဒ’ကို ဖြစ်စေ၏၊ အားထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤသမ္မပ္ပဓာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ဩဃဝဂ် ပြီး၏။

ငါးခုမြောက် သမ္မပ္ပဓာနသံယုတ် ပြီး၏။

၆-ဗလသံယုတ်

၁-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဗလစသော ၁၂-သုတ်

၇၀၅-၇၁၆။ ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ သဒ္ဓါဗိုလ် ဝီရိယဗိုလ် သတိဗိုလ် သမာဓိဗိုလ် ပညာဗိုလ်တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဗိုလ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်(ကိလေသာမှ)ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို ။ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။(ကိလေသာမှ)ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုါဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပွမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏]။

၅-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃစသော ၁၀-သုတ်

၇၄၉-၇၅၈။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း'သံယောဇဉ်'တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဥာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ပ။သတိဗိုလ်ကို။သမာဓိဗိုလ်ကို။(ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွှတ်သော ပညာဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကို ထူးသော ဥာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ [ဤသို့ ချဲ့အပ်ကုန်၏]။

၆-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ပါစီနစသော ၁၂-သုတ်

၂၅၉-၂၇၀။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ် ငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ပ။သတိဗိုလ်ကို။သမာဓိဗိုလ်ကို။ စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု‘မောဟ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညာဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုါဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ်နှင့် ဗလကရဏီယဝဂ်တို့ကို ခွဲအပ်ကုန်၏]။

၉-သေနာဝဂ်

၁-၁၂-သေနာစသော ၁၂-သုတ်

၂၉၂-၈၀၂။ ဤအဘူပင် စွဲမက်မှု‘ရာဂ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု‘ဒေါသ’ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု‘မောဟ’ကိုပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပုဒ်အားဖြင့် သေနာဝဂ် ပါဠိတော်ကို ခွဲအပ်၏။

ကိုးခုမြောက် သေနာဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-ဩဃဝဂ်

၁-၁၀-ဩဃစသော ၁၀-သုတ်

၈၀၃-၈၁၂။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤ ငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသော

ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရ၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော သဒ္ဓါဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယဗိုလ်ကို။ပ။ သတိဗိုလ်ကို။ သမာဓိဗိုလ်ကို။ စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော တွေဝေမှု 'မောဟ'ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ပညာဗိုလ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဗိုလ်ငါးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဆယ်ခုမြောက် သြဃဝဂ် ပြီး၏။

ခြောက်ခုမြောက် ဗလသံယုတ် ပြီး၏။

၇-ဣဒ္ဓိပါဒသံယုတ်

၁-စဝပါလဝဂ် ၁-အပါရသုတ်

၈၁၃။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ[1] လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သံသရာဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော)ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ပညာကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် (သံသရာဟူသော)ဤဖက်ကမ်းမှ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော)ထိုဖက်ကမ်းသို့ သွားရောက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝိရဒ္ဓသုတ်

၈၁၄။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ချုတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသည် မည်၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်သူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည်မည်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ချုတ်ယွင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယွင်းစေသည် မည်၏၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို အားထုတ်သူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အရိယသုတ်

၈၁၅။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို

၁-ဣဒ္ဓိ-ပြီးစီး ပြည့်စုံခြင်း၊ ပါဒ-အခြေခံအကြောင်း—ဣဒ္ဓိပါဒ-ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း၏ အခြေခံအကြောင်းများဟူလို။

ပြုလုပ်ပွါးများသူကို ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဖြူစင်ကောင်းမြတ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပြုလုပ်ပွါးများသူကို ငါကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ခြင်းအကျိုးငှါ ထုတ်ဆောင်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-နိဗ္ဗိဒါသုတ်

၁၁၆။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသောဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ ပညာကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှု'ရာဂ' ကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ(ကွယ်သာ)ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ အထူးသိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဣဒ္ဓိပဒေသသုတ်

၁၁၇။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်ဘဒေသကို ပြီးစီးစေခဲ့ကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေခဲ့ကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိဘစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏာဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေသူ သမဏဗြာဟ္မဏာဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော

သမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အဘိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေခဲ့ကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးဝီးစေသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစီးစေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သမတ္တသုတ်

၈၁။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံကို ပြီးစီးစေခဲ့ကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံကို ပြီးစီးစေခဲ့ကုန်ပြီ။ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံပြီးစီးစေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကြသော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံလတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံလတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေခဲ့သော သမဏဗြာဟ္မဏပဋိသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေလတ္တံ့သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေသော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဣဒ္ဓိအပြည့်အစုံ ပြီးစီးစေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဘိက္ခုသုတ်

၈၀၉။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ အကြင်အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေခဲ့ကြသူ

ရဟန်းဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေခဲ့ကြကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကြလတ္တံ့သော ရဟန်းဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကြကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကြသော ရဟန်းဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကြကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အဘိတ်ကာလ၌ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေခဲ့ကြသော ရဟန်းဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဘိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေခဲ့ကြကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေကုန်လတ္တံ့သော ရဟန်းဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကြကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကြကုန်သော ရဟန်းဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ဗုဒ္ဓသုတ်

၈၂၀။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်

ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် စင်စစ်အားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သူ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူပြီးသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဉာဏသုတ်

၈၂၁။ ရဟန်းတို့ "ဤသည်ကား ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း"ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ "ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများအပ်၏" ဟူ၍။ပ။ ပွါးများအပ်ပြီဟူ၍(ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ "ဤသည်ကား ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း"ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ "ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများအပ်၏"ဟူ၍။ပ။ ပွါးများအပ်ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ "ဤသည်ကား စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း"ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်း 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ "စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏" ဟူ၍။ပ။ ပွါးများအပ်ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြား

အားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။

ရဟန်းတို့ “ဤသည်ကား ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်တည်း”ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ။ ရဟန်းတို့ “ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများအပ်၏” ဟူ၍ ။ပ။ ပွါးများအပ်ပြီဟူ၍ (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးသေးကုန်သော တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ အပြားအားဖြင့် သိခြင်း ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီ၊ ပညာအလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-စေတီယသုတ်

၈၂၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီမြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သောကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏၊ ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ပြီး၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲခွဲ၍ “အာနန္ဒာ ထိုင်စရာ အခင်းကို ယူခဲ့လော့၊ စာပါလစေတီ သို့ နေ့သန့်စင်ရန် အလို့ငှါ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထိုင်စရာအခင်းကို ယူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဂေါတမကစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သတ္တမ္ဗစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဗဟုပုတ္တစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သာရန္ဒဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ တစုံတယောက်သောသူသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများထား၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်

၁-စာပါလ စေတီယ = စာပါလ၊ စာပါလ မည်သော နတ်ဘီလူး၏။ စေတီယ၊ ပူဇော်ပသရာ အရပ်ဟူလို(အဋ္ဌကထာ)။

ရာ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများထားပြီးဖြစ်၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ဆောက်တည်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ် အရိပ်အရောင်ကို ကျွှိသို့ပင် ပြသော်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာသည်ကား သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ၊ (ထို့ကြောင့်) "အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကိုစောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော့်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့" ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်မိချေ၊ မာရ်နတ်နှောင့်ယှက်ခံရသော စိတ်ရှိသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏—"အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဂေါတမကစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သတ္တမ္ဗစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဗဟုပုတ္တစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ သာရန္ဒဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ တစုံတယောက်သောသူသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများထား၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ကောင်းစွာအား ထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက်လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများထားပြီးဖြစ်၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုလုပ်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ဆောက်တည်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ရာ၏"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ကျွှိသို့ပင်ပြသော်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာသည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ၊(ထို့ကြောင့်)"အသျှင်ဘုရား လူအများ၏စီးပွါးချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွါးနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့"ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်မိချေ၊မာရ်နတ်နှောင့်ယှက်ခံရသော စိတ်ရှိသူကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ချေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "အာနန္ဒာ သင်သွားလော့၊ယခုအခါ၌ သွားရန်အချိန်ကို သင်သိ၏"ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု အသျှင်အာနန္ဒာ

သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နေရာမှထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် မနီးမဝေးတခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေ၏၊ ထိုအခါ ယုတ်မာသောမာရ်နတ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာဖဲသွး၍ မကြာမြင့်မီ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသောနေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ —"အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအခါနှင်တန်ပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဘူးပါသည်' မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး မရဲရင့်ကြသေး အကြားအမြင် မများကြသေး တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ၀ါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတပါး၀ါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြသေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည် မဟုတ်' ဟု (မိန့်တော်မူဘူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရာ ၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ၀ါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတပါး၀ါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသောတရားကို ဟော ပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအခါနှင်တန်ပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဘူးပါသည်' မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာမရှိကြသေး ကောင်းစွာဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး မရဲရင့်ကြသေး အကြားအမြင်မများကြသေး တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး မိမိတို့ဆရာ၀ါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး ပေါ်ပေါက်လာသော သူတပါး၀ါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြသေး၊ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလိမ့်မည်မဟုတ်' ဟု (မိန့်တော်မူဘူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို

ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ)တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအခါ်တန်ပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဘူးပါသည် 'မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာမရှိကြသေး ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး မရဲရင့်ကြသေး ဒေးကြားအမြင် မများကြသေး တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး (လောကုတ္တရာ)တရားနှင့် လျော်သောတရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြကုန်သေး ပေါ်ပေါက်လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသောတရားကို မဟောပြနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဘူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင်များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာ့ဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော သူတပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာနှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြနိုင်ကြပါကုန်ပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခု အခါ်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဘူးပါသည် 'မာရ်နတ် ဤငါ၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည် (ပညာရှိ)နတ်လူတို့ ကောင်းစွာပြန့်ပြောင်းသည့်တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး မစည်ပင်သေး မပြန့်ပွါးသေး လူအများမသိသေး များစွာမဖြစ်ထွန်းသေး၊ထိုမျှလောက်ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည်မဟုတ်'ဟု မိန့်တော်မူဘူးပါသည်။ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည်(ပညာရှိ)နတ်လူတို့ ကောင်းစွာပြန့်ပြောင်းသည့်တိုင်အောင် ပြည့်စုံပါပြီ၊စည်ပင်ပါပြီ၊ ပြန့်ပွါးပါပြီ၊ လူအများသိပါပြီ၊ များစွာဖြစ်ထွန်းပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် ယခုအခါ်တန်ပါပြီ"ဟု လျှောက်၏။

ဤသို့လျှောက်သော် မြတ်စ္စာဘုရားသည် ယုတ်မာသောမာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ "မာရ်နတ် သင် မကြောင့်ကြလင့်၊ မြတ်စ္စာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ မြတ်စ္စာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလိမ့်မည်" ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စ္စာဘုရားသည် စာပါလစေတီ၌(နေစဉ်)သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု 'အာယုသင်္ခါရ'ကို စွန့်လွှတ်တော်မူ၏၊ မြတ်စ္စာဘုရားသည် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု 'အာယုသင်္ခါရ'ကို စွန့်လွှတ်သောအခါ ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြီးစွာသော မြေငလျင်လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်)တို့သည်လည်း တခြိမ့်ခြိမ့် မြည်ဟီးကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စ္စာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအခိုက်ဝယ် ဤဥဒါန်းစကားကို ကျူးရင့်တော်မူ၏—

"မြတ်စ္စာဘုရားသည် အတုမဲ့နိဗ္ဗာန်နှင့် အဖန်ဖန်ဖြစ်မှုဘဝကို နှိုင်းချိန်လျက် ဘဝဖြစ်ရန် ပြုပြင်တတ်သော ကံကို စွန့်ပယ်ခဲ့လေပြီ၊ အဇ္ဈတ္တတရားဌာန မွေ့လျော်ကာ ကောင်းစွာတည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ချုပ်ဝတ်နှင့်တူသော မိမိသန္တာန်ရှိ ကိလေသာကွန်ရက်ကို ဖျက်ဆီးခဲ့လေပြီ" ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရွှေဦးစွာသော စာပါလဝဂ် ပြီး၏။

၂-ပါသာဒကမွနဝ်ဴ ၁-ပုဗ္ဗသုတ်

၈၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ရဟန်းတို့ သစ္စာတရားကို မသိမမြင်(ဘုရားမဖြစ်သေး၍)ဘုရားလောင်းသာ ဖြစ်သော ငါ့အား "ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများခြင်း အကြောင်းအထောက်အပံ့သည် အဘယ်နည်း" ဟု ဤအကြံသည်ဖြစ်ဘူး၏။ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီသော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဤသို့ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏အလို'ဆန္ဒ'သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ရော၊ နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ရော၊ အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ရော၊ အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ရော၊ နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ရော၊ ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ရော ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဤသို့ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ဝီရိယသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ရော၊ နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ရော၊ အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ရော၊ အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ရော၊ နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ရော၊ ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ရော ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ စိတ်သည် အလွန်လည်း မဘုန်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ဌင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ဌင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ဌင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ဌင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ဌင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ဌင်း ရှေးအဘို့နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏၊ ဤသို့မြွေးယှက်ခြင်း မရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော ဘာမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ဌင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ဌင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ဌင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ဌင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ဌင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ဌင်း ရှေးအဘို့နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို့ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာ၏၊ကိုယ်ကို ထင်ရှားဖြစ်စေ၏၊ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေ၏၊ နံရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်သို့ မထိမငိုပဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားနိုင်၏၊ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုနိုင်၏၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားနိုင်၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ငယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားနိုင်၏၊ ဤသို့တန်ခိုးကြီးကုန်သော ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်၏၊ ဆုပ်ကိုင်နိုင်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားကို လွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသောနား 'ဒိဗ္ဗသောတဓာတု' ဖြင့် နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန် လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန် နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားနိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တပါးသော သတ္တဝါ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း "တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'နှင့် တကွသောစိတ်" ဟု သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း'ရာဂ'ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'ကင်းသောစိတ်" ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း "အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'နှင့် တကွသော စိတ်"ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်"ဟု သိ၏၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း "တွေဝေခြင်း

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တပါးသော သတ္တဝါ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ စိတ်ကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရ၍ သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း "တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'နှင့် တကွသောစိတ်" ဟု သိ၏၊ တပ်မက်ခြင်း'ရာဂ'ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'ကင်းသောစိတ်" ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း "အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ'နှင့် တကွသော စိတ်"ဟု သိ၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "အမျက်ထွက်ခြင်း 'ဒေါသ' ကင်းသော စိတ်"ဟု သိ၏၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း "တွေဝေခြင်း

မောဟ'နှင့် တကွသော စိတ်" ဟု သိ၏၊ တွေ့ဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်ကိုလည်း "တွေ့ဝေခြင်း 'မောဟ' ကင်းသော စိတ်" ဟု သိ၏၊ ကြုံသော 'သခိတ္တ' စိတ်ကဲ့လည်း "ကြုံသော 'သံခိတ္တ'စိတ်"ဟုသိ၏၊ ပျံသော'ဝိက္ခိတ္တ'စိတ်ကိုလည်း "ပျံသော 'ဝိက္ခိတ္တ'စိတ်" ဟု သိ၏၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်' စိတ်ကိုလည်း "မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ရောက်သော 'မဟဂ္ဂုတ်'စိတ်" ဟု သိ၏၊ မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်'စိတ်ကိုလည်း "မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ မရောက်သော 'အမဟဂ္ဂုတ်'စိတ်" ဟု သိ၏၊ သာလွန်သော တရားရှိသော 'သဥတ္တရ'စိတ်ကိုလည်း "သာလွန်သော တရားရှိသော 'သဥတ္တရ'စိတ်" ဟု သိ၏၊ သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ'စိတ်ကိုလည်း "သာလွန်သော တရားမရှိသော 'အနုတ္တရ'စိတ်" ဟု သိ၏၊ တည်ကြည်သော'သမာဟိတ'စိတ်ကိုလည်း "တည်ကြည်သော'သမာဟိတ' စိတ်"ဟု သိ၏၊ မတည်ကြည်သော'အသမာဟိတ'စိတ်ကိုလည်း"မတည်ကြည်သော 'အသမာဟိတ'စိတ်"ဟု သိ၏၊ လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ'စိတ်ကိုလည်း "လွတ်မြောက်သော 'ဝိမုတ္တ'စိတ်" ဟု သိ၏၊ မလွတ်မြောက်သော'အဝိမုတ္တ'စိတ်ကိုလည်း"မလွတ်မြောက်သော 'အဝိမုတ္တ'စိတ်"ဟု သိ၏။

ရဟန်းသည် ဤဒွိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် များပြားသော ရှေးဘဝ ဖြစ်ဘူးသော ဘဝကို အောက်မေ့ နိုင်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ တဘဝကိုလည်း နှစ်ဘဝတို့ကိုလည်း သုံးဘဝတို့ကိုလည်း လေးဘဝတို့ကိုလည်း ငါးဘဝတို့ကိုလည်း ဆယ်ဘဝတို့ကိုလည်း ဘဝနှစ်ဆယ်တို့ကိုလည်း ဘဝသုံးဆယ်တို့ကိုလည်း ဘဝလေးဆယ်တို့ကိုလည်း ဘဝငါးဆယ်တို့ကိုလည်း ဘဝဘရာကိုလည်း ဘဝတထောင်ကိုလည်း ဘဝတသိန်းကိုလည်း များပြားသော ပျက်ကပ်တို့ကိုလည်း များပြားသော ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်း များပြားသော ပျက်ကပ် ဖြစ်ကပ်တို့ကိုလည်း "ဤမည်သောဘဝ၌ (ငါသည်) ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ် ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်းရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှသေခဲ့၍ ဤမည်သောဘဝ၌ ဖြစ်ပြန်၏၊ ထိုဘဝ၌လည်း ဤသို့သော အမည်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အနွယ်ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အဆင်း ရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော အစာရှိခဲ့၏၊ ဤသို့သော ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ခံစားခဲ့၏၊ ဤသို့သော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိခဲ့၏၊ ထိုငါသည် ထိုဘဝမှ သေခဲ့၍ ဤဘဝ၌ ဖြင်ပြန်၏" ဟု ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ များပြားသော ရှေးဘဝကို အောက်မေ့နိုင်၏။

ရဟန်းသည် ဤဒွိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ 'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်'ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သောသတ္တဝါ မြတ်သော သတ္တဝါ အဆင်းလှသောသတ္တဝါ အဆင်းမလှသောသတ္တဝါ ကောင်းသောလားရာရှိသော သတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသောသတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို သိ၏ "အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည် ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် 'ကာယဒုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီဒုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့်ပြုသော မကောင်းသောအကျင့် 'မနောဒုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို စွပ်စွဲကုန်၏၊ မှားသော အယူရှိကုန်၏၊ မှားသောအယူဖြင့် ပြုသောကံ ရှိကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက် ချမ်းသာကင်းသော မကောင်း

သောလားရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာငရဲ၌ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏၊ "အချင်းတို့ ဤသတ္တဝါတို့သည်ကား ကိုယ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် 'ကာယသုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ နှုတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် 'ဝစီသုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ စိတ်ဖြင့်ပြုသော ကောင်းသောအကျင့် 'မနောသုစရိုက်'နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ အရိယာတို့ကို မစွပ်စွဲကုန်၊ မှန်သောအယူရှိကုန်၏၊ မှန်သော အယူဖြင့် ပြုသောကံရှိကုန်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက် ဤကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်၌ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏"ဟု သိနိုင်၏။ ဤသို့လျှင် စင်ကြယ်သောလူတို့၏ မျက်စိထက်သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ 'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်'ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါ ယုတ်သောသတ္တဝါ မြတ်သောသတ္တဝါ အဆင်းလှသောသတ္တဝါ အဆင်းမလှသောသတ္တဝါ ကောင်းသောလားရာရှိသောသတ္တဝါ မကောင်းသော လားရာရှိသောသတ္တဝါတို့ကို မြင်၏၊ ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်သောသတ္တဝါတို့ကို သိ၏။

ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏ဟု အကြံဖြစ်ခဲ့ဘူး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-မဟာပဥ္စလသုတ်

၈၂၄။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော်အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်သနည်း အာနိသင်ကြီးကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ငါ၏ဆန္ဒသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌၎င်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌၎င်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌၎င်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌၎င်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌၎င်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌၎င်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဤသို့မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌၎င်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌၎င်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌၎င်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့

၌ဌင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ညဉ့်အဘို့၌ဌင်း ညဉ့်အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ဌင်း ရှေးအဘို့နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဤသို့မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပဉ္စင်္လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏။ပ။ဖြဟ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်' ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဆန္ဒသမာဓိသုတ်

၈၂၅။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ သမာဓိကိုရခဲ့မူ့ စိတ်၏အာရုံတခုတည်းဌဖြစ်မှု 'ဧကဂ္ဂတာ'ကို ရခဲ့မူ ဤသမာဓိမျိုးကို ဆန္ဒသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို'ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏၊ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် အလို'ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏၊ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကိုချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်ကုန်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် အလို'ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အလို'ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေ၏၊ကြိုးစား၏၊ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကိုချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား ဆန္ဒတည်း၊ ဤသည်ကား ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိတည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့ပတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဝီရိယကိုမှီ၍ သမာဓိကို ရခဲ့မူ စိတ်၏အာရုံကခုတည်းဌ၌ ဖြစ်မှု 'ဧကဂ္ဂတာ'ကို ရခဲ့မူ ဤသမာဓိမျိုးကို ဝီရိယသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့ကုန်သော။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် အလို'ဆန္ဒကို' ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏၊ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို

အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား အားထုတ်မှု'ဝီရိယ'တည်း၊ ဤသည်ကား အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'ကို မှီ၍ဖြစ်သော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'တည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် စိတ်ကိုမှီ၍ သမာဓိကိုရခဲ့မူ စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ ဖြစ်မှု'ကေဂ္ဂတာ'ကို ရခဲ့မူ ဤသမာဓိမျိုးကို စိတ္တသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို'ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏၊ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ဟု။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်တိုးပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှုပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏၊ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား စိတ်တည်း၊ ဤသည်ကား စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိတည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ပညာကိုမှီ၍ သမာဓိကိုရခဲ့မူ စိတ်၏အာရုံတခုတည်း၌ဖြစ်မှု'ကေဂ္ဂတာ'ကိုရခဲ့မူ ဤသမာဓိမျိုးကို ဝီမံသာသမာဓိဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုရဟန်းသည် မဖြစ်ကုန်သေးသော ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်စေရန် အလို'ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏၊ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏။ပ။ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တံ့စေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် အလွန်ဘိုးပွါးစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွါးများမှုပြည့်ဝုံစေရန် အလို'ဆန္ဒ'ကို ဖြစ်စေ၏၊ ကြိုးစား၏ ဝီရိယကို အားထုတ်၏၊ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏၊ ဆောက်တည်၏၊ ဤတရားတို့ကို အားထုတ်မှုတို့ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ဤသည်ကား ပညာတည်း၊ ဤသည်ကား ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိတည်း၊ ဤသည်တို့ကား အားထုတ်မှုတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။ (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-မောဂ္ဂလာနသုတ်

၈၂၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်အပ်သော ပြာသာဒ်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မျှားစွာသော ရဟန်းတို့သည် စိတ်ပျံ့လွင့်ကုန် အချည်းနှီး ထောင်လွှားကုန် လျှပ်ပေါ်ကုန် နှုတ်ကြမ်းကုန် ပြန့်ကြဲသောစကားရှိကုန် သတိလွတ်ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိကုန် မတည်ကြည်ကုန် စိတ်တုန်လှုပ်ကုန် မတည့်ကြည်ကုန် စိတ်တုန်လှုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဤဒေသကို မစောင့်စည်းပဲ မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော် ပြာသာဒ်အောက်၌ နေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်အား—"မောဂ္ဂလာန် ဤသီတင်းသုံးဖော်တို့သည် စိတ်ပျံ့လွင့်ကုန် အချည်းနှီး ထောင်လွှားကုန် လျှပ်ပေါ်ကုန် နှုတ်ကြမ်းကုန် ပြန့်ကြဲသောစကားရှိကုန် သတိလွတ်ကုန် ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိကုန် မတည်ကြည်ကုန် စိတ်တုန်လှုပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဤဒေသကို မစောင့်စည်းပဲ မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်အောက်၌နေကုန်၏၊ မောဂ္ဂလာန် သွားချေ၊ ထိုရဟန်းတို့ကို ထိတ်လန့်စေလော့"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု-မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ ခြေမဖြင့် မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်ကို အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်စေနိုင်သော အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်စေနိုင်သော ဘေးတိုက် လှုပ်စေနိုင်သော အဘိညာဉ်တန်ခိုးကို ဖန်ဆင်းလေ၏။ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် ထိတ်လန့်ကုန် ကြက်သီးမွေးညင်းထကုန်သည်ဖြစ်၍ တခုသောနေရာ၌ ရပ်တည်ကုန်၏။ အသျှင်တို့ အံ့ဖွယ်ရှိစွတကား၊ အသျှင်ဘို့ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်စွတကား၊ လေလည်း မတိုက်၊ ဤမိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်သည်လည်း နက်သောတွင်းရှိ၏၊ ကောင်းစွာ စိုက်ထူထား၏၊ မလှုပ်ရှားနိုင်၊ မတုန်လှုပ်နိုင်၊ သို့ဖြစ်ပါလျက်လည်း အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်၏၊အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်၏၊ဘေးတိုက် လှုပ်၏ဟု ပြောဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ ထိုရဟန်းတို့အား"ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ထိတ်လန့်ကုန်သည် ကြက်သီးမွေးညင်းထကုန်သည်ဖြစ်၍ တခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်ကုန်သနည်း"ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ၊ လေလည်း မတိုက်၊ ဤမိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သောပြာသာဒ်သည်လည်း နက်သောတွင်းရှိ၏၊ ကောင်းစွာ စိုက်ထူထား၏၊ မလှုပ်ရှားနိုင်ပါ၊ မတုန်လှုပ်နိုင်ပါ၊ သို့ဖြစ်ပါလျက်လည်း အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်ပါ၏၊ အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်ပါ၏၊ ဘေးတိုက် လှုပ်ပါ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် သင်တို့ကို ထိတ်လန့်စေလိုသောကြောင့် ခြေမဖြင့် မိဂါရမာတာဝိသာခါ ဆောက်လုပ်သော ပြာသာဒ်ကို အထက်မှ အောက်သို့ လှုပ်စေ၏၊ အောက်မှ အထက်သို့ လှုပ်စေ၏၊ ဘေးတိုက်လှုပ်စေ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏၊မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိပါကုန်၏၊ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ ဤဟောအပ်သော တရား၏အနက်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ဉာဏ်၌သာလျှင် ထင်ပါစေလော့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှကြားနာရသည်ရှိသော် ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ ဤကဲ့ဒ္ဓပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ဌင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ဌင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ဌင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ဌင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ဌင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ဌင်း ရှေ့အဘို့

နောက်အာဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သောရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။ ရဟန်းကို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွား၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာ၏။ပ။ ငြဟ္မာ့ပြည်ဘိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတုံင်း ဖြစ်စေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော 'အရဟတ္တဖိုလ်'ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဥဏ္ဏာဘဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၇။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကောသမ္မီပြည် ဃောသိတာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏားသည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ မျဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီ.သော် အသျှင်အာနန္ဒာအား— "အသျှင်အာနန္ဒာ ရဟန်းဂေါတမထံ၌ အဘယ်အကျိုးငှါ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံးပါသနည်း"ဟု မေးလျှောက်၏။ ပုဏ္ဏား ဆန္ဒကို ပယ်ခြင်းအကျိုးငှါ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး၏ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိပါသလော၊ ကျင့်စဉ်သည် ရှိပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏၊ ကျင့်စဉ်သည် ရှိ၏ဟု (ဆို၏)။ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကျင့်စဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ပုဏ္ဏား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော်သာသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်း၊ ကျင့်စဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (ဆို၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိပါသလော၊ ကျင့်စဉ်သည် ရှိပါသလောဟု (လျှောက်၏)။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည် ရှိ၏၊ ကျင့်စဉ်သည် ရှိ၏ဟု (ဆို၏)။ အသျှင်အာနန္ဒာ ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ကျင့်စဉ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ပုဏ္ဏား ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော်သာသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ပုဏ္ဏား ထိုဆန္ဒကို ပယ်ရန် လမ်းစဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်း၊ ကျင့်စဉ်သည်ကား ဤသည်ပင်တည်းဟု (ဆို၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်ခဲ့သော် အဆုံးရှိသော (ငြဟ္မစရိယ) အကျင့် ဖြစ်ပါတော့မည်လော၊ အဆုံးမရှိသော (ငြဟ္မစရိယ) အကျင့် မဟုတ်ပဲ ရှိပါတော့မည်လော၊ အလို'ဆန္ဒ'ဖြင့်ပင် အလို'ဆန္ဒ'ကို ပယ်အံ့ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိနိုင်ပါ။ ပုဏ္ဏား သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် တဖန်ပြန်၍ မေးဦးအံ့၊ သင် နှစ်သက်သည့်အတိုင်း ထိုအမေးကို ဖြေဆိုလော့။ ပုဏ္ဏား

ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ သင့်အား "အရံသို့ သွားအံ့"ဟူသော အလို 'ဆန္ဒ'သည် ရှေးဦး ဖြစ်ခဲ့သည်မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် ထိုသင့်အား ထိုအားလျော်သော အလို 'ဆန္ဒ' ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား "အရံသို့ သွားအံ့"ဟု အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ရှေးဦး ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် သင့်အား ထိုဖြစ်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား "အရံသို့ သွားအံ့"ဟု စိတ်သည် ရှေးဦး ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် သင့်အား ထိုအားလျော်သော စိတ် ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ သင့်အား "အရံသို့ သွားအံ့"ဟု ပညာသည် ရှေးဦး ဖြစ်ခဲ့သည် မဟုတ်လော၊ အရံသို့ ရောက်ပြီးသော် သင့်အား ထိုအားလျော်သော ပညာ ငြိမ်းသည် မဟုတ်လောဟု (ဆို၏)။ အသျှင် ငြိမ်းပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ဤအတူပင် ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော အာသဝကုန်ပြီးသော မင်္ဂလာကို ကျင့်သုံးပြီးသော မင်္ဂလာကိစ္စကိုပြုပြီးသော ဝန်ကိုချထားပြီးသော မိမိအကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန်းအား အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန် အကျိုးငှါ ရှေးဦး အလို 'ဆန္ဒ'သည် ဖြစ်၏၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သော အလို 'ဆန္ဒ' ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန်အကျိုးငှါ ရှေးဦး အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ဖြစ်၏၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန်အကျိုးငှါ ရှေးဦး စိတ်သည်ဖြစ်၏၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သောစိတ် ငြိမ်း၏။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ရန်အကျိုးငှါ ရှေးဦး ပညာသည် ဖြစ်၏၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သည်ရှိသော် ထိုဖြစ်သောပညာ ငြိမ်း၏။ ပုဏ္ဏား ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် အဆုံးရှိသော(ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့်ဖြစ်ပါ၏လော၊ အဆုံးမရှိသော(ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့် မဟုတ်ပဲ ရှိပါ၏လောဟု မေးတော်မူ၏။

အသျှင်အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သည်ရှိသော် မချွတ်ပင် အဆုံးရှိသော(ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့် ဖြစ်ပါတော့၏၊ အဆုံးမရှိသော (ဗြဟ္မစရိယ)အကျင့် မဟုတ်နိုင်တော့ပါ။ အသျှင် အာနန္ဒာ (တရားတော်သည်)အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ (တရားဘော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်အာနန္ဒာ မှောက်ထားသောအိုးကို လှန်ဘိသကဲ့သို့၎င်း ဖုံးလွှမ်းထားသော ဝတ္ထုကို ဖွင့်လှစ်ပြဘိသကဲ့သို့၎င်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းမှန်ကိုပြောကြားဘိသကဲ့သို့၎င်း "မျက်စိရှိသောသူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်"ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့၎င်း ဤအတူသာလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာသည် အကြောင်း အမျိုးမျိုးဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ တရားတော်ကိုလည်း ရဟန်းသံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

ပဋ္ဌမသုတ်။

၆-ပဌမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၀။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ဝါန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုအခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွါးများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွါးများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွါးများကြခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကြခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၈၂၁။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါက များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေသော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်နိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ နံရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်သို့ မထိမငြိပဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသောဋ္ဌက်ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သော ဤလ နေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ဆုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ပြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ မျှားပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံလာ၌ ဖြစ်ကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ကိုယ်ကိုပျောက်ကွယ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ နံရံဘဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်ကို မထိမငြိပဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ မြေ၌လည်း ငုပ်၍ခြင်း ပေါ်၍ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ပြုနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသောအာနုဘော်ရှိကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ဆုပ်ကိုင်နိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ မျှားပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်နိုင်ကုန်၏၊ ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏၊ ကိုယ်ကို ပျောက်ကွယ်စေနိုင်ကုန်၏၊ နံရံတဖက် တံတိုင်းတဖက် တောင်တဖက်သို့ မထိမငြိပဲ ကောင်းကင်၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်၏၊ မြေ၌လည်း ငုပ်ခြင်း ပေါ်ခြင်းကို ရေ၌ကဲ့သို့ ပြုနိုင်ကုန်၏၊ ရေ၌လည်း မကွဲစေပဲ မြေ၌ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်၏၊ ကောင်းကင်၌လည်း ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလျက် အတောင်ရှိသော ငှက်ကဲ့သို့ သွားလာနိုင်ကုန်၏။ ဤသို့ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ကြီးသော အာနုဘော်ရှိကုန်သော ဤလနေတို့ကိုလည်း လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်ကုန်၏၊ ဆုပ်ကိုင်နိုင်ကုန်၏၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဘိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကြကုန်၏။

. အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းဘို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုဘို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုဘို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ မျှားပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်သည်း အများဖြစ်သွားနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ခဲ့ကုန်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ခဲ့ကုန်၏၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ မျှားပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်လတ္တံ့။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် ဤ

ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကြကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ မျှားပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်ကုန်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်ကုန်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်ကုန်၏၊ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကြကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဘိက္ခုသုတ်

၈၃၀။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကိုကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော(အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဣဒ္ဓါဒိဒေသနာသုတ်

၈၃၁။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ဣဒ္ဓိကိုလည်း ဣဒ္ဓိပါဒ်ကိုလည်း ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးများခြင်းကိုလည်း ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးများခြင်းသို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း ဟောကြားပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျှားပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိကိုရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပဓါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပဓါးများ၏၊ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပဓါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပဓါးများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပဓါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' မှန်ကန်သောအကြံ 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' မှန်ကန်သောစကား 'သမ္မာဝါစာ' မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပဓါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဝိဘင်္သတ်

၈၃၂။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပဓါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပဓါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်သနည်း၊ အာနိသင်ကြီးကုန်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုဟူ၍နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပဓါးများ၏။ ဤသို့ပဓါးများသည်ရှိသော် ငါ၏အလို'ဆန္ဒ'သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ရင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ရင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ရင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ရင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ရင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ရင်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့၌ အမှတ်သညာ ရှိလျက်နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပဓါးများ၏၊ ဝီရိယကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။စိတ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပဓါးများ၏။ ဤသို့ ပဓါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ရင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ရင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ရင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ရင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ရင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ရင်း ရှေးအဘို့နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက်နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပဓါးများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တွန့်ဆုတ်သော အလို'ဆန္ဒ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့်ယှဉ်သော အလို'ဆန္ဒ' ကို အလွန်တွန့်ဆုတ်သော အလို'ဆန္ဒ' ဟု ဆို အပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တက်ကြွသော အလို'ဆန္ဒ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့်တကွဖြစ်သော ပျံ့လွင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့်ယှဉ်သော အလို 'ဆန္ဒ' ကို အလွန်တက်ကြွသော အလို 'ဆန္ဒ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်းဌ်ကြုံ့သော အလို'ဆန္ဒ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့် ယှဉ်သော အလို'ဆန္ဒ'ကို အတွင်းဌ်ကြုံ့သော အလို'ဆန္ဒ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပဌ် ပျံ့လွင့်သော အလို'ဆန္ဒ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပဌ် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပျံ့လွင့်ကျယ်ပြန့်သော အလို'ဆန္ဒ' ကို အပဌ် ပျံ့လွင့်သော အလို 'ဆန္ဒ' ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ရှေးအဘို့ဌ်ကဲ့သို့ နောက်အဘို့ဌ်ရင်း နောက်အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့ဌ်ရင်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့ဌ် အမှတ်သညာရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်ဌ် ရဟန်းသည် ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့ဌ်ဖြစ်သော အမှတ်သညာကို ကောင်းစွာ သင်ယူ၏၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်း၏၊ ကောင်းစွာ ဆောင်၏၊ ပညာဖြင့် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ရှေးအဘို့ဌ်ကဲ့သို့ နောက်အဘို့ဌ်ရင်း နောက်အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့ဌ်ရင်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့ဌ် အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ အထက်အဘို့ဌ်ရင်း အထက်အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ အောက်အဘို့ဌ်ရင်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်ဌ် ရဟန်းသည် ခြေဖဝါးမှအထက် ဆံပင်ဖျားမှ အောက် အရေပါးအဆုံးရှိသော အမျိုးမျိုးသော အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်သော ဤကိုယ်ကိုမင် "ဤကိုယ်ဌ် ဆံပင် မွေးညင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ အသား အကြော အရိုး ရိုးတွင်းချင်ဆီ အညို့ နှလုံး အသည်း အမြှေး အဖျဉ်း အဆုတ် အူမ အူသိမ် အစာသစ် အစာဟောင်း သည်းခြေ သလိပ် ပြည်သွေး ချွေး အဆီခဲမျက်ရည် ဆီကြည် တံထွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ်သည် ရှိ၏"ဟု ရှုဆင်ခြင်၏။ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် အောက်အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ အထက်အဘို့ဌ်ရင်း အထက်အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ အောက်အဘို့ဌ်ရင်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နေ့အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ ညဉ့်အဘို့ဌ်ရင်း ညဉ့်အဘို့ဌ်ကဲ့သို့ နေ့အဘို့ဌ်ရင်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်ဌ် ရဟန်းသည် အကြင် အခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဌာန် အကြောင်း 'နိမိတ်' တို့ဖြင့် နေ့အခါဌ် အလို'ဆန္ဒ' ကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုအခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဌာန်အကြောင်း'နိမိတ်'တို့ဖြင့်ပင် ညဉ့်အခါဌ် အလို'ဆန္ဒ'ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ အကြင်အခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဌာန် အကြောင်း'နိမိတ်'တို့ဖြင့်ညဉ့်အခါဌ် အလို'ဆန္ဒ'ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိအားထုတ်မှုနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ထိုရဟန်းသည် ထိုအခြင်းအရာ အသွင်သဏ္ဌာန် အကြောင်း'နိမိတ်'တို့ဖြင့်ပင် နေ့အခါဌ် အလို'ဆန္ဒ' ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုတို့နှင့်ပြည့်စုံသောဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌၎င်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌၎င်း အမှတ်သညာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယှက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလင်းရောင်ဟူ မှတ်မူ'အာလောကသညာ'ကို ကောင်းစွာယူ၏၊ နေ့ဟူသော အမှတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ထား၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယှက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန် တွန့်ဆုတ်သော အားထုတ်မှု'ဝီရိယ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့်ယှဉ်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'ကို အလွန် တွန့်ဆုတ်သော အားထုတ်မှု'ဝီရိယ'ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန် တက်ကြွသော အားထုတ်မှု'ဝီရိယ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပုံလွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နှင့် တကွဖြစ်သော ပုံလွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နှင့် ယှဉ်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'ကို အလွန် တက်ကြွသော အားထုတ်မှု'ဝီရိယ'ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ ကြုံ့သော အားထုတ်မှု'ဝီရိယ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့်တကွဖြစ်သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့်ယှဉ်သော အားထုတ်မှု'ဝီရိယ'ကို အတွင်း၌ ကြုံ့သော အားထုတ်မှု'ဝီရိယ'ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပ၌ ပုံလွှင့်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပ၌ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပုံလွှင့်ကျယ်ပြန့်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'ကို အပ၌ ပုံလွှင့်သော အားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'ဟု ဆိုအပ်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယှက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလင်းရောင် ဟူ မှတ်မှု 'အာလောကသညာ'ကို ကောင်းစွာယူ၏၊ နေ့ ဟူသော အမှတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ထား၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယှက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ရဟန်းကို အလွန်ဘန့်ဆုတ်သော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို အလွန်တွန့်ဆုတ်သော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တက်ကြွသော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပုံလွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ' နှင့် တကွဖြစ်သော ပုံလွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို အလွန်တက်ကြွသော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ကြုံ့သော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံ ထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့်ဘက္ကဖြစ်သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို အတွင်း၌ ကြုံ့သော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပ၌ ပုံလွှင့်သော စိတ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပ၌ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပုံလွှင့်ကျယ်ပြန့်သော စိတ်ကို အပ၌ ပုံလွှင့်သော စိတ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယှက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်း ရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တန်ဆုတ်သော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပျင်းရိခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ပညာကို အလွန် တန်ဆုတ်သော ပညာ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အလွန်တက်ကြွသော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ပို့လွှင့်မှု 'ဥဒ္ဓစ္စ'နှင့် တကွဖြစ်သော ပို့လွှင့်မှု'ဥဒ္ဓစ္စ'နှင့် ယှဉ်သော ပညာကို အလွန်တက်ကြွသော ပညာဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အတွင်း၌ ကြုံသော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့် တကွဖြစ်သော လေးလံထိုင်းမှိုင်းမှု 'ထိနမိဒ္ဓ'နှင့် ယှဉ်သော ပညာကို အတွင်း၌ ကြုံသော ပညာ ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အပ၌ ပို့လွှင့်သော ပညာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အပ၌ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ပို့လွှင့်ကျယ်ပြန့်သော ပညာကို အပ၌ ပို့လွှင့်ကျယ်ပြန့်သော ပညာဟု ဆိုအပ်၏ ။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မြေးယှက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်း သော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးကုန်၏၊ အာနိသင်ကြီးကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ဤသို့လျှင် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏။ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်းဖြစ်စေနိုင်၏။ရဟန်းဘို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်း သည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အာသဝ ကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော(အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ်၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ထောက်၍ နေရ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ပါသာဒကမွန်ဝဂ် ပြီး၏။

၃-အယောဂုဇ္ဈဝဂ် ၁-မဂ္ဂသုတ်

၈၃၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ရဟန်းတို့(သစ္စာလေးပါးကိုမသိမီ) ဘုရားမဖြစ်သေး၍ ဘုရားလောင်း သာဖြစ်သော ငါ့အား "ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများရန်လမ်းသည် အဘယ်နည်း၊ ကျင့်စဉ်သည် အဘယ် နည်း"ဟု အကြံဖြစ်ခဲ့ဘူး၏။ရဟန်းတို့ ထိုငါ့အား ဤအကြံဖြစ်၏—ရဟန်းသည် အလို'ဆန္ဒ'ကိုမှီ၍ ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဤသို့ပွါးများသည် ရှိသော် ငါ၏ အလို'ဆန္ဒ'သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံလတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပို့လွှင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ဌင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ဌင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ဌင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ဌင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ဌင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ဌင်း ရှေးအဘို့

နောက်အဘိုးတို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မယုံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘိုးကဲ့သို့ နောက်အဘိုးတို့၌ရင်း နောက်အဘိုးတို့ကဲ့သို့ ရှေးအဘိုးတို့၌ရင်း အောက်အဘိုးတို့ကဲ့သို့ အထက်အဘိုးတို့၌ရင်း အထက်အဘိုးတို့ကဲ့သို့ အောက်အဘိုးတို့၌ရင်း နေ့အဘိုးတို့ကဲ့သို့ ည၌အဘိုးတို့၌ရင်း ည၌အဘိုးတို့ကဲ့သို့ နေ့အဘိုးတို့၌ရင်း ရှေးဘဝို့ နောက်အဘိုးတို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက်နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်း မရှိပဲ ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏၊တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ပြာဘွဲ့ပြည်တော်အောင်လည်း ကုံယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ ဤသို့အကြံဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

[အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးတို့ကို ခဲ့ျအပ်ကုန်၏]။

၂-အယောဂဥဇသုတ်

၈၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် စိတ်ဖြင့်ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဖြာဘွဲ့ပြည့်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဘူးသည်ကို အမှတ် ရတော်မူပါ၏လော”ဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ စိတ်ဖြင့်ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဖြာဘွဲ့ပြည့်သို့ တန်ခိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်ဘူးသည်ကို ငါအမှတ်ရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤမဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့်ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဖြာဘွဲ့ပြည့်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဘူးသည်ကို အမှတ် ရပါ၏လောဟု(လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာဘုတ် လေးပါးဖြင့်ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဖြာဘွဲ့ပြည့်သို့ တန်ခိုးဖြင့် ချဉ်းကပ်ဘူးသည်ကို ငါအမှတ်ရ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်ဖြင့် ပြီးသော နာမကာယဖြင့် ဖြာဘွဲ့ ပြည့်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ရန် စွမ်းနိုင်ခြင်းသည်ရင်း ဤမဟာဘုတ်လေးပါးဖြင့်ပြီးသော ရူပကာယဖြင့် ဖြာဘွဲ့ပြည့်သို့ တန်ခိုးတော်ဖြင့် ချဉ်းကပ်တော်မူဘူးသည်ကို အမှတ် ရခြင်းသည်ရင်း အံ့ဖွယ်ရှိပါ

ပေစ္စ၊ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစ္စဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် အံ့ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏၊ အံ့ဖွယ်တရားနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် မဖြစ်ဘူးမြဲလည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်သော တရားတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏၊စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌တင်ထား၏၊ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကိုရင်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကိုရင်း ကိုယ်၌သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ငါဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏၊ ပို၍လည်း နူးညံ့၏၊ ပို၍လည်း အမှုဌ်ခံ့၏၊ ပို၍လည်း ပြိုးပြိုးပြက် တောက်ပ၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာသော်ကား တနေ့လုံး ပူစေအပ်သော သံတွေခဲသည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏၊ ပို၍လည်း နူးညံ့၏၊ ပို၍လည်း အမှုဌ်ခံ့၏၊ ပို၍လည်း ပြိုးပြိုးပြက် တောက်ပ၏။ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌တင်ထား၏၊စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏၊ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကိုရင်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကိုရင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏၊အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် ပို၍လည်း ပေါ့ပါး၏၊ ပို၍လည်း နူးညံ့၏၊ ပို၍လည်း အမှုဌ်ခံ့၏၊ ပို၍လည်း ပြိုးပြိုးပြက် တောက်ပ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌တင်ထား၏၊စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌တင်ထား၏၊ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကိုရင်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကိုရင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏၊ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏၊ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကိုရင်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကိုရင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်သည် မပင်ပန်းပဲသာလျှင် မြေမှ ကောင်းကင်သို့ တက်နိုင်၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပါးတည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများ ဖြစ်လျက်လည်း တပါးတည်း ဖြစ်လာနိုင်၏ ။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်တော်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။

အာနန္ဒာ ပေါ့ပါးသော လဲမှို့စိုင်သည်ရင်း ဝါဂွမ်းစိုင်သည်ရင်း လေဆောင်ယူအပ်သည်ရှိသော် အလွယ်တကူသာလျှင် မြေမှကောင်းကင်သို့ တက်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် အကြင် အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်ကိုလည်း စိတ်၌ တင်ထား၏၊ စိတ်ကိုလည်း ကိုယ်၌ တင်ထား၏၊ ချမ်းသာသော အမှတ်သညာကိုရင်း ပေါ့ပါးသော အမှတ်သညာကိုရင်း ကိုယ်၌ သက်ဝင်စေ၍ နေ၏။အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် မပင်ပန်းပဲသာလျှင် မြေမှ ကောင်းကင်သို့ တက်နိုင်၏၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပါးတည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တပါးတည်း ဖြစ်လာနိုင်၏ ။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည် တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်တော်ကို စိတ်အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဘိက္ခုသုတ်

၈၃၅။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို 'ဆန္ဒ'ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-သုဒ္ဓိကသုတ်

၈၃၆။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို 'ဆန္ဒ'ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဖလသုတ်

၈၃၇။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို 'ဆန္ဒ'ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရဟန်းသည် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း (ဥပါဒါန်) အကြောင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို(မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြွော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဖလသုတ်

၈၃၈။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို'ဆန္ဒ'ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားဆုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြွေလင့်အပ်၏။

အကျိုးအာနိသင်ခုနစ်ပါးတို့ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏။ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏၊ အကယ်၍ မျက်မှောက်ဘဝ စောစောကပင် အံ့ရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်းဆံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ် ဖြစ်နိုင်၏။ ပယောဂလုံ့လမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ ပယောဂလုံ့လနှင့် တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ အထက်ဘုံသို့ အစဉ်အတိုင်းတက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လျက် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဤခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြွေလင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၈၃၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏၊ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် 'ဆန္ဒ'ကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လှုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လှုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤအရိယမဂ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ အာနန္ဒသုတ်

၈၄၀။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—"အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။

အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျှားပြားသောတန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်းဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏၊ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိကိုရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို'ဆန္ဒ'ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လှုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လှုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ အာနန္ဒာ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော

အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ဤအရိယမဂ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်

၈၃။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—"အသျှင်ဘုရား ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တီယောက်တံည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများ ဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ကြွဟွာပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိ ကို ရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို'ဆန္ဒ'ကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်

၈၄။ ထိုအခါ၊ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍။ပ။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော ထိုရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—"ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်

နည်း”ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏၊မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ဤဒွိဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။မြဟွဉ့်ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဤဒွိဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဒွိပါဒ်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤဒွိကိုရရန်ဖြစ်သော လမ်းစဉ်အကျင့်ကို ဤဒွိပါဒ်ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဒွိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို‘ဆန္ဒ’ကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဤဒွိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကိုမှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဤဒွိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကို ဤဒွိပါဒ် ပွါးများခြင်းဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤဒွိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’။ပ။မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယမဂ်ကို ဤဒွိပါဒ် ပွါးများခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

၁၁-မောဂ္ဂလာနသုတ်

၈၄၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သောရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်း”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။ရဟန်းတို့ ဤဒွိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မောဂ္ဂလာန်မည်သောရဟန်းသည် အလို‘ဆန္ဒ’ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လဘို့နှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဤဒွိပါဒ်ကိုပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏အလို‘ဆန္ဒ’သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပုံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ဌင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ဌင်း၊ အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ဌင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ဌင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ဌင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့

နေ့အဘို့၌ရင်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင်၊ စိတ်ကိုပွါးများ၏၊ ဝိရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိအားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပုံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက်။ပ။ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သောရဟန်းသည် ဤသို့ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ တယောက်တည်းဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ပ။ ငြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မောဂ္ဂလာန်မည်သော ရဟန်းသည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော စိတ်ဖြင့် (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဧကာဒသမသုတ်။

၁၂-တထာဂတသုတ်

၈၄၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏—"ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အဘယ်ဘရားကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီးသနည်း၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီးသနည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား တရားတော်ဘို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အမြစ်ရှိပါကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားလျှင် ထုတ်ဆောင်သူ ရှိပါကုန်၏။ပ။ ရဟန်းတို့ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

အဘယ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အလို'ဆန္ဒ'ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ အလို'ဆန္ဒ'သည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပုံ့လွင့်လတ္တံ့။ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ရင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ရင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ရင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ရင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ရင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ရင်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏၊ ဤသို့ မြွေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသောစိတ်ဖြင့် အရောင်

အလင်းရှိသော စိတ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှု လုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဤသို့ ပွါးများသည်ရှိသော် ငါ၏ပညာသည် အလွန်လည်း မတွန့်ဆုတ်လတ္တံ့၊ အလွန်လည်း မတက်ကြွလတ္တံ့၊ အတွင်း၌လည်း မကြုံ့လတ္တံ့၊ အပ၌လည်း မပျံ့လွင့်လတ္တံ့၊ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ နောက်အဘို့၌ရင်း နောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ ရှေးအဘို့၌ကဲ့သို့ရင်း အောက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အထက်အဘို့၌ရင်း အထက်အဘို့၌ကဲ့သို့ အောက်အဘို့၌ရင်း နေ့အဘို့၌ကဲ့သို့ ည၌အဘို့၌ရင်း ည၌အဘို့၌ကဲ့သို့ နေ့အဘို့၌ရင်း ရှေးအဘို့ နောက်အဘို့တို့၌ အမှတ်သညာရှိလျက် နေ၏။ ဤသို့ မြေးယှက်ခြင်းမရှိသော ပွင့်လင်းသော စိတ်ဖြင့် အရောင်အလင်းရှိလာအောင် စိတ်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ တန်ခိုးကြီး၏၊ ဤသို့ အာနုဘော်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစီးစေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏၊ အများဖြစ်လျက်လည်း တယောက်တည်း ဖြစ်လာနိုင်၏။ ။ပ။ ငြိမ့်မှောင့်ပြည့်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အာသဝကုန်သဖြင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေရ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသမသုတ်။

[အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့ကိုလည်း ခရဲအပ်ကုန်၏]။

သုံးခုမြောက် အယောဂဝဂ်ပြီး၏။

၄-ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-ဂင်္ဂါနဒီစသော ၁၂-သုတ်

၈၄၅-၈၅၆။ ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရှေ့အရပ်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအဘူပင် ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို‘ဆန္ဒ’ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလုံ့လတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွါးများ၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဣန္ဒြိယပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုါဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် ဂင်္ဂါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကရဏီယဝဂ်နှင့် သေနာဝဂ်တို့ကို ခွဲအပ်ကုန်၏]။

ဂ-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃာဒိသုတ်

၈၈၉-၈၉၈။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဣန္ဒြိယပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အလို'ဆန္ဒ'ကို မှီ၍ဖြစ်သောသမာဓိ အားထုတ်မှုလှုံ့လဘို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယပါဒ်ကို ပွါးများ၏။ ဝီရိယကိုမှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ပ။ စိတ်ကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ။ ပညာကို မှီ၍ဖြစ်သော သမာဓိ အားထုတ်မှု လှုံ့လတို့နှင့်ပြည့်စုံသော ဣန္ဒြိယပါဒ်ကို ပွါးများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤဣန္ဒြိယပါဒ်လေးပါးတို့ကို ပွါးများ အပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကဲ့သို့ ထို့အတူ ခွဲအပ်၏]။

ရှစ်ခုမြောက် သြဃဝဂ် ပြီး၏။

ခုနစ်ခုမြောက် ဣန္ဒြိယသံယုတ် ပြီး၏။

၈-အနုရုဒ္ဓသံယုတ်

၁-ရဟောဂတဝဂ် ၁-ပဌမ ရဟောဂတသုတ်

၈၉၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါးဌ် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းဌ်(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံဖြစ်၏—"သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချုတ်ယှင်းစေသူ ဟူသမျှဘို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယှင်းစေသည် မည်၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်ကြသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်၏"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်အကြံကို(မိမိ)စိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသောယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ဌင်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ဌင်း ထို့အတူပင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ မျက်မှောက်ဌ် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား "ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ရဟန်းသည် အဘယ်မျှဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်သနည်း"ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်ဌ် ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိရုပ်အပေါင်းဌ် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဖြစ်နေ၏၊ မိမိရုပ်အပေါင်းဌ် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ မိမိရုပ်အပေါင်းဌ် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သူတပါးရုပ်အပေါင်းဌ် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သူတပါး ရုပ်အပေါင်းဌ် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သူတပါး ရုပ်အပေါင်းဌ် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသူတပါး ရုပ်အပေါင်းဌ် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိသူတပါး ရုပ်အပေါင်းဌ် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ မိမိသူတပါး ရုပ်အပေါင်းဌ် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ထိုရဟန်းသည် "စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်သော အာရုံဌ် စက်ဆုပ်ဖွယ်"ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံဌ် စက်ဆုပ်ဖွယ် အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံဌ် စက်ဆုပ်ဖွယ် မဟုတ်"ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံဌ် စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံဌ်ဌင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံဌ်ဌင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်"ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံဌ် စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံဌ်ဌင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံဌ်ဌင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်"ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံဌ် စက်ဆုပ်ဖွယ်

မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိလျက် နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံကိုငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကိုငင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကိုကြဉ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှရှုလျက် နေလိုခဲ့မူ" ထိုအာရုံ၌ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှရှုလျက် နေ၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ မိမိဝေဒနာတို့၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိသုတပါးဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ မိမိသုတပါး ဝေဒနာတို့၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသုတပါး ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ မိမိသုတပါး ဝေဒနာတို့၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ထိုသူသည် "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်" ဟုအမှတ်ရှိ၍နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်" ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်" ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်" ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေ၏။ "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံကိုငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကိုငင်း ထိုနှစ်ပါးစုံကို ကြဉ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှ ရှုလျက် နေလိုခဲ့မူ" ထိုအာရုံ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှ ရှုလျက်နေ၏။

မိမိစိတ်၌။ပ။ သူတပါးစိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသူတပါးတို့၏ စိတ်၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ မိမိသူတပါးတို့၏စိတ်၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ မိမိသူတပါးတို့၏ စိတ်၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ထိုသူသည် "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်" ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလိုခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေ၏။ပ။ ထိုအာရုံ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှရှုလျက် နေ၏။

မိမိသဘောတရားတို့၌။ပ။ သူတပါးသဘောတရားတို့၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသူတပါးတို့၏ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်းသဘောတရားကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍

နေ၏၊ မိမိသူတပါးတို့၏ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊မိမိသူတပါးတို့၏ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ထိုသူသည် "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်" ဟု အမှတ်ရှိ၍ နေလို့ခဲ့မူ ထိုအာရုံ၌ စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိ၍နေ၏။ပ။ ထိုအာရုံ၌ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အညီအမျှရှုလျက် နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ရဟောဂတသုတ်

၉၀၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်လျက် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံဖြစ်၏—"သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ချုတ်ယှင်းစေသူ ဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို ချုတ်ယှင်းစေသည်မည်၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်သူဟူသမျှတို့အား ကောင်းစွာဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အရိယမဂ်ကို အားထုတ်သည် မည်၏" ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့၎င်း ထို့အတူပင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ် လာ၏။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား "ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ အဘယ်မျှဖြင့် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်သနည်း" ဟု (မိန့်ဆို၏)။ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ သူတပါးရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိ သူဘပါးတို့၏ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သူတပါးဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသူတပါး၏ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိစိတ်၌။ပ။ သူတပါးစိတ်၌။ပ။ မိမိသူတပါးတို့၏

စိတ်၌ စိတ်ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် မိမိသဘောတရားတို့ဌ်။ပ။ သူတပါး သဘောတရားတို့ဌ်။ပ။ မိမိ သူတပါးတို့၏ သဘောတရားတို့ဌ် သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင် ဤမျှဖြင့်ပင် ရဟန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အားထုတ်အပ်သည် မည်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သုတနုသုတ်

၉၀၁။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် သုတနုမြစ်ကမ်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ထိုအခါ မျှားစွာသောရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏— "အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးမျှားခြင်း ကြိမ်ဖန်မျှားစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်ရှိသည့် အဖြစ်သို့ ရောက်ပါသနည်း" ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးမျှားခြင်း ကြိမ်ဖန်မျှားစွာပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သောအဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွါးမျှားခြင်း ကြိမ်ဖန်မျှားစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့် အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင် ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွါးမျှားခြင်း ကြိမ်ဖန်မျှားစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အယုတ်တရားကို အယုတ်တရားအားဖြင့် သိ၏၊ အလတ်တရားကို အလတ်တရားအားဖြင့် သိ၏၊ အမြတ်တရားကို အမြတ်တရားအားဖြင့် သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ကဏ္ဍကီသုတ်

၉၀၂။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည် သာကေတမြို့ ကဏ္ဍကီတော၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ဟူသည် ညနေချမ်းအချိန်၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်ပြီးလျှင် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်

အနုရုဒ္ဓါအား "ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ကျွင့်ဆဲ'သေခ' ရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်သနည်း"ဟု (မေး၏)။

ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ဆဲ'သေခ' ရဟန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ ကဏ္ဍကီသုတ်

၉၀၃။ သာကေတနိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား "ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ရဟန်းသည် အဘယ်တရားတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်သနည်း"ဟု (မေး၏)။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ ကျင့်ပြီး 'အသေခ' ရဟန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့သို့ ကပ်ရောက်၍ နေထိုက်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-တတိယ ကဏ္ဍကီသုတ်

၉၀၄။ သာဂေကတနိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား "အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သနည်း"ဟု (မေး၏)။ ငါ့သျှင် ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော

အဘိညာဉ်ရှိသည့် အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘော တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ငါ့သျှင် ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကိုပင် ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ် ရှိသည့် အဖြစ်သို့ရောက်၏။ ငါ့သျှင် ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လောကတထောင်ကို သိနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တဏှာက္ခယသုတ်

၉၀၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် "ငါ့သျှင်ရဟန်းတို့"ဟု ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် "ငါ့သျှင်"ဟု အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ပြန်လျောက်ကြကုန်၏။ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများကုန် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကုန်သည်ရှိသော် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများကုန် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ကုန်သည်ရှိသော် တဏှာကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-သလဋ္ဌဝဂါရသုတ်

၉၀၆။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် ထင်ရှူးပင်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၏။။ပ။ငါ့သျှင်တို့ လူအပေါင်းသည် အရွှေသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုကုန်အံ့ဟု ပေါက်ကွဲ ခြင်းတောင်းကို ယူလျက်လာရာ၏၊ ငါ့သျှင်တို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုလူအပေါင်းသည် ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်နိုင်အံ့လော ဟု မေးလေ၏။ ငါ့သျှင် မပြုလုပ်နိုင်ပါ။ ထိုမပြုလုပ်နိုင်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ငါ့သျှင် ဂင်္ဂါမြစ်သည် အရွှေသို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏၊ ထို့ဂင်္ဂါမြစ်ကို အနောက်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းအောင် ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ပါ၊ ပြုလုပ်သမျှ ကာလပတ်လုံး လူအပေါင်းအား ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ရာ၏။

ငါ့သျှင်တို့ ဤအတူပင် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသော ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သော ရဟန်းကို မင်းတို့သည်၎င်း မင်းအမတ်ကြီးတို့သည်၎င်း မိတ်ဆွေတို့သည်၎င်း ခင်ပွန်းတို့သည်၎င်း ဆွေမျိုးတို့သည်၎င်း သားချင်းတို့သည်၎င်း "အမောင်ယောကျ်ား လာလော့၊ ဤဖန်ရည် ဆိုးထားသော သင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ခေါင်းတုံးရိတ်လျက် ခွက်လက် စွဲကာ လှည့်လည်ခြင်းဖြင့် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ လာလော့ လူထွက်၍ သုံးဆောင်ခံစားဖွယ် စည်းစိမ်တို့ကို သုံးဆောင်ခံစားပါလော့၊ ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ပါလော့" ဟု စည်းစိမ်တို့ဖြင့် ရွေးရှူဆောင်၍ ဖိတ်ကြားကုန်ငြားအံ့၊ ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများပြီးဖသော ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ပြီးသော ထိုရဟန်းသည် သိက္ခာချ၍ လူထွက်အံ့ဟူသော ဤအကြောင်းသည် မရှိ။ ထိုသို့ မရှိခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊စိတ်သည် ရှည်ကြာသော ကာလပတ်လုံး (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်း၌ ညွတ် ကိုင်း ရိုင်း၏၊ ထို့ကြောင့် လူထွက်လိမ့်မည် ဟူသော ဤအကြောင်းသည် မရှိနိုင်။ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများသနည်း၊ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်သနည်း။ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌ ။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည် ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကု၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများ၏၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-အမ္မပါလိဝနသုတ်

၉၀၇။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် ဝေသာလီပြည် အမ္မပါလိဥယျာဉ်၌(သီတင်းသုံး)နေကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်း အခါန် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍။ပ။တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား—

ငါ့သျှင်အနုရုဒ္ဓါ သင်၏ ဣန္ဒြေတို့သည် အလွန်ကြည်လင်ကုန်၏၊ မျက်နှာအဆင်းသည် စင်ကြယ်၏၊ ဖြူစင်၏၊ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် ယခု အနေများပါသနည်းဟု မေး၏။ငါ့သျှင် ငါသည် ယခုအခါ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ အနေများ၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကု၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏၊ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြင့်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည် ဖြစ်၍ လောကု၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ငါ့သျှင် ငါသည် ယခု ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနေများ၏။ ငါ့သျှင် အာသဝကုန်ပြီးသော မဂ်အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးသော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးသော ဝန်ကို ချပြီးသော မိမိအကျိုး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ပြီးသော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ကောင်းစွာ သိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးဖြစ်သော ရဟန်းသည်လည်း ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အနေများ၏ဟု ဖြေဆို၏။

ငါ့သျှင် ငါတို့သည် အရတော်လေစွ၊ ငါ့သျှင် ငါတို့သည် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစွ၊ ဟောကြားသော အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ အထံမှသာ (ကိုယ်တိုင် ရဟန္တာအဖြစ်ကို ပြသည့်) မြတ်သော စကားကို ကြားရကုန်၏ ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဗာဠဂိလာနသုတ်

၉၀၈။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အန္ဓဝန်တော၌ အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်လျက် နေ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် နေသော အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်သနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။ ငါ့သျှင်တို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ငါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသော ငါ၏ စိတ်ကို ဖြစ်ပေါ်လာကုန်သော ကိုယ်၌ စွဲကပ်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် သိမ်းယူ၍ မတည်နိုင်ကုန်ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ရဟောဂတဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဒုတိယဝဂ် ၁-ကပ္ပသဟဿသုတ်

၉၀၉။ အခါတပါး၌ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အတူ။ပ။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား—

အသျင်အနုရုဒ္ဓါသည် အဘယ်တရားတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်ပါသနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။ ငါ့သျင်္ဘို ငါသည် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျင်တို့ ဤသဒ္ဓသနာတော်၌ ငါသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ပ။ စိတ်၌ပ။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍နေ၏။ ငါ့သျင်တို့ ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသည့်အဖြစ်သို့ ရောက်၏၊ ငါ့သျင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာတထောင်တိုင်အောင် အောက်မေ့နိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဌမဆုတ်။

၂-ဣဒ္ဓိဝိဓသုတ်

၉၁၀။ ငါ့သျင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေ၏၊ တယောက်တည်း ဖြစ်လျက်လည်း အများဖြစ်သွားနိုင်၏။ပ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်လည်း ကိုယ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒိဗ္ဗသောတသုတ်

၉၁၁။ ငါ့သျင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ နားကို လွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော 'ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်'ဖြင့် နတ်၌လည်း ဖြစ်ကုန် လူ၌လည်း ဖြစ်ကုန်သော ဝေးသည်လည်း ဖြစ်ကုန် နီးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော နှစ်မျိုးသော အသံတို့ကို ကြားနိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄-စေတောပရိယသုတ်

၉၁၂။ ငါ့သျင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တပါးသော သတ္တဝါ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏စိတ်ကို (မိမိ)စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိ၍ သိနိုင်၏၊ စဲ့မက်မှု 'ရာဂ'နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း စဲ့မက်မှု 'ရာဂ'နှင့် တကွသော

စိတ်ဟု သိ၏။ပ။ မလွတ်မြောက်သော စိတ်ကိုလည်း မလွတ်မြောက်သော စိတ်ဟု သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

စဘုတ္ထသုတ်။

၅-ဌာနသုတ်

၉၁၃။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အကြောင်းဟုတ်သည်ကိုလည်း အကြောင်းဟုတ်သောအားဖြင့် အကြောင်းမဟုတ်သည်ကိုလည်း အကြောင်းမဟုတ်သောအားဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ကမ္မသမာဒါနသုတ်

၉၁၄။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော ဆောက်တည်အပ်သောကံတို့၏အကျိုးတရားကို အရာအားလျော်စွာ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သမ္မတ္ထဂါမိနီသုတ်

၉၁၅။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အလုံးစုံသောဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-နာနာဓာတုသုတ်

၉၁၆။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် များစွာသောဓာတ် အမျိုးမျိုးသောဓာတ်ရှိသော လောကကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဆဋ္ဌမသုတ်။

၉-နာနာဓိမုတ္တိသုတ်

၉၁၇။ ငါ့သျှင်တို့ ဆိုပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါတို့၏ အမျိုးမျိုးသော နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တသုတ်

၉၁၈။ ငါ့သျှင်တို့ ဆိုပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် တပါးသောသတ္တဝါ တပါးသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒသမသုတ်။

၁၁-ဈာနဒိသုတ်

၉၁၉။ ငါ့သျှင်တို့ ဆိုပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ဈာန် ဝိမောက္ခ သမာဓိ သမာပတ်တို့၏ ညစ်နွမ်းခြင်း ဖြူစင်ခြင်း ထမြောက်ခြင်းကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဧကာဒသမသုတ်။

၁၂-ပုဗ္ဗေနိဝါသသုတ်

၉၂၀။ ငါ့သျှင်တို့ ဆိုပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်းကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရှေးဦး နေဘူးသော ဘဝများစွာကို အောက်မေ့နိုင်၏၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ တဘဝကိုဂင်း နှစ်ဘဝကိုဂင်း။ပ။အခြင်းအရာနှင့်တကွ ညွှန်းပြဖွယ် အမည်အနွယ်နှင့်တကွ ရှေးဦး နေဘူးသော ဘဝများစွာကို အောက်မေ့နိုင်၏ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဒွါဒသမသုတ်။

၁၃-ဒိဗ္ဗစက္ခုသုတ်

၉၂၁။ ငါ့သျှင်တို့ ဆိုပြင်လည်း ငါသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အထူးသဖြင့်စင်ကြယ်သော လူတို့၏အမြင်ကို လွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်'ဖြင့် သေဆဲသတ္တဝါ ဖြစ်ပေါ်ဆဲသတ္တဝါတို့ကို မြင်နိုင်၏။ပ။

ဤသို့ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏မျက်စိအမြင်ကို လွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော မျက်စိ'ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်'ဖြင့် ကံအားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို သိနိုင်၏ဟု(မိန့်ဆို၏)။

တေရသမသုတ်။

၁၄-အာသဝက္ခယသုတ

၉၂၂။ ငါ့သျှင်တို့ ထို့ပြင်လည်း ငါသည် ဤသဘိပဉ္ဇာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေနိုင်၏ဟု(မိန့်ဆို၏)။

စုဒ္ဒသမသုတ်။

ဒုတိယဝဂ် ပြီး၏။

ရှစ်ခုမြောက် အနုရုဒ္ဓသံယုတ် ပြီး၏။

၉-ဗျာနသံယုတ်

၁-ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ်

၁-၁၂-စျာန်စသော ၁၂-သုတ်

၉၂၃-၉၃၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ။ပ။ရဟန်းတို့ စျာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု'ဝိတက်'နှင့်တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ'ရှိသော ပဌမစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဂိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ပွါးစေတတ်သော ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'မရှိသော သုံးသပ်မှု'ဝိစာရ'မရှိသော တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု'သုခ'ရှိသော ဒုတိယစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုသည် ဖြစ်၍နေ၏၊ သတိသမ္ပဇဉ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာမှု'သုခ' ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့်ခံစား၏၊ အကြင်တတိယစျာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာနေလေ့ရှိသူဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ရဟန်းသည် ထိုတတိယစျာန်သို့ရောက်၍နေ၏။ ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်၎င်း ဂျုးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏မျုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်၎င်း မျမ်းသာဆင်းရဲမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု'ဥပေက္ခာ'ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ စျာန်တို့ကား ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဂဂ်ါမြစ်သည် အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် စျာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးမျှားသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် စျာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးမျှားသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသနည်း။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' နှင့်တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'နှင့် တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ပဌမစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏၊ ဝိတက် ဝိစာရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့်။ပ။ ဒုတိယစျာန်သို့။တတိယစျာန်သို့။စတုတ္ထစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် စျာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးမျှားသည်ရှိသော် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုါဒသမသုတ်။

ရွှေဦးစွာသော ဂဂ်ါပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

[အပ္ပမာဒဝဂ် ဗလကမ္မဏိယဝဂ် သေနာဝဂ်တို့ကို ချဲ့အပ်ကုန်၏]။

၅-သြဃဝဂ်

၁-၁၀-သြဃစသော ၁၀-သုတ်

၉၆၇-၉၇၆။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂ မာန ဥဒ္ဓစ္စ အဝိဇ္ဇာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အထက်ပိုင်းသံယောဇဉ်တို့ကား ဤငါးပါးတို့ပင်တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်တို့ကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြားရှုသိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ စျာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမတို့မှ ဆိတ်၍ သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု 'ဝိတက်'နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ'နှင့်တကွဖြစ်သော နီဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ပဌမစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရတို့ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိကိုယ်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်၏ဘည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေဘတ်သော ကြံစည်မှု 'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်မှု 'ဝိစာရ' မရှိသော တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ချမ်းသာမှု 'သုခ' ရှိသော ဒုတိယစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ပ။ တတိယစျာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ပ။ စတုတ္ထစျာန်သို့ရောက်၍နေ၏။ရဟန်းတို့ ဤအထက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ကိုထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ကုန်စေခြင်းငှါ ပယ်ခြင်းငှါ ဤစျာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

[မဂ္ဂသံယုတ်ကိုကဲ့သို့ ခဲ့ျအပ်၏]။

ကိုးခုမြောက် စျာနသံယုတ် ပြီး၏။

၁၀-အာနာပါနသံယုတ်

၁-ကေဓမ္မဝဂ် ၁-ကေဓမ္မသုတ်

၉၇၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ တခုသောတရား ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ တခုသောတရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အောက်မေ့မှု 'အာနာပါနဿတိ' ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် အာနာပါနဿတိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ် အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ . သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှု၏လျှင်လည်း "ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှု၏"ဟု သိ၏၊တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟု သိ၏၊တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှု၏လျှင်လည်း "တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှု၏"ဟု သိ၏။ အစ အလယ် အဆုံး အလုံစုံသော ထွက်လေအပေါင်းကို "ထင်ရှားသိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်"ဟု ကျင့်၏၊ အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်လေအပေါင်းကို "ထင်ရှားသိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုမည်"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းအေး စေလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုမည်"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ကို ထင်ရှားသိလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ'ကို ထင်ရှားသိလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ'ကို ထင်ရှားသိလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ'ကို ထင်ရှားသိလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စိတ္တသင်္ခါရကို ချုပ်ငြိမ်းစေလျက်"ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက်"ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို ထင်ရှားသိလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို ဝမ်းမြောက်စေလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟုအားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စိတ်ကို လွန်စွာဝမ်းမြောက်စေလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟုအားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စိတ်ကို လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်စေလျက်"ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို လွတ်စေလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟုအားထုတ်၍ကျင့်၏၊စိတ်ကို လွတ်စေလျက်"ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ အနိစ္စဟု

အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ရာဂကင်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ရာဂကင်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အာနာပါနဿတိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ်

၉၇၈။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် အာနာပါနဿတိနှင့်တကွဖြစ်သော (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော 'ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ အာနာပါနဿတိနှင့်တကွဖြစ်သော ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ အာနာပါနဿတိနှင့် တကွဖြစ်သော (ကိလေသာမှ). ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သုဒ္ဓိကသုတ်

၉၇၉။ ရဟန်းတို့အာနာပါနဿတိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ထွက်သက်လေကိုထုတ်အံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဖလသုတ်

၉၈၀။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု၍ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏၊ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ပ။စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဘလဲလဲရှုလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ယခုဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်ခြင်း စသဲလမ်းမှ 'ဥပါဒါန်' အကြွင်းအကျန်ရှိခဲ့သော် အနာဂါမ် အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ခြင်းဟူသော အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် အကျိုးတပါးပါးကို(မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု)မြော်လင့်အပ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ ဖလသုတ်

၉၈၁။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့လျှင် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊အာနိသင်ကြီးသနည်း။ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင် ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့)ရှေးရှု၍ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ခုနစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မချွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏။ ခုနစ်ပါးသော အကျိုး အာနိသင် ဟူသည် အဘယ်တို့နည်း၊ မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ပြီးစေနိုင်၏၊မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်မသေမီ စောစောက အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ သေခါနီးအခါ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မပြီးစေနိုင်ခဲ့မူ အောက်ပိုင်း

သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ ပယောဂလွဲလမပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ ပယောဂ လွဲလန့်တကဲ့ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီမည်သော အနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏၊ အထက်အထက်ဘုံသို့ အဆင့်ဆင့် တက်၍ (အကနိဋ္ဌဘုံသို့ ရောက်လျက် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော) ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌ ဂါမီမည်သောအနာဂါမ်ဖြစ်နိုင်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ဤနှစ်ပါးသော အကျိုးအာနိသင်တို့ကို (မခွတ်ရလိမ့်မည်ဟု) မြော်လင့်အပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-အရိဋ္ဌသုတ်

၉၇၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ "ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အာနာပါနဿတိကို ပွါးများကြကုန်၏လော"ဟု ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်အရိဋ္ဌသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အာနာပါနဿတိကို ပွါးများပါ၏"ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။ အရိဋ္ဌ သင်သည် အာနာပါနဿတိကို အဘယ်သို့ ပွါးများသနည်း။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် လွန်ပြီး 'အတိတ်' ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမကို လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'ကို ပယ်ပါ၏၊ အကျွန်ုပ်အား အနာဂတ် ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမကို လိုချင်မှု 'ကာမစ္ဆန္ဒ'သည် ကင်းပါ၏၊ အကျွန်ုပ်သည် အတွင်းအပ အာယတနတရားတို့၌ ထိပါးမှု 'ပဋိဃ'နှင့် ယှဉ်သော မှတ်သားမှု 'သညာ'ကို ကောင်းစွာ ပယ်ဖျောက်ပါ၏၊ ထိုအကျွန်ုပ်သည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်ပါ၏၊ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အာနာပါနဿတိကို ဤသို့ပင် ပွါးများပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အရိဋ္ဌ အာနာပါနဿတိသည် ရှိ၏၊ ကုံ၊ အာနာပါနဿတိသည် မရှိသည် မဟုတ်ဟု (ငါ) ဆို၏။ အရိဋ္ဌ စင်စစ်အားဖြင့် အာနာပါနဿတိကို အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံကြားနာလော၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ" ဟု အသျှင်အရိဋ္ဌသည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏—

အရိဋ္ဌ အဘယ်သို့လျှင် အာနာပါနဿတိသည် အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံ ဖြစ်သနည်း၊ အရိဋ္ဌ ဤသာသနာတော်၌ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့)ရှေးရှု ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ဩက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိ ရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏၊ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟုသိ၏၊ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်

လည်း "ရှင်ရှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏"ဟု သိ၏။ပ။ "စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အရိုင္ဒ ဤသို့လျှင် အာနာပါနဿတိသည် အကျယ်အားဖြင့် အပြည့်အစုံဖြစ်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မဟာကပ္ပိနသုတ်

၉၇၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အာသျင်မဟာကပ္ပိနသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မနီးမဝေးဌ် တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့)ရှေးရှူဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။မြတ်စွာဘုရားသည် တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှူဖြစ်စေလျက် အနီးဌ်ထိုင်နေသော အာသျင်မဟာကပ္ပိနကို မြင်တော်မူလေ၏၊ မြင်တော်မူပြီးလတ်သော် ရဟန်းတို့ကို—ရဟန်းတို့ ဤရဟန်း၏ ကိုယ်တုန်ခြင်းကို၎င်း လှုပ်ခြင်းကို၎င်း သင်တို့မြင်ကုန်သလောဟု မိန့်တော်မူ၏။အာသျင်ဘုရား သံဃာ့အလယ်ဌ်၌၎င်း တပါးတည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာဌ်၌၎င်း ထိုအာသျင်ထိုင်နေသည်ကို မြင်ကြရသောအခါဌ် ထိုအာသျင်၏ ကိုယ်ဘုန်ခြင်းကို၎င်း လှုပ်ခြင်းကို၎င်း အကျွန်ုပ်တို့ မမြင်ရပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ အကြင်တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကိုပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်၊ စိတ်၏တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်။ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်းသည် ထိုသမာဓိကို အလိုရှိတိုင်း ရ၏၊မဆင်းရဲပဲ ရ၏၊မပင်ပန်းပဲ ရ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သမာဓိကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း၊ စိတ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွါးများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်ဘုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်၊ စိတ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကိုယ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း၊ စိတ်ဘုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်ဌ် ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့)ရှေးရှူဖြစ်စေလျက်ထိုင်နေ၏။ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှူ၏။ပ။"စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏၊"စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ရဟန်းဘို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ကိုယ်တုန်ခြင်း

သည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်၊စိတ်တုန်ခြင်းသည်၎င်း လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း မဖြစ်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဒီပေါပမသုတ်

၉၇၄။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထား၍ သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့)ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏။ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု၏၊ ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း"ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှု၏"ဟု သိ၏။ပ။"စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊"စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊အာနိသင်ကြီး၏။

ရဟန်းတို့ ငါသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေးအခါက သစ္စာလေးပါးကို မသိသေးသော ဘုရားလောင်းဖြစ်စဉ် ဤနေခြင်းမျိုး ဖြင့် အနေများခဲ့၏၊ ရဟန်းတို့ ဤနေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများခဲ့သော ငါ့အား ကိုယ်သည် မပင်ပန်း၊ မျက်စိတို့သည် မပင်ပန်းကုန်၊ ငါ၏စိတ်သည်လည်း မစဲလမ်းမူ၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "ကိုယ်မပင်ပန်းရာ၊ မျက်စိကို မပင်ပန်းကုန်ရာ၊ငါ၏စိတ်သည်လည်း မစဲလမ်းမူ၍ အာသဝတို့မှ လွတ်မြောက်ရာ၏"ဟု အလိုရှိခဲ့မူ ဒီဃနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည်"ငါသည် အိမ်၌နေသူ လူတို့၏ကာမဂုဏ်ကိုမှီသော အောက်မေ့မှု ကြံစည်မှုတို့ကို ပယ်ကုန်ရာ၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ အာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ရင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ရင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု အမှတ်ရှိသည်

ဖြစ်၍ နေလို့၏ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံ၌ငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သော အာရုံ၌ငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "စက်ဆုပ်ဖွယ်မဟုတ်သောအာရုံကိုငင်း စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံကိုငင်း ထိုနှစ်မျိုးစုံကိုကြဉ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ အမျှရှုလျက်နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "ကာမတို့မှဆိတ်ရှင်သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ဆိတ်၍သာလျှင် ကြံစည်မှု'ဝိတက်'နှင့်တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု'ဝိစာရ'နှင့်တကွဖြစ်သော နိဝရဏဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ' ချမ်းသာမှု'သုခ' ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "ဝိတက် ဝိစာရတို့ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ပွါးစေတတ်သော ကြံစည်မှု'ဝိတက်' မရှိသော သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှု'ဝိစာရ'မရှိသော တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ' ချမ်းသာမှု'သုခ'ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် လျစ်လျူရှုလျက် နေလို့၏၊သတိ'သမ္ပဇဉ်'နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာ'သုခ'ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစားလို၏၊အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထို့သူ့ကို 'လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ'ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏၊ ထိုတတိယဈာန်သို့ရောက်၍နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "ချမ်းသာဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်ရင်း ဧရှေးဦးကပင်လျှင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်ရင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ မရှိသော လျစ်လျူရှုမှု'ဥပေက္ခာ' ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "အလုံးစုံသော ရူပသညာတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်မှု 'ပဋိဃသညာ'တို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အမျိုးမျိုးသော မှတ်သားမှု 'နာနတ္တသညာ'တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် 'ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ'ဟု (စီးဖြန်းကာ)အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "အလုံးစုံသော အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လွန်မြောက်၍ ဝိညာဏ်သည် အဆုံးမရှိ'ဟု(စီးဖြန်းကာ) ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေလို့၏"ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "အလုံးစုံသော ဝိညာဏဉ္စာယတန

စျာန်ကို လွန်မြောက်၍ 'တစုံတရာမျှ မရှိ' ဟု (စိုးဖြန်းကာ) အာကိဉ္စညာယတနစျာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏" ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "အလုံးစုံသော အာကိဉ္စညာယတနစျာန်ကို လွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်သို့ ရောက်၍ နေလို၏" ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် "အလုံးစုံသော နေဝသညာနာသညာယတနစျာန်ကို လွန်မြောက်၍ သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သမာပတ်သို့ ရောက်၍ နေလို၏" ဟုလည်း အလိုရှိခဲ့မူ ဤအာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကိုသာ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိကို ဤသို့ ပွါးများအပ်သည်ရှိသော် ကြွမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သုခဝေဒနာကိုလည်း ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မူ ထိုသုခဝေဒနာသည် "မမြဲ" ဟု သိ၏၊ "လွှမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်" ဟု သိ၏၊ "မနှစ်သက်အပ်" ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မူ ထိုဒုက္ခဝေဒနာသည် "မမြဲ" ဟု သိ၏၊ "လွှမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်" ဟု သိ၏၊ "မနှစ်သက်အပ်" ဟု သိ၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မူ ထိုဥပေက္ခာဝေဒနာသည် "မမြဲ" ဟု သိ၏၊ "လွှမ်းမိုး၍ မတည်နိုင်" ဟု သိ၏၊ "မနှစ်သက်အပ်" ဟု သိ၏။ သုခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မူ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည် ဖြစ်ခဲ့မူ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ခံစားသည်ဖြစ်ခဲ့မူ မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ ထိုဝေဒနာကို ခံစား၏။ ထိုသူသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် "ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏" ဟု သိ၏၊ အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် "အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏" ဟု သိ၏။ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် "ဤဘဝ၌ပင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့" ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဆီကို စဉ့်၍ငင်း မီးစာကို စဉ့်၍ငင်း ဆီမီးသည် တောက်လောင်ရာ၏၊ ထိုဆီကုန်ခြင်းကြောင့်ငင်း မီးစာကုန်ခြင်းကြောင့်ငင်း မီးစာမရှိသည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် ကိုယ်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏ ဟု သိ၏၊ အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်ရှိသော် "အသက်အပိုင်းအခြားရှိသော ဝေဒနာကို ခံစား၏" ဟု သိ၏၊ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ အသက်ဆုံးသည်တိုင်အောင် "ဤဘဝ၌ပင်လျှင် အလုံးစုံသော ခံစားခြင်းတို့ကို မနှစ်သက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းအေးကုန်လတ္တံ့" ဟု သိ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝေသာလီသုတ်

၉၇၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်

မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား မျှားစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွါးများခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် လဝက်ပတ်လုံး (လထက်ဝက် ဆယ့်ငါးရက်တိုင်တိုင်) တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေလို၏၊ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတပါး၊ ငါ၏ထံသို့ မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ရ" ဟု ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် "ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား" ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းမှတပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "မျှားစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွါးများခြင်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏" ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မျှားစွာသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ပြမ်းသော အသုဘဘာဝနာ၌ အားထုတ်ခြင်းကို အစဉ်ကြိုးစား အားထုတ်လျက် နေကြကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် မိမိခန္ဓာကိုယ်၌ ငြီးငွေ့ကုန် ရွံကဲ့ကုန် စက်ဆုပ်ကုန်ရကား အသက်ကို ဆောင်တတ်သော ဓားလက်နက်ကို ရှာမှီးကြကုန်၏၊ ရဟန်းဆယ်ပါးတို့သည်လည်း တနေ့ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏၊(ဓားဖြင့် သတ်သေကြကုန်၏၊)ရဟန်းနှစ်ဆယ်တို့သည်လည်း ။ပ။ရဟန်းသုံးဆယ်တို့သည်လည်း တနေ့ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။

ထို့နောက်မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုလဝက်ကုန်သဖြင့် (တပါးတည်း)ကိန်းအောင်နေရာမှထတော်မူခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို "အာနန္ဒာ အဘယ့်ကြောင့် ရဟန်းအပေါင်းသည် နည်းပါးသကဲ့သို့ ဖြစ်သနည်း" ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မှန်ပါ၏ "မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား မျှားစွာသော အကြောင်းဖြင့် အသုဘတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏၊ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း ပွါးများခြင်း၏ဂုဏ်ကို ဟောကြားတော်မူ၏" ဟု မျှားစွာသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ပြမ်းသော အသုဘဘာဝနာ၌ အားထုတ်မှုကို အစဉ်ကြိုးစား အားထုတ်လျက် နေကြကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် ဤခန္ဓာကိုယ်၌ ငြီးငွေ့ကုန် ရွံကဲ့ကုန် စက်ဆုပ်ကုန်ရကား အသက်ကို ဆောင်တတ်သော ဓားလက်နက်ကို ရှာမှီးကုန်ပါ၏၊ ရဟန်းဆယ်ပါးတို့သည်လည်း တနေ့ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကုန်၏၊ (ဓားဖြင့် သတ်သေကြကုန်၏) ရဟန်းနှစ်ဆယ်တို့သည်လည်း။ပ။ ရဟန်းသုံးဆယ်တို့သည်လည်း တနေ့ခြင်းဖြင့် ဓားကို ဆောင်ကြကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် (အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းမှ) တပါးသော တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူပါ၊ (ယင်းတရားဒေသနာတော်ကြောင့်) ဤရဟန်းအပေါင်းသည် အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်ရပါ၏ ဟု(လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်လျှင် ဝေသာလီပြည်ကို အမှီပြု၍ နေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို စည်းဝေးရာစရပ်၌ စုဝေးစေလော့ဟု မိန့်တော်မူ၏။"အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ" ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံလျှောက်ထား၍ ဝေသာလီပြည်ကို အမှီပြု၍ နေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို စည်းဝေးရာစရပ်၌ စုဝေးစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍

မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား ရဟန်းအပေါင်းသည် စုဝေးနေကြပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ ကြွရန် အချိန်ကို အသျှင်ဘုရား သိပါ၏၊ ကြွရန်မှာ အသျှင်ဘုရား၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်ပါ၏"ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စည်းဝေးရာစရပ်သို့ မျဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေ တော်မူပြီးသော် ရဟန်းတို့ကို ရဟန်းတို့ ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိသည် ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန် များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏၊မွန်လည်း မွန်မြတ်၏၊ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်စရာ)လည်း မလို၊ ချမ်းသာဆဲသာ နေရာလည်းဖြစ်၏၊ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။

ရဟန်းတို့ နွေလတို့၏ နောက်ဆုံးလ၌ အထက်သို့ လွှင့်တက်သော မြူမှုန်ကို အခါမဲ့ သည်းထန်စွာ (ရွာသွန်းသော) မိုးကြိုးသည် တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိသည် ပွါးများလေ့လာအပ်သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏၊ မွန်လည်း မွန်မြတ်၏၊ ထပ်လောင်း (ဖြည့်စွက်စရာ)လည်း မလို၊ ချမ်းသာသောနေရာလည်းဖြစ်၏၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိသည် အဘယ်သို့ ပွါးများလေ့လာအပ်သည်ရှိသော် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက် မွန်လည်း မွန်မြတ်သနည်း၊ ထပ်လောင်းဖြည့်စွက်စရာလည်း မလို ချမ်းသာသောနေရာလည်းဖြစ်၍ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကို တခဏခြင်း ကွယ်ပျောက်ငြိမ်းအေးစေနိုင်သနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်းရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့် မတ်စွာ ထား၍ သတိကို(ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှု့ဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိ လျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု့၏။ပ။ တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှု့အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ ပွါးများလေ့လာအပ်သော ဤအာနာပါနဿတိ သမာဓိသည် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏၊ မွန်လည်း မွန်မြတ်၏၊ ထပ်လောင်းဖြည့်စွက်စရာလည်း မလို၊ ချမ်းသာသော နေရာလည်းဖြစ်၏၊ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကိုလည်း တခဏခြင်းကွယ်ပျောက် ငြိမ်းအေးစေနိုင်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ကိမိလသုတ်

၉၀၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိမိလမြို့ ဝါးတောင်၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်ကိမိလကို "ကိမိလ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် အသျှင်ကိမိလသည် ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်ကိမိလကို "ကိမိလ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း အာနိသင်ကြီးသနည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အာသျှင်ကိမိလသည် ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏"ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဟောအပ်မူရန် အချိန်တန်ပါပြီ၊ ကောင်းသောစကားကို မိန့်ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤအာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဟောတော်မူရန် အချိန်တန်ပါပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံမှ ကြားနာရ၍ ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့"ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ဟောကြားအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်ကြားလျှောက်ထား၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူ၏—

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီးသနည်း၊ အာနိသင်ကြီးသနည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေ၍ ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထားပြီးလျှင် သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက်သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ရှု၏။ပ။ တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် "ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်ဖန်ရှုလျက် "ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အကျိုးကြီး၏၊ အာနိသင်ကြီး၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ထုသိ၏၊ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှု၏"ဟု သိ၏၊ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်၏" ဟု သိ၏၊ တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း "တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှု၏"ဟု သိ၏။ "အစ အလယ်အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ဝင်သက်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုမည်"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်မည်"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းအေးစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုမည်"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္မဇဉ်' ရှိသည်ဖြင့်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက် ဝင်သက်ကို (ပထဝီစသော)ကာယတို့တွင် တပါး ပါဝင်သော (ဝါယော) ကာယဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍

ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ရုပ်အပေါင်းဌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်နေ၏။ (၁)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါဌ ရဟန်းသည် "နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ'ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားဆုတ်၍ ကျင့်၏၊"ချမ်းသာခြင်း 'သုခ'ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊"ချမ်းသာခြင်း'သုခ'ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။"(ဝေဒနာသညာဟူသော)စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။"(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။"(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့" ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "(ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။အာနန္ဒာ ထိုအခါဌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့ဌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက် ဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင် ခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် တပါး ပါဝင်သော ဝေဒနာဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါဌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့ဌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါဌ ရဟန်းသည် "စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊"စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။ စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက်။ "စိတ်ကို (နိဝရဏ်စသည်မှ) လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊"စိတ်ကို(နိဝရဏ်စသည်မှ) လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါဌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်ဌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊အာနန္ဒာ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်မရှိသောသူအား အာနာပါနသတိသမာဓိ ပွါးများခြင်းကို ငါမဆို။ အာနန္ဒာထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါဌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်ဌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်နေ၏။ (၃)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါဌ ရဟန်းသည် "မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အာ ထုတ်၍ ကျင့်၏။ပ။ စွဲမက်ခြင်း၊ ကင်းမှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါဌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘော

တရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ကင်. ပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့်မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဋ္ဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

အာနန္ဒာ လမ်းလေးခွ၌ရှိသော မြေမှုန့်ပုံကြီးကို အရှေ့အရပ်မှ လာသော လှည်းသည်၎င်း ရထားသည်၎င်း ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ အနောက်အရပ်မှလာသော။ မြောက်အရပ်မှ လာသော။ တောင်အရပ်မှလာသော လှည်းသည်၎င်း ရထားသည်၎င်း ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ထို့အတူပင် ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော်လည်း အကုသိုလ် အယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်သာတည်း။ ဝေဒနာတို့၌။ပ။ စိတ်၌။ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုသည်ဖြစ်၍ နေသော်လည်း အကုသိုလ်အယုတ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးနိုင်သည်သာတည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရှေးဦးစွာသော ဇကဓမ္မဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဒုတိယဝဂ် ၁-ဣစ္ဆာနင်္ဂလသုတ်

၉၇၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို—"ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းနေလို၏၊ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတပါး ငါ၏ထံသို့ မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ရ"ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည် "ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား"ဟု မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆွမ်းပို့သော ရဟန်းမှတပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းရာမှထတော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့က "ငါ့သျှင်တို့ ရဟန်းဂေါတမသည် မိုးလပတ်လုံး အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် အနေများသနည်း"ဟု အကယ်၍ မေးကုန်ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့အမေးခံရကုန်သော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား "ငါသျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိုးလပတ်လုံး အာနာပါနဿတိသမာဓိဖြင့် အနေများ၏"ဟု ဖြေကုန်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကိုထုတ်၏"ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှု၏"ဟု သ၏။ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "တိုတို ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟု သိ၏၊ တိုတို ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း "တိုတိုဝင်သက်လေကို ရှု၏"ဟု သိ၏၊ "အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်လေ အပေါင်းကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု သိ၏။ပ။ "စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု သိ၏၊ "စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့"ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ရဟန်းတို့ ကျင့်ဆဲ 'သေခ' ဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အာသဝ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ၎င်း အောက်မေ့မှု 'သတိ' ဆင်ခြင်ညာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါ၎င်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏။ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အရိယာတို့၏နေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍၎င်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍၎င်း ဆိုရာ၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ကခေ်ယျသုတ်

၉၈၈။ အခါတပါး၌ အသျှင်လောမသကံဘိယသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံ ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် အသျှင်လောမသကံဘိယထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်လောမသကံဘိယအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသလော၊ သို့မဟုတ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်ပါသလော"ဟု လျှောက်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် ထိုသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုး မဟုတ်သည်သာတည်း၊ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာ ဖြစ်၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ နေကုန်၏၊ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏကိုပယ်၍ နေကုန်၏။ ဗျာပါဒနီဝရဏကို။ပ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏကို ပယ်၍ နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ဤနီဝရဏငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ နေကုန်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် ပုဏ္ဏော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော(မဂ်အကျင့်ကို)ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နိဝရဏ၁ါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏၊(အဝိဇ္ဇာတဏှာ)အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏၊ နုတ်ပြီးသောထန်းပင်ရုံးကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏၊ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိကုန်။ အဘယ်၁ါးပါးတို့နည်း၊ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်၏၊ နုတ်ပြီးသောထန်းပင်ရုံးကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်၏၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်၏၊ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိ၊ ဗျာပါဒနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။ပ။ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏကို။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနိဝရဏကို။ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်၏၊ နုတ်ပြီးသောထန်းပင်ရုံးကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်၏၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်၏၊ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘောမရှိ။

ဒါယကာမဟာနာမ် ပုဏ္ဏော်အထူးကို ခံထိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော(မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး(အရဟတ္တဖိုလ်) ၌ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ်ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန္တာတို့သည် ဤနိဝရဏ၁ါးပါးတို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏၊ အမြစ်ရင်းကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးဖြစ်ကုန်၏၊ နုတ်ပြီးသော ထန်းပင်ရုံးကဲ့သို့ ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏၊ နောင်တဖန် မဖြစ်ခြင်းကို ပြုပြီးဖြစ်ကုန်၏၊ နောင်အခါ ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိကုန်။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် တ၁ားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာတည်း၊ ထိုတခြားတပါးဖြစ်ပုံကို ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။

ဒါယကာမဟာနာမ် အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဣစ္ဆာနင်္ဂလရွာ ဣစ္ဆာနင်္ဂလတောအုပ်၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ဒါယကာမဟာနာမ် ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို“ရဟန်းတို့ ငါသည် သုံးလပတ်လုံး တပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေလို၏၊ ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတပါး ငါထံသို့မည်သူမျှမချဉ်းကပ်ရ”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အာသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံလျှောက်ထားကြပြီးလျှင် ဆွမ်းပို့မည့် ရဟန်းမှတပါး မည်သူမျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မချဉ်းကပ်ကုန်။

ငါ့သျှင်တို့ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသုံးလလွန်သဖြင့် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထတော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏— ရဟန်းတို့ သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကြကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့က “ငါ့သျှင်တို့ အဘယ်နေခြင်းမျိုးဖြင့် ရဟန်းဂေါတမသည် မိုးလပတ်လုံးအနေများသနည်း”ဟု ဤသို့ မေးလာကြကုန်မူ ဤသို့ အမေးခံရကုန်သော သင်တို့သည် သာသနာ့ပြင်ပ အယူရှိကုန်သော ပရိဗိုဇ်တို့အား“ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် မိုးလပတ်လုံး အာနာပါနဿတိသမာဓိဖြင့် အနေများ၏”ဟု ဤသို့ ပြောကြားကုန်ရာ၏ဟု ဖြေကုန်ရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း“ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကိုထုတ်၏”ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည် ဝင်သက်လေကို ရှုလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှု၏”ဟု သိ၏။ပ။“တဖန် စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့”ဟု သိ၏၊ “တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှုအံ့”ဟု သိ၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေ၌ခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်သောနေ၌ခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း ပြောဆိုရာ၏၊ ထိုနေ၌ခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်သော နေခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း ပြောဆိုရာ၏။

ရဟန်းတို့ သေက္ခဖြစ်ကုန်သော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်သေးကုန်သော အတုမရှိသော ယောဂ၏ကုန်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကို တောင့်တ၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် အာသဝကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ပုဇော်အထူးကို ခံဆိုက်ကုန်သော အာသဝကုန်ပြီးကုန်သော (မဂ်အကျင့်ကို) ကျင့်သုံးပြီးကုန်သော မဂ်ကိစ္စကိုပြုပြီးကုန်သော ခန္ဓာဝန်ကို ချပြီးကုန်သော မိမိအကျိုး (အရဟတ္တဖိုလ်)သို့ ရောက်ပြီးကုန်သော ဘဝသံယောဇဉ် ကုန်ပြီးကုန်သော ကောင်းစွာသိ၍ လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ရဟန်းတို့အား အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် ယခုဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှါဂင်း အောက်မေ့မှု'သတိ'ဆင်ခြင်ဉာဏ် 'သမ္ပဇဉ်'နှင့် ပြည့်စုံခြင်းငှါဂင်း ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်နေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း ဆိုရာ၏၊ ထိုနေခြင်းမျိုးကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အရိယာတို့၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်သောနေခြင်းဟူ၍ဂင်း မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်းဟူ၍ဂင်း ဆိုရာ၏။ ဒါယကာမဟာနာမ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ နေခြင်းမျိုးသည် ဘုံခြားဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏နေခြင်းမျိုးသည် တခြားသာတည်း၊ ထိုတခြားတပါးဖြစ်ပုံကို ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သိအပ်၏။ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏ဟု (ဆို၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပဌမ အာနန္ဒသုတ်

၉၀၉။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိပါ၏လော"ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်တမျှိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျှိုးတို့ကို ပြည့်စေပါသနည်း၊ တရားလေးမျှိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျှိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျှိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျှိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်းဟု လျှောက်၏၊ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိတည်းဟူသော တမျှိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏။

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာထားလျက် သတိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ရှေးရှု၍ဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူ၏"ဟု သိ၏။ပ။ "တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "တဖန်စွန့်လွှတ်မှုကို အဖန်တလဲလဲရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူလျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှူ၏"ဟု သိ၏။ တိုတို။ပ။ "ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊"ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤ ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေကို(ပထဝီစသော)ကာယတို့တွင် တပါး ပါဝင်သော (ဝါယောကာယ)ဟုဆိုအပ်၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် "နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ'ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ'ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ချမ်းသာခြင်း 'သုခ'ကို ထင်ရှားသိသည် ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာ ဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊(ဝေဒနာသညာဟူသော)စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍

လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်လျက် ဝေဒနာတို့ဌ် ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာတပါးဟု ငါဆို၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါဌ် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့ဌ် ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါဌ် ရဟန်းသည် "စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ "စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍ ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ စိတ်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။ စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်ကြည်စေလျက်။ပ။စိတ်ကို နိဝရဏ စသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို နိဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါဌ် ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်ဌ် စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါဌ် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်ဌ် စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါဌ် ရဟန်းသည် မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ပ။ စွဲမက်မှု ကင်းခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏၊စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။အာနန္ဒာ ထိုအခါဌ် ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့ဌ် သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏၊ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿတို့ကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့် မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါဌ် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့ဌ် သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။

အာနန္ဒာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။အာနန္ဒာ အကြင်အခါဌ် ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်းဌ် ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှု၍ နေ၏၊ အာနန္ဒာ ထိုအခါဌ် ရဟန်းအား သာတ်မလွတ်၊ အာနန္ဒာ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိမလွတ်သောအခါဌ် ရဟန်းအား သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါဌ် ရဟန်းသည်

သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏၊ လှည့်လည် ကျက်စား၏၊ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ အာနန္ဒာ အကြင် အခါ၌ ရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏၊ လှည့်လည် ကျက်စား၏၊ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ (၂)

အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွါးများ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ရောက်သော ထို ရဟန်းအား မတ္တန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတ္တန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု'ဝီရိယ'သည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း'ပီတိ'သည် ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ကြိုးစားအားထုတ်မှု' ဝီရိယ'ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော)အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ'ဖြစ်သောအခါ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏၊ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ့်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏၊ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏၊ ထိုအခါ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏ စိတ်သည် တည်ကြည်၏။ အာနန္ဒာ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်သောအခါ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ထိုသို့တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သော သတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။ သဘောတရား ဘို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိ

မလွတ်။ အာနန္ဒာ ရဟန်းအား ထင်သော သတိရှိသည် ဖြစ်၍ သတိ မလွတ်သောအခါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ [ပဌမသတိပဋ္ဌာန်နည်းတူ ခဲ့ချအပ်၏]။

ထို ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ အာနန္ဒာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ဤသို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ'ကင်းခြင်းကို မှီသော မျုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။ (ကိလေသာမှ) ဆိတ်ခြင်းကို မှီသော စွဲမက်မှု 'ရာဂ' ကင်းခြင်းကို မှီသော ချုပ်ခြင်းကို မှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုတိယ-အာနန္ဒသုတ်

၉၉၀။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—"အာနန္ဒာ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်)ရှိသလော"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ် ရှိပါကုန်၏။ပ။အာနန္ဒာ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်)ရှိသည်သာတည်း။

အာနန္ဒာ အဘယ်တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိတည်းဟူသော တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်ကို 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ' ကို ပြည့်စေကုန်၏။ အာနန္ဒာ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ။ပ။ အာနန္ဒာ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုဋ္ဌသုတ်။

၅-ပဌမ ဘိက္ခုသုတ်

၂၉၇။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—"အသျှင်ဘုရား တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိပါသလော" ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်တမျိုးတည်းသော တရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်း၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေပါကုန်သနည်းဟု လျှောက်ကုန်၏။ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိဟူသော တမျိုးတည်းသောတရားကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်

ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ။ပ။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဘိက္ခုသုတ်

၉၉၂။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—"ရဟန်းတို့ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသလော"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့အား တရားတော်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားလျှင် အရင်းအမြစ်ရှိပါကုန်၏။ပ။ မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကြားနာရကုန်သည်ရှိသော် ရဟန်းတို့သည် ဆောင်ထားရပါကုန်လတ္တံ့ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ တမျိုးတည်းသော တရားကို ပဋိးများအပ်ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ (ဤတရားမျိုးသည်) ရှိသည်သာတည်း။

ရဟန်းတို့ အဘယ်တမျိုးတည်းသော တရားကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် တရားလေးမျိုးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း၊ တရားလေးမျိုးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း၊တရားခုနစ်မျိုးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် တရားနှစ်မျိုးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိဟူသော တမျိုးတည်းသောတရားကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပဋိးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို အဘယ်သို့ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် ဘာတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထားလျက် သတိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု့ဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏၊ သတိရှိလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု့၏။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု့အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် ရှည်ရှည်ထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း "ရှည်ရှည် ထွက်သက်လေကို ထုတ်၏"ဟု သိ၏၊ ရှည်ရှည်ဝင်သက်လေကို ရှု့လျှင်လည်း "ရှည်ရှည်ဝင်သက် လေကို ရှု့၏"ဟု သိ၏။ တိုတိုထွက်သက်လေကို ထုတ်လျှင်လည်း။ပ။အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ထွက်သက်လေအပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက်။ပ။ "ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်လေကိုငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့"ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏၊ "ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်လေကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု့အံ့"ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေဝင်သက်လေတို့ကို (ပထဝီစသော)ကာယတို့တွင် တပါးပါဝင်သော ဝါယောကာယဟု ငါဆို၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၁)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ချမ်းသာခြင်း 'သုခ'ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ (ဝေဒနာသညာဟူသော) စိတ္တသင်္ခါရကို ငြိမ်းစေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု့အံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို ဒုကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ရဟန်းတို့ ဤထွက်သက်လေဝင်သက်လေတို့ကို ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဝေဒနာတို့တွင် ဝေဒနာတပါးဟု ငါဆို၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၂)

ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ ရဟန်းသည် စိတ်ကို ထင်ရှားသိသည်ဖြစ်၍။ပ။စိတ်ကို အလွန်ဝမ်းမြောက်စေလျက်။ပ။စိတ်ကို ကောင်းစွာ တည်ကြည်စေလျက်။ပ။ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ကျင့်၏၊စိတ်ကို ကောင်းစွာတည်ကြည်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု့အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။စိတ်ကို နိဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စိတ်ကို နိဝရဏစသည်မှ လွတ်မြောက်စေလျက် ဝင်သက်လေကို ရှု့အံ့ဟု အားထုတ်၍

ကျင့်၏။ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို ဒ.ကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ သတိလွတ်သော ဆင်ခြင်ဉာဏ် မရှိသောသူအား အာနာပါနဿတိ သမာဓိကိုပွါးများခြင်းကို ငါမဆို။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် နေ၏။ (၃)

ရဟန် တို့ အကြောင်အခါ၌ ရဟန်းသည် မမြဲဟု အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ပ။ စွဲမက်မှုကင်းခြင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက်။ ချုပ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက်။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ ထိုရဟန်းသည် အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကင်းပျောက်သည်ကို ပညာဖြင့်မြင်၍ ကောင်းစွာ လျစ်လျူရှု၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန်းသည် ထိုအခါ၌ ပြင်းစွာအားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ဆင်ခြင်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောကဌ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏။ (၄)

ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ပြည့်စေ၏။

ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ အကြောင်းအခါ၌ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား သတိမလွတ်။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းအား ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိမလွတ်သောအခါ၌ ရဟန်းအား သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ၌ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၁)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ နေလတ်သော် ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်၏၊ လှည့်လည် ကျက်စား၏၊ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းအား ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ၌ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၂)

ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ထိုရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု'ဝီရိယ'သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုတရားကို ပညာဖြင့် စိစစ်သော် လှည့်လည်ကျက်စားသော အထပ်ထပ်ဆင်ခြင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ရဟန်းအား မတွန့်မဆုတ် ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ'သည်ဖြစ်၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ၌ ရဟန်းသည် ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ထိုအခါ၌ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၃)

ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား ကိလေသာဟူသော အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်ခြင်း 'ပီတိ' သည် ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ကြိုးစားအားထုတ်မှု 'ဝီရိယ' ရှိသော ရဟန်းအား (ကိလေသာဟူသော) အာမိသကင်းသော နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ' ဖြစ်သောအခါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၄)

နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏၊ စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏။ ရဟန်းတို့ အကြင်အခါ၌ နှစ်သိမ့်သောစိတ်ရှိသော ရဟန်းအား ကိုယ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏၊စိတ်သည်လည်း ငြိမ်းအေး၏၊ထိုအခါ၌ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၅)

ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ ရဟန်းတို့ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသော ချမ်းသာသော ရဟန်း၏စိတ်သည် တည်ကြည်သောအခါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၆)

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ (၇)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ ဝေဒနာတို့၌။ပ။စိတ်၌။ပ။သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် နေသောအခါ ရဟန်းအား သတိမလွတ်။ရဟန်းတို့ ရဟန်းအား ထင်သောသတိရှိသည်ဖြစ်၍ သတိမလွတ်သောအခါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ ထိုအခါ ရဟန်းသည် သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ပ။

ထိုရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သော စိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှု၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် ထိုသို့ တည်ကြည်သောစိတ်ကို ကောင်းစွာ အညီအမျှ ရှုသောအခါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ရဟန်းအား ပြည့်စုံ၏။ထိုအခါ ရဟန်းသည် ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းအား ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်သည် ပွါးများပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ ရဟန်းတို့ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ)ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ပ။(ကိလေသာမှ)ဆိတ်ခြင်းကိုမှီသော စွဲမက်မှု'ရာဂ'ကင်းခြင်းကိုမှီသော ချုပ်ခြင်းကိုမှီသော နိဗ္ဗာန်သို့ညွတ်သော ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်ကို ပွါးများ၏။ ရဟန်းတို့ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ဤသို့ ပွါးများအပ်

ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'နှင့် လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'ကို ပြည့်စေကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သံယောဇနပဟာနသုတ်

၉၉၃။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည် ရှိသော် သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-အနုသယသမုဂ္ဃါတသုတ်

၉၉၄။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ မွါခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-အဒ္ဓါနပရိညာသုတ်

၉၉၅။ အဓွန့်'ကာလ'ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းငှါ ဖြစ်၏။

နဝမသုတ်။

၁၀-အာသဝက္ခယသုတ်

၉၉၆။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို အဘယ်သို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာ ခွါခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အဓွန့်'ကာလ'ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့သွားရောက်၍ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ဖြစ်စေ။ပ။ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလျက် ထွက်သက်လေကို ထုတ်အံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏၊ စွန့်လွှတ်မှုကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလျက် ဝင်သက်လေကို ရှူအံ့ဟု အားထုတ်၍ ကျင့်၏။ ရဟန်းတို့ အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ဤသို့ ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သည်ရှိသော် (သံယောဇဉ်)ကို ပယ်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏။ပ။ အနုသယတို့ကို ကောင်းစွာခွါခြင်းငှါ ဖြစ်၏။အဓွန့်'ကာလ'ကို ပိုင်းခြားသိခြင်းငှါ ဖြစ်၏။အာသဝတို့ ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ဒုတိယဝဂ် ပြီး၏။

ဆယ်ခုမြောက် အာနာပါနသံယုတ် ပြီး၏။

၁၁-သောတာပတ္တိသံယုတ်

၁-ဝဋ္ဋဒုဒ္ဓါရဝဂ် ၁-စက္ကဝတ္တိရာဇသုတ်

၉၉၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—“ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်းသည် လေးကျွန်းတို့ကို အစိုးရခြင်း ကြီးမှူးခြင်းဟူသော မင်းအဖြစ်ကို ပြုစေပြီး၍ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလျက် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ ဒုသင်းဝင် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုစကြဝတေးမင်းသည် ထိုနတ်ပြည်ဝယ် နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၌ နတ်သမီးအပေါင်းခြံရံလျက် နတ်တို့၏ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့နှင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ စမ္မယ် ခံစားရငြားသော်လည်း ထိုစကြဝတေးမင်းသည် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် မပြည့်စုံသောကြောင့် ငရဲမှ မလွတ်နိုင်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ မလွတ်နိုင်၊ ပြိတ္တာဘုံမှ မလွတ်နိုင်၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ မလွတ်နိုင်။ ရဟန်းတို့ အရိယာတပည့်သည် ဆုမ်းခံလှည့်လည်၍ ရသော ဆွမ်းဖြင့် မျှတလျက် ပုဆိုးပိုင်းကို စပ်ထားသော သင်္ကန်းကို ဆောင်ငြားသော်လည်း ထိုရဟန်းသည် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘုံမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊အသိဉာဏ်‘ဝိဇ္ဇာ’အကျင့်‘စရဏ’နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ ဧ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏” ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ “တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ပြထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ မိမိ၏ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ၌ ဆောင်ယူထား ထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်ဉာ သိနိုင်ခံးစာနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း”ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။“မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော်သည် ဖြောင့်မတ်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော်သည် မှန်ကန်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏၊မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော်သည် လျော်ကန်သော အကျင့်ရှိတော်မူပါပေ၏၊

အစုံအားဖြင့် လေးစုံ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ပါး အရေအတွက်ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် (အရပ်ဝေးမှ) ဆောင်လာ၍သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော်မူပါပေ၏၊ ဤသည်တို့အလို၌ စီမံထားသော ဝတ္ထုကိုသော်လည်း ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏၊ တမလွန်အတွက် ရည်မြော်သော အလှူကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏၊လက်အုပ်ချီခြင်း၌ ထိုက်ပါပေ၏၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်တော်မူပါပေ၏"ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော တဏှာကျွန် အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်စေကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော မှားသောအားဖြင့် မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤလေးပါးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ လေးကျွန်းတို့ကို ရခြင်း တရားလေးမျိုးတို့ကို ရခြင်းနှစ်မျိုးတို့တွင် လေးကျွန်းဝင်္ကို ရခြင်းသည် တရားလေးမျိုးတို့ကို ရခြင်း၏ တဆယ့်ခြောက်စိတ်တွင် တစိတ်ကိုမျှ မမှီနိုင်ပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗြဟ္မစရိယောဂဓသုတ်

၉၉၈။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊အသိဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န မည်တော်မူ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူ၏၊လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

"ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' ကျင့်သုံးမှု 'သီလ' ကြည်ညိုမှု 'ပသာဒ' နှင့် တရားတော်ကို သိမြင်မှု 'ဓမ္မဒဿနာ' ရှိကြသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျင့်မြတ်၏အတွင်းသို့ဝင်၍ တည်သော (အထက်မဂ်နှင့်ယှဉ်သော)ချမ်းသာသို့ သင့်လျော်သောအခါ၌ စင်စစ်အားဖြင့် ရောက်နိုင်ကုန်၏" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒီဃာဝုဥပါသကသုတ်

၉၉၉။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျွန်းမမာ ဖြစ်နေ၏၊ ထိုအခါ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အဖဖြစ်သော ဇောတိကသူကြွယ်ကို "ဖခင်သူကြွယ် လာလော့၊ ဖခင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်ဘုရား 'ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏၊ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလိုက်ပါ၏'ဟု အကျွန်ုပ်၏စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးပါလော့၊ ထို့ပြင်လည်း 'အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဒီဃာဝုဥပါသကာ၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ'ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်ပါလော့"ဟု ပြောဆို၏။ "ချစ်သား ကောင်းပြီ"ဟု ဇောတိကသူကြွယ်သည် ဒီဃာဝုဥပါသကာအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဘုရား ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏၊ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလိုက်ပါ၏၊ 'အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဒီဃာဝုဥပါသကာ၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ'ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်ပါ၏"ဟု လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် ဒီဃာဝုဥပါသကာ၏အိမ်သို့ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် ဒီဃာဝုဥပါသကာအား "ဒီဃာဝု သင် ခန္ဓကျန်း၏လော၊ မျက၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်ကုန်ကာလော၊ မတိုးပွါးပဲ ရှိပါကုန်၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် ဆုတ်ယုတ်၏ဟု ထင်ပါ၏လော၊ တိုးပွါး၏ဟု မထင်ပဲ ရှိပါ၏လော"ဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါးပါကုန်၏၊ မဆုတ်ယုတ်ပါကုန်၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် တိုးပွါး၏ဟုသာ ထင်ပါ၏၊ ဆုတ်ယုတ်၏ဟု မထင်ပါဟု လျှောက်၏။ ဒီဃာဝု သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ကျင့်ရမည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း

ကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူပါပေ၏၊ (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ'နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ မည်တော်မူပါပေ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူပါပေ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူပါပေ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရော ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူပါပေ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူပါပေ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူပါပေ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ပေအံ့။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်ပေအံ့၊ဒီဃာဝု ဤသို့လျှင် သင်သည် ကျင့်ရမည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့သည် တပည့်တော်၌ ရှိပါကုန်၏၊ တပည့်တော်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူပါပေ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူပါပေ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူပါပေ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။မကျိုးကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု 'သမာဓိကို' ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ဒီဃာဝု သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသောတာပန်အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ တည်ပြီး၍ ဝိဇ္ဇာ(မဂ်ဉာဏ်)လျှင် အာဘို့ရှိသော တရားခြောက်ပါးတို့ကို တဆင့်တက်၍ ပွါးများရာ၏။ "ဒီဃာဝု ဤသာသနာတော်၌ သင်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရ တရားတို့၌ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက်နေလော့၊ မမြဲသောသင်္ခါရတရား၌ ဆင်းရဲ၏ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း ဆင်းရဲသော သင်္ခါရတရား၌ အတ္တမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း ပယ်စွန့်အံ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း စွဲမက်မှုကင်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း ချုပ်ငြိမ်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း နေလော့" ဒီဃာဝု သင်သည် ဤသို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ဝိဇ္ဇာ (မဂ်ဉာဏ်)လျှင် အာဘို့ရှိသော တရားခြောက်ပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌ မမြဲဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုလျက်နေပါ၏၊ မမြဲသော သင်္ခါရတရား၌ ဆင်းရဲ၏ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ငင်း ဆင်းရဲသော သင်္ခါရတရား၌ အတ္တမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း ပယ်စွန့်အံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ငင်း စွဲမက်မှုကင်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ငင်း ချုပ်ငြိမ်းစေအံ့ဟု အမှတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ငင်း နေပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ဤဖခင်ဖြစ်သော ဇောတိကသူကြွယ်သည် တပည့်တော် ကွယ်လွန်သဖြင့် ဆင်းရဲ

ခြင်းသို့ မရောက်ပါစေလင့်ဟု တပည့်တော်အား ဤအကြံ ဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။ ချစ်သား ဒီဃာဝု "သင်သည် ဤသို့ နှလုံးမသွင်းလင့်၊ ချစ်သားဒီဃာဝု တို့က်တွန်း၏၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသည်ကို့သာ သင် ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့"ဟု (ဇောတိကသူကြွယ်)ကဆို၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဒီဃာဝုဥပါသကာကို ဤအဆုံးအမဖြင့် ဆုံးမပြီးလျှင် နေရာမှထကာ ဖဲသွားတော်မူလေ၏။ ထို့နောက် ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် မြတ်စွာဘုရား ဖဲသွား၍ မကြာမီ ကွယ်လွန်လေ၏။ ထိုအခါ မျှားစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ် ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏"အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျဉ်းမျှဖြင့် ဆုံးမတော်မူအပ်သော ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထို ဥပါသကာ၏ လားရောက်ရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်ပါနည်း၊ လည်းလျှောင်းရာကား အဘယ်ပါနည်း"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ပညာရှိသော ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် နိဗ္ဗာန်အားလျော်သော မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရရောက်ခဲ့ပြီ၊ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော ငါ့ကို မပင်ပန်းစေ၊ ရဟန်းတို့ ဒီဃာဝုဥပါသကာသည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်ပြီးလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုမည့်သူဖြစ်၍ ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိတော့ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ သာရိပုတ္တသုတ်

၁၀၀။ အခါတပါး၌ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်အာနန္ဒာတို့သည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သံတင်းသုံး) နေကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ညနေချမ်းအချိန် တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့ကာ။ပ။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို လျှောက်၏"ငါ့သျှင်သာရိပုတြာ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော သေးတာပန် ဟု ဟောကြားတော်မူပါသနည်း"ဟု(လျှောက်၏)။ ငါ့သျှင် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် "ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော သေတာပန်"ဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

အဘယ်လေးမျိုးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ။ပ။ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ငါ့သျှင် ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော သေတာပန်ဟု ဟောကြားတော်မူ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ သာရိပုတ္တသုတ်

၁၀၀၁။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်သာရိပုတြာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏"သာရိပုတြာ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်း သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းဟု ဆိုအပ်၏၊ သာရိပုတြာ သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဘယ်နည်း"ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။အသျှင်ဘုရား သူကောင်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်းဟု လျှောက်၏၊ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစ့ ကောင်းပေစ့၊ သာရိပုတြာ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကို ကြားနာခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းဘည်း၊ လောကုတ္တရာတရားအားလျော်သော တရားကို ကျင့်ခြင်းသည် သောတာပန် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။

သာရိပုတြာ"သောတ သောတ"ဟု ဤစကားကို ဆိုအပ်၏၊ သာရိပုတြာ သောတဟူသည် အဘယ်နည်း။ အသျှင်ဘုရား အင်္ဂါခြစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် သောတ မည်ပါ၏၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' မှန်ကန်သော အကြံအစည် 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' မှန်ကန်သောစကား 'သမ္မာဝါစာ' မှန်ကန်သောအလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ' မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု 'သမ္မာအာဇီဝ' မှန်ကန်သော လုံ့လ 'သမ္မာဝါယာမ' မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ' မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့ပါတည်း။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစ့၊ ကောင်းပေစ့၊ အင်္ဂါခြင်းပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်သည်ပင် သောတမည်၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။

သာရိပုတြာ "သောတာပန် သောတာပန်"ဟု ဤစကားကို ဆို၏၊ သာရိပုတြာ သောတာပန်ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား အင်္ဂါခြစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို သောတာပန်ဟု ဆိုအပ်ပါ၏၊ ထိုအသျှင်သည် ဤသို့သောအမည် ဤသို့သော အနွယ်ရှိပါ၏ဟု လျှောက်၏။ သာရိပုတြာ ကောင်းပေစ့၊ ကောင်းပေစ့၊ သာရိပုတြာ အင်္ဂါခြစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို သောတာပန်ဟု ဆိုအပ်၏၊ ထိုအသျှင်သည် ဤသို့သောအမည် ဤသို့သော အနွယ်ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဆဗတိသုတ်

၁၀၀၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသစာရီကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု မျှားစွာသော ရဟန်းတို့သည်

မြတ်စွာဘုရား၏ သာဂက်နန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်၏။ထိုအခါ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏမည်သော လက်သမား တို့သည် တစုံတခုသော ပြဿဒယ်ကိစ္စဖြင့် သာခုကရွာ၌ နေကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည်"ဝါတွင်း သုံးလလွန်၍ သင်္ဃာန်းကိစ္စပြီးသောအခါ ဒေသစာရီကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု မျှားစွာကုန်သော ရဟန်း တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ဃာန်းချုပ်ဆိုးခြင်းကို ပြုလုပ်ကုန်သတဲ့ဟု ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏမည် သော လက်သမားတို့ ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် ယောကျ်းတယောက်ကို "အချင်း ယောကျ်း သင်သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်ဘိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ကွယ်လာတော်မူသည်ကို မြင်သောအခါ ငါတို့အား ပြောကြားလှည့်လော့"ဟု မှာထား၍ လမ်း၌ (အစောင့်) ထားကုန်၏။ စောင့်နေသော ထို ယောကျ်းသည် နှစ်ရက် သုံးရက်ရှိသောအခါ မြတ်စွာဘုရား အဝေးမှကွယ်လာသည်ကို မြင်ရ၍ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် "အသျှင်တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဤမြတ်စွာဘုရားသည် ကွယ်လာတော်မူ၏၊ ယခုသွားရန် အချိန်ကို သိပါကုန်၏ (သွားရန်မှာ အသျှင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)"ဟု ပြောလေ၏။

ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းမှဖဲခွါခဲ့၍ သစ်ပင်တပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသောနေရာ၌ ထိုင်နေတော် မူ၏။ ဣသိဒတ္တနှင့် ပုရာဏလက်သမားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ ကုန်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏—

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု တပည့်တော်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "သာဝတ္ထိပြည်မှ ကောသလတိုင်းအတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့သို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ"ဟု တပည့်တော်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်းသည် ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ကောသလတိုင်းမှ မလ္လဘိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ လတ္တံ့"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား "မြတ်စွာဘုရားသည် ကောသလတိုင်းမှ မလ္လတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသော အခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါဘို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "မလ္လတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ"မြတ်စွာဘုရား သည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "မလ္လတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လိုခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ဝဇ္ဇီဝဲငိုးမှ ကာသိတိုင်းသို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လို်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်းဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ဝဇ္ဇီတိုင်းမှ ကာသိတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏" ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လို်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ကာသိတိုင်းမှ မဂဓတိုင်းသို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူလတ္တံ့" ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လို်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ကာသိတိုင်းမှ မဂဓတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် ဝေးခဲ့ပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မနှစ်လို်ခြင်း နှလုံးမသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "မဂဓတိုင်းမှ ကာသိတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့" ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်းဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "မဂဓတိုင်းမှ ကာသိတိုင်းသို့ ဒေသစာရီကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးလေပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ကာသိတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့" ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ကာသိတိုင်းမှ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးလေပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ဝဇ္ဇီတိုင်းမှ မလ္လတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ဝဇ္ဇီတိုင်းမှ မလ္လတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးလေပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "မလ္လတိုင်းမှ ကောသလတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးတော့မည်"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား "မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လတိုင်းမှ ကောသလတိုင်းသို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နီးလေပြီ"ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် "ကောသလတိုင်းတွင်းရှိ ဇနပုဒ်တို့မှ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့နှင့်

နိုးတော့မည်”ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျင်ဘုရား မြတ်စ္စာဘုရားသည်“သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌(ဘိတင်းသုံး)နေတော်မူ၏”ဟု အကျွန်ုပ်တို့ ကြားရသောအခါ “မြတ်စ္စာဘုရားသည် ငါတို့နှင့် နိုးလေပြီ”ဟု အကျွန်ုပ်တို့အား မျှားစ္စာ နှစ်လို်ခြင်း ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

လက်သမားတို့ ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင်လူ့ဘောင်၌ နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏၊ ကိလေသာမြူ ထရာ ခရီးနှင့် တူ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏၊ လက်သမားတို့ သင်တို့သည် မမေ့လျော့ခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်သာတည်း(မိန့်တော်မူ၏)။ အသျင်ဘုရား ဤကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆို၏ပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတမျိုး ရှိပါသေး၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ လက်သမားတို့ ဤကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျင်ဘုရား တပည့်တော်တို့သည် ပသေနဒီကောသလမင်း ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်သွားလိုသောအခါ ပသေနဒီကောသလမင်း၏ စီးဘော်ဆင်တို့ကို တန်ဆာဆင်ပြီး၍ ပသေနဒီကောသလမင်း၏ ချစ်ခင်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိကုန်သော မိဖုရားတို့ကို ရွှေတယောက် နောက်တယောက် ထိုင်စေကုန်၏၊ အသျင်ဘုရား ထိုမိဖုရားတို့၏ အနုံသည် နုံသာကြုတ်မှု ဖွဲ့ထုတ်ခါစ နုံသာဖြင့် လိမ်းခြယ်ကုန်သော မင်းသမီးငယ်တို့၏ အနုံကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏၊ အသျင်ဘုရား ထိုမိဖုရားတို့၏ ကိုယ်အတွေ့သည် ချမ်းသာစ္စာ ကြီးပြင်းလာကုန်သော မင်းသမီးငယ်တို့၏ လဲစိုင် ဝါဂွမ်းစိုင်နှင့် တူသော ကိုယ်အတွေ့ကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏၊ အသျင်ဘုရား ထိုအခါ၌ ဆင်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏၊ ထိုမိဖုရားတို့ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါကုန်၏၊ မိမိကိုယ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်ရပါ၏၊ အသျင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုမိဖုရားတို့အပေါ်၌ စိတ်ယုတ် စိတ်သည့်ဖြစ်စေဘူးသည်ကို မသိစဘူးပါ။ အသျင်ဘုရား ဤအဖြစ်သည် ထိုမြတ်စ္စာဘုရား မိန့်တော်မူသော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းထက် ပို၍လည်း ကျဉ်းမြောင်းသော ပို၍ ကျဉ်းမြောင်းသည်ဟုလည်း ဆိုအပ်သော ကျဉ်းမြောင်းခြင်းတမျိုး ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

လက်သမားတို့ ထို့ကြောင့်ပင် အိမ်ရာတည်ထောင်လူ့ဘောင်၌ နေခြင်းသည် ကျဉ်းမြောင်း၏၊ ကိလေသာမြူ ထရာ ခရီးနှင့် တူ၏၊ ရဟန်းအဖြစ်သည် လွင်ပြင်နှင့် တူ၏၊ လက်သမားတို့ သင်တို့သည် မမေ့လျော့ခြင်းငှါ သင့်လျော်သည်သာတည်း။ လက်သမားတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ လက်သမားတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် “ထိုမြတ်စ္စာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စ္စာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တနားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဝန်တိုမှု ‘မစ္ဆေရ’ အညစ်အကြေး

ကင်းသောစိတ်ဖြင့် အိမ်၌ ဦးစီးကာ နေ၏၊ လှုတ်လှုတ် စွန့်ကြဲတတ်၏၊(လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြော ထားသော လက်ရှိ၏၊ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏၊ ပေးကမ်းခြင်း ဝေခြမ်းခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ လက်သမားတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

လက်သမားတို့ သင်တို့သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ အိမ်၌ရှိသော လှူဖွယ်ဝတ္ထုဟူသမျှအား လုံးကို သီလရှိကုန်သော ကောင်းသော သဘော ရှိကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မခွဲခြားအပ်။ လက်သမားတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ပေးကမ်းခြင်း ဝေခြမ်းခြင်း၌ သင်တို့နှင့် တူမျှကုန်သော လူတို့သည် ကောသလတိုင်း၌ အဘယ်မျှ ရှိကုန်အံ့နည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား အရတော်ပေစ့၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့အား ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိတော်မူ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ဆင်ခြသုတ။

၇-ဝေဠုဒ္ဒါရေယျသုတ်

၁၀၀၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်— အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မျှားစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူသည်ရှိသော် ကောသလတိုင်းတို့၌ ဝေဠုဒ္ဒါရမည်သော ပုဏ္ဏားရွာသို့ ရောက်တော်မူ၏။ ထိုဝေဠုဒ္ဒါရ ရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုးသားတို့သည်(ဤသို့) ကြားသိလေကုန်၏ "အချင်းတို့ သာကီဝင်မင်းမျိုး မှ ရဟန်းပြုသည့် သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းဂေါတမသည် မျှားစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်းတို့၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်တော်မူရာ ဝေဠုဒ္ဒါရရွာသို့ ရောက်လာ၏"ဟု ကြားကုန်၏။ ထိုအသျှင်ဂေါတမ၏ ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပြန့်နှံ့၍ ထွက်၏၊ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ဖသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူပါပေ၏။(အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏၊ အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' အကျင့် 'စရဏ' နှင့် ပြည့်စုံတော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နေ မည်တော်မူပါပေ၏၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော် မူဘတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတ မည်တော်မူပါပေ၏၊ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူ မည်တော်မူပါပေ၏၊ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမတတ်သည့် အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ မည်

တော်မူပါပေ၏၊နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူပါပေ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူပါပေ၏၊ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူပါပေ၏"ဟု ပြန့်နှံ့၍ထွက်၏။ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းမျိုး လူမျိုးနှင့် တကွသော လူ့လောကကို ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ မျက်မှောက်ပြုလျက် ဟောကြားတော်မူ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အစ၏ကောင်းခြင်း အလယ်၏ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော် အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဒါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောတော်မူ၏၊ အလုံးစုံ ပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ပြတော်မူ၏၊ထိုသို့ သဘောရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖူးမြင်ရခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း"ဟု ကြားသိလေကုန်၏။

ထို့နောက် ထိုဝေဠုဒ္ဒါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားဘို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အချို့သောသူတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အောက်မေ့ဖွယ် နှုတ်ဆက်စကားကို ပြောဆိုပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ လက်အုပ်ချီကုန်လျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ အချို့တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏အနီး၌ အမည် အနွယ်ကို လျှောက်ကြား၍ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ အချို့တို့သည် တခုသောနေရာ၌ ဆိတ်ဆိတ်ထိုင်နေကုန်၏။ထိုဝေဠုဒ္ဒါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုးသားတို့သည် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏"အသျှင်ဂေါတမ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသို့သော အလို'ဆန္ဒ'အဓိပ္ပါယ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ သားမယားတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော အိမ်ရာ၌နေလိုကြပါကုန်၏၊ ကာသိတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို သုံးဆောင် ခံစားလိုကြပါကုန်၏၊ ပန်းပန်ခြင်းနံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျော်း လိမ်းခြင်းကို ပြုလိုကြပါကုန်၏၊ ရွှေငွေကို လက်ခံ သာယာ လိုကြပါကုန်၏၊ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်လိုကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဂေါတမသည် ဤသို့ အလို'ဆန္ဒ' အဓိပ္ပါယ်ရှိကုန်သော ထိုအကျွန်ုပ်တို့အား အလိုအတိုင်းဖြစ်နိုင် ရောက်နိုင်လောက်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် တရားကို ဟောတော်မူပါ" ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အမျိုးသားတို့ သင်တို့အား မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာကို ဟောကြားပေအုံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံး သွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအုံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ" ဟု ထိုဝေဠုဒ္ဒါရရွာသား ပုဏ္ဏားနှင့်အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်ကုန်၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

အမျိုးသားတို့ မိမိကိုယ်၌ ဆောင်ထားထိုက်သော တရားဒေသနာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အမျိုးသားတို့"ငါသည် အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလို၏၊ ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်၏၊ အကြင်သူသည် အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော ငါ့အား ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ထိုသတ်မှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း အသက်ရှင်လို မသေလို ချမ်းသာလိုသော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်သော သူတပါးကို ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချငြားအံ့၊ သူဘပါးက

လည်း ထိုသတ်မှုကို **မမျှော်မှန်**စ်သက်၊ငါသည် မချစ်မှန်စ်သက်သော တရားကို သူတပါးသည်လည်း **မချစ်မှန်**စ်သက်၊ ငါမချစ်မှန်စ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း ဟု **အရိယာတာ**ပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်ဘိုင်လည်း သူ့ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြင်၏၊ သူတပါးကိုလည်း သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏၊ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏၊ ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား "အကြင် သူသည် ငါမပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ခိုးယူမှုကို မချစ်မှန်စ်သက်၊ ငါကလည်း(သူတပါး)မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးလိုသော စိတ်ဖြင့် ခိုးယူငြားအံ့၊ သူတပါးကလည်း ထိုခိုးယူမှုကို မချစ်မှန်စ်သက်၊ ငါသည် မချစ်မှန်စ်သက်သော တရားကို သူတပါးသည်လည်း မမျှော်မှန်စ်သက်၊ ငါမချစ်မှန်စ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း" ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ သူတပါးကိုလည်း မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏၊ မပေးသော ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏၊ ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား "အကြင်သူသည် ငါ၏ သားမယားတို့၌ လွန်ကျူးခြင်းသို့ ရောက်ငြားအံ့၊ငါသည် ထိုသူ၏ ထိုလွန်ကျူးမှုကို မချစ်မှန်စ်သက်၊ငါကလည်း (သူတပါး၏)သားမယားတို့၌ လွန်ကျူးခြင်းသို့ ရောက်ငြားအံ့၊သူတပါးကလည်း ထိုလွန်ကျူးမှုကို မချစ်မှန်စ်သက်၊ ငါသည် မချစ်မှန်စ်သက်သော တရားကို သူတပါးကလည်း မချစ်မှန်စ်သက်၊ ငါမချစ်မှန်စ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း" ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြင်၏၊ သူတပါးကိုလည်း ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏၊ကာမတို့၌ မှားသောအားဖြင့် ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏၊ဤသို့ ထိုသူ၏ ကိုယ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား "အကြင်သူသည် မမှန်ပြောခြင်းဖြင့် ငါ၏အကျိုးကို ချိုးဖျက်ငြားအံ့၊ငါသည် ထိုသူ၏ မမှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို မချစ်မှန်စ်သက်၊ ငါကလည်း မမှန်ပြောခြင်းဖြင့် သူတပါး၏အကျိုးကို ချိုးဖျက်ငြားအံ့၊ သူတပါးကလည်း ထိုမမှန်ပြောဆိုမှုမျိုးကို မချစ်မှန်စ်သက်၊ ငါမချစ်မှန်စ်သက်သော တရားကို သူတပါးသည်လည်း မချစ်မှန်စ်သက်၊ငါမချစ်မှန်စ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း" ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ သူတပါးကိုလည်း မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏၊ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏၊ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား အကြင်သူသည် ကုန်းစကားဖြင့် ငါ့ကို မိတ်ဆွေတို့နှင့် ခွဲငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ကုန်းချောမှုမျိုးကို မချစ်မှန်စ်သက်၊ ငါကလည်း ကုန်းစကားဖြင့်

သူတပါးကို မိတ်ဆွေတို့နှင့် ခွဲငြားအံ့၊သူတပါးသည်လည်း ထိုကုန်းချောမှုမျိုးကို မချစ်မနှစ်သက်။ပ။ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား အကြင်သူသည် ကြမ်းထမ်းသောစကားဖြင့် ငါ့ကို ပြောဆိုငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ ကြမ်းထမ်းစွာပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း သူတပါးကို ကြမ်းထမ်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုငြားအံ့၊ သူတပါးသည်လည်း ထိုကြမ်းထမ်းစွာပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်။ပ။ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်းသုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

အမျိုးသားတို့ နောက်တမျိုးကား အကြင်သူသည် ငါ့ကို ပြိန်ဖျင်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုငြားအံ့၊ ငါသည် ထိုသူ၏ အပြိန်အဖျင်း ပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါကလည်း သူတပါးကို ပြိန်ဖျင်းသောစကားဖြင့် ပြောဆိုငြားအံ့၊ သူတပါးသည်လည်း ထိုအပြိန်အဖျင်း ပြောဆိုမှုကို မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သောတရားကို သူတပါးသည်လည်း မချစ်မနှစ်သက်၊ ငါမချစ်မနှစ်သက်သော ထိုတရားနှင့် သူတပါးကို အဘယ့်ကြောင့် ယှဉ်စေရာအံ့နည်း”ဟု အရိယာတပည့်သည် ဤသို့ ဆင်ခြင်၍ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏၊ သူတပါးကိုလည်း ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ဓပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၌ ဆောက်တည်စေ၏၊ ပြိန်ဖျင်းသောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလည်း ပြောဆို၏၊ ဤသို့ ထိုသူ၏ နှုတ်ကျင့်ကောင်းခြင်းသည် အစွန်း သုံးပါးမှ စင်ကြယ်၏။

ထိုအရိယာကပတ္တိသည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်ဘော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ လူအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်၏ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အမျိုးသားတို့ အရိယာတပည့်သည် ဤသူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် အလိုရှိခဲ့သော် ဤလိုလားအပ်သော အကြောင်းလေးမျိုးတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်ပင်(ငါ့အား)ငရဲပဋိသန္ဓေ ကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ချမ်းသာကင်းရာ အာယတ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု ပြောကြားနိုင်ရာ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ဝေဠုဒ္ဒါရဂ္ဂါသား ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏ “အသျှင်ဂေါတမ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေစွ။ပ။ အကျွန်ုပ်တို့သည် အသျှင်ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏၊ တရား တော်ကိုလည်း ရဟန်းသံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏၊ အသျှင်ဂေါတမ သည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ဆက်ဆုံး ကိုးကွယ်သော ဥပါသကာ”ဟု မှတ်တော်မူပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-၎၅မ ဂိဠကာဝသထသုတ်

၁၀၀၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌မြတ်စွာဘုရားသည် ဉာတိကရွာ အုတ်ကျောင်း၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား သာဠ္ဟမည်သော ရဟန်းသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုသာဠ္ဟ၏ လားရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား နန္ဒာမည်သော ရဟန်းမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုရဟန်းမ၏ လားရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။အသျှင်ဘုရား သုဒတ္တာမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ထိုဥပါသကာ၏ လာ ရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသ ငဘုရား သုဇာတာမည်သော ဥပါသိကာမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုဥပါသိကာမ၏ လားရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သာဠ္ဟရဟန်းသည် အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍(ဂ်ိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော နန္ဒာရဟန်းမသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဘုံမှပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဒတ္တ ဥပါသကာသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် တပ်မက်မှု 'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' တွေဝေမှု 'မောဟ' တို့၏ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုမည့် သကဒါဂါမ်ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဇာတာဥပါသိကာမသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အပ်ငယ်သို့ ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ်မဟုတ်၊ အာနန္ဒာ လူသားဖြစ်သူ သေတိုင်းပင် ငါဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းခြင်းသာဖြစ်ရာ၏၊ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံ(တရား)မည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားဒေအုံ၊ ယင်း ကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသာဝကသည် ပြောကြားလိုပါမူ "ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်ဗီးကျရောက်ရာ ချမ်းသာကင်းရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏"ဟု မိမိကိုယ်တိုင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏။

ယင်း ကြေးမုံတရားကား အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အာဆူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်

တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။ ယင်းကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သာ၌ ပြောကြားလိုခဲ့မူ “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

[ဤသုံးသုတ်တို့သည် နိဒါန်းတူကုန်၏]။

၉-ဒုတိယ ဂိဠကာဝသထသုတ်

၁၀၀၅။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—“အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ရဟန်းသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုရဟန်း၏ လားရာ ‘ဂတိ’ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန် ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား အသောကာမည်သော ရဟန်းမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ပ။ အသျှင်ဘုရား အသောကမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ။ပ။ အသျှင်ဘုရား အသောကာမည်သော ဥပါသိကာမသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုဥပါသိကာမ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန် ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော အသောကရဟန်းသည် အာသဝေါတို့ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါကင်း၍ (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာပေတည်း။ပ။ [ရှေးစကားပြင် တရားနှင့် နိဒါန်းတူ၏]။

အာနန္ဒာ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း၊ အာနန္ဒာ ယင်းတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီး၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏”ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တတိယ ဂိဠကာဝသထသုတ်

၁၀၀၆။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် တခုတည်းသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏“အသျှင်ဘုရား ဥာတိကရွာ၌ ကက္ကဋမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်

ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုဥပါသကာ၏ လားရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကဋ္ဌိဘမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ နိကတမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ကဋ္ဌိဿဟမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ တုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ သံတုဋ္ဌမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ ဘဒ္ဒမည်သော ဥပါသကာသည်။ အသျှင်ဘုရား ဉာတိကရွာ၌ သုဘဒ္ဒမည်သော ဥပါသကာသည် ကွယ်လွန်ခဲ့ပါပြီ၊ ထိုဥပါသကာ၏ လားရာ'ဂတိ'ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း''ဟု(လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော ကက္ကဋဥပါသကာသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်မလာပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ပေတည်း။ အာနန္ဒာ ကဋ္ဌိဘသည်။ အာနန္ဒာ နိကတသည်။ အာနန္ဒာ ကဋ္ဌိဿဟသည်။ အာနန္ဒာ တုဋ္ဌသည်။ အာနန္ဒာ သံတုဋ္ဌသည်။ အာနန္ဒာ ဘဒ္ဒသည်။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော သုဘဒ္ဒသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ် ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှပြန်လာခြင်း သဘောမရှိပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ပေတည်း။ [အလုံးစုံသော သူတို့ကို အလားဘူ ပြုအပ်ကုန်၏]။

အာနန္ဒာ ကွယ်လွန် သွားကုန်သော ဉာတိကရွာ၌ ဥပါသကာငါးဆယ်ကျော်တို့သည် အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ဖြစ်၍ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ပြန်လာခြင်း သဘောမရှိပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကြမည့် အနာဂါမ်တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားကုန်သော ဉာတိကရွာ၌ ဥပါသကာကိုးဆယ်ခြောက်ယောက်တို့သည် သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' တွေဝေမှု 'မောဟ' တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တကြိမ်သာ ကျ(ကာမ)ဘုံသို့လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ်တို့တည်း။ အာနန္ဒာ ကွယ်လွန်သွားသော ဉာတိကရွာ၌ ဥပါသိကာ ငါးရာ့ခြောက်ယောက်တို့သည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့တည်း။

အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ်မဟုတ်၊ အာနန္ဒာ လူသားဖြစ်သူ သေဘိုင်းပင် ငါဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းခြင်းသာ ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံတရားမည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပေအံ့၊ ယင်း ကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုမူ ''ငါ့အား ငရဲ ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာ ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျှောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏''ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏။

ယင်း ကြေးမုံတရားကား အဘယ်နည်း၊ အာနန္ဒာ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ''ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း

ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏''ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။တရားတော်၌။ပ။သံဃာ တော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤသည်ပင် ကြေးမုံတရားတည်း။ အာနန္ဒာ ယင်း ကြေးမုံတရားနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပြောကြားလိုမူ ''ငါ့အား ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ် ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏'' ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရွှေဦးစွာသော ဝဋ္ဋုဒ္ဒါရဝဂ် ပြီး၏။

၂-ရာဇကာရာမဝဂ် ၁-သဟဿဘိက္ခုနိဿယသုတ်

၁၀၀၇။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် မင်းနှကျောင်း၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ တထောင်သော ဘိက္ခုနိဿယသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ တည်နေကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ တည်နေကုန်ပြီးသော ထို ရဟန်းတို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ရဟန်းတို့ လေးမျိုးသော တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ''ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့် လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည် တော်မူ၏''ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာ တော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)၊ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၀၈။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ကြီးပွါးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်းမည်သော အကျင့်ကို ပညတ်ကုန်၏၊ ထိုဗြာဟ္မဏတို့သည် တပည့်ကို ဤသို့ ဆောက်တည်စေကုန်၏—"အချင်းယောကျ်ား လာလော့၊ သင်သည် စောစောထ၍ အရှေ့သို့ ရှေးရှု့သွားလော့၊ သင်သည် ချောက်ကို မရှောင်လင့်၊ ကမ်းပါးပြတ်ကို မရှောင်လင့်၊ သစ်ငုတ်ကို မရှောင်လင့်၊ ဆူးရှိရာကို မရှောင်လင့်၊ တန်ခိုးအိုင်ကို မရှောင်လင့်၊ တန်ခိုးတွင်းကို မရှောင်လင့်၊ ကျရာအရပ်မှာပင် သေခြင်းကို လိုလား (တောင့်တ) ရာ၏၊ အချင်းယောကျ်ား ဤ (အကျင့်) ဖြင့် သင်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်လတ္တံ့" ဟု (ဆောက်တည်စေကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအကျင့်သည် ဗြာဟ္မဏတို့၏ မိုက်မဲမှုမျှသာတည်း၊ တွေဝေမှုမျှသာတည်း၊ ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ မဖြစ်၊ စွဲမက်မှုကင်းခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ချုပ်ခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ မဖြစ်၊ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ငါသည်ကား အရိယာ၏ ဝိနည်း၌ ကြီးပွါးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို သိစေအံ့၊ ယင်းအကျင့်သည် စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ စွဲမက်မှုကင်းခြင်းငှါ ချုပ်ခြင်းငှါ ငြိမ်းအေးခြင်းငှါ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ကိုယ်တိုင်သိခြင်းငှါ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ပ။ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါဖြစ်သော ထိုအရိယာ၏ဝိနည်း၌ ကြီးပွါးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်း ကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား စင်စစ် ငြီးငွေ့ခြင်းငှါ။ပ။ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ဖြစ်သော ထိုကြီးပွါးခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-အာနန္ဒတ္ထေရသုတ်

၁၀၀၉။ အခါဘပါး၌ အသျှင်အာနန္ဒာနှင့် အသျှင်သာရိပုတြာတို့သည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေကုန်၏၊ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ညနေချမ်းအခါ နှိုး၌ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းရာမှ ထခဲ့၍ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ နှုတ်ဆက်ပြောဆို၏။ဝမ်းမြောက်ဖွယ်

အမှတ်ရဖွယ်စကားကို ပြောဆိုပြီးဆုံးစေပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ဆို၏—"ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ အဘယ်တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းကြောင့် အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် 'ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော၊ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏'ဟု ဟောကြားတော်မူအပ်ပါသနည်း"ဟု ဆို၏၊ ငါ့သျှင် တရားလေးပါးတို့ကို ပယ်၍ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် "ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော၊ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏"ဟု ဟောကြားတော်မူပါ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော အကြောင်းအရင်းမရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြောင်းအရင်းရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏၊ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗေဟအထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် တရား၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြောင်းအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊တရား၌ ထိုသို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် တရား၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြောင်းအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ "တရားတော်သည် မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်ဖြစ်၏။။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်၌ သိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရားတော်ဖြစ်၏"ဟု တရားတော်၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် သံဃာ၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြောင်းအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ သံဃာ၌ ထိုသို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် သံဃာ၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြောင်းအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။

"မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူ၏ပေ၏။ ။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်ပါပေ၏။" ဟု သံဃာ၌ ထိုသို့သဘော ရှိသော မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား ဖြစ်၏။

ငါ့သျှင် အကြင်သို့ သဘောရှိသော သီလမရှိခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သီလမရှိခြင်းသည် ထိုအရိယာတပည့်အား မဖြစ်။ ငါ့သျှင် အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာ တပည့်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏၊ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ကျိတရားလေးပါးတို့ကို ပယ်၍ ဤကျိတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါကို မြတ်စွာဘုရားသည် "ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထွက်မက် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ ဟု ဟောကြားတော်မူပါ၏" ဟု (မိန့်ဆို၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုဂ္ဂတိဘယသုတ်

၁၀၁၀။ ရဟန်းတို့ ဟရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ 'ဒုဂ္ဂတိ' ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် 'ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါးဘရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ကျိတရားလေးမျိုးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ 'ဒုဂ္ဂတိ' ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတဘယသုတ်

၁၀၁၁။ ရဟန်းတို့ တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၏။

အာဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သာည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံပေးတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏၊ ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော၊။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သာည် မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဘေးဟူသမျှ အလုံးစုံကို လွန်မြောက်၏'ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဋ္ဌမသုတ်။

၆-ပဌမ မိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၂။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား(စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကိုဎင်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကိုဎင်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေ အပ်ကုန်၏။ အာဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကိုဎင်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကိုဎင်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ မိတ္တာမစ္စသုတ်

၁၀၁၃။ ရဟန်းဘို့ အစဉ်သနား(စောင့်ရှောက်) ထိုက်ကုန်သော သူတို့ကိုဎင်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေခင်ပွန်း ဆွေမျိုးသားချင်းတို့ကိုဎင်း သောတာ

ပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ "ထို့မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်း၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ်ဟူသော မဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသေး၏၊ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် မဖြစ်ရ၊ ထိုအရာ၌ ဤကား ဖောက်ပြန်ပုံတည်း၊ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုအရိယာတပည့်သည် စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲ၌ငင်း တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ငင်း ပြိတ္တာဘဝ၌ငင်း ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ပထဝီဓာတ် အာပေါဓာတ် တေဇောဓာတ် ဝါယောဓာတ် ဟူသော မဟာဘုတ်လေးပါးတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ဖြစ်ရာသေး၏၊အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် မဖြစ်ရ၊ ထိုအရာ၌ ဤကား ဖောက်ပြန်ပုံတည်း၊ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုအရိယာတပည့်သည် စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲ၌ငင်း တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ငင်း ပြိတ္တာဘဝ၌ငင်း ဖြစ်လတ္တံ့ ဟူသော ဤအကြောင်းမျိုးသည် မရှိ။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်ထိုက်သော သူတို့ကိုငင်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရသော မိတ်ဆွေခင်ပွန်းဆွမျိုးသားချင်းတို့ကိုငင်း သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးမျိုးတို့၌ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဌမ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အားရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ငင်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ငင်း ဤအတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှားဖြစ်လေ၏၊ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုနတ်တို့အား အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏။—

နတ်သားတို့"ထို့မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း

သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ဤသို့ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သုဂတိဘုံ၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ နတ်သားတို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည်။ပ။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသော သုဂတိဘုံ၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန်"ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သော သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့။ပ။ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရကုန်၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် အားရှိသော ယောဂျဉ်းသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၎င်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့၎င်း ဤအတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှားဖြစ်လေ၏။ ထိုအခါ မျှားစွာကုန်သော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍

အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်ကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုနတ်တို့အား အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်သည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

နတ်သားတို့“ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အံကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဘူးကုန်ပြီ။ နတ်သားတို့ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။နတ်သားတို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ခဲ့ရဘူးကုန်ပြီ။

အသျှင်မောဂ္ဂလာန် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဘူးကုန်ပြီ။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု‘သမာဓိ’ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်မောဂ္ဂလာန် ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု‘သမာဓိ’ကိုဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ ကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရဘူးကုန်ပြီဟု (လျှောက်ထားကုန်၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တတိယ ဒေဝစာရိကသုတ်

၁၀၁၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အာဒိုးရှိသော ယောကျ်ားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့ဎင်း ဆန့်သောလက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ဎင်း ထို့အတူပင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ ကွယ်ခဲ့၍ တာဝတိ်သာနတ်ပြည်၌ ထင်ရှား ဖြစ်တော်မူလေ၏၊ ထိုအခါ များစွာကုန်သော တာဝတိ်သာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ မျှဉ်းကပ်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကုန်လျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကြပြီးသော ထိုနတ်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

နတ်သားတို့ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ဖြစ်ကုန်၏။ နတ်သားတို့ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏)။ နတ်သားတို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ နတ်သားတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားကို မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ဖြစ်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် ဤသို့မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား တရားဘော်၌။ပ။ သံဃာဘော်၌။ပ။ အသျှင်ဘုရား မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းသည် ကောင်းသည်သာတည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် ဤသို့ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်

အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ထားကုန်၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ရာဇကာရာမဝဂ် ပြီး၏။

၃-သရဏာနိဝဂ် ၁-ပဌမ မဟာနာမသုတ်

၁၀၁၇။ အကျွန်ုပ်သည် ကျေးသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါးဌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ကျွန်စကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား ကျွန်ကပိလဝတ်ပြည်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏၊ စည်ပင်ဝပြော၏၊ များသော လူဦးရေရှိ၏၊ လူမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြွမ်း၏၊ လမ်းတိုလမ်းကျဉ်းလည်း ရှိ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုဂုဏ်း စိတ်ကို တိုးပွါးစေနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကိုဂုဏ်း ဆည်းကပ်ခစားပြီး၍ ညနေချမ်းအချိန်၌ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ဝင်သည်ရှိသော် လှည့်လည်ပြေးသွားသော ဆင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော မြင်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ရထားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော လှည်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ယောကျ်ားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောသတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ တရားကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သောသတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ သံဃာကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သောသတိသည် လွတ်သည်သာတည်း"။ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား "ငါသည် ကျွန်အချိန်၌သေမူ ငါ၏လားရောက်ရာ 'ဂတိ'ကား အဘယ်နည်း၊ ငါ၏တမလွန်ဘဝကား အဘယ်နည်း"ဟု ကျွန်သို့အကြံဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ထား၏)။

မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ မဟာနာမ် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့်ထုံအပ်သောစိတ် သီလဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ် အကြားအမြင်ဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ် စွန့်ကြဲခြင်းဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ် ပညာဖြင့်ထုံအပ်သောစိတ်ရှိသူ တစုံတယောက်၏ကိုယ်သည် ရုပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏၊ မိဖတို့မှ ပေါက်ဖွားလာ၏၊ ထမင်း မုံတို့ဖြင့် ကြီးပွါးရ၏၊ မမြဲခြင်း ပုတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏၊ ဤအရပ်၌ပင် ထိုကိုယ်ကို ကျိုးတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏၊ လင်းတတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏၊ သိန်းစုန်တို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏၊ အိမ်ခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏၊ တောခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏၊ အမျိုးမျိုးသော ပိုးသတ္တဝါတို့လည်း ခဲစားကုန်၏၊ ထိုသူ၏ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့်ထုံအပ်သော။ပ။ပညာဖြင့်ထုံအပ်သော စိတ်သည် အထက်သို့သာ တက်လေ့ရှိ၏၊ ထူးခြားစွာ သွားလေ့ရှိ၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် ထောပတ်အိုးကိုသော်၎င်း ဆီအိုးကိုသော်၎င်း နက်သော ရေအိုင်၌ဆင်း၍ ခဲ့ငြားအံ့၊ ထိုရေအိုင်၌ ထိုအိုး၏ အိုးခြမ်းကွဲ ကြီးငယ်သည် အောက်သို့ ကျဆင်း၍ ထောပတ်သည်၎င်း ဆီသည်၎င်း အထက်သို့သာ တက်ရာ၏ ထူးခြားစွာ သွားရာ၏။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်။ပ။ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်ရှိသူ တစုံတယောက်၏ ကိုယ်သည် ရုပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၏၊ မိဖတို့မှ ပေါက်ဖွား၏၊ ထမင်းမုံ့တို့ဖြင့် ကြီးပွါးရ၏၊ မမြဲခြင်း ပုတ်သပ်ပေးရခြင်း ဆုပ်နယ်ပေးရခြင်း ပြိုကွဲပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏၊ ဤအရပ်၌ပင် ထိုကိုယ်ကို ကျိုးတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏၊ လင်းတတို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏၊ သိန်းစွန်တို့လည်း ထိုးဆိတ်ကုန်၏၊ အိမ်ခွေးတို့လည်း ခဲစားကုန်၏၊ တောခွေးတို့လည်း ခစားကုန်၏၊ အမျိုးမျိုးသော ပိုးသတ္တဝါတို့လည်း ခဲစားကုန်၏၊ ထိုသူ၏ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သော။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်သည် အထက်သို့သာ တက်လေ့ရှိ၏၊ ထူးခြားစွာ သွားလေ့ရှိ၏။ မဟာနာမ် သင်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး သဒ္ဓါဖြင့် ထုံအပ်သောစိတ်။ပ။ ပညာဖြင့် ထုံအပ်သော စိတ်ရှိ၏၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ မဟာနာမသုတ်

၁၀၁၈။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်—အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မဟာနာမ် သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား ဤကပိလဝတ်ပြည်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏၊ စည်ပင်ဝပြော၏၊ များသော လူဦးရေရှိ၏၊ လူမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြွမ်း၏၊ လမ်းတိုလမ်းကျဉ်းလည်း ရှိ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုဝင်း စိတ်ကို တိုးပွါးစေနိုင်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကိုဝင်း ဆည်းကပ်ခစားပြီး၍ ညနေမျှမ်းအချိန်၌ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ဝင်သည်ရှိသော် လှည့်လည်ပြေးသွားသော ဆင်နှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော မြင်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ရထားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော လှည်းနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ လှည့်လည်ပြေးသွားသော ယောကျ်ားနှင့်လည်း တွေ့ဆုံပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်အား မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ တရားကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း၊ သံဃာကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သတိသည် လွတ်သည်သာတည်း"။အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား "ငါသည် ဤအချိန်၌သေမူ ငါ၏လားရောက်ရာ 'ဂတိ' ကား အဘယ်နည်း၊ ငါ၏ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်နည်း"ဟု ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏ဟု (လျှောက်ထား၏)။

မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ မဟာနာမ် မကြောက်လင့်၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော သေခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ သင့်အား မယုတ်ညံ့သော ကွယ်လွန်ခြင်းဖြစ်လတ္တံ့၊ မဟာနာမ် တရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိင်း၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဝေရုးတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ဟု ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား အရှေ့သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းသော သစ်ပင်သည် အမြစ်ကို ဖြတ်သည် ရှိသော် အဘယ်အရပ်၌ လဲကျရာသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်းရာ အရပ်၌ လဲကျရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤတရားလေးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ ညွတ် ကိုင်း ရှိုင်း၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဂေါဓသက္ကသုတ်

၁၀၁၉။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကိုဝင်မင်းသည် ဂေါဓသာကိုဝင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဂေါဓသာကိုဝင်အား—"ဂေါဓ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မင်္ဂသုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်း"ဟု ဤစကားကို ပြောကြား၏။

မဟာနာမ် တရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မင်္ဂသုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိပါ၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နှင့်နည်း၊ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့်ရှိ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေဖြစ်၏ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ် ဤတရားသုံးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မင်္ဂသုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။

မဟာနာမ် အဘယ်တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မင်္ဂသုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်း ဟု (ဆို၏)။ ဂေါဓ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော

ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ဂေါဓ ဤသာသနာတော်၌"ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန် မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညို ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဂေါဓ ဤတရားလေးပါး တို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါး လျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏ဟု ပြောကြား၏။

မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မဟာနာမ် သင်ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မြတ်စွာဘုရားသာ ဤတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကိုရင်း မပြည့်စုံသူကိုရင်း ဤအရာကို သိတော်မူရာ၏။ ဂေါဓ လာသွားကုန်အံ့၊ မြတ်စွာ ဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကြားကုန်အံ့ဟု (ပြောဆို လေ၏)။ထို့နောက် မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းနှင့် ဂေါဓသာကီဝင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်း ကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကိုရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏၊ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်း သည် တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ထား၏—

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဂေါဓသာကီဝင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဂေါဓသာကီဝင်အား ဤ စကားကို ဆိုပါ၏—"ဂေါဓ အဘယ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘော ရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဆိုသည်ရှိသော် ဂေါဓသာကီဝင်သည် အကျွန်ုပ်အား ဤ စကားကို ဆိုပါ၏—

မဟာနာမ် တရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။အဘယ် သုံးပါးတို့နှင့်နည်း၊ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော် မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏"ဟု အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန် မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ပ။တရားတော်၌။ပ။"မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားသံဃာတော် သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏"ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။မဟာနာမ် ဤတရားသုံးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောဘာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏ဟု ငါသိ၏။ မဟာနာမ် အဘယ်တရားတို့နှင့်

ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု သင်သိပါသနည်းဟု (ဤစကားကို ပြောဆို ပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ဆိုသော် အကျွန်ုပ်သည် ဂေါဓသာကိဝင်အား—"ဂေါဓ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏။အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ဂေါဓ ဤသာသနာတော်၌ "ထို့မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဂေါဓ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ငါသိ၏"ဟု ဤစကားကို ဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ပြောဆိုသည်ရှိသော် ဂေါဓသာကိဝင်သည် တပည့်တော်အား "မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မဟာနာမ် သင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ မြတ်စွာဘုရားသာ ဤတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကိုငင်း မပြည့်စုံသူကိုငင်း ဤအရာကို သိဘော်မူရာ၏" ဟု ဤစကားကို ပြောဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှု အကြောင်း တစုံတခုဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားက တဖက် ဘိက္ခုသံဃာကတဖက် ဖြစ်ခဲ့မူ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစုံတခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားကတဖက် ဘိက္ခုသံဃာနှင့် ဘိက္ခုနီသံဃာကတဖက် ဖြစ်ခဲ့မူ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစုံတခုဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားကတဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာနှင့် ဥပါသကာဝတ္ထုကတဖက် ဖြစ်ကြလျှင် တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှုအကြောင်း တစုံတခုဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားကတဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာ ဥပါသကာနှင့် ဥပါသိကာမတို့ကတဖက် ဖြစ်ကြလျှင် အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ဘုရား ငြင်းခုံမှု အကြောင်းတစုံတခု ဖြစ်ပေါ်၍ မြတ်စွာဘုရားကတဖက် ဘိက္ခုသံဃာ ဘိက္ခုနီသံဃာ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့နှင့် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွ လူ့လောကက တဖက် ဖြစ်ကြလျှင် တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရားဖက်၌သာ ဖြစ်ပါအံ့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ဤသို့ကြည်ညိုသူဟု မှတ်တော်မူပါဟု လျှောက်၏။ ဂေါဓ ဤသို့ အယူဝါဒရှိသော သင်သည် မဟာနာမ် သာကိဝင်မင်းကို အဘယ်သို့ ပြောလိုသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ အယူ

ဝါဒရှိသော တပည့်တော်သည် မဟာနာမ်သာကီဝင်ကို ကောင်းမြတ်လိမ့်မသည်မှတပါး တစုံတရာကိုမျှ မဆိုလိုပါဟု (လျှောက်၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ သရဏာနသင်္ကသုတ

၁၀၂၀။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ သရဏာနိသာကီဝင်သည် ကွယ်လွန်ခဲ့၏၊ ကွယ်လွန်ခဲ့သော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် "ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်သည်"ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ "အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်စွတကား၊ အကျင့်၌အားနည်း၍ သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိသော ကွယ်လွန်ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏၊ ယခု အဘယ်သူသည် သောတာပန်မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း"ဟု ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏— အသျှင်ဘုရား ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးသော သရဏာနိသာကီဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည်"ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်"ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ "အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်ပေစ့၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲဖြစ်ပေစ့၊ အကျင့်အားနည်း၍ သေရည်သေရက်သောက်လေ့ရှိသော ကွယ်လွန်ပြီးသော ထိုသရဏာနိသာကီဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် "ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏"ဟု မိန့်ကြားတော်မူဘိသေး၏၊ ယခု အဘယ်သူသည် သောတာပန်မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း"ဟု ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြကုန်၏ဟု လျှောက်၏။

မဟာနာမ် အကြင်ဥပါသကာသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ ထိုသူသည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာအံ့နည်း။ မဟာနာမ် ကောင်းစွာပြောဆိုလိုသူသည် "ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဥပါသကာသည် ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏"ဟု ပြောဆိုငြားအံ့၊ သရဏာနိသာကီဝင်ကိုသာ ပြောဆိုရာ၏။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကီဝင်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ ထိုသရဏာနိသာကီဝင်သည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ပါအံ့နည်း။

မဟာနာမ် အခ္ခါသေပုဂ္ဂိုလ်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာရှိ၏၊ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏၊ (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသူသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာဖြစ်၏၊ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ္ခါသေပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာရှိ၏၊ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့် မပြည့်စုံ၊ ထိုသူသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထိုဘုံမှ ပြန်လာခြင်းသဘောမရှိသော ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ္ခါသေပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာ မရှိ၊လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'နှင့် မပြည့်စုံ၊ထိုသူသည် သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ' တွေဝေမှု'မောဟ'တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤကာမဘုံသို့ တကြိမ်သာပြန်လာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုမည့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ္ခါသေပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာ မရှိ၊လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'နှင့် မပြည့်စုံ၊ထိုသူသည် သံယောဇဉ် သုံးပါးတို့ကုန်သည့်ပြင် စွဲမက်မှု'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ' တွေဝေမှု'မောဟ'တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤကာမဘုံသို့ တကြိမ်သာပြန်လာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုမည့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏။မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ္ခါသေပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော

အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏''ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏)။ ရှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာ မရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော် အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝမှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ်ိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်မပြည့်စုံ။ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်မပြည့်စုံ)။ ရှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူ့အား သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူသော တရားတို့ကိုလည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းဆရွှေကြည့်နိုင်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မရောက်။

မဟာနာမ် အခ်ိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်မပြည့်စုံ၊ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် မပြည့်စုံ)။ ရှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူ့အား သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ပညိန္ဒြေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ထိုသူ့အား မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်ခြင်းမျှ ချစ်ခြင်းမျှသည်သာဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ မရောက်။ မဟာနာမ် အကယ်၍ ဤအနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့သည် ကောင်းသောစကား မကောင်းသောစကားကို ဆိုနိုင်ကုန်ငြားအံ့၊ ငါသည် ဤအနှစ်ရှိသော သစ်ပင်ကြီးတို့ကို ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်တို့ဟု ပြောကြားရာ၏၊ သရဏာနိသာကိုဝင်ကိုကား အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း၊ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကိုဝင်သည် သေခါနီး၌ အကျင့်'သိက္ခာ'ကို ဆောက်တည်ပြီးသူဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ သရဏာနိသက္ကသုတ်

၁၀၂၁။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ ထိုအခါ သရဏာနိသာကိုဝင်သည် ကွယ်လွန်၏၊ ကွယ်လွန်ပြီးသော သရဏာနိသာကိုဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် "ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏"ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။ ထိုအခါ များစွာကုန်သော သာကိုဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ "အချင်းတို့

အံ့ဖွယ်ဖြစ်စဉ်တကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်စဉ်တကား၊ အကျင့်သိက္ခာ၌ အပြည့်အစုံ ပြုကျင့်လေ့ မရှိ ကွယ်လွန်သော သရဏာနိသာကိဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် 'ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏'ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ ယခုအခါ အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း"ဟု ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြကုန်၏၊ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကိဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အာသျှင်ဘုရား ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီးသော သရဏာနိသာကိဝင်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် 'ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏'ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏၊ အာသျှင်ဘုရား ထိုအခါ မျှားစွာကုန်သော သာကီဝင်တို့သည် ပေါင်းဆုံစုဝေး၍ 'အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ဖြစ်စဉ်တကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်စဉ်တကား၊ အကျင့်သိက္ခာ၌ အပြည့်အစုံပြုကျင့်လေ့မရှိ ကွယ်လွန်ပြီးသော သရဏာနိသာကိဝင်ကိုပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏'ဟု မိန့်ကြားတော်မူတိသေး၏၊ ယခုအခါ၌ အဘယ်သူသည် သောတာပန် မဖြစ်ပဲ ရှိအံ့နည်း"ဟု ကဲ့ရဲ့ရွတ်ချ ပြစ်တင်ပြောဆိုကြပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် အကြင်ဥပါသကာသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ ထိုသူသည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရအံ့နည်း။ မဟာနာမ် ကောင်းစွာ ပြောဆိုလိုသူသည် "ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏"ဟု ပြောဆိုလိုငြားအံ့၊သရဏာနိသာကိဝင်ကိုသာ ပြောဆိုရာ၏။ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကိဝင်သည် "ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏၊ တရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏၊ သံဃာကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သူဖြစ်၏၊ ထိုသရဏာနိသာကိဝင်သည် အဘယ်မှာ ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရအံ့နည်း"။

မဟာနာမ် အခြို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နက်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏၊ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်း ဖြစ်၏၊ ရှင်သောပညာရှိ၏၊ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏၊ (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသူသည် အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍(ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာဖြစ်၏၊ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်

သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ္ခါသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏၊ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏၊ ရှင်သောပညာရှိ၏၊ လျင်မြန်သော ပညာရှိ၏၊ (ကိလေသာမှ)လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ ထိုသူသည် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အသက်တမ်း၏ အလယ်၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ အသက်တမ်း၏ ထက်ဝက်ကို လွန်၍(အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်)ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ်ဖြစ်၏၊အားထုတ်မှု 'ပယောဂ'မပါပဲ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ အားထုတ်မှု 'ပယောဂ'နှင့် တကွ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရသော သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီအနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ အထက်သို့ အစဉ်အတိုင်းတက်၍ အကနိဋ္ဌဘုံ၌ (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျက်) ပရိနိဗ္ဗာန်စံမည့် ဥဒ္ဓံသောတအကနိဋ္ဌဂါမီအနာဂါမ်ဖြစ်၏၊ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ္ခါသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏၊ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏၊ ရှင်သော ပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သော ပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'နှင့်လည်း မပြည့်စုံ။ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည်ပြင် စဲမက်မှု'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု'ဒေါသ' တွေဝေမှု'မောဟ'တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤ(ကာမ)ဘုံသို့ တကြိမ်သာ ပြန်လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုမည့် သကဒါဂါမ်ဖြစ်၏၊ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခ္ခါသောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြစ်သော

အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏၊ တရားတော်၌ ။ပ။ သံဃာတော်၌ ။ပ။ အလွန်ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်၏၊ ရှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သောပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းကျေးရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲမှ လွတ်၏၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ လွတ်၏၊ ပြိတ္တာဘဝမှ လွတ်၏၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်မှ လွတ်၏။

မဟာနာမ် အခြို့သောပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့်ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်းမဖြစ်။ပ။ တရားတော်၌ ။ပ။သံဃာတော်၌ ။ပ။(မဖြစ်)၊ ရှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သောပညာမရှိ၊ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု'ဝိမုတ္တိ'နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူ့အား သဒ္ဓိန္ဒြေ ဝီရိယိန္ဒြေ သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေ ဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသူသည် မြတ်စွာဘုရား သိစေတော်မူသော တရားတို့ကိုလည်း ပညာဖြင့် နှိုင်းဆ ကြည့်နှိုင်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်သို့ မရောက်။

မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ အခြို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား မြတ်စွာဘုရား၌ စင်စစ်အားဖြင့်ဖြစ်သော အလွန်ကြည်ညိုခြင်း မဖြစ်၊ တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မဖြစ်)၊ ရှင်သောပညာမရှိ၊ လျင်မြန်သောပညာ မရှိ၊(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ' နှင့်လည်း မပြည့်စုံ၊ သို့ရာတွင် ထိုသူ့အား သဒ္ဓိန္ဒြေ။ပ။ ပညိန္ဒြေဟူသော ဤတရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသူ့အား မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်ခြင်းမျှ ချစ်ခြင်းမျှသည်သာ ဖြစ်၏။ မဟာနာမ် ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ငရဲသို့ မရောက်၊ တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့ မရောက်၊ ပြိတ္တာဘဝသို့ မရောက်၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်သို့ မရောက်။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား မြေမကောင်းသော သစ်ဥတ်ကို မနုတ်ထုင်ရသေးသော လယ်ည့ံ၌ မျိုးစေ့တို့သည်လည်း ကျိုးပျက်ကုန်၏၊ ပုပ်ကုန်၏၊ လေ နေပူ နှိပ်စက်ကုန်၏၊ အနှစ်မရှိကုန်၊ ကောင်းစွာ သိုလှောင်မထားခဲ့ရကုန်၊ မိုးသည်လည်း ကောင်းစွာ မရွာသွန်းရာ၊ ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွါးစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာသလော။ အသျှင်ဘုရား မရောက်ကုန်ရာပါ။ မဟာနာမ် ဤအတူပင် ဤလောက၌ တရားကို မကောင်းသဖြင့် ဟောကြားအပ်၏၊ မကောင်းသဖြင့် သိစေအပ်၏၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲမှ) လွတ်မြောက်ကြောင်းလည်း မဟုတ်၊ အေးငြိမ်းခြင်းကိုလည်း မဖြစ်စေနိုင်၊ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြားအပ်သော တရားမျိုးလည်း မဟုတ်၊ ဤတရားမျိုးကို လယ်ည့ံ(နှင့်တူ၏)ဟု ငါဆို၏၊ ထိုတရားမျိုး၌ တပည့်သည် တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နေ၏၊ ရိုသေစွာ ကျင့်၏၊ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်၏၊ ဤကျင့်ခြင်းမျိုးကို မျိုးစေ့ည့ံ (နှင့်တူ၏) ဟု ငါဆို၏။

မဟာနာမ် ဥပမာသော်ကား မြေကောင်းသော သစ်ဥတ်ကို နုတ်ထုင်ပြီးသော လယ်ကောင်း၌ မျိုးစေ့တို့သည်လည်း မကျိုးပျက်ကုန်၊ မပုပ်ကုန်၊လေ နေပူ မနှိပ်စက်ကုန်၊ အနှစ်ရှိကုန်၏၊ ကောင်းစွာ သိုလှောင်ထားခဲ့ရကုန်၏၊ မိုးသည်လည်း ကောင်းစွာ ရွာသွန်းရာ၏၊ ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွါး စည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာသလော။ အသျှင်ဘုရား ရောက်ကုန်ရာပါ၏။ မဟာနာမ် ဤအဘူပင် ဤလောက၌ တရားကို ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်၏၊ ကောင်းစွာ

သိစေအပ်၏၊ (ဝဠ်ဆင်းရဲမှ) ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်၏၊ အေးငြိမ်းခြင်းကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်၏၊ မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြားအပ်သော တရားမျိုးဖြစ်၏၊ ဤတရားမျိုးကို လယ်ကောင်း(နှင့်တူ၏) ဟု ငါဆို၏၊ ထိုတရား၌ တပည့်သည် တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နေ၏၊ ရိုသေစွာကျင့်၏၊ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်၏၊ ဤကျင့်ခြင်းမျိုးကို မျိုးစေ့ကောင်း(နှင့်တူ၏) ဟု ငါဆို၏၊ သရဏာနိသာကိဝင်ကို အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း၊ မဟာနာမ် သရဏာနိသာကိဝင်သည် သေခါနီးအခါ၌ အကျင့်ကို အပြည့်အစုံပြုကျင့်သောသူ ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဥ္စမသုတ်။

၆-ပဌမ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

၁၀၂၂။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေ၏၊ ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် ယောကျ်းတယောက်ကို "အမောင်ယောကျ်း လာဦး၊ သင်သည် အသျှင်သာရိပုတြာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏၊ ထိုသူဌေးသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏" ဟု ငါ၏ စကားဖြင့် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလော့၊ "အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ်သူဌေး၏အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ"ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လေလော့ဟု ပြောဆိုလေ၏။

"အသျှင် ကောင်းပါပြီ"ဟု ထိုယောကျ်းသည် အနာထပိဏ်သူဌေးအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင်သာရိပုတြာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်သာရိပုတြာကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်သာရိပုတြာအား ဤစကားကို လျှောက်၏—

အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာဖြစ်နေပါ၏၊ ထိုသူဌေးသည် အသျှင်သာရိပုတြာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏။ "အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်သာရိပုတြာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ"ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်သာရိပုတြာသည် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူလျက် နောက်လိုက် ရဟန်း အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် အနာထပိဏ်သူဌေးကို "သူဌေး သင် ခန့်ကျန်း၏လော၊ မျတ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မတိုးမူ၍ ဆုတ်ကုန်၏လော၊ ဆုတ်သောအခြင်းအရာ မတိုးသော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏လော"ဟု မေးလေ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော် မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျတဟိ၊ ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မဆုတ်မူ၍ တိုးပါကုန်၏၊ တိုးသော အခြင်းအရာ မဆုတ်သော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သူဌေး မြတ်စွာဘုရား၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြား အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ဖြစ်ရ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့သဘော ရှိသော ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။သူဌေး"ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏၊ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသောအကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး တရားတော်၌ အကြင်သို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြား အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ဖြစ်ရ၏၊ တရားတော်၌ ထိုသို့ သဘော ရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။သူဌေး"မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူ၏။ပ။ (အရိယာ)ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်၌ သိနိုင်ခံစားနိုင်သောတရား ဖြစ်၏"ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုတရား တော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာ သည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး သံဃာတော်၌ အကြင်သို့သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ သံဃာတော်၌ ထိုသို့ သဘောရှိသော မကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး "မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသော အကျင့်ရှိတော်မူပါ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံးလယ်မြေ ဖြစ်၏"ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထို သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့သဘောရှိသော သီလပျက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော သီလ ပျက်ခြင်းသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော သီလတို့သည် သင့်အား ရှိကုန်သည်သာတည်း၊ ထိုအရိယာတို့ နှစ်သက်သော သီလတို့ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အမြင်'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'နှင့်ပြည့်စုံသော အကြား အမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ မကောင်းသော သူတို့ ၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်း

သော အမြင် 'မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော အမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော အမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ကြံစည်မှု 'မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ဝရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ကြံစည်မှု'မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော ကြံစည်မှု 'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော ကြံစည်မှု'သမ္မာသင်္ကပ္ပ'ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ပြောဆိုမှု 'မိစ္ဆာဝါစာ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ဝရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော ပြောဆိုမှု'မိစ္ဆာဝါစာ'သည် သင့်အား မရှိ၊ သူဌေး မှန်ကန်သော ပြောဆိုမှု 'သမ္မာဝါစာ'သည် သင့်အား ရှိသည်သာဘည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော ပြောဆိုမှု 'သမ္မာဝါစာ'ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အလုပ် 'မိစ္ဆာကမ္မန္တ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူယ်၏လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ဝရဲ၌ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အလုပ် 'မိစ္ဆာကမ္မန္တ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော အလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ'သည် သင့်အား ရှိသည်သာဘည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော အလုပ် 'သမ္မာကမ္မန္တ'ကို မိမိ ကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာဇီဝ'နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှနောက်၌မကောင်းသော သူတို့၏လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ဝရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ထိုသို့သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အသက်မွေးမှု 'မိစ္ဆာဇီဝ'သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု'သမ္မာအာဇီဝ' သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု'သမ္မာအာဇီဝ'ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အားထုတ်မှု 'မိစ္ဆာဝါယာမ' နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ဝရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အားထုတ်မှု 'မိစ္ဆာဝါယာမ'သည် သင့်အား မရှိ။သူဌေး မှန်ကန်သော အားထုတ်မှု 'သမ္မာဝါယာမ' ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှု‘မိစ္ဆာသတိ’နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော မှားယွင်းသော အောက်မေ့မှု‘မိစ္ဆာသတိ’သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သောအောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမှန်ကန်သောအောက်မေ့မှု ‘သမ္မာသတိ’ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော တည်ကြည်မှု ‘မိစ္ဆာသမာဓိ’သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော (အသိ) ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသော သူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော (အသိ) ဉာဏ်သည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော (အသိ) ဉာဏ်သည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော (အသိ)ဉာဏ်ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏။

သူဌေး အကြင်သို့ သဘောရှိသော မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်မှုနှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ငရဲ၌ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော မှားယွင်းသော လွတ်မြောက်မှုသည် သင့်အား မရှိ။ သူဌေး မှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုသည် သင့်အား ရှိသည်သာတည်း၊ ထိုမှန်ကန်သော လွတ်မြောက်မှုကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော သင့်အား ဝေဒနာသည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းရာ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးအား ဝေဒနာတို့သည် ခဏခြင်းပင် ငြိမ်းကုန်၏၊ ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အသျှင်သာရိပုတြာကိုရင်း အသျှင်အာနန္ဒာကိုရင်း မိမိအဘို့ ချက်ပြုံးဖြစ်သော ဏမင်းအိုးမှ ထမင်းဖြင့်ပင် လုပ်ကျွေးလေ၏။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှလက်ကို ဖယ်ပြီးသော် အနာထပိဏ်သူဌေးသည် နိမ့်သောနေရာတခုခု၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အနာထပိဏ်သူဌေးအား အသျှင်သာရိပုတြာသည် ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏—

> “အကြင်သူအား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာတည်သော ယုံကြည်မှု ‘သဒ္ဓါ’လည်း ရှိ၏၊ ကောင်းသော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ချီးမွမ်းထိုက်သော သီလလည်း ရှိ၏။

သံဃာတော်၌ ကြည်ညိုခြင်းလည်း ရှိ၏၊ဖြောင့်မတ်သော အမြင်လည်း ရှိ၏၊ ထိုသူ့ကို သူဆင်းရဲမဟုတ်ဟု ဆိုကုန်၏၊ ထိုသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အချည်းနှီးမဖြစ်။

ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှုကိုလည်း သီလကိုလည်း ကြည်ညိုခြင်းကိုလည်း တရားတော်ကို ရွှတ်မြင်ခြင်းကိုလည်း အောက်မေ့သော ပညာရှိသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ရာ၏"ဟု (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏)။

ထို့နောက် အသျှင်သာရိပုတြာသည် အနာထပိဏ်သူဌေးကို ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာပြုပြီးလျှင် နေရာမှထ၍ ဖဲကြွလေ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် "အာနန္ဒာ ယခုနေမွန်းတည့်အချိန်၌ သင်အဘယ်က လာသနည်း"ဟု မိန့်တော်မူ၏။အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာသည် အနာထပိဏ်သူဌေးကို ဤသို့ ဤသို့သော ဆုံးမခြင်းဖြင့် ဆုံးမတော်မူ၏ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် ပညာရှိ၏၊ "အာနန္ဒာ သာရိပုတြာသည် ပညာကြီး၏၊ ယင်း(သာရိပုတြာ)သည် သောတာပန် အင်္ဂါလေးပါးတို့ကို အခြင်းအရာဆယ်ပါးတို့ဖြင့် ဝေဖန်နိုင်ဘိ၏"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒုတိယ အနာထပိဏ္ဍိကသုတ်

၁၁၂၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေ၏။ထိုအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် ယောကျ်ားတယောက်ကို "အမောင်ယောကျ်ား လာဦး၊ သင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏၊ ထိုသူဌေးသည်· အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏ဟု ငါ၏ စကားဖြင့် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခေါင်းဖြင့် ရှိခိုးလော့၊ 'အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ'ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လေလော့"ဟု ပြောဆိုလေ၏။

"အသျှင် ကောင်းပါပြီ"ဟု ထိုယောကျ်ားသည် အနာထပိဏ်သူဌေးအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ အသျှင်အာနန္ဒာကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏—"အသျှင်ဘုရား အနာထပိဏ်သူဌေးသည် အနာနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေပါ၏၊ ထိုသူဌေးသည် အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လိုက်ပါ၏၊ 'အသျှင်ဘုရား တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည် အစဉ်သနားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အနာထပိဏ်သူဌေးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပါ' ဟု ဤသို့လည်း လျှောက်လိုက်ပါ၏"ဟု လျှောက်၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် အနာထပိဏ်သူဌေးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူပြီးလျှင် အနာထပိဏ်သူဌေးကို "သူဌေး သင် ခန့်ကျန်း၏လော၊ မျှတ၏လော၊ ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မတိုးမူ၍ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏လော၊ ဆုတ်ယုတ်သောအခြင်းအရာ မတိုးသော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏လော" ဟု မေးတော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား တပည့်တော် မခန့်ကျန်းပါ၊ မမျှတပါ၊ ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲဝေဒနာတို့သည် မဆုတ်ယုတ်မူ၍ တိုးပါကုန်၏၊ တိုးသော အခြင်းအရာ မဆုတ်ယုတ်သော အခြင်းအရာသည် ထင်ပါ၏ဟု လျှောက်၏။

သူဌေး တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု ကမလ္လန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း။ သူဌေး ဤလောက၌ အကြားအမြင်မရှိသော့ ပုထုဇဉ်သည် ဘုရား၌ မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထို ဘုရား၌မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလ္လန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် တရားတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထို တရားတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလ္လန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် သံဃာတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထို သံဃာတော်၌ မကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလ္လန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် သီလပျက်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထို သီလပျက်ခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလ္လန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။ သူဌေး ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလ္လန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။

သူဌေး တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလ္လန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထို မြတ်စွာဘုရား၌

မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် "မြတ်စွာဘုရား ဟောထားသော တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားဖြစ်၏။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားဖြစ်၏"ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ထို တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် "မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏"ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။

သူဌေး နောက်တမျိုးကား အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော ထိုသီလတို့ကို မိမိကိုယ်၌ ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်သော ထိုသူ့အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်။ သူဌေး ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်အား ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်မှု တမလွန်ဘဝ၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေရခြင်းကို ကြောက်မှုသည် မဖြစ်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရားအာနန္ဒာ အကျွန်ုပ် မကြောက်ပါ၊ အကျွန်ုပ်သည် အဘယ့်ကြောင့် ကြောက်ရမည်နည်း၊ အသျှင်ဘုရား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူဆိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ တရားတော်၌။ပ။"မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်၏"ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူသော သီကွာပုဒ်တို့တွင် မိမိကိုယ်၌ လူတို့နှင့် သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော သီကွာပုဒ် တပါးပါးကျိုးပျက်ခြင်းကို တပည့်တော် မမြင်ပါဟု လျှောက်၏။သူဌေး သင့်အား အရတော်ပေစ့၊ သူဌေး သင့်အား ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစ့၊ သူဌေး သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို သင်ဖြေကြားပေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ပဌမ ဘယဝေရူပသန္တသုတ်

၁၀၂၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော အနာထပိဏ်သူဌေးအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—သူဌေး အကြင့်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဘေးရန်ငါးပါးတို့လည်း ငြိမ်းကုန်၏၊ သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်သည် မြတ်သော အသိဉာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏၊ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍သိ၏၊(ထို့ကြောင့်)ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မင်္ဂလာသုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်ပြီဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏။

အဘယ်ဘေးရန်ငါးပါးတို့ ငြိမ်းကုန်သနည်း၊ သူဌေး သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသူသည် သူ့အသက်ကို သတ်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွါးစေ၏၊ တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း ဝိုးပွါးစေ၏၊စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်းနှလုံးမသာယာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏၊ သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်း၏။ သူဌေး မပေးသည်ကို ယူလေ့ရှိသူသည်။ပ။သူဌေး ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာကျင့်လေ့ရှိသူသည်။ပ။သူဌေး မမှန်စကား ပြောကြားလေ့ရှိသူသည်။ သူဌေး မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်လေ့ရှိသူသည် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းအကြောင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွါးစေ၏၊ တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ဘေးရန်ကိုလည်း တိုးပွါးစေ၏၊ စိတ်၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်းကိုလည်း ခံစားရ၏၊မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းမှရှောင်ကြဉ်သူအား ဤသို့သော ဘေးရန်သည် ငြိမ်း၏။ ဤဘေးရန်ငါးပါးတို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။

အဘယ် သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်း၊ သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။(မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကိုဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ဤ သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ထိုအရိယာတပည့်သည် အဘယ် မြတ်သောအသိဉာဏ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်သနည်း၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍သိသနည်း၊သူဌေး ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပင် ကောင်းစွာ သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်း၏ "ဤသို့ ဤအကြောင်းဖြစ်သည်ရှိသော် ဤအကျိုးဖြစ်၏၊ ဤအကြောင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးဖြစ်၏၊ ဤသို့ ဤအကြောင်းမဖြစ်

သည်ရှိသော် ဤအကျိုးမဖြစ်၊ဤအကြောင်းချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးချုပ်၏၊ မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ' အကြောင်းခံကြောင့် ပြုစီရင်မှု'သင်္ခါရ'တို့ ဖြစ်ကုန်၏၊ ပြုစီရင်မှု'သင်္ခါရ' အကြောင်းခံကြောင့် သိမှု'ဝိညာဉ်'ဖြစ်၏။ပ။ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစုသည် ဖြစ်ပွါး၏။ မသိမှု'အဝိဇ္ဇာ'၏သာလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ချုပ်ခြင်းကြောင့် ပြုစီရင်မှု'သင်္ခါရ'ချုပ်၏။ပ။ဤသို့လျှင် အလုံးစုံသော ဤဆင်းရဲအစု ချုပ်ပျောက်၏"ဟု နှလုံးသွင်း၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သောအာသိညာဏ်ကို ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏။

သူဌေး အကြင့်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဤဘေးရန်ငါးပါးတို့လည်း ငြိမ်းကုန်၏၊ ဤ သောတာပန်၏အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သော အာသိညာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏၊ ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည်(အပါယ်၌)ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဒုတိယ ဘယဝေရူပသန္တသုတ

၁၀၂၅။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ပ။ ရဟန်းတို့ အကြင့်ကြောင့် အရိယာတပည့်အား ဤဘေးရန်ငါးပါးတို့သည် ငြိမ်းကုန်၏၊ ဤ သောတာပန်၏အင်္ဂါလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်သည် ဤမြတ်သော အာသိညာဏ်ကိုလည်း ပညာဖြင့် ကောင်းစွာမြင်၏၊ ကောင်းစွာထိုးထွင်း၍ သိ၏၊ (ထို့ကြောင့်) ထိုအရိယာတပည့်သည် အလိုရှိခဲ့သော် ငရဲပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ပြိတ္တာပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ မကောင်းသောသူတို့၏ လားရောက်ရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကုန်ပြီ၊ ငါသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ရာ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နန္ဒကလိစ္ဆဝိသုတ်

၁၀၂၆။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင် ပေါက်သောကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ နန္ဒကမည်သော လိစ္ဆဝီအမတ်ကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော နန္ဒကမည်သော လိစ္ဆဝီအမတ်ကြီးအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

နန္ဒက တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ နန္ဒက ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ နန္ဒက ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

နန္ဒက ထို့ပြင် ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် နတ်၌ဖြစ်သော အသက်နှင့်ရင်း လူ၌ဖြစ်သော အသက်နှင့်ရင်း ယှဉ်၏၊ နတ်၌ဖြစ်သော အဆင်းနှင့်ရင်း လူ၌ဖြစ်သော အဆင်းနှင့်ရင်း ယှဉ်၏၊ နတ်၌ဖြစ်သော ချမ်းသာနှင့်ရင်း လူ၌ဖြစ်သော ချမ်းသာနှင့်ရင်း ယှဉ်၏၊ နတ်၌ဖြစ်သော အခြံအရံနှင့်ရင်း လူ၌ဖြစ်သော အခြံအရံနှင့်ရင်း ယှဉ်၏၊ နတ်၏အစိုးရခြင်းနှင့်ရင်း လူ၏အစိုးရခြင်းနှင့်ရင်း ယှဉ်၏။ နန္ဒက ထိုစကားကို အခြားသောသမဏထံမှရင်း အခြားသောဗြာဟ္မဏထံမှရင်း ကြားရ၍ ငါပြောဆိုခြင်းမဟုတ်၊ စင်စစ်မူကား ငါကိုယ်တိုင်သိသော ငါကိုယ်တိုင်မြင်သော ငါကိုယ်တိုင်ထင်သော အရာကိုသာလျှင် ငါပြောဆို၏ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီးသော် ယောကျ်ားတယောက်သည် လိစ္ဆဝီအမတ်ကြီး နန္ဒကအား "အသျှင် ရေချိုးချိန်ပါတည်း" ဟု ပြောလေ၏။ အချင်း ယခု ဤအပဖြစ်သော ရေချိုးခြင်းဖြင့် အကျိုးမရှိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌ ကြည်ညိုခြင်းဟူသော အတွင်းဖြစ်သော ဤရေချိုးခြင်းသာ သင့်မြတ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု (ပြောဆိုလေ၏)။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် သရဏာနိဝဂ် ပြီး၏။

၄-ပုညာဘိသန္ဒဝဂ် ၁-ပဌမ ပုညာဘိသန္ဒသုတ်

၁၀၂၇။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ကောင်းမှုအစုကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်

ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမ ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်သည် "မြတ်စွာဘုရား ကောင်း စွာ ဟောတော်မူသော တရားတော်ပါပေတည်း။ပ။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သော ကိုယ်စီကိုယ်ဉာဏ်နှင့် ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း" ဟု တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဒုတိယကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် "မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော် သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ပ။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုရန် အမြတ် ဆုံး လယ်မြေဖြစ်တော်မူပါပေ၏" ဟု သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော တတိယကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန် သော။ပ။တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ပုညာဘိသန္ဒသုတ်

၁၀၂၈။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပုဂ္ဂိုလ်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့် လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌ ။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆေရ'အညစ်အကြေး ကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏၊ (လှူဒါန်းရန်)ဆေးကြော ထားသော လက်ရှိ၏၊ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏၊ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏၊ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော် ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေး ပါးတို့ပင်တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-တတိယ ပုညာဘိသန္ဒသုတ်

၁၀၂၉။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏၊ အဖြစ် အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဖောက်ထွင်း၍ သိနိုင်သော ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ ဒေဝပဒသုတ်

၁၀၃၀။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဥာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဥာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော ပဌမ တရားတည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်

ပြည့်စုံ၏၊ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့်ရောက်အပ်သော စတုတ္ထတရားတည်း။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယဒေဝပဒသုတ်

၁၀၃၁။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့်ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ထိုသူသည် "နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း"ဟု ဆင်ခြင်၏။ "ညဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု မရှိကြကုန်ဟု နတ်တို့အကြောင်းကို ယခု ငါကြားရ၏၊ ငါသည် ထိတ်လန့်တတ်သော သူကိုဖြစ်စေ(ထိတ်လန့်မှုမရှိ)ခိုင်မြဲသောသူကိုဖြစ်စေ တဦးတယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်၊ငါသည် နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော တရားတို့နှင့်ပြည့်စုံ၍ နေ၏"ဟု ထိုသူသည် သိ၏၊ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော ပဌမတရားတည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ' ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားဟူသည် အဘယ်နည်း ဟု ဤသို့ ဆင်ခြင်၏။ "ညဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု မရှိကြကုန်ဟု နတ်တို့၏ အကြောင်းကို ယခု ငါကြားရ၏၊ငါသည် ထိတ်လန့်တတ်သော သူကိုဖြစ်စေ(ထိတ်လန့်မှုမရှိ)ခိုင်မြဲသူကိုဖြစ်စေ တဦးတယောက်ကိုမျှ မညှဉ်းဆဲ မနှိပ်စက်၊ ငါသည် နတ်တို့၏ ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သောတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ နေ၏"ဟု ထိုသူသည် သိ၏၊ ဤကား မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်သော စတုတ္ထတရားတည်း။ ရဟန်းတို့ မစင်ကြယ်သော သတ္တဝါတို့ကို စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ မဖြူစင်သော သတ္တဝါတို့ကို ဖြူစင်စေခြင်းငှါ နတ်တို့၏ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒေဝ သဘာဂသုတ်

၁၀၃၂။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူကို နတ်တို့ နှစ်သက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတူသူ၏အဖြစ်ကို ပြောကြားကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဤဘုံမှစုဝေပြီး ထိုဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့အား ဤအကြံသည်ဖြစ်၏ "ငါတို့သည် အကြင်သို့သဘောရှိသော ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ထိုလူ့ ဘုံမှစုဝေပြီး ဤနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ထိုသို့သဘောရှိသော ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်လည်း နတ်တို့ထံသို့ ရောက်လာလတ္တံ့" ဟု အကြံဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရား၌တော်၏။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။ ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သောသီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကြ၍ ဤလူ့ဘုံမှစုဝေပြီး ထိုနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့အား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏ "ငါတို့သည် အကြင်သို့ သဘောရှိသော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံကြ၍ ထိုလူ့ ဘုံမှ စုဝေပြီး ဤနတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်လည်း နတ်တို့ထံသို့ ရောက်လာလတ္တံ့" ဟု အကြံဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူကို နတ်တို့ နှစ်သက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ သဘောတူသူ၏ အဖြစ်ကို ပြောဆိုကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-မဟာနာမသုတ်

၁၀၃၃။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကီဝင်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား—

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာဖြစ်ပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် အကြင့်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်၏၊မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် သီလနှင့်ပြည့်စုံပါသနည်း ဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် အကြင့်ကြောင့် ဥပါသကာသည် သူ့အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏၊ မပေးသည်ကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏၊ ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏၊ မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏၊ မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော သေရည်သေရက်ကို သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်လေ့ရှိ၏၊ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ' နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု'သဒ္ဓါ'ရှိ၏ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်၏၊ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'နှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် စွန့်ကြဲမှု 'စာဂ'နှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ဝန်တိုမှု 'မစ္ဆေရ' ကင်းသော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲတတ်၏၊ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏၊ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏၊ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏၊ ပေးကမ်းခြင်း ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏၊ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် စွန့်ကြဲမှု 'စာဂ'နှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ပညာနှင့် ပြည့်စုံပါသနည်းဟု (လျှောက်၏)။ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ ဥပါသကာသည် ပညာရှိ၏၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ဖောက်ထွင်း၍ သိသော ကောင်းစွာ ဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော မြတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ မဟာနာမ် ဤမျှဖြင့် ဥပါသကာသည် ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်၊

၈-ဝဿသုတ်

၁၀၃၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား တောင်ထိပ်၌ မိုးကြီး သည်းထန်စွာ ရွာသည်ရှိသော် ထိုရေသည် ချိုင့်ဝှမ်းရာအရပ်သို့ စီးဆင်း၍ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကဲ့ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီးတို့ကို ပြည့်စေ၏၊ တောင်ချောက်ကြား ပပ်ကြားကဲ့ မြောင်းငယ် မြောင်းကြီး ချောက်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော် အိုင်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ အိုင်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော် အိုင်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ အိုင်ကြီးတို့ ပြည့်သည်ရှိသော် မြစ်ငယ်တို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ မြစ်ငယ်တို့ ပြည့်သည်ရှိသော် မြစ်ကြီးတို့ကို ပြည့်စေကုန်၏၊ မြစ်ကြီးတို့ ပြည့်သည်ရှိသော် မဟာသမုဒ္ဒရာကို ပြည့်စေကုန်၏။ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်အား ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်

ကြည်ညိုခြင်းသည်ရင်း တရားတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်ရင်း သံဃာတော်၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည်ရင်း အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့သည်ရင်း ရှိကုန်၏၊ ဤတရားတို့သည် စီးဆင်းကုန်သည်ရှိသော် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တဖက်ကမ်းသို့ ရောက်၍ အာသဝတို့ကုန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကာဠိဂေါဓသုတ်

၁၀၃၅။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အခါ၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ဆောင်ယူပြီးလျှင် ကာဠိဂေါဓမည်သော သာကီဝင်မင်းသမီးအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ကာဠိဂေါဓသ၌ကီဝင်မင်းသမီးသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏၊ တခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ကာဠိဂေါဓသာကီဝင်မင်းသမီးအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏—

ဂေါဓ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်မသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ဂေါဓ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်မသည် “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ ဝန်တိုမှု‘မစ္ဆေရ’ကင်းသောစိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲတတ်၏၊ (လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏၊ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏၊ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏၊ ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ဂေါဓ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်မသည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မက်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော သောတာပန်၏ အင်္ဂါလေးပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်၌ ရှိပါကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာ ထင်မြင်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏”ဟု အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။အိမ်၌(ရှိသော) လှူဒါန်းဖွယ်ဟူသမျှအားလုံးကို သီလရှိကုန်

သော ကောင်းသော တရားရှိသူတို့နှင့် မခွဲခြားပါ ဟု လျှောက်၏။ ဂါဓာ သင်သည် အရတော်ပေစ့၊ ဂါဓာ သင်သည် ကောင်းစွာ ရအောပ်ပေစ့၊ ဂါဓာ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို သင် ပြောကြားအပ်ပေပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-နန္ဒိယသက္ကသုတ်

၁၀၃၆။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ နန္ဒိယသာကီဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား သောတာပန်၏အင်္ဂါလေးပါးတို့ အချုပ်းခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်းမရှိသော အရိယာတပည့်သည် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်ပါသလော"ဟု (လျှောက်၏)။

နန္ဒိယ သောတာပန်၏အင်္ဂါလေးပါးတို့ အချုပ်းခပ်သိမ်း အခါခပ်သိမ်း မရှိသောသူကို အပ ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်အဘို့၌ တည်သူဟု ငါဆို၏၊ နန္ဒိယ စင်စစ်သော်ကား မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသော အရိယာတပည့်လည်း ရှိ၏၊ မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသော အရိယာတပည့်လည်း ရှိ၏၊ ထိုတရားကို နာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့၊ ငါဟောပေအံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ "အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ"ဟု နန္ဒိယသာကီဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—

နန္ဒိယ အဘယ်သို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသနည်း၊ နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုအရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုမတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ၏၊ နှေ့၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်းအကျိုးငှါငင်း ည၌၌ (တဉီးတည်း)ကိန်းအောင်းခြင်းအကျိုးငှါငင်း တဆင့်တက်၍ အားမထုတ်၊ ဤသို့ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှုမဖြစ်၊ ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်လတ်သော် နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'မဖြစ်၊ နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ' မရှိလတ်သော် ငြိမ်းအေးမှု'ပဿဒ္ဓိ'မဖြစ်၊ ငြိမ်းအေးမှု'ပဿဒ္ဓိ'မရှိလတ်သော် ဆင်းရဲစွာ နေရ၏၊ ဆင်းရဲစွာနေရသူ၏စိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်၊ စိတ်မတည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့သည် ထင်စွာမဖြစ်ကုန်၊(သမထဝိပဿနာ)တရားတို့ ထင်စွာမဖြစ်ခြင်းကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။

နန္ဒိယ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်သည် ထိုအရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့ဖြင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ၏၊ နှေ့၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာ နေခြင်းအကျိုးငှါငင်း

ညဉ့်၌ (တဦးတည်း) ကိန်းအောင်းခြင်း အကျိုးငှါငင်း တဆင့်တက်၍ အားမထုတ်၊ ဤသို့ မမေ့မလျော့လျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်၊ ဝမ်းမြောက်မှု မဖြစ်လတ်သော် နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'မဖြစ်၊ နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'မဖြစ်လတ်သော် ငြိမ်းအေးမှု'ပဿဒ္ဓိ'မဖြစ်၊ငြိမ်းအေးမှု'ပဿဒ္ဓိ'မဖြစ်လတ်သော် ဆင်းရဲစွာနေရ၏၊ ဆင်းရဲစွာနေရသူ၏စိတ်သည် မတည်ကြည်နိုင်၊ စိတ် မတည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့သည် ထင်စွာ မဖြစ်ကုန်၊ (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့ ထင်စွာ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမေ့မလျော့လျော့နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏၊ နန္ဒိယ ဤသို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မမေ့မလျော့လျော့နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်၏။

နန္ဒိယ အဘယ်သို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မမေ့မလျော့နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်သနည်း၊ နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်ဘော်မူ၏။ပ။နတ်လူဘို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားဘို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ထိုအရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲ၊ နေ့၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်းအကျိုးငှါငင်း ညဉ့်၌(တဦးတည်း)ကိန်းအောင်းခြင်းအကျိုးငှါငင်း တဆင့်တက်၍ အားထုတ်၏၊ ဤသို့ မမေ့မလျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သူအား နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ရှိသူ၏ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောသူသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏၊ချမ်းသာသူ၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ စိတ်တည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့သည် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏၊ (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမေ့မလျော့နေလေ့ရှိသူဟု ခေါ်ဆိုအပ်၏။

နန္ဒိယ အဘယ်သို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မမေ့မလျော့နေလေ့ရှိသူ ဖြစ်သနည်း၊ နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်ဘော်မူ၏။ပ။နတ်လူဘို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားဘို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ထိုအရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌ ထိုသို့ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲ၊ နေ့၌ ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်းအကျိုးငှါငင်း ညဉ့်၌(တဦးတည်း)ကိန်းအောင်းခြင်းအကျိုးငှါငင်း တဆင့်တက်၍ အားထုတ်၏၊ ဤသို့ မမေ့မလျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သူအား နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်မှု'ပီတိ'ရှိသူ၏ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏ ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောသူသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏၊ချမ်းသာသူ၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ စိတ်တည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့သည် ထင်စွာဖြစ်ကုန်၏၊ (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမေ့မလျော့နေလေ့ရှိသူဖြစ်၏။

နန္ဒိယ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏၊ ထိုအရိယာတပည့်သည် ထိုအရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့ဖြင့် မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲ၊ နေ့၌ဆိတ်ငြိမ်စွာနေခြင်းအကျိုးငှါငင်း ညဉ့်၌(တဦးတည်း)ကိန်းအောင်းခြင်း အကျိုးငှါငင်း တဆင့်တက်၍ အားထုတ်၏၊ဤသို့ မမေ့မလျော့နေသော ထိုအရိယာတပည့်အား ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်၏၊ ဝမ်းမြောက်သူအား နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ'ဖြစ်၏၊ နှစ်သိမ့်မှု 'ပီတိ'ရှိသူ၏ ကိုယ်သည် ငြိမ်းအေး၏၊ငြိမ်းအေးသော ကိုယ်ရှိသောသူသည် ချမ်းသာကို ခံစားရ၏၊ချမ်းသာသူ၏စိတ်သည် တည်ကြည်၏၊ စိတ်တည်ကြည်သည်ရှိသော် (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့သည် ထင်စွာ ဖြစ်ကုန်၏၊ (သမထဝိပဿနာ)တရားတို့ ထင်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် မမေ့မလျော့ နေလေ့ရှိသူဖြစ်၏။ နန္ဒိယ ဤသို့လျှင် အရိယာတပည့်သည် မမေ့မလျော့နေလေ့ရှိသူဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် ပုညာဘိသန္ဒဝဂ် ပြီး၏။

၅-သဂါထကပုညာဘိသန္ဒဝဂ် ၁-ပဌမ အဘိသန္ဒသုတ်

၁၀၃၇။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာဘပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာဟူ၊ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်ဘည်း။ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်းအရှည်ကို "ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်သည် ဤမျလောက်ရှိ၏"ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရဉ်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မဟာသမုဒြာ၌ "ဤမျလောက် ရေကွန်းစား ပမာဏရှိကုန်၏" ဟူ၍ဖြင်း "ဤမျလောက် ရေကွန်းစား အထုပမာဏရှိကုန်၏"ဟူ၍ဖြင်း "ဤမျလောက် ရေကွန်းစား အထောင်ပမာဏရှိကုန်၏" ဟူ၍ဖြင်း "ဤမျလောက် ရေကွန်းစား အသိန်းပမာဏရှိကုန်၏" ဟူ၍ဖြင်း ဤသို့ ရေအဘိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား "မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရဉ်နိုင်သော များပြားစွာသော ရေအစု"ဟုသာ ခေါ်ဆိုရ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်းအရှည်ကို "ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်သည် ဤမျလောက်ရှိ၏"ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊စင်စစ်အားဖြင့် မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရဉ်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကိုမိန့်တော်မူပြန်၏—

"များစွာကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း၍ မတိုင်းတာနိုင်သည့် အိုင်ကြီးဖြစ်သော ရတနာအပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော မဟာသမုဒြာသို့ လူအပေါင်းတို့မှီဝဲရာ များစွာသော မြစ်တို့သည် စီးဝင်ကပ်ရောက်ကုန်၏။

မြစ်တို့သည် သမုဒ္ဒြာသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထမင်းအဖျော်အဝတ်တို့ကို ပေးလှူတတ်သော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာတို့ကိုဌင်း အခင်းကိုဌင်း ပေးလှူတတ်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သို့ ကောင်းမှုအစုတို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်၏"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ အဘဿဒ္ဓသုတ

၁၀၃၈။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ဝန်တို့မှ 'မစ္ဆေရ' အညစ်အကြေးကင်းစင်သော စိတ်ဖြင့် အိမ်၌နေ၏၊ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲတတ်၏၊(လှူဒါန်းရန်) ဆေးကြောထားသော လက်ရှိ၏၊ စွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်၏၊ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့နှင့် စပ်ယှဉ်၏၊ ပေးကမ်းဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်၏၊ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ ရဟန်းတို့ မျမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှုအတိုင်းအရှည်ကို "ချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်သည် ဤမျှလောက်ရှိ၏"ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊စင်စစ်သော်ကား မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီးဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဂင်္ဂါယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူကုန်သော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာ အရပ်၌ "ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား ပမာဏရှိကုန်၏"ဟူ၍ဌင်း "ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အရာ ပမာဏရှိကုန်၏"ဟူ၍ဌင်း "ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အထောင်ပမာဏ ရှိကုန်၏"ဟူ၍ဌင်း "ဤမျှလောက် ရေကွန်းစား အသိန်းပမာဏရှိကုန်၏" ဟူ၍ဌင်း ဤသို့ ရေအတိုင်းအရှည်ကို ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊စင်စစ်သော်ကား "မရေတွက်နိုင် မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ရေအစုကြီး"ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်လေးသွယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှု အတိုင်းအရှည်ကို "ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ် အယဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏"ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်

သော်ကား "မရေတွက်နိုင် မနှိုင်းရည့်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု(ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

"များစွာ ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်း၍ မတိုင်းတာနိုင်သည့် အိုင်ကြီးဖြစ်သော ရတနာအပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော မဟာသမုဒ္ဒရာသို့ လူအပေါင်းတို့ မှီဝဲရာဖြစ်သော များစွာသော မြစ်တို့သည် စီးဝင် ကပ်ရောက်ကုန်၏။

မြစ်တို့သည် သမုဒ္ဒရာသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ ဤအတူ ထမင်း အဖျော် အဝတ်တို့ကို ပေးလှူတတ်သော ကျောင်းအိပ်ရာ နေရာတို့ကိုဌင်း အခင်းကိုဌင်း ပေးလှူတတ်သော ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်သို့ ကောင်းမှုအစုတို့သည် ကပ်ရောက်ကုန်၏"ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-တတိယ အဘိသန္ဒသုတ်

၁၀၃၉။ ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပဌမကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။

ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာ တပည့်သည် တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌ ။ပ။ ရဟန်းတို့ နောက်တမျိုးကား အရိယာတပည့်သည် ပညာရှိ၏၊ အဖြစ်အပျက်ကို သိသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ ဖောက်ထွင်း၍ သိနိုင်သော ကောင်းစွာဆင်းရဲကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောမြတ်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ဤကား ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော စတုတ္ထကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တည်း။ရဟန်းတို့ ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်လေးသွယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်၏ ကောင်းမှု အတိုင်းအရှည်ကို "ချမ်းသာခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ်သည် ဤမျှလောက် ရှိ၏"ဟု ရေတွက်ရန် မလွယ်ကူ၊ စင်စစ်သော်ကား "မရေတွက်နိုင်သော မနှိုင်းရည့်နိုင်သော ကောင်းမှုအစုကြီး"ဟူ၍သာ ခေါ်ဆိုရ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

"ကောင်းမှုကို လိုလားသူသည် မဂ်ကုသိုလ်၌တည်၍ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ခြင်းအကျိုးငှါ အရဟတ္တမဂ်ကို ပွါးများ၏၊ တရားအနှစ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရသည်ဖြစ်၍ ကိလေသာ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ မွေ့လျော်သော သူသည် သေမင်း လာခြင်းတည်း ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မတုန်မလှုပ်တော့ပေ"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ပဌမ မဟဒ္ဓနသုတ်

၁၀၄၀။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာစည်းစိမ်ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာ တပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာစည်းစိမ် ရှိသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဒုတိယ မဟဒ္ဓနသုတ်

၁၀၄၁။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာ စည်းစိမ်ရှိသူ အခြံအရံများသူဟု ဆိုအပ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာ

တပည့်ကို ကြွယ်ဝသူ များသော ဥစ္စာ စည်းစိမ်ရှိသူ အခြံအရံများသူဟု ဆိုအပ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သုဒ္ဓကသုတ်

၁၀၄၂။ ရဟန်းတို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာ ရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထို မြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီး ကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-နန္ဒိယသုတ်

၁၀၄၃။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော နန္ဒိယသာကီဝင်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—နန္ဒိယ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ နန္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထို မြတ်စွာသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော, အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့်ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်

အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ နန္ဒိယ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော၊ ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဘဒ္ဒိယသုတ်

၁၀၄၄။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေသော ဘဒ္ဒိယသာကီဝင်အား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—ဘဒ္ဒိယ တရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော၊ ကိန်းသေမြဲသော၊ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ဘဒ္ဒိယ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌။ပ။တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဘဒ္ဒိယ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-မဟာနာမသုတ်

၁၀၄၅။ ကပိလဝတ်နိဒါန်း။ တခုသော နေရာ၌ထိုင်နေသော မဟာနာမ် သာကီဝင်မင်းအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏—မဟာနာမ် ဤတရားလေးပါးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည်။ပ။ အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ မဟာနာမ် ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် မြတ်စွာဘုရား၌။ပ။တရားတော်၌။ပ။သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ မဟာနာမ် ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-အဂ််သုတ်

၁၀၄၆။ ရဟန်းတို့ သောတာပန်(ဖြစ်ကြောင်း) အင်္ဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲပေါင်းသင်းခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် သဂါထကပုဏ္ဏာဘိသန္ဒဝဂ် ပြီး၏။

၆-သပ္ပညဝဂ် ၁-သဂါထကသုတ်

၁၀၄၇။ ရဟန်းဘို့ တရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နှင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာတပည့်သည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူဝို့၏ ဆရုးဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပဲ ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျား ကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာတပည့်သည် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်း သဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းရာရှိသော သောတာပန်ဖြစ်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

> "အကြင်သူအား မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကောင်းစွာတည်သော ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'လည်း ရှိ၏၊ ကောင်းသောအရိယာတို့ နှစ်သက်သော ချီးမွမ်းထိုက်သော သီလလည်း ရှိ၏။
>
> သံဃာတော်၌ ကြည်ညိုခြင်းလည်း ရှိ၏၊ ဖြောင့်မတ်သော အမြင်လည်း ရှိ၏၊ ထိုသူ့ကို သူဆင်းရဲမဟုတ်ဟု ဆိုကုန်၏၊ ထိုသူ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် အချည်းနှီးမဖြစ်။
>
> ထို့ကြောင့် ယုံကြည်မှု 'သဒ္ဓါ'ကိုလည်း သီလကိုလည်း ကြည်ညိုခြင်းကိုလည်း တရားတော်ကို ရှုမြင်ခြင်းကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို အောက်မေ့သော ပညာရှိသည် အဖန်တလဲလဲ အားထုတ်ရာ၏" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဝဿံဝုတ္ထသုတ်

၁၀၄၈။ အခါတပါးဌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းဌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် သာဝတ္ထိပြည်ဌ ဝါကျွတ်ခဲ့၍ တစုံတခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စဖြင့် ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ရောက်လာ၏။ "ရဟန်းတပါးသည် သာဝတ္ထိပြည်ဌ ဝါကျွတ်ခဲ့၍ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ရောက်လာသတတ်"ဟု ကပိလဝတ်ပြည်သား သာကီဝင်တို့သည် ကြားကုန်၏။

ထိုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်သား သာကီဝင်တို့သည် ထိုရဟန်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍ ထိုရဟန်းကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာဌ ထိုင်နေကုန်ပြီးသော် ထိုရဟန်းအား "အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကျန်းမာတော်မူပါ၏လော၊ အားရှိတော်မူပါ၏လော"ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ဒါယကာတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ကျန်းမာတော်မူပါ၏၊အားရှိတော်မူပါ၏။အသျှင်ဘုရား အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည်လည်း ကျန်းမာပါကုန်၏လော၊ အားရှိပါကုန်၏လော။ဒါယကာတို့ အသျှင်သာရိပုတြာနှင့် အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်တို့သည်လည်း ကျန်းမာပါကုန်၏၊ အားရှိပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသံဃာသည်လည်း ကျန်းမာပါ၏လော။ အားရှိပါ၏လော၊ ဒါယကာတို့ရဟန်းသံဃာသည်လည်း ကျန်းမာပါ၏၊ အားရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အသျှင်သည် ဤဝါတွင်းဌ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ နာကြားသင်ယူခဲ့သော တရားတော် တစုံတခု ရှိပါသလော။ ဒါယကာတို့ ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်မှ ဤဆိုလတ္တံ့သော တရားကို နာကြား သင်ယူခဲ့ရ၏။ "ရဟန်းတို့ အာသဝကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်း၍(ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝဌပင် ကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေကုန်သော ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် အောက်ပိုင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိပဲ ဗြဟ္မာဘုံဌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ရဟန်းတို့သာ ပို၍များကုန်၏" ဟူသော တရားတော်ကို နာကြား သင်ယူခဲ့ရ၏။

ဒါယကာတို့ ထို့ပြင်လည်း "ရဟန်းတို့ အောက်ပိုင်း သံယောဇဉ်ငါးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာဘုံမှပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိပဲ ဗြဟ္မာဘုံဌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမည့် အနာဂါမ်ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စဲမက်မှု 'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' တွေဝေမှု 'မောဟ'တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တကြိမ်သာ ဤကာမဘုံသို့ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ်ရဟန်းတို့သာ ပို၍များကုန်၏ဟူသော တရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ နာကြား သင်ယူခဲ့ရ၏။

ဒါယကာတို့ ထို့ပြင်လည်း "ရဟန်းတို့ သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်သည့်ပြင် စဲမက်မှု 'ရာဂ' အမျက်ထွက်မှု 'ဒေါသ' တွေဝေမှု 'မောဟ'တို့ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် တကြိမ်သာ ဤကာမဘုံသို့ လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုကြမည့် သကဒါဂါမ် ရဟန်းတို့သည် နည်းကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် သံယောဇဉ်သုံးပါးတို့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ပျက်စီးကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လည်းလျောင်းထရှိသော သောဘာပန်ရဟန်းတို့သာ ပို၍များကုန်၏"

ဟူသော ဤတရားကိုလည်း ငါသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်ဟော်မှ နာကြား သင်ယူခဲ့ရ၏ဟု (မိန့်ဆိုလေ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဓမ္မဒိန္နသုတ်

၁၀၄၉။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဓမ္မဒိန္နဥပါသကာသည် ဥပါသကာငါးရာတို့နှင့်အတူ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို သွန်သင်တော်မူပါ၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့ကို ဆုံးမတော်မူပါ၊ ယင်းသို့ သွန်သင်ဆုံးမခြင်းသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ကြာရှည်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွါးရှိခြင်းငှါ ချမ်းသာခြင်းငှါ ဖြစ်ရာပါ၏"ဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ကျင့်ရမည် "နက်နဲကုန်သော နက်နဲသော အနက်ရှိကုန်သော လောကမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု 'သုညတ' နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေကုန်အံ့"ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား သားသမီးတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသောနေရာ၌ နေကြရကုန်သော ကာသိတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို အစဉ်သုံးဆောင်ကုန်သော ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျော်ခင်း လိမ်းခြင်းကို ဆောင်ကြသော ရွှေငွေကို သာယာသော တပည့်တော်တို့သည် နက်နဲကုန်သော နက်နဲသော အနက်ရှိကုန်သော လောကမှ လွတ်မြောက်ကြောင်းဖြစ်ကုန်သော ဆိတ်သုဉ်းမှု 'သုညတ' နှင့် စပ်ကုန်သော ဘုရားဟော သုတ္တန်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း ရရောက်၍ နေခြင်းငှါ မလွယ်ပါ၊ အသျှင်ဘုရား သိက္ခာပုဒ်ငါးပါးတို့၌ တည်ကြသော တပည့်တော်တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် အထက်ဖြစ်သောတရားကို ဟောတော်မူပါဟု (လျှောက်၏)။

ဓမ္မဒိန္န သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည် ဤသို့ကျင့်ရမည် "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်အံ့။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်အံ့ဟု ဤသို့လျှင် သင်တို့ ကျင့်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော ထိုသောတရပန် အင်္ဂါလေးပါးတို့သည် အကျွန်ုပ်တို့၌ ရှိပါကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ထိုတရားတို့၌ ကောင်းစွာထင်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း

သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊(သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါ မည်တော်မူ၏" ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံပါကုန်၏။ တရားတော် ၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံပါကုန်၏ဟု လျှောက်၏။ ဓမ္မဒိန္န သင် အရတော်ပေစု၊ဓမ္မဒိန္န သင် ကောင်းစွာ ရအပ်ပေစု၊ သင်တို့သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို ပြောကြားအပ်ပြီဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ကိလာနသုတ်

၁၀၅၀။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် နိဂြောဓာရုံကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ "မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စ ပြီးသောအခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု မျှားစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်၏၊ "မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စပြီးဆုံးသော အခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု မျှားစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်သတတ်ဟု မဟာနာမ်သာကိဝင်သည် ကြားလေ၏။ ထိုအခါ မဟာနာမ်သာကိဝင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဝါတွင်းသုံးလလွန်၍ သင်္ကန်းကိစ္စပြီးဆုံးသောအခါ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလတ္တံ့"ဟု မျှားစွာသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သင်္ကန်းကို ချုပ်ဆိုးကြကုန်သတတ်ဟု ဤသတင်းကို အကျွန်ုပ် ကြားရပါသည်၊ အသျှင်ဘုရား'ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျွန်းမမာဖြစ်နေသော ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို ဆုံးမထိုက်၏' ဟူသော ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ မကြားရဘူးပါ၊ မနာယူရဘူးပါ"ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာနာမ် ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါ နှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းထန်စွာ မကျွန်းမမာဖြစ်နေသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို သက်သာရာ ရစေသော တရားလေးပါးတို့ဖြင့် သက်သာစေရမည်၊ "ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံ မည်တော်မူ၏။ပ။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ မည်တော်မူ၏၊ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို)သိစေတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏၊ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏"ဟု မြတ်စွာဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် ကြည်ညိုခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိ၏၊အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။ တရားတော်၌။ပ။ သံဃာတော်၌။ပ။ (မတုန်မလှုပ်ကြည်ညိုခြင်းသည်)အသျှင်မှာ ရှိ၏၊အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။ မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားကုန်သော။ပ။ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရိယာတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလတို့သည် အသျှင်မှာ ရှိ၏၊အသျှင်သည် နှစ်သိမ့်ပါလော့။

မဟာနာမ် ပညာနှင့်ပြည့်စုံသော ဥပါသကာသည် အနာရောဂါနှိပ်စက်ရကား ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လျက် ပြင်းတန်စွာ မကျန်းမမာ ဖြစ်နေသော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကာကို ဤသက်သာရာ ရစေတတ်သော တရားလေးပါးတို့ဖြင့် သက်သာစေပြီးလျှင် မိဖတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိသလော်ဟု ဤသို့ပြောဆိုခဲ့၏၊ "မိဖတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏"ဟု အကယ်၍ ပြောဆိုခဲ့မူ "အသျှင်သည် သေခြင်းနှင့်စပ်၏၊ သေခြင်းသဘောရှိ၏၊ အသျှင်သည် မိဖတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို ပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း၊ အသျှင်သည် မိဖတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို မပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ မိဖတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို အသျှင် စွန့်လွှတ်ပါ"ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

"မိဖတို့ဋ္ဌ ငါ၏ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်ပါပြီ" ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မူ သားမယားတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိပါသလောဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ "သားမယားတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏"ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မူ အသျှင်သည် သေခြင်းနှင့် စပ်၏၊ သေခြင်းသဘော ရှိ၏၊ အသျှင်သည် သားမယားတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို ပြုစေကာမူ သေရ မည်သာတည်း၊ အသျှင်သည် သားမယားတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို မပြုစေကာမူ သေရမည်သာတည်း၊ တောင်းပန်ပါ၏၊သားမယားတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို အသျှင် စွန့်လွှတ်ပါဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

"သားမယားကိုဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းကို စွန့်ပါပြီ"ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မူ လူတို့ဋ္ဌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အသျှင်မှာ ရှိပါသလော ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။ "လူတို့ဋ္ဌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ဋ္ဌ ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် အကျွန်ုပ်မှာ ရှိပါ၏"ဟု ဤသို့ပြောဆိုခဲ့မူ အသျှင် လူတို့ဋ္ဌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့ထက် နတ်ဋ္ဌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့သည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏၊ ပို၍လည်း မြတ်ကုန်၏၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်သည် လူတို့ဋ္ဌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့မှ စိတ်ကို ထစေ၍ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့ဋ္ဌ စိတ်ကို ထားပါ ဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

လူတို့ဋ္ဌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့ဋ္ဌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီ ဟု ထိုသူသည် ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မူ အသျှင် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့ထက် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိကုန်၏၊ ပို၍လည်း မြတ်ကုန်၏၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်သည် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့မှ စိတ်ကိုထစေ၍ တာဝတိံသာနတ်တို့ဋ္ဌ စိတ်ကို ထားပါဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ပြောဆိုရာ၏။ "စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့ဋ္ဌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီ"ဟု ဤသို့ပြောဆိုခဲ့မူ အသျှင် တာဝတိံသာနတ်တို့ထက် ယာမာနတ်တို့သည်။ပ။ တုသိတာနတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတိနတ်တို့သည်။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့သည်။ပ။ အသျှင် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့ထက် ပြဟ္မာဘုံသည် ပို၍ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ရှိ၏၊ ပို၍လည်း မြတ်၏၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်သည် ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့မှ စိတ်ကို ထစေ၍ ပြဟ္မာဘုံဋ္ဌ စိတ်ကို ထားပါဟု ထိုသူ့ကို ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့မှ ငါ၏ စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ ပြဟ္မာဘုံဋ္ဌ စိတ်ကို ထားပြီးပြီဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မူ အသျှင် ပြဟ္မာဘုံသည်လည်း မမြဲပါ၊ မခိုင်မြဲပါ၊သက္ကာယဋ္ဌ အကျမ်းဝင်၏၊ တောင်းပန်ပါ၏၊ အသျှင်သည် ပြဟ္မာဘုံမှ စိတ်ကို ထစေ၍ သက္ကာယ(ထင်ရှားရှိသောခန္ဓာ)၏ ချုပ်ရာဋ္ဌ စိတ်ကို ဆောင်ပါလော့ ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏။

ပြဟ္မာဘုံမှ ငါ၏စိတ်ကို ထစေခဲ့ပြီ၊ သက္ကာယ၏ ချုပ်ရာဋ္ဌ စိတ်ကို ဆောင်ပါ၏ ဟု ဤသို့ ပြောဆိုခဲ့မူ မဟာနာမ် ဤသို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ဥပါသကာအား အာသဝမှ

လုတ်ပြီးသော စိတ်ရှိသော ရဟန်းနှင့် အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်အားဖြင့် ထူးခြားမှု တစုံတရာ မရှိဟု ငါဆို၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သောတာပတ္တိဖလသုတ်

၁၀၅၁။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည် ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-သကဒါဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၂။ ရဟန်းတို့ ဤတရား လေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း။ပ။ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-အနာဂါမိဖလသုတ်

၁၀၅၃။ အနာဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

သတ္တမသုတ်။

၈-အရဟတ္တဖလသုတ်

၁၀၅၄။ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပညာပဋိလာဘသုတ်

၁၀၅၅။ ပညာကို ရခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

နဝမသုတ်။

၁၀-ပညာဝုဋ္ဌိသုတ်

၁၀၅၆။ ပညာတိုးပွါးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒသမသုတ်။

၁၁-ပညာဝေပုလ္လသုတ်

၁၀၅၇။ ပညာ ပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် သပ္ပညဝဂ် ပြီး၏။

၇-မဟာပညဝဂ် ၁-မဟာပညာသုတ်

၁၀၅၈။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန် သည်ရှိသော် ပညာကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တရား အားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ပညာကြီးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပုထုပညာသုတ်

၁၀၅၉။ ပညာများခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဝပုလပညာသုတ

၁၀၆၀။ ပညာပြန့်ပြောခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

တတိယသုတ်။

၄-ဂမ္ဘီရပညာသုတ်

၁၀၆၁။ ပညာနက်နဲခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အပ္ပမတ္တပညာသုတ်

၁၀၆၂။ ပညာအတိုင်းအရှည် မရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဘူရိပညာသုတ်

၁၀၆၃။ မြေအထုနှင့်တူသော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပညာဗာဟုလ္လသုတ်

၁၀၆၄။ ပညာပေါများခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

သတ္တမသုတ်။

၈-သီဃပညာသုတ်

၁၀၆၅။ ပညာ လျင်မြန်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-လဟုပညာသုတ်

၁၀၆၆။ ပညာပေါ့ပါးခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဟာသပညာသုတ်

၁၀၆၇။ ပညာရွှင်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ဒသမသုတ်။

၁၁-ဇဝနပညာသုတ်

၁၀၆၈။ ပညာလျင်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

ကောဒသမသုတ်။

၁၂-တိကဉ္ဇပညာသုတ်

၁၀၆၉။ ပညာထက်ခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။

စဉ္ဆိဒသမသုတ်။

၁၃-နိဗ္ဗေဓိကပညာသုတ်

၁၀၇၀။ ထွင်းဖောက်၍သိနိုင်သော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်း သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာခြင်း သင့်လျော်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းတို့တည်း။ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့ကို ပွါးများအပ် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော် ထွင်းဖောက်၍သိနိုင်သော ပညာရှိခြင်းငှါ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တေရသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် မဟာပညဝင်္ဂ ပြီး၏။

ထဆယ့်တခုမြောက် သောတာပတ္တိသံယုတ် ပြီး၏။

၁၂—သစ္စသံယုတ်

၁-သမာဓိဝဂ် ၁-သမာဓိသုတ်

၁၀၇၁။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ပ။ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ပွါးများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်သော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ အဘယ်သို့လျှင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသနည်း၊ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်မှု 'သမာဓိ'ကို ပွါးများကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တည်ကြည်သောရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ပုံ (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပဋိသလ္လာနသုတ်

၁၀၇၂။ ရဟန်းတို့ (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းနေခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းသောရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ အဘယ်သို့လျှင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိသနည်း၊ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ဟုတ်ဘိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ ရဟန်းတို့(တပါးတည်း)ကိန်းအောင်းခြင်း၌ အားထုတ်ခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ (တပါးတည်း) ကိန်းအောင်းသော ရဟန်းသည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့်"ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပဌမ ကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၃။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို

ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ရဟန်းပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဝင်ရောက်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ရဟန်းတို့ ရှေးအခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ကုန်ပြီ။ပ။ဝင်ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ပ။ အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယာတို့၏ အမှန်တရား (သစ္စာ) လေးပါးတို့ကို သိခြင်းအကျိုးငှါသာ ဝင်ရောက်ကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲဘည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ဒုတိယ ကုလပုတ္တသုတ်

၁၀၇၄။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်ရောက်ကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် မှန်စွာသိကုန်၏၊ ထို အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက်ကြမည့် အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက်ကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်ဘရား ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့ဘည်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာဝင်ရောက်ကြသော အမျိုးကောင်းသားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကုန်ပြီ။ပ။ သိကုန်လတ္တံ့။ပ။ သိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဉ္စမ သမဏဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၅။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သော ထို သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်ပြီ။ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သည့် သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်ပြီ။ပ။ သိကုန်လတ္တံ့ ။ပ။ သိကုန်၏၊ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤ(အရိယသစ္စာ) လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ သမဏ ဗြာဟ္မဏသုတ်

၁၀၇၆။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြုကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြုကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြုကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာ လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို ပြုကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခုပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်းကို ပြုကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို ပြုကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရားတည်း။ ရဟန်းတို့ အတိတ်အခါ၌ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းကို ပြုကုန်ပြီ။ပ။ ပြုကုန်လတ္တံ့။ပ။ ပြုကုန်၏။

ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤ(အရိယသစ္စာ)လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကို ပြကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဝိတက္ကသုတ်

၁၀၇၇။ ရဟန်းတို့ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်အကြံအစည်တို့ကို မကြံစည်ကုန်ရာ၊ ဤအကြံအစည်ကား အဘယ်နည်း၊ ကာမ၌ ကြံစည်မှု 'ကာမဝိတက်' ပျက်စီးစေရန် ကြံစည်မှု 'ဗျာပါဒဝိတက်' ညှဉ်းဆဲရန် ကြံစည်မှု 'ဝိဟိံသာဝိတက်' တို့တည်း။ ထိုသို့ မကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်တို့သည် အကျိုးစီးပွါးနှင့် မစပ်ကုန်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်ကုန်၊ ငြိးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကြံစည်လိုကြကုန်သော်"ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အကြံအစည်တို့သည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်စပ်ကုန်၏၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်ကုန်၏၊ ငြိးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-စိန္တာသုတ်

၁၀၇၈။ ရဟန်းတို့ "လောကသည် မြဲ၏"ဟူ၍ဖြင့် "လောကသည် မမြဲ"ဟူ၍ဖြင့် "လောကသည် အဆုံးရှိ၏"ဟူ၍ဖြင့် "လောကသည် အဆုံးမရှိ" ဟူ၍ဖြင့် "ထိုအသက်သည်ပင် ထိုကိုယ်ဖြစ်၏" ဟူ၍ဖြင့် "အသက်သည်တခြား ကိုယ်သည်တခြား" ဟူ၍ဖြင့် "သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်၏" ဟူ၍ဖြင့် "သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ မဖြစ်"ဟူ၍ဖြင့် "သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်" ဟူ၍ဖြင့် "သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ် မဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်" ဟူ၍ဖြင့် ဤသို့ ယုတ်ညံ့သော အကုသိုလ်စိတ်ကို မကြံစည်ကုန်ရာ။ ထိုသို့ မကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊

ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်သည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစ မဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ကြံစည်လိုကြကုန်သော် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ကြံစည်သင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအကြံအစည်သည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်စပ်၏၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝိဂ္ဂါဟိကကထာသုတ်

၁၀၇၉။ ရဟန်းတို့"သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို မသိ၊ ငါသည် ဤဓမ္မဝိနယကို သိ၏။ သင်သည် ဤဓမ္မဝိနယကို အသို့သိနိုင်အံ့နည်း၊ သင်သည် မှားသောအကျင့်ရှိသူဖြစ်၏၊ ငါသည် မှန်သော အကျင့်ရှိသူဖြစ်၏၊ ငါ၏ စကားသည် စေ့စပ်၏၊ သင်၏ စကားသည် မစေ့စပ်၊ သင်သည် ရှေးဦး ဆိုသင့်သည်ကို နောက်မှဆို၏၊နောက်မှ ဆိုသင့်သည်ကို ရှေးဦးဆို၏၊သင်၏ ကြာမြင့်စွာ လေ့လာထားသော စကားသည် (သင့်ထံသို့) ပြန်လှည့်၍ တည်လေပြီ၊ သင့်အယူဒဋ္ဌိရှိသော အပြစ်ကို ငါတင်ပြပြီးပြီ၊ သင် အရေးနိမ့်ပြီ၊ (ငါတင်ပြသော) အပြစ်မှ လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံချေဦးလော့၊ အကယ်၍ စွမ်းနိုင်လျှင်လည်း (ယခုပင်) ဖြေရှင်းလော့"ဟု အချင်းချင်း အငြင်းစကားကို မပြောဆိုကုန်ရာ။ ထိုသို့ မပြောဆိုသင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွါးနှင့် မစပ်၊ မဂ်တည်း ဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်းကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ပြောဆိုလိုကုန်သည်ရှိသော် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊"ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ပ။ သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တိရစ္ဆာနကထာသုတ်

၁၀၈၀။ ရဟန်းတို့ များပြားသော ဖီလာစကားကို မပြောကုန်ရာ။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း မင်းနှင့်စပ်သောစကား ခိုးသူနှင့်စပ်သောစကား အမတ်ကြီးနှင့်စပ်သောစကား စစ်သည်နှင့်စပ်သောစကား ကြောက်မက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား စစ်ထိုးခြင်းနှင့်စပ်သောစကား စားဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား သောက်ဖွယ်နှင့်စပ်သောစကား အဝတ်နှင့်စပ်သောစကား အိပ်ရာနှင့်စပ်သောစကား ပန်းနှင့်စပ်သောစကား နံ့သာနှင့်စပ်သောစကား ဆွေမျိုးနှင့်စပ်သောစကား ယာဉ်နှင့်စပ်သောစကား ရွာနှင့်စပ်သောစကား နိဂုံးနှင့်စပ်သောစကား မြို့နှင့်စပ်သောစကား နယ်နှင့်စပ်သောစကား မိန်းမနှင့်စပ်သောစကား သူရဲကောင်းနှင့်စပ်သောစကား လမ်းနှင့်စပ်သောစကား ရေခပ်ဆိပ်နှင့်စပ်သောစကား သေလွန်သူနှင့်စပ်သောစကား အထွေထွေနှင့်စပ်သောစကား လောက(အကြောင်း)နှင့်စပ်သောစကား သမုဒ္ဒရာ(အကြောင်း)နှင့်စပ်သောစကား ကြီးပွါးခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သော စကားတို့တည်း။ ထိုသို့မပြောသင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွါ နှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြိုးငွေ့ရန် တပ်ခြင်း ကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တရားမှထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ပြောဆိုလိုသည်ရှိသော် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း" ဟု ပြောဆိုကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုသင့်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤစကားသည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်စပ်၏၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏၊ ငြီးငွေ့ရန် တပ်ခြင်း ကင်းရန် ချုပ်ခန် ငြိမ်းအေးရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တရားမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရွှေဦးစွာသော သမာဓိဝဂ် ပြီး၏။

၂-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ်　　၁-ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်

၁၀၈၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—ရဟန်းတို့ ရဟန်းဖြစ်သူသည် အစွန်းနှစ်ပါးတို့ကို မမှီဝဲအပ်ကုန်။ အဘယ်နှစ်ပါးတို့နည်း၊ ယုတ်ညံ့၍ ရွာသူတို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော ပုထုဇဉ်ဘို့၏ အလေ့အကျင့်သာဖြစ်၍ အရိယာတို့၏ အလေ့အကျင့် မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွါးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော ကာမဂုဏ်တို့၌ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ကပ်ငြိသော အားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ လိုက်စားအားထုတ်ခြင်းဂင်း ကိုယ်စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်

သော အရိယာတို့၏ အကျင့်မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွါးနှင့် မစပ်ယှဉ်သော ကိုယ်ပင်ပန်းမှုကို အားထုတ်ခြင်းငင်း ဤနှစ်ပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအစွန်း နှစ်ပါးတို့သို့ မကပ်ရောက်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သိတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာငြိမ်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါဖြစ်၏၊ သစ္စာလေးပါးကို သိရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သိတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော ကိလေသာငြိမ်းခြင်းကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်း သစ္စာလေးပါးကိုသိခြင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှါ ဖြစ်သော ထိုအလယ် အလတ်ဖြစ်သော မြတ်သော အကျင့်ကား အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' မှန်ကန်သော ကြံစည်မှု'သမ္မာသင်္ကပ္ပ' မှန်ကန်သော စကား'သမ္မာဝါစာ' မှန်ကန်သောအလုပ်'သမ္မာကမ္မန္တ'မှန်ကန်သော အသက်မွေးမှု'သမ္မာအာဇီဝ'မှန်ကန်သော လုံ့လ'သမ္မာဝါယာမ'မှန်ကန်သော အောက်မေ့မှု 'သမ္မာသတိ'မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ' တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် သိတော်မူအပ်သော ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော ဉာဏ်အမြင်ကို ပြုတတ်သော အလယ် အလတ်ဖြစ်သော မြတ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာ ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊(သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏၊နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း၊ပဋိသန္ဓေ တည်နေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊အိုရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊နာခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊ မချစ်သော သူတို့နှင့်အတူနေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊ ချစ်သော သူတို့နှင့် ကွေကွင်းရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊ လိုချင်ရာကို မရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏၊ အကျဉ်းအားဖြင့် စွဲလမ်းရာအာရုံဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်လည်း ဆင်းရဲကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း၊ အကြင်တဏှာသည် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်၏၊ နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏၊ ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်၏၊ ထိုတပ်မက်မှု'တဏှာ'ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ကာမ၌ တပ်မက်မှု'ကာမတဏှာ' သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တပ်မက်မှု'ဘဝတဏှာ'ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော 'ဝိဘဝတဏှာ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း။ ယင်းဆင်းရဲ၏ ချုပ်ငြိမ်းရာဟူသည် ထိုဘပ်မက်မှု'တဏှာ'၏ သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တဖန်စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာပင်ဖြစ်၏။ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း၊ ဤအရိယမဂ်သည် အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိ၏၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးဟူသော်ကား မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု 'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသည်ကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါဘုရားအား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သောဉာဏ် 'ပညာ'သည်

ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို စင်စစ် ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏ ဟု ငါ့အား ရှေးဦး ။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ငါသည် "ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပိုင်းခြား၍ သိခဲ့ပြီ"ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြား ဘူးကုန်သော (ဒုက္ခသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ဤတရားသည် ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏"ဟု ငါ့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (သမုဒယသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် "ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်အပ်၏"ဟု ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့၌။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည်"ထိုဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်ပြီးပြီ"ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (သမုဒယသစ္စာ) တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ဤနိဗ္ဗာန်သည် ဆင်းရဲ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်း ရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရားကို ပွါးများအပ်၏"ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့၌။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ (ဘုရားမဖြစ်မီ) "ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွါးများပြီ"ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ဤတရားသည် ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်သို့) ရောက်ကြောင်း အကျင့် ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် 'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွါးများအပ်၏" ဟု (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့၌။ပ။ ဖြစ်ပေါ်

လာ၏၊ ရဟန်းတို့ "ထို့ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွါးများပြီးပြီ" ဟု (ဘုရားဖြစ်မိ) ရှေးကမကြားဘူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ) တရားတို့၌ ငါ့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်းသိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤ(အရိယာတို့၏ အမှန်တရား)လေးပါးတို့၌ ဤသို့ သုံးပါးသော အပြန် တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော မှန်ကန်သော ဉာဏ်အမြင် မစင်ကြယ်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ငါသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်)ဉာဏ်ကို သိပြီဟု ဝန်မခံခဲ့ချေ။

ရဟန်းတို့ ဤ(အရိယာတို့၏ အမှန်တရား)လေးပါးတို့၌ ဤသို့ သုံးပါးသော အပြန် တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော မှန်ကန်သော ဉာဏ်အမြင်သည် စင်ကြယ်လာသော အခါ၌ သာလျှင် ငါသည် နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့လောက၌ အတုမရှိသော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိသော (အရဟတ္တမဂ်) ဉာဏ်ကို သိပြီဟူ၍ ဝန်ခံခဲ့၏၊ ငါ၏ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်မှုသည် မပျက်စီးနိုင်ပြီ၊ ဤကား အဆုံးစွန်သော ဘဝတည်း၊ ယခုအခါ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီဟု ငါ့အား ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အမြင်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏၊ ပဉ္စဝဂ္ဂီငါးပါး ရဟန်းတို့သည် နှစ်လိုကုန်သည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံကြလေကုန်၏။ ဤဂါထာမဖက် သက်သက်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်ကောဏ္ဍညအား ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏ဟု (ကိလေသာ)မှုန် အညစ်အကြေး ကင်းသော တရားမျက်စိ 'သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်' သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောဝယ် "လောက၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတဦးတယောက်မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏"ဟု ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည် ကောင်းချီးပေးသံကို အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။ ဘုမ္မစိုးနတ်တို့၏ ကောင်းချီးပေးသံကို ကြား၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောဝယ် "လောက၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတဦးတယောက်မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏"ဟု စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည် အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ ကောင်းချီးပေးသံကို ကြား၍ တာဝတိံသာနတ်တို့သည်။ပ။ ယာမာနတ်တို့သည်။ပ။ တုသိတာနတ်တို့သည်။ပ။ နိမ္မာနရတိနတ်တို့သည်။ပ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်တို့သည်။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည် ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တောဝယ် "လောက၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာ တဦးတယောက်မျှ မဟောနိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏"ဟု ဗြဟ္မာတို့သည် ကောင်းချီးပေးသံကို အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ထိုအခါန် ထိုအခါ ထိုကာလတွင် အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင် ကောင်းချီးသံသည် ပြန့်နှံ့၍ တက်၏၊ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ်သည်လည်း တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ ထက်ဝန်းကျင် တုန်လှုပ်၏၊ အတိုင်းအရှည်မရှိ ကြီးမားသော အရောင်အလင်းသည်လည်း လောက၌ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် "ရဟန်းတို့ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိလေပြီတကား၊ ရဟန်းတို့ ကောဏ္ဍညသည် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိလေပြီတကား"ဟု ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူ၏။ ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူသောကြောင့်သာလျှင် အသျှင်ကောဏ္ဍညအား "အညာသိကောဏ္ဍည"ဟူ၍သာ အမည်တွင်၏။

ပဌမသုတ်။

၂-တထာဂတသုတ်

၁၀၈၂။ ရဟန်းတို့ ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏ဟု (ဘုရားမဲဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌ မြတ်စွာဘုရားတို့အား ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အမှန်တရား ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော ။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခဲ့ပြီးပြီဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော ဒုက္ခသစ္စာတရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ "ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်အပ်၏"ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော။ပ။ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ "ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပယ်ပြီးပြီ"ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား(ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော သမုဒယသစ္စာတရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်'ပညာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်'ဝိဇ္ဇာ'သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့“ဤနိဗ္ဗာန်ကား ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားမည်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နံရောဓသစ္စာ)ဘရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ “ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော။ပ။ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ “ဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို မျက်မှောက်ပြုပြီး‌ပြီ”ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (နိရောဓသစ္စာ)တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ် ‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ ထိုးထွင်း၍ သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ “ဤတရားသည် ဆင်းရဲခြင်း၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတည်း”ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ) ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော (မဂ္ဂသစ္စာ)တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏ ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့“ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွါးများအပ်၏” ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော တရားတို့၌။ပ။ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့“ထိုဆင်းရဲခြင်း၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ပွါးများပြီး‌ပြီ”ဟု မြတ်စွာဘုရားတို့အား (ဘုရားမဖြစ်မီ)ရှေးက မကြားဘူးကုန်သော(မဂ္ဂသစ္စာ)တရားတို့၌ ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊အသိဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်‘ပညာ’သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ထိုးထွင်း၍သိသော ဉာဏ်‘ဝိဇ္ဇာ’ သည် ထင်ရှားဖြစ်၏၊ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ခန္ဓသုတ်

၁၀၈၃။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား‘အရိယသစ္စာ’တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်ဘရား ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊“ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့တည်း”ဟု ပြောဆိုရာ၏။ဤဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ရုပ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ပ။ ဝိညာဏ်ဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုရ၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်သော တပ်မက်မှု'တဏှာ'ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ကာမ၌ တပ်မက်မှု 'ကာမတဏှာ' သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော'ဘဝတဏှာ' ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော 'ဝိဘဝတဏှာ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ထိုဘပ်မက်မှု'တဏှာ'၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တဖန်စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မကပ်ငြိရာဖြစ်သော(နိဗ္ဗာန်)ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၏ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း၊ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊မှန်ကန်သောအမြင်'သမ္မာဒိဋ္ဌိ'။ပ။မှန်ကန်သောတည်ကြည်မှု'သမ္မာသမာဓိ'တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါး တို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အဇ္ဈတ္တိကာယတနသုတ်

၁၀၈၄။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ "အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ဖြစ်သော (အာယတန)ခြောက်ပါးတို့တည်း"ဟု ပြောဆိုရာ၏။ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်း၊ စက္ခာယတန။ပ။ မနာယတနတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဘဝသစ်၌ ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်သော ထိုထိုအာရုံ၌ လွန်စွာ နှစ်သက်တတ်သော တပ်မက်မှု တဏှာပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ကာမတို့၌ တပ်မက်မှု

‘ကာမတဏှာ’ သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဘဝတဏှာ’ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ‘ဝိဘဝတဏှာ’ တို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ထိုတပ်မက်မှု တဏှာ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ စွဲမက်မှု ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းရာ စွန့်လွှတ်ရာ တဖန် စွန့်ပယ်ရာ လွတ်မြောက်ရာ မဂ်ပြုရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤအရိယမဂ်ပင်တည်း။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ မှန်ကန်သောအမြင် ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ။ပ။ မှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု ‘သမ္မာသမာဓိ’ တို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားကို ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားဟု ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပဌမ ဓာရဏသုတ်

၁၇၅။ ရဟန်းတို့ “ငါဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို သင်တို့ ဆောင်ထားကြကုန်၏လော”ဟု ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏”ဟု(လျှောက်ထား၏)။ရဟန်း“ငါဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သင်ဆောင်ထားသနည်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပဌမဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယဟော တော်မူအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား တတိယဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား စတုတ္ထ ဟောတော်မူအပ်သော ဆင်းရဲမျုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား “မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဤသို့ အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏”ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်း ကောင်းပေစ့၊ ကောင်းပေစ့၊ ရဟန်း ငါဟောကြားသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာပင် သင်ဆောင်ထားပေ၏။ ရဟန်း ပဌမ ငါဟောကြားသော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း ဒုတိယ ငါဟောကြားသော ဆင်းရဲကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း တတိယ ငါဟောကြားသော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း စတုတ္ထ ငါဟောကြားသော ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုအတိုင်းပင် သင်ဆောင်ထားလော့။ ရဟန်း "ငါဟောကြားသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ဤသို့ပင် သင်ဆောင်ထားလော့"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၆-ဒုတိယ ဓာရဏသုတ်

၁၀၈၆။ ရဟန်းတို့ "ငါဟောကြားအပ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို သင်တို့ ဆောင်ထားကြကုန်၏လော"ဟု ဤသို့ မိန့်တော်မူလတ်သော် ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရား အား "အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏"ဟု (လျှောက်ထား၏)။ ရဟန်း "ငါဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို အဘယ်သို့လျှင် သင်ဆောင်ထားသနည်း"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ပဌမဟောတော်မူသော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန် တရားကို အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား "ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော ပဌမ အရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော ဒုက္ခဖြစ်သော ပဌမအရိယသစ္စာတရားကို ပညပ်အံ့" ဟု တဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းမရှိပါ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယဟောတော်မူသော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယသစ္စာတရားကို အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ဒုတိယဟောတော်မူသော ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယသစ္စာတရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ပ။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား စတုတ္ထဟောတော်မူသော ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယသစ္စာတရားကို အကျွန်ုပ် ဆောင်ထားပါ၏။ အသျှင်ဘုရား "ရဟန်းဂေါတမ ဟောကြားအပ်သော ဆင်းရဲမျုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားသည် မဟုတ်မမှန်သေး၊ ငါသည် ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားကို ပယ်စွန့်၍ အခြားသော စတုတ္ထအရိယသစ္စာတရားကို ပညပ်အံ့" ဟု တဦးဦးသော သမဏကဖြစ်စေ ဗြာဟ္မဏကဖြစ်စေ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းမရှိပါ။ အသျှင်ဘုရား "မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်ကုန်သော အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်ဆောင်ထားပါ၏"ဟု (လျှောက်၏)။

'ဝိဇ္ဇာ' ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ' ဟု ဆိုအပ်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ' ဟူသည် အဘယ်ပါနည်း၊ အဘယ်မျှဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ' သို့ ရောက်သူ ဖြစ်ပါသနည်း" ဟု (လျှောက်၏)။ ရဟန်း ဆင်းရဲကို သိခြင်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကို သိခြင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကို သိခြင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို သိခြင်းကို ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'ဟု ဆိုအပ်၏၊ ဤမျှဖြင့်လည်း ထိုးထွင်း၍သိမှု 'ဝိဇ္ဇာ'သို့ ရောက်သူ ဖြစ်၏။

ရဟန်း ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဌမသုတ်။

၉-သက်ာသနသုတ်

၁၀၈၉။ ရဟန်းတို့ "ဤကား ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယသစ္စာ" ဟု ငါပညတ်သောတရား၌ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဤဆင်းရဲသည် အရိယသစ္စာ မည်၏ဟု (ချဲအပ်သည်ရှိသော်) အက္ခရာတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဝေဖန်ခြင်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်။ ဤကား ဒုက္ခဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော။ပ။ ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော။ပ။ "ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာ"ဟု ငါပညတ်သောတရား၌ ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်သည် အရိယသစ္စာမည်၏ဟု (ချဲအပ်သည်ရှိသော်) အက္ခရာတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဗျည်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်၊ ဝေဖန်ခြင်းတို့သည် အတိုင်းအရှည် မရှိကုန်။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-တထသုတ်

၁၀၉၀။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏၊ မချွတ်ယွင်းကုန်၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤဆင်းရဲတရားသည် မှန်၏၊ မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသောအခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတရားသည် မှန်၏၊မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တရားသည် မှန်၏၊ မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ဤဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားသည် မှန်၏၊ မချွတ်မယွင်း၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်။ ရဟန်းတို့ ဤတရားလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏၊ မချွတ်မယွင်းကုန်၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲမျုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

နှစ်ခုမြောက် ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနဝဂ် ပြီး၏။

၃-ကောဋိဂါမဝဂ် ၁-ပဌမ ကောဋိဂါမသုတ်

၁၀၉၁။ အခါတပါ၌ မြက်စွာဘုရားသည် ဝဇ္ဇီတိုင်း ကောဋိရွာ၌(သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏— "ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်ရင်း သင်တို့သည်ရင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ(သံသရာ)ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

အဘယ်လေးပါးတို့ကို (မသိခြင်းကြောင့်)နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်ရင်း သင်တို့သည်ရင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ(သံသရာ)ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်ရင်း သင်တို့သည်ရင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ(သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။ ရဟန်းတို့ ထိုဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရာ ကို လျော်စွာသိပြီ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာသိပြီ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ဆင်းရဲမျုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာသိပြီ ထိုးထွင်း၍သိပြီ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို လျော်စွာသိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍သိပြီ ဘဝကို၌ တပ်မက်ခြင်း 'ဘဝတဏှာ' ကို အကျွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာသည် ကုန်လေပြီ၊ ယခုအခါ ဘဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ"ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

"(အရိယသစ္စာ)လေးပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုထိုဘဝတို့၌ ရှည်လျားစွာသော (သံသရာ)ကာလပတ်လုံး ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ထိုအရိယသစ္စာတို့ကို (ငါ) သိမြင်ပေပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်ဘတ်သောကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာကို ကောင်းစွာ နုတ်ယယ်ပြီးပေပြီ၊ ဆင်းရဲ၏အမြစ် ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးပေပြီ၊ ယခုအခါ တဖန်ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ"ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ဒုတိယ ကောဋိဂါမသုတ်

၁၀၉၂။ ရဟန်းတို့ "ဤကား ဆင်းရဲ"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ့ မသိကြသူ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်သို့)ရောက်ကြောင်း အာကျင့်"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့ကို သမဏဘို့တင်လည်း သမဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ဗြာဟ္မဏတို့တင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု မသမုတ်အပ်ကုန်၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုရင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုရင်း မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ မနေကြရကုန်။

ရဟန်းတို့"ဤကား ဆင်းရဲ"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ"ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ကို သမဏတို့တင်လည်း သမဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ဗြာဟ္မဏတို့တင်လည်း ဗြာဟ္မဏဟု သမုတ်အပ်ကုန်၏၊ ထိုအသျှင်တို့သည် သမဏဖြစ်ကျိုးကိုရင်း ဗြာဟ္မဏဖြစ်ကျိုးကိုရင်း မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေကြရကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားစကားကို ဟောတော်မူပြီးနောက် ဤဂါထာကို မိန့်တော်မူပြန်၏—

"ဆင်းရဲကိုရင်း ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုရင်း အချင်းခပ်သိမ်း အကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုရင်း ဆင်းရဲငြိမ်းအေးရာသို့ ရောက်ကြောင်း မဂ်ကိုရင်း မသိကြသူတို့သည် (ဂ်လေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)ပညာမှ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏၊ထို သူတို့သည် ဘဝ၏ အဆုံးကို ပြုလုပ်ရန် မထိုက်ဘန်ကုန်၊ အမှန်စင်စစ် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အိုရခြင်းသို့ ကပ်ရောက်ရကုန်၏။

ဆင်းရဲကိုရင်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုရင်း အချင်းခပ်သိမ်းအကြွင်းမဲ့ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ကိုရင်း ဆင်းရဲ ငြိမ်းအေးရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း မဂ်ကိုရင်း သိကြသူတို့သည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်)စိတ်နှင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် ဘဝ၏အဆုံးကို ပြုလုပ်ရန် ထိုက်တန်ကုန်၏၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အိုရခြင်းသို့ မကပ်ရောက်ရကုန်" ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-သမ္မာသမ္မုဒ္ဓသုတ်

၁၀၉၃။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ဆင်းရဲချုပ်ရာ

(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤ လေးပါးတို့ပင်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားကို "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ" ဟု ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-အရဟန္တသုတ်

၁၀၉၄။ သာဝတ္ထိနိဒါန်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးအတိတ် အခါက ပူဇော်အထူးကို ခံတော် မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာတရား လေးပါးဘို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီ။ ရဟန်းတို့ အနာဂတ်အခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်မည့် မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာတရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းတို့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်အခါ၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည် အရိယသစ္စာတရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ရှေးအတိတ်အခါက ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည်။ပ။ သိတော်မူကုန်မည့် မြတ်စွာဘုရား ဟူသမျှအားလုံးတို့သည်။ပ။ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှ အားလုံးတို့သည် ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကိုယ်တိုင်ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အာသဝက္ခယသုတ်

၁၀၉၅။ ရဟန်းတို့ သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်ခြင်းကို ငါဆို၏၊ မသိသူ မမြင်သူအား အာသဝကုန်ခြင်းကို ငါမဆို။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့ သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်ခြင်းသည်

ဖြစ်သနည်း၊ ရဟန်းတို့ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ် ကြောင်းတည်း"ဟု သိသူ မြင်သူဒၟား အာသဝကုန်၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့သိသူ မြင်သူအား အာသဝကုန်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-မိတ္တသုတ်

၁၀၉၆။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်သူ ဟူသမျှတို့ကိုလည်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်း ဆွေမျိုး သားချင်း ဟူသမျှတို့ကိုလည်း အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်း အကျိုးငှါ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ် ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အစဉ်သနား (စောင့်ရှောက်) ထိုက်သူ ဟူသမျှတို့ကိုလည်း မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု မှတ်ထင်ရကုန်သော မိတ်ဆွေ ခင်ပွန်း ဆွေမျိုး သားချင်း ဟူသမျှတို့ကိုလည်း ဤအရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှါ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-တထသုတ်

၁၁၉၇။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ် ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့သည် မှန်ကုန်၏၊ မချွတ်ယွင်းကုန်၊ တပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် မဖြစ်ကုန်၊ ထို့ကြောင့် "အရိယသစ္စာ"ဟု ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-လောကသုတ်

၁၀၉၈။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။ နတ်မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့်တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့်တကွသော လူ့လောက၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အရိယမည်၏၊ ထို့ကြောင့် "အရိယသစ္စာတို့"ဟု ခေါ်ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်တို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဌမသုတ်။

၉-ပရိညေယျသုတ်

၁၀၉၉။ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးဟူတည်း။အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့တွင် ပိုင်းခြားသိအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏၊ ပယ်အပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏၊ ပွါးများအပ်သော အရိယသစ္စာသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်အရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိအပ်သနည်း၊ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိအပ်၏၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပယ်အပ်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော အရိယသစ္စာကို ပွါးများအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဂဝမွတိသုတ်

၁၁၀၀။ အခါတပါးဌ များစ္ဘာသော မထေရ်ရဟန်းတို့သည် စေတတိုင်း သဟဇ္ဇနိကမြို့ဌ (သီတင်းသုံး)နေကုန်၏၊ ထိုအခါ များစ္ဘာသော မထေရ်ရဟန်းတို့သည် ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခဲ့ကြ၍ တန်ဆောင်းဝန်းဌ စုဝေးထိုင်နေကြစဉ် "ငါ့သျှင်တို့ ဆင်းရဲကို မြင်သော သူသည် ဆင်းရဲ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်သလော၊ ဆင်းရဲမျုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်း မြင်သလော၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်သလော"ဟု ဤသို့သော အကြားဌ ဖြစ်သောစကားသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤသို့ ပြောဆိုကြသည်ရှိသော် အသျှင်ဂဝမွတိမထေရ်သည် ရဟန်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏ "ငါ့သျှင်တို့ ဤတရားစကားကို မြတ်စ္ဘာဘုရား မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာသင်ယူခဲ့ရ၏၊'ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲကို မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲမျုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်း မြင်၏၊ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲကိုလည်း မြင်၏၊ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲမျုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို မြင်သောသူသည် ဆင်းရဲကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း မြင်၏၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ကိုလည်း မြင်၏'ဟု ဤတရားစကားကို မြတ်စ္ဘာဘုရား မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာ သင်ယူခဲ့ရ၏"ဟု ပြောဆိုလေ၏။

ဒသမသုတ်။

သုံးခုမြောက် ကောဋိဂါမဝဂ် ပြီး၏။

၄-သီသပါဝနဝဂ် ၁ သီသပါဝနသုတ်

၁၁၀၁။ အခါတပါးဌ မြတ်စ္ဘာဘုရားသည် ကောသမ္မီပြည် ယင်းတိုက်တော၌(သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စ္ဘာဘုရားသည် အနည်းငယ်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့ကို လက်ဖြင့် ကိုင်၍"ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း၊ ငါ-လက်ဖြင့် ကိုင်ထားအပ်ကုန်သော အနည်းငယ်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့နှင့် ယင်းတိုက်တောတွင်းရှိ ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည် အဘယ်က များပြားသနည်း"ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။အသျှင်ဘုရား မြတ်စ္ဘာဘုရားလက်ဖြင့် ကိုင်ထားအပ်ကုန်သော ယင်းတိုက်ရွက်တို့သည် နည်းလှပါကုန်၏၊ စင်စစ်သော်ကား ယင်းတိုက်တောတွင်းရှိ ယင်းတိုက်ရွက်တို့သာ များလှပါကုန်၏ဟု(လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငါသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ မဟောအပ်သောတရားသည်သာ များပြား၏၊ အဘယ့်ကြောင့် ထိုတရားကို ငါမဟောသနည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ ထိုတရားသည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်မစပ်၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် မဖြစ်၊ ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တရားမှထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားကို ငါ မဟောအပ်။

ရဟန်းတို့ အဘယ်တရားမျိုးကို ငါဟောအပ်သနည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း" ဟု ငါဟောအပ်၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု ငါဟောအပ်၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း" ဟု ငါဟောအပ်၏၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ငါဟောအပ်၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ့်ကြောင့် ထိုတရားကို ဟောသနည်းဟူမူ— ရဟန်းတို့ ထိုတရားသည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်စပ်၏၊ မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏၊ ထိုတရားသည် ငြီးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းရန် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့်သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တရားမှ ထွက်မြောက်ရန်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုတရားကို ဟောအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည် ။ ပ ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ခဒိရပတ္တသုတ်

၁၁၀၂။ "ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်မြတ်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုလိမ့်မည်"ဟု ဤသို့ ပြောရာသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား "ငါသည် ရှားရွက်တို့ကိုငင်း ထင်းရှူးရွက်တို့ကိုငင်း ရှစ်ရှားရွက်တို့ကိုငင်း ဖက်ခွက်ပြုလုပ်၍ ရေကိုမူလည်း ဆောင်အံ့၊ (ဖက်လိပ်) နားတောင်း ပြုလုပ်၍ မူလည်း ပန်အံ့"ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် မရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းတို့ "ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်း မသိမူ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းမသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်"ဟု ဤသို့ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ "ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်"ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား "ငါသည် ပဒုမာကြာရွက်တို့ကိုငင်း ပေါက်ရွက်တို့ကိုငင်း ခွေးတောက် (မာလော)ရွက်တို့ကိုငင်း ဖက်ခွက်ပြုလုပ်၍ ရေကိုမူလည်း ဆောင်အံ့ (ဖက်လိပ်)

နားတောင်း ပြုလုပ်၍မူလည်း ပန်အံ့”ဟု ဤသို့ပြောဆိုရာသော အကြောင်းရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် ရဟန်းတို့ “ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှုန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှုန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းစွာဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုနိုင်လိမ့်မည်”ဟု ဤသို့ ပြောဆိုရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒဏ္ဍသုတ်

၁၁၀၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ကောင်းကင်ထက်သို့ ပစ်လွှင့်သော တုတ်သည် တခါတရံလည်း အရင်းဖြင့် ကျ၍ တခါတရံလည်း အဖျားဖြင့် ကျသကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ထို့အတူပင် အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ဆို့ခံရကုန်၍ တဏှာဖြင့် ချည်နှောင်ခံရကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြေးသွားကြရ ကျင်လည်ကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တခါတရံလည်း ဤလောကမှ တမလွန်လောကသို့ သွားရကုန်၏၊ တခါဘရံလည်း တမလွန်လောကမှ ဤလောကသို့ လာရကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှုန်တရားလေးပါးတို့ကို မမြင်ကြခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှုန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှုန်တရားတို့ဘည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-စေလသုတ်

၁၁၀၄။ ရဟန်းတို့ အဝတ်ပုဆိုး၌သော်ငင်း ဦးခေါင်း၌သော်ငင်း မီးလောင်သည်ရှိသော် အဘယ်သို့ ပြုလုပ်ဆာသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏၊ အသျှင်ဘုရား အဝတ်ပုဆိုး၌သော်ငင်း ဦးခေါင်း၌သော်ငင်း မီးလောင်သည်ရှိသော် ထိုအဝတ်ပုဆိုးကိုသော်ငင်း ဦးခေါင်းကိုသော်ငင်း ငြိမ်းအေးစေခြင်းငှါ လွန်ကဲသော အလို ‘ဆန္ဒ’ လုံ့လအားထုတ်မှု အပြင်းအထန် အားဆုတ်မှု မဆုတ်နစ်မှု အောက်မေ့မှု ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို ပြုလုပ်ရပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ မီးလောင်သော အဝတ်ပုဆိုးကိုသော်ငင်း ဦးခေါင်းကိုသော်ငင်း လျစ်လျူရှု၍ နှလုံးမသွင်းမူ၍ ထိုးထွင်းမသိရသေးသော အရိယာတို့၏ အမှုန်ဘရားလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်းအကျိုးငှါ အလို ‘ဆန္ဒ’ လုံ့လအားထုတ်မှု အပြင်းအထန်အားထုတ်မှု

မဆုတ်နစ်မှု အောက်မေ့မှု ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကို ပြုလုပ်ရမည်။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-သတ္တိသတသုတ်

၁၁၀၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် အသက်အနှစ်တရာရှိ၏၊ အနှစ်တရာ အသက်ရှည်၏၊ ထိုသူ့ကို "အမောင်ယောကျ်ား လာလော့၊ နံနက်အခါ၌ သင့်ကို လှံချက်တရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ မွန်းတည့်အခါ၌ လှံချက်တရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ ညနေချမ်းအခါ၌ လှံချက်တရာဖြင့် ညှဉ်းပန်းကုန်လတ္တံ့၊ အမောင်ယောကျ်ား နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း လှံချက်သုံးရာ သုံးရာတို့ဖြင့် ညှဉ်းပန်းခံရသော သင်သည် အသက်အနှစ်တရာရှိသည်ဖြစ်၍ အနှစ်တရာ အသက်ရှည်သည်ဖြစ်၍ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ ထိုးထွင်းမသိရသေးသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား လေးပါးတို့ကို ထိုးထွင်း သိရလိမ့်မည်"ဟု ဤသို့ ပြောရာ၏။

ရဟန်းတို့ အကျိုးလိုလားသော အမျိုးကောင်းသားသည် အညှဉ်းပန်းခံရန် ကပ်ရောက်ထိုက်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသံသရာ၏ အစကို မသိနိုင်ရကား လှံထိုးခံရသူ သန်လျှက်ဖြတ်ခံရသူ ပုဆိန်ပေါက်ခံရသူတို့၏ ရှေးအစွန်းသည် မထင်သောကြောင့်တည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ လှံထိုး သန်လျှက်ဖြတ် ပုဆိန်ပေါက်ခံရ၍ သစ္စာလေးပါးကို သိခဲ့မူ အရိယသစ္စာလေးပါး သိမှုကို ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာခြင်းနှင့်တကွဖြစ်၏ဟု ငါမဆို၊ ရဟန်းတို့ စင်စစ်သော်ကား အရိယသစ္စာလေးပါးသိမှုကို ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းနှင့်တကွသာ ဖြစ်၏ဟု ငါဆို၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ပါဏသုတ်

၁၁၀၆။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ားသည် ဤဇမ္မူဒိပ်ကျွန်း၌ မြက် သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်တို့ကို ဖြတ်တောက်ခုတ်ရွေ၍ တပေါင်းထည်း စုပုံရာ၏၊ တပေါင်းတည်း

စုပုံ၍ တံစို့လုပ်ရာ၏၊ တံစို့လုပ်၍ မဟာသမုဒြာ၌ ရှိသော သတ္တဝါကြီးတို့ကို တံစို့ကြီးတို့၌ သီရာ၏၊ မဟာသမုဒြာ၌ရှိသော သတ္တဝါလတ်တို့ကို တံစို့လတ်တို့၌ သီရာ၏၊ မဟာသမုဒြာ၌ရှိသော သတ္တဝါငယ်တို့ကို တံစို့ငယ်တို့၌ သီရာ၏၊ရဟန်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ မြက် သစ်သား သစ်ခက် သစ်ရွက်သည် ကုန်သော် ကုန်ရာ၏၊ မဟာသမုဒြာ၌ (တံစို့သီနိုင်လောက်အောင်) ကြီးသောသတ္တဝါတို့သည်ကား မကုန်နိုင်ရာ၊ ရဟန်းတို့ မဟာသမုဒြာ၌ အတ္တဘော သိမ်မွေ့ခြင်းကြောင့် တံစို့မသီနိုင်လောက်အောင်ပင် သေးမွှားသော သတ္တဝါတို့သည် ထို့ထက်ပင် များပြားကုန်သေး၏။

ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် အာပါယ်သတ္တဝါသည် များပြား၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ များပြားသော အပါယ်သတ္တဝါမှ လွတ်မြောက်ပြီးသော အမြင်မှန် (မဂ်ပညာ)နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဉ္စမ သူရိယသုတ်

၁၁၀၇။ ရဟန်းဘို့ အရဏ်တက်ခြင်းသည် နေထွက်ပေါ်ခြင်း၏ ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤတူအပင် ရဟန်း၏ မှန်ကန်သောအမြင် 'သမ္မာဒိဋ္ဌိ' သည် အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ထိုးထွင်းသိခြင်းဌါ ရှေ့ပြေး ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်၏၊ ထို့ရဟန်းသည် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိလိမ့်မည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိလိမ့်မည်"ဟု မြွက်ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည် ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

ဂ-ဒုတိယ သူရိယသုတ်

၁၁၀၈။ ရဟန်းတို့ လ နေ တို့သည် လောက၌ မဖြစ်ကြသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကြီးစွာသော အလင်းရောင်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် မဖြစ်သေး၊ ထိုအခါ၌ အမိုက်ထု အမှောင်ထုသည်ဖြစ်၏၊ ညဉ့်နေ့တို့သည်လည်း မထင်ကုန်သေး၊ လ လခွဲတို့သည်လည်း မထင်ကုန်သေး၊ ညဉ့် နှစ်တို့သည်လည်း မထင်ကုန်သေး။

ရဟန်းတို့ လ နေတို့သည် လောကဌ် ဖြစ်ပေါ်ကြသော အခါမှစ၍ ကြီးစွာသော အလင်းရောင်၏ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် ဖြစ်၏၊ ထိုအခါဌ် အမိုက်ထု အမှောင်ထုသည် မဖြစ်၊ ထိုအခါဌ် ညဉ့် နေ့တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ လ လခွဲတို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏၊ ဥတု နှစ်တို့သည်လည်း ထင်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လောကဌ် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ကြီးစွာသော အလင်းရောင် မဖြစ်ပေါ်လာသေး၊ ထိုအခါဌ် အမိုက်ထု အမှောင်ထုသာ ဖြစ်၏၊ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြောကြားခြင်း ဟောခြင်း သိစေခြင်း ဖြစ်စေခြင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဝေဖန်ခြင်းနှင့် ပေါ်လွင်အောင် ပြုခြင်းတို့သည် မဖြစ်ကုန်။

ရဟန်းတို့ လောကဌ် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသောအခါမှစ၍ ကြီးစွာသော အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ ထိုအခါဌ် အမိုက်ထု အမှောင်ကုသည် မဖြစ်၊ ထိုအခါဌ် မြတ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ပြောကြားခြင်း ဟောကြားခြင်း သိစေခြင်း ဖြစ်စေခြင်း ဖွင့်လှစ်ခြင်း ဝေဖန်ခြင်း ပေါ်လွင်အောင်ပြုခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်ဌ် "ဤကား ဆင်းရဲဘည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဌမသုတ်။

၉-ဣန္ဒခီလသုတ်

၁၁၀၉။ ရဟန်းတို့ "ဤကဲ့သား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် "ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား"ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏မျက်နှာကို မော်ကြည့်ကြရကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား လေဆောင်ယူနိုင်လောက်အောင် ပေါ့ပါး၍ မြေညီရာဌ်ချထားသော လဲစိုင် ဝါဂွမ်းစိုင်ကို အရှေ့မှတိုက်ခတ်သော လေသည် အနောက်သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏၊ အနောက်မှ တိုက်ခတ်သောလေသည် အရှေ့သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏၊ မြောက်မှ တိုက်ခတ်သော လေသည် တောင်သို့ ဆောင်ယူသွားရာ၏၊ တောင်မှတိုက်ခတ်သောလေသည် မြောက်သို့ဆောင်ယူသွားရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ လဲ ဝါဂွမ်းစိုင်၏ ပေါ့ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် "ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား၊ မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား"ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်

ကြရကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။

ရဟန်းတို့"ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် "ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား"ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော် မကြည့်ကြရကုန်။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေဝင်နက်၍ ကောင်းစွာ စိုက်ထားသော သံဘိုင်သည်ရင်း တံခါးတိုင်သည်ရင်း မတုန်မလှုပ်၊ အရွှေအရပ်မှ လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင်နိုင်ရာ။ အနောက်အရပ်မှ တိုက်ခတ်လာစေကာမူ။ပ။ မြောက်အရပ်မှ တိုက်ခတ်လာစေကာမူ။ပ။တောင်အရပ်မှ လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင်နိုင်ရာ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ မြေဝင်နက်၍ တံခါးတိုင်ကို ကောင်းစွာ စိုက်ထားခြင်းကြောင့်တည်း။ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်"ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိကြသူ။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် "ဤအသျှင်သည် သိသင့်သည်ကို သိယောင်တကား မြင်သင့်သည်ကို မြင်ယောင်တကား"ဟု အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ မျက်နှာကို မော် မကြည့်ကြရကုန်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ဟု အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲမျုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဝါဒတ္ထိကသုတ်

၁၁၁၀။ ရဟန်းတို့ တစုံတယောက်သောရဟန်းသည် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏၊ အယူ(ဝါဒ)ကို အလိုရှိ၍ အယူဝါဒကို ရှာလေ့ရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏသည် "ထိုရဟန်းအား အယူ(ဝါဒ)ကိုတင်အံ့"ဟု အရွှေအရပ်မှငင်း အနောက်အရပ်မှငင်း မြောက်အရပ်မှငင်း တောင်အရပ်မှငင်း လာစေကာမူ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ရဟန်းကို အကြောင်းယုတ္တိနှင့်တကွ တုန်လှုပ်စေလတ္တံ့ ယိမ်းယိုင်စေလတ္တံ့ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မြေဝင်ရှစ်တောင် မြေပေါ် ရှစ်တောင်ရှိ၍ တဆယ့်ခြောက်တောင်ရှိ ကျောက်တိုင်သည် အရွှေအရပ်မှငင်း။ပ။ အနောက်အရပ်မှငင်း။ မြောက်အရပ်မှငင်း။ တောင်အရပ်မှငင်း လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်လာစေကာမူ မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင် နိုင်ရာ။ ထိုသို့

ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ရဟန်းတို့ မြေဝင်နက်၍ ကျောက်တိုင်ကို ကောင်းစွာစိုက်ထား ခြင်းကြောင့်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အကြင်ရဟန်းသည်"ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိ၏။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏၊ အယူ(ဝါဒ)ကို အလိုရှိ၍ အယူ(ဝါဒ)ကို ရှာလေ့ရှိသော သမဏဗြာဟ္မဏသည် ထိုရဟန်းအား အယူ (ဝါဒ)ကို တင်အံ့ဟု အချွေအရပ်မှၿငင်း။ အနောက်အရပ်မှၿငင်း။ မြောက်အရပ်ၿငင်း။တောင်အရပ်မှၿငင်း အကယ်၍ လာရာ၏ ထိုဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ရဟန်းကို အကြောင်းနှင့်တကွ တုန်လှုပ်ယိမ်းယိုင်စေနိုင်လတ္တံ့ဟူသော အကြောင်းသည် မရှိ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရားလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။အဘယ်လေးပါးတို့ကိုနည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

လေးခုမြောက် သီသပါဝနဝဂ် ပြီး၏။

၅-ပပါတဝဂ် ၁-လောကစိန္တာသုတ်

၁၁၁။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့ကို အစာကျွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ (သီဝ ငါးသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏—"ရဟန်းတို့ ရှေးကဖြစ်ဘူးသည်ကား ယောကျ်ားတယောက်သည် 'ကြံစည်ဖွယ်ရာ လောကရေးရာ 'လောကစိန္တာ'ကို ကြံအံ့'ဟု ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်၍ သုမာဂဓရေကန်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သုမာဂဓရေကန်ကမ်းနား၌ လောကစိန္တာကို ကြံလျက် ထိုင်နေ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုယောကျ်ားသည် သုမာဂဓရေကန်ကမ်းနား၌ ကြာစွယ်ကြာရင်းသို့ ဝင်သွားသော အင်္ဂါလေးပါး ရှိသော စစ်သည်ကို မြင်ရ၍ 'ငါသည်ကား ရှူးလေယောင်တကား၊ ငါသည်ကား စိတ်ပျံ့လွင့်လေယောင်တကား၊ လောက၌ မရှိသောအရာကို ငါမြင်၏'ဟု ဤသို့ အကြံဖြစ်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ထိုယောကျ်ားသည် မြို့သို့ဝင်၍ 'အသျှင်တို့ ငါသည်ကား ရှူးလေယောင်တကား၊အသျှင်တို့ ငါသည်ကား စိတ်ပျံ့လွင့်လေယောင်တကား၊ လောက၌ မရှိသောအရာကို ငါမြင်၏'ဟု မျှားစွာသော လူအပေါင်းအား ပြောကြားလေ၏။

အမောင်ယောကျ်ား အဘယ်သို့လျှင် သင်ရှူးသနည်း၊ အမောင်ယောကျ်ား အဘယ်သို့လျှင် သင် စိတ်ပျံ့လွင့်သနည်း၊သင်မြင်သော အရာသည် လောက၌ စိုးစဉ်းမျှ မရှိသလောဟု မေးကြ၏။ အသျှင်တို့ ဤအရပ်၌ ငါသည် လောကစိန္တာကို ကြံအံ့ ဟု ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်ခဲ့၍ သုမာဂဓရေကန်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သုမာဂဓရေကန်ကမ်းနား၌ လောကစိန္တာကို ကြံလျက် ထိုင်နေပါ၏၊ အရှင်တို့ ငါသည် သုမာဂဓ ရေကန်ကမ်းနား၌ ကြာစွယ်ကြင်ရင်းသို့ ဝင်သွားသော အင်္ဂါ

လေးပါးရှိသော စစ်သည်ကို မြင်ရပါ၏၊ အရှင်တို့ ငါသည် ဤသို့လျှင် ရူးပါ၏၊ ဤသို့လျှင် စိတ်ပျံ့လွင့်ပါ၏၊ငါမြင်သော ဤအရာသည်လည်း လောကဌ်.မရှိဟု ပြောကြား၏။အမောင်ယောကျ်ားသင်သည် အမှန် ရူးလေပြီ၊ အမှန် စိတ်ပျံ့လွင့်လေပြီ၊သင် မြင်သော ဤအရာသည်လည်း လောကဌ်မရှိ”ဟု ပြောကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုယောကျ်ားသည် အမှန်ကိုသာ မြင်၏၊ မမှန်ကို မြင်သည် မဟုတ်။ ရဟန်းတို့ ရှေးကဖြစ်ဘူးသည်ကား နတ်နှင့်အသုရာတို့ စစ်ပွဲသည် ရင်ဆိုင် ချီတက်ခဲ့ဘူး၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုစစ်ပွဲ၌ နတ်တို့ အောင်မြင်ကုန်၏၊ အသုရာတို့ ရှုံးနိမ့်ကုန်၏၊ ရဟန်းတို့ ရှုံးနိမ့်သော အသုရာတို့သည် ကြောက်လန့်ကုန်သည်ဖြစ်၍ နတ်တို့ကို မိန်းမော တွေဝေစေလျက် ကြာစွယ် ကြာရင်းဖြင့် အသုရာပြည်သို့ ဝင်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် လောကသည် မြဲ၏ဟုရင်း လောကသည် မမြဲဟုရင်း လောကသည် အဆုံးရှိ၏ဟုရင်း လောကသည် အဆုံးမရှိဟုရင်း ထိုအသက်သည်ပင် ထိုကိုယ်ဖြစ်၏ဟုရင်း အသက်သည် တခြား ကိုယ်သည်တခြားဟုရင်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြင်၏ဟုရင်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မဖြစ်ဟုရင်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်လည်းဖြစ် မဖြစ်လည်း မဖြစ်ဟုရင်း သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ် မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟုရင်း လောကစိန္တာကို မကြံကုန်ရာ။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအကြံသည် အကျိုးစီးပွါးနှင့် မစပ်၊ မဂ်ဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစမဟုတ်၊ ငြိုးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထိုးထွင်း၍ သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် မဖြစ်။

ရဟန်းတို့ သင်တို့ ကြံစည်လိုကုန်သည်ရှိသော်“ဤကား ဆင်းရဲတည်း”ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ပ။ “ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု ကြံစည်ကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤ အကြံ အစည်သည် အကျိုးစီးပွါးနှင့် စပ်၏၊ ဤအကြံအစည်သည် မဂ်တည်းဟူသော အကျင့်မြတ်၏ အစဖြစ်၏၊ ဤအကြံအစည်သည် ငြိုးငွေ့ရန် တပ်မက်မှုကင်းရန် ချုပ်ရန် ငြိမ်းအေးရန် ထိုးထွင်း၍သိရန် ကိုယ်တိုင်သိရန် တဏှာမှ ထွက်မြောက်ရန် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ “ဤကား ဆင်းရဲတည်း” ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။“ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း”ဟု သိရန်အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပပါတသုတ်

၁၁၁၂။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်၌ (သီတင်းသုံး)နေတော်မူ၏၊ ထို အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ နေ့သန့်စင်ရန် ပဋိဘာနတောင်ထုတ်သို့ သွားကြကုန်အံ့”ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူလတ်သော် “ကောင်းပါပြီ အသျင်ဘုရား” ဟု ထို ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လျှောက်ကြကုန်၏၊ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မျှားစွာကုန်သော ရဟန်းတို့နှင့်အတူ ပဋိဘာနတောင်ထုတ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတပါးသည်

ပဋိဘာနတောင်ထွတ်၌ ကြီးစွာသော ချောက်ကမ်းပါးကို မြင်ရ၍ မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးသည် ကြီးလေစ၊ အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးသည် အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလေစ၊ အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် ရှိပါသေးသလော"ဟု ဤစကားကို လျှောက်၏။ ရဟန်း ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် ရှိသေး၏ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤချောက်ကမ်းပါးထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ချောက်ကမ်းပါးသည် အဘယ်ပါနည်း ဟု လျှောက်၏။ ရဟန်း "ဤကား ဆင်းရဲဘည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ "ဤကား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း" ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိကြသူ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု 'ဇာတိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု'သင်္ခါရ'တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ အိုမှု'ဇရာ' ကို ဖြစ်စေဘတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု 'သင်္ခါရ' တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ သေမှု'မရဏ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု'သင်္ခါရ'တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ စိုးရိမ်မှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု 'သင်္ခါရ' တို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု 'ဇာတိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် အိုမှု 'ဇရာ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် သေမှု 'မရဏ' ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ စိုးရိမ်မှုဘို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရဘို့၌ မွေ့လျော်ကုန်သော ကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု 'ဇာတိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏၊ အိုမှု 'ဇရာ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏၊ သေမှု'မရဏ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုဘို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော သင်္ခါရဘို့ကိုလည်း ပြုစီရင်ကုန်၏။

ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု'ဇာတိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော က သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော က သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ သေမှု 'မရဏ' ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကသင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကသင်္ခါရတို့ကိုလည်း ပြုစီရင်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု 'ဇာတိ' ချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏၊အိုမှု ချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏၊ သေမှုချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု ချောက်ကမ်းပါးသို့လည်း ကျရကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ မလွတ်ကုန်ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူ

သမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု 'ဇာတိ'ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်၊ အိုမှုကို ဖြစ်စေဘတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်၊ သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် အိုမှုကို ဖြစ်စေဘတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မမွေ့လျော်ကုန်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်၊ အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်၊ သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်ကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် အိုမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် သေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ကို ပြုစီရင်တတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကိုလည်း မပြုစီရင်သောကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေမှု ချောက်ကမ်းပါးဘွင်လည်း မကျရကုန်၊ အိုမှုချောက်ကမ်းပါးဘွင်လည်း မကျရကုန်၊ သေမှု ချောက်ကမ်းပါးဘွင်လည်း မကျရကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု ချောက်ကမ်းပါးဘွင်လည်း မကျရကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ လွတ်ရကုန်၏ဟု ငါဟော၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မဟာပရိဋ္ဌာဟသုတ်

၁၁၁၃။ ရဟန်းတို့ မဟာပရိဋ္ဌာဟ[1]မည်သော ငရဲသည် ရှိ၏၊ ထိုငရဲ၌ အဆင်းဟူသမျှကို မျက်စိဖြင့် မြင်ရသည်ရှိသော် မလိုလားဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏၊ လိုလားဖွယ် အဆင်းကို မမြင်ရ၊ မနှစ်ခြိုက်ဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏၊ နှစ်ခြိုက်ဖွယ်အဆင်းကို မမြင်ရ၊ မမြတ်နိုးဖွယ် အဆင်းကိုသာ မြင်ရ၏၊ မြတ်နိုးဖွယ်အဆင်းကို မမြင်ရ၊ အသံဟူသမျှကို နားဖြင့်ကြားရသည် ရှိသော်။ပ။ တွေ့ထိမှုဟူသမျှကို ကိုယ်ဖြင့် တွေ့ထိရသည်ရှိသော်။ပ။ သဘောတရားဟူသမျှကို စိတ်ဖြင့် သိရသည်ရှိသော် မလိုလားဖွယ် သဘောကိုသာ သိရ၏၊ လိုလားဖွယ်သဘောကို မသိရ၊ မနှစ်ခြိုက်ဖွယ်သဘောကိုသာ သိရ၏၊ နှစ်ခြိုက်ဖွယ်သဘောကို မသိရ၊ မမြတ်နိုးဖွယ်သဘောကိုသာ

၁- မဟာ = ကြီးသော (ပြင်းထန်သော) - ပရိဋ္ဌာဟ = ပူပန်ခြင်း။ ကြီးကျယ်ပြင်းထန်သော ပူပန်ခြင်းရှိသော ငရဲ။

သိရ၏၊ မြတ်နိုးဖွယ်သဘောကို မသိရဟု မိန့်တော်မူလတ်ံသော် ရဟန်းတပါးသည် မြတ်စွာဘုရားအား "အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းသည် ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းသည် အလွန်ကြီးလေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသောပူလောင်ခြင်းသည် ရှိပါသေးသလော"ဟု လျှောက်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော အခြားသော ပူလောင်ခြင်းသည် ရှိသေး၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ထိုပူလောင်ခြင်းထက် ပို၍လည်း ကြီးသော ပို၍လည်း ကြောက်ဖွယ် ကောင်းသော အခြားသော ပူလောင်ခြင်းဟူသည် အဘယ်ပါနည်း။ ရဟန်းတို့ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့ကို မွေလျော်ကုန်၏။ပ။ မွေလျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ပ။ ပြုစီရင်ကုန်၏၊ ပြုစီရင်သည်ဖြစ်၍။ပ။ ပဋိသန္ဓေနေမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏၊ အိုမှုအပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏၊ သေမှုအပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏၊ စိုးရိမ်မှုငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အပူဖြင့်လည်း ပူလောင်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှုငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုတို့ဟူသော ဆင်းရဲမှု မလွတ်ကုန်ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ကံသင်္ခါရတို့၌ မွေလျော်ကုန်။ပ။ မွေလျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ပ။ မပြုစီရင်ကုန်၊ မပြုစီရင်သည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်၊ အိုမှုအပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်၊ သေမှုအပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်၊ စိုးရိမ်မှုငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အပူဖြင့်လည်း မပူလောင်ကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှုငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲမှု လွတ်ကုန်၏ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၄-ကူဋဂါရသုတ်

၁၁၁၄။ ရဟန်းတို့ "ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုအံ့"ဟု ပြောဆိုနိုင်ရာသော အကြောင်းမရှိ။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား "ငါသည် ပြာသာဒ်ဆောင်တပ်သော အိမ်၏ အောက်ပိုင်းကို မဆောက်လုပ်သေးမူ၍ အထက်ပိုင်းကို တင်အံ့"ဟု ပြောဆိုနိုင်ထုသော အကြောင်းသည် မရှိ။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် "ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိမူ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိမူ၍ ကောင်းစွာဆင်းရဲ၏ အဆုံးကိုပြုအံ့"ဟု ပြောဆိုနိုင်ထုသော အကြောင်းမရှိ။

ရဟန်းတို့ "ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၏။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုအံ့"ဟု ပြောဆိုနိုင်ထုသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား "ငါသည် ပြာသာဒ်ဆောင်တပ်သော အိမ်၏ အောက်ပိုင်းကို ဆောက်လုပ်ပြီး၍ အထက်ပိုင်းကို တင်အံ့"ဟု ပြောဆိုနိုင်ထုသော အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် "ငါသည် ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားကို သိ၍ ကောင်းစွာ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကို ပြုအံ့"ဟု ပြောဆိုနိုင်ထုသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဝါလသုတ်

၁၁၁၅။ အခါတပါးဌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သောကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် နံနက်အချိန်သင်္ကန်းကိုပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်၏၊ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မင်းကွန်းဌ မြားပစ်အတတ်ကို ပြုလုပ် (လေ့ကျင့်)ကုန်သော ဝေးသောအရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကုန်သော များစွာသော လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ "ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် (လေးအတတ်ကို) တတ်မြောက် ပေကုန်စွတကား၊ ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည် ကောင်းစွာတတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ဝေးသောအရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကြပါပေစွ"ဟု အကြံဖြစ်၏။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခွါခဲ့ကာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ "အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤနေ့နံနက်အချိန် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကိုဆောင်ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်ပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မင်းကွန်း၌ မြားပစ်အတတ်ကို ပြုလုပ် (လေ့ကျင့်)ကုန်သော ဝေးသောအရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲ

မချော် ဝင်၍ကျစေနိုင်ကုန်သော များစွာသော **လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့ကို တွေ့မြင်ရ၍ 'ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်တို့သည်** (လေးအတတ်ကို) တတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ **ဤလိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်** တို့သည် ကောင်းစွာ တတ်မြောက်ပေကုန်စွတကား၊ ဝေးသောအရပ်မှပင် မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်ကြပါပေစွ'ဟု **အကျွန်ုပ်အား အကြံ** ဖြစ်ပါသည်ဟု (ဤစကားကို လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ **အကြင်သူသည်** ဝေးသော **အရပ်မှပင်** မြားကို သေးငယ်သော သံကောက်ပေါက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့် မလွဲမချော်ဝင်၍ ကျစေနိုင်**ရာ၏၊အကြင်** သူသည်ကား ခုနစ်စိတ် ခွဲစိတ်ထားသော သားမြီးဖျား အချင်းချင်း (အဖျားဖြင့် **အဖျားကို**) **ထိုးဖောက်နိုင်ရာ၏**၊ (ဤနှစ်မျိုးတွင်)အဘယ်က ပို၍ **ခဲယဉ်းသနည်း**ဟု (မိန့်တော်**မူ၏**)။ **အသျှင်** ဘုရား **အကြင်သူသည်** ခုနစ်စိတ် ခွဲစိတ်ထားသော သားမြီးဖျားအချင်းချင်း(**အဖျားဖြင့်အဖျားကို**) **ထိုးဖောက်နိုင်ရာ၏**၊ ဤအရာကသာလျှင် **ပို၍ခဲယဉ်းပါ၏ဟု**(**လျှောက်၏**)။ **အာနန္ဒာ စင်စစ်အား** ဖြင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။ "**ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ** (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်း**မှန်စွာ** သိကြသူတို့သည် ပို၍ ထိုးထွင်း သိနိုင်ခဲသော အရာကို ထိုးထွင်းသိကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား **ဆင်းရဲတည်း**"ဟု သိရန် **အားထုတ်** ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် **အားထုတ်ရမည်**ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-အန္ဓကာရသုတ်

၁၁၁၆။ ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲ၍ အပိတ်အပင်မရှိ ဟင်းလင်းပွင့်လျက် **အမိုက်မှောင်အတိဖြစ်ကုန်** သော လောကန္တရိက်ငရဲတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ယင်းငရဲ၌ ဤမျှ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော **လ နေ** တို့၏ အရောင်ကို မခံစားရကုန်ဟု မိန့်တော်မူလတ်သော် **ရဟန်း**တပါးသည် **မြတ်စွာဘုရား အား** "**အသျှင်ဘုရား** ထိုအမှောင်သည် ကြီးပေစွတကား၊ **အသျှင်ဘုရား** ထိုအမှောင်သည် **အလွန်** ကြီးပေစွတကား၊ **အသျှင်ဘုရား** ထိုအမှောင်ထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်းကြောက်ဖွယ် ကောင်းသော **အခြား**သော **အမှောင်**သည် **ရှိပါသေး**သလော"ဟု **လျှောက်၏**။ **ရဟန်း** ထိုအမှောင် ထက် ပို၍လည်းကြီးသော ပို၍လည်းကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော **အခြား**သော **အမှောင်**သည် **ရှိသေး၏**ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအမှောင်ထက် ပို၍လည်းကြီး**သော ပို၍လည်း** ကြောက်ဖွယ်**ကောင်း**သော **အခြား**သော **အမှောင်**ဟူသည် **အဘယ်**ပါနည်းဟု (**လျှောက်၏**)။ **ရဟန်း** "**ဤကား ဆင်းရဲ** တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ။ပ။"**ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ** (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြသူ **သမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည်** ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော **ကံသခ်ါရတို့၌** မွေလျော်ကုန်၏။ပ။မွေလျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပြုစီရင်ကုန် **၏**။ပ။ ပြုစီရင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု **အမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏၊ အိုမှုအမှောင်၌လည်း** ကျကုန်၏၊ သေမှုအမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏၊ **စိုးရိမ်မှု** ငိုကြွေးမှု **ကိုယ်ဆင်းရဲမှု** စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံး

မသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အမှောင်၌လည်း ကျကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲမှ မလွတ်ရကုန်ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိကြသူ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏဟူသမျှတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှုကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော ပြုစီရင်မှု 'သင်္ခါရ'တို့၌ မမ္မေလျော်ကုန်။ပ။မမ္မေလျော်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မပြုစီရင်ကုန်။ပ။မပြုစီရင်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ပဋိသန္ဓေနေမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ အိုမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ သေမှု အမှောင်၌လည်း မကျကုန်၊ စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှု အမှောင်တို့၌လည်း မကျကုန်။ ထိုသူတို့သည် ပဋိသန္ဓေနေမှု အိုမှု သေမှု စိုးရိမ်မှု ငိုကြွေးမှု ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်ဆင်းရဲမှု နှလုံးမသာမှု ပြင်းစွာပင်ပန်းမှုဟူသော ဆင်းရဲမှလွတ်ကုန်၏ဟု ငါဆို၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဌမ ဆိဂ္ဂဋ္ဌယုဂသုတ်

၁၁၁၇။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောဂျား (တယောက်)သည် မဟာသမုဒြာ၌ အပေါက်တခုရှိသော ထမ်းပိုးကို ပစ်ချရာ၏၊ ထိုသမုဒြာ၌လည်း လိပ်ကန်းသည် ရှိရာ၏၊ ထိုလိပ်ကန်းသည် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သောအခါ၌ တကြိမ်တကြိမ် ပေါ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊စင်စစ်အားဖြင့် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သော အခါ၌ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်သော လိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်နိုင်ရာသလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ အသျှင်ဘုရား ရှည်ကြာသော ကာလကုန်လွန်သည် ရှိသော် တခါတရံ စွပ်နိုင်ကောင်းတန်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်သော ထိုလိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်းစွပ်မိနိုင်ခြင်းက ပို၍မြန်ရာသေး၏၊ တကြိမ်မျှ (အပါယ်သို့) ပျက်စီးကျရောက်သွားသော လူမိုက်သည် လူအဖြစ်ကိုရရန် မလွယ်ကူတော့ချေဟု ငါဆို၏။

ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ ဤအပါယ်ဘုံ၌ ထရားနှင့်အညီကျင့်ခြင်း မျှမျှတတကျင့်ခြင်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုပြုခြင်းသည် မရှိ၊ အချင်းချင်းစားခြင်း အားနည်းသူကို စားခြင်းသည်သာ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ ဆိဂ္ဂဠယုဂသုတ်

၁၁၁၈။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဤမြေကြီးသည် ရေတပြင်တည်း ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုရေအပြင်၌ ယောကျ်ား(တယောက်)သည် အပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုးကိုပစ်မျရာ၏၊ထိုထမ်းပိုးကို အရှေ့လေသည် အနောက်သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ အနောက်လေသည် အရှေ့သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ မြောက်လေသည် တောင်သို့ တိုက်ခတ် ဆောင်ယူသွားရာ၏။ တောင်လေသည် မြောက်သို့ တိုက်ခတ်ဆောင်ယူသွားရာ၏။ ထိုရေအပြင်၌ လိပ်ကန်းသည် ရှိရာ၏၊ ထိုလိပ်ကန်းသည် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကုန်လွန်သောအခါ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် အနှစ်တရာ အနှစ်တရာကုန်လွန်သော အခါ တကြိမ်တကြိမ်ပေါ်သော လိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်း စွပ်မိနိုင်ရာ သလောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။အာသျင်ဘုရား အနှစ်တရာ အနှစ်တရာ ကုန်လွန်သောအခါ တကြိမ်ဘကြိမ်ပေါ်သော ထိုလိပ်ကန်းသည် ဤအပေါက်တခုသာရှိသော ထမ်းပိုး၌ လည်ပင်း စွပ်နိုင်မှုသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူအဖြစ်ကိုရခြင်းသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏၊ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ပွင့်လာခြင်းသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏၊ရဟန်းတို့ လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မဝိနယထွန်းတောက်ပခြင်းသည် အကြောင်းညီညွတ်မှ ဖြစ်၏။ရဟန်းတို့ ထိုသူသည် ဤလူ့ အဖြစ်ကိုရ၏၊လောက၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ လောက၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ဓမ္မဝိနယသည်လည်း ထွန်းတောက်ပ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ သိနေရုပဗွတရာဇသုတ်

၁၁၁၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ား(တယောက်)သည် ပဲနောက်စေ့မျှ ရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲနှစ်လုံးတို့ကို မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ အနီး၌ ချထားရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာ

ကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ အနီးဌ် ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့နှင့် မြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည် အဘယ်ကပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။အသျင်ဘုရား ဤမြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည်သာ ပို၍များပါ၏၊ အနီးဌ် ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏၊မြင့်မိုရ်တောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ အနီးဌ်ချထားသော ပဲနောက်စေ့မျှသာရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်ကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မင်္ဂဒ္ဒာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော (သစ္စာကို) ထိုးထွင်း သိပြီးသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲသည်သာ ပို၍များ၏၊ အကြွင်းအကျန်သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီ သော ရှေးက ဆင်းရဲ အစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှ လာရသူ (သတ္တက္ခတ္တုပရမ)၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရည့် လောက် အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကား ဆင်းရဲတည်းဟု ဟုတ်ဘိုင်း, မှန်စွာသိ၏။ပ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာသိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ ။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ သိနေရုပမ္ဘတရာဇသုတ်

၁၁၂၀။ ရဟန်းတို့ ဤမြင့်မိုရ်တောင်မင်းသည် ပဲနောက်စေ့မျှလောက်ရှိ ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးစာမျှသာ ကြွင်းကျန်၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာနှင့် ကြွင်းကျန်သော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခုနစ်လုံးတို့သည် အဘယ်ကပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျင်ဘုရား မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာသည်ကား ပို၍များပါ၏၊ ကြွင်းကျန်သည့် ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏၊မြင့်မိုရ်တောင်မင်း၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော အရာကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ပဲနောက်စေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်ပါကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မင်္ဂဒ္ဒာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော(သစ္စာကို) ထိုးထွင်း သိပြီးသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲသည်သာ ပို၍များ၏၊ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးက ဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှလာရသူ (သတ္တက္ခတ္တုပရမ)၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည်ကား မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းမျှသို့လည်း မရောက်၊ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကား ဆင်းရဲမှုတည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်းဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း" ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ငါးခုမြောက် ပပါတဝဂ် ပြီး၏။

၆-အဘိသမယဝဂ် ၁-နခသိခသုတ်

၁၁၂၁။ ထိုအခါမြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျား ပေါ်၌ ငါတင်ထားသော ဤမြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ် အရာက ပို၍ များသနည်းဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏၊ လက်သည်းဖျား ပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း။ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့် အနည်းငယ်သည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မင်္ဂဥဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာကို ထိုးထွင်း သိပြီးသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲကသာ ပို၍ များ၏၊ အကြွင်း အကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးဆင်းရဲ အစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှလာရသူ (သတ္တက္ခတ္တုပရမ)၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်၊ ယင်း ပုဂ္ဂိုလ်သည် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏ ။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု(မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပေါက္ခရဏီသုတ်

၁၁၂၂။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ရေကန်သည် အလျားယူဇနာငါးဆယ် အနံယူဇနာငါးဆယ် အစောက်ယူဇနာငါးဆယ် တိုင်တိုင်ရှိ၏၊ ကျီးသောက်နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှုတ်ခမ်းနှင့်အညီ ရေပြည့်နေ၏၊ ထိုရေကန်မှ ယောက်ျား(တယောက်)ဆည် သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ရေကို ထုတ်ဆောင်ရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်ယူသောရေနှင့် ရေကန်ရှိရေသည် အဘယ်က ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ရေကန်ရှိ ဤရေကသာ ပို၍များပါ၏၊ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်သော

ရသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ရောကန်ရိုရောကို ထောက်ဆ၍ သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ထုတ်ဆောင်သောရသည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အဒိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယသုတ်။

၄-ပဌမ သဘောဇ္ဈသုတ

၁၁၂၃။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာ အရပ်မှ ယောကျ်ား(တယောက်)သည် ရေနှစ်စက်တို့ကိုသော်၎င်း သုံးစက်တို့ကိုသော်၎င်း ထုတ်ဆောင်ရာ၏၊ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ထုတ်ဆောင်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့နှင့် မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေသည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေကသာ ပို၍များပါ၏၊ ထုတ်ဆောင်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ပါကုန်၏၊မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိ ရေကိုထောက်ဆ၍ ထုတ်ဆောင်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

တတိယသုတ်။

၅-ဒုတိယ သဘောဇ္ဈသုတ်

၁၁၂၄။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီဟူသော ဤမြစ်ကြီးတို့ စီးဆင်းပေါင်းဆုံရာရှိ ရေသည် နှစ်စက်သုံးစက်သာ ကြွင်းကျန်၍ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ရောက်ရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း။ ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ်ပေါင်းဆုံရာရှိရေနှင့် ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိရေကသာ ပို၍များပါ၏၊ ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ကုန်ခန်းပြီးသော မြစ်ကြီးငါးသွယ် ပေါင်းဆုံရာရှိရေကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-မဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၅။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောကျ်ား (တယောက်)သည် (ကမ္ဘာ)မြေကြီးပေါ်၌ ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့ကို ချထားရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်

ကုန်သနည်း၊ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးနှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာပို၍ များပါ၏၊ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ကမ္ဘာ)မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ ချထားသော ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန် ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။အားထုတ် ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ဒုတိယ မဟာပထဝီသုတ်

၁၁၂၆။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည်နှင့်ဆီးစေ့မျှရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော (ကမ္ဘာ)မြေကြီးနှင့် ကြွင်းကျန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ကုန်ဆုံးပြီးသော ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍များပါ၏၊ ကြွင်းကျန်ကုန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်သာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ဆီးစေ့မျှသာရှိသော မြေကြီးခဲခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပဉ္စမ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်

၁၁၂၇။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ယောက်ျား(တယောက်)သည် မဟာသမုဒ္ဒြာမှ ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့ကို ထုတ်ဆောင်ကုန်၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထုတ်ဆောင်သော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့နှင့် မဟာသမုဒ္ဒြာရှိရေသည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား မဟာသမုဒ္ဒြာရှိရေကသာ ပို၍များပါ၏၊ ထုတ်ဆောင်ပြီးသော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒြာရှိရေကို ထောက်ဆ၍ ထုတ်ဆောင်ပြီးသော ရေနှစ်စက်သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဒုတိယ မဟာသမုဒ္ဒသုတ်

၁၁၂၈။ ရဟန်းတို့ မဟာသမုဒ္ဒါရှိရသည် ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ မဟာသမုဒ္ဒါရှိ ကုန်ခန်းပြီးသော ရေနှင့် ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့သည် အဘယ်အရာကဲ့သို့ ပို၍ များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ကုန်ခန်းပြီးသော မဟာသမုဒ္ဒါရှိ ရေက သာ ပို၍ များပါ၏၊ ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ခန်းပြီးသော မဟာသမုဒ္ဒါရှိ ရေကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော ရေနှစ်စက် သုံးစက်တို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ပဌမ ပဗ္ဗတူပမသုတ်

၁၁၂၉။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲနှစ်လုံးတို့ကို ဟိမဝန္တာတောင်မင်း၏ အနီး၌ ချထားရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခဲနှစ်လုံးတို့နှင့် ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကသာ ပို၍ များပါ၏၊ အနီး၌ ချထားသော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခဲနှစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ အနီး၌ ချထားသော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ် ခဲနှစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ် အား။ပ။ အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဒုတိယ ပဗ္ဗတူပမသုတ်

၁၁၃၀။ ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား ဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည် မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲနှစ်လုံးတို့ကိုသာ ကြွင်းကျန်စေ၍ ကုန်ဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းနှင့် ကြွင်းကျန်သော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲနှင်လုံးတို့သည် အဘယ်အရာက ပို၍များသနည်းဟု မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကသာ ပို၍ များပါ၏၊ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲနှစ်လုံးတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်းကို ထောက်ဆ၍ ကြွင်းကျန်သော မုန်ညင်းစေ့မျှရှိသော ကျောက်စရစ်

ခုနစ်လုံးတို့သည် မရေတွက်လောက်ကုန် မနှိုင်းရှည့်လောက်ကုန် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါကုန်ဟု လျှောက်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိသော အရိယာတပည့်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကုန်ဆုံးပြီးသော ဆင်းရဲကသာ ပို၍မျှားပါ၏၊ အကြွင်းအကျန် ဆင်းရဲသည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ ကုန်ဆုံးပြီးသော ရှေးဆင်းရဲအစုကို ထောက်ဆ၍ အလွန်ဆုံး ခုနစ်ကြိမ်မျှ လာရသူ (သတ္တက္ခတ္တုပရမ)၏ အဖြစ်ဟူသော ဆင်းရဲသည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်၊ ယင်း ပုဂ္ဂိုလ်သည် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခြောက်ခုမြောက် အဘိသမယဝဂ် ပြီး၏။

၇-ပဌမ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁-အညတြသုတ်

၁၁၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ "ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း"ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကား သာ ပို၍ များပါ၏၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ကမ္ဘာ)မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်သည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအဘူပင် လူ့ဘုံ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘုံမှ တပါးသော ဘုံ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း၊ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမသုတ်။

၂-ပစ္စန္တသုတ်

၁၁၃၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ "ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်အနည်းငယ်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးသည် အဘယ်အရာက ပို၍ များသနည်း" ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ)မြေကြီးကသာ ပို၍ များကုန်၏၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်ကား အနည်းငယ်မျှသာတည်း၊ (ဤမှာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော် မြေမှုန့် အနည်းငယ်သည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရှည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မဆောက်နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မဇ္ဈိမတိုင်း ဇနပုဒ်တို့၌ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှ သာတည်း၊ စင်စစ်အားဖြင့် တိုင်းစွန် (ပစ္စန္တရိုက်) ဇနပုဒ်တို့ဝယ် မသိတတ်သော လူရိုင်းမျိုးတို့၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ပညာသုတ်

၁၁၃၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မြတ်သော ပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် (အဝိဇ္ဇာ)ဖြစ်သော ပြင်းစွာတွေဝေသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-သုရာမေရယသုတ်

၁၁၃၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မေ့လျော့ကြောင်းဖြစ်သော မူးယစ်စေတတ်သော သေရည် သေရက်မှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် မေ့လျော့ကြောင်း ဖြစ်သော မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်သေရက်မှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဩဒကသုတ်

၁၁၃၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကုန်း၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ် အားဖြင့် ရေ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-မတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အမိ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် အမိ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာမကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ပေတ္တေယျသုတ်

၁၁၃၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အဖ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် အဖ၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-သာမညသုတ်

၁၁၃၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်း၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ရဟန်း၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဗြဟ္မညသုတ်

၁၁၃၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် သူတော်သူမြတ် (ဗြာဟ္မဏ)တို့ အပေါ်၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ ပြုကျင့်ဆောင်ရွက်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် သူတော် သူမြတ်(ဗြာဟ္မဏ)တို့ အပေါ်၌ ဝတ်တရားကို ကောင်းစွာ မကျင့် မဆောင်ရွက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-ပစာယိကသုတ်

၁၁၄၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရှိသေသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊စင်စစ်အားဖြင့် ကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မရှိသေသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ခုနစ်ခုမြောက် ပဌမ အာမကဓညပေယျာလတ် ပြီး၏။

ဂ-ဒုတိယ အာမကခဉ္ဇပေယျာလဝဂ်

၁-ပါဏာတိပါတသုတ်

၁၁၄၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် အသက်သတ်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၁-အဒိန္နာဒါနသုတ်

၁၁၄၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသုတ်

၁၁၄၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကာမတို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-မုသာဝါဒသုတ်

၁၁၄၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် မမှန်ပြောခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ပေသုညသုတ်

၁၁၄၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကုန်းစကား ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကုန်းစကား ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

၆-ဖရုသဝါစာသုတ်

၁၁၄၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြမ်းထမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကြမ်းထမ်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-သမ္ဖပ္ပလာပသုတ်

၁၁၄၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-ဗိဇဂါမသုတ်

၁၁၄၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် မျိုးစေ့အပေါင်း အပင်အပေါင်းကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ဝိကာလဘောဇနသုတ်

၁၁၄၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ညစာစားခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ညစာစားခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဂန္ဓဝိလေပနသုတ်

၁၁၅၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျော်းလိမ်းခြင်းမှ ရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပန်းပန်ခြင်း နံ့သာခြယ်ခြင်း နံ့သာပျော်းလိမ်းခြင်းမှ မရှောင်ကြည်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒသမသုတ်။

ရွှေခုမြောက် ဒုတိယအာမကဓညပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၉-တတိယ အာမကဉ္ဇညပေယျာလဝဂ်

၁-နဒ္ဓိကသုတ်

၁၁၅၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော ပဲ့ကြည့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်း (သူတော်ကောင်းတရား၏) ဆူးငြောင့်ဖြစ်သော ပဲ့ကြည့်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂-ဥစ္ဆာသယနသုတ်

၁၁၅၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဇာတရူပရဇတသုတ်

၁၁၅၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-အာမကဉ္ဇညသုတ်

၁၁၅၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကောက်စိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-အာမကမံသသုတ်

၁၁၅၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် အသားစိမ်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-ကုမာရိကသုတ်

၁၁၅၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် မိန်းမအို မိန်းမပျိုတို့ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် မိန်းမအို မိန်းမပျိုတို့ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-ဒါသိဒါသသုတ်

၁၁၅၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောကျ်ားတို့ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကျွန်မိန်းမ ကျွန်ယောကျ်ားတို့ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

သတ္တမသုတ်။

၈-အဇ်ဍကသုတ်

၁၁၅၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဆိတ်နှင့်သိုးကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဆိတ်နှင့်သိုးကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌမသုတ်။

၉-ကုက္ကုဋသူကရသုတ်

၁၁၅၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ကြက် ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ကြက်ဝက်ကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-ဟတ္ထိဂဝဿသုတ်

၁၁၆၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဆင် နွား မြင်း မြည်းကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။

ဒသမသုတ်။

ကိုးခုမြောက် တတိယ အာမကညပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၀-စတုတ္ထ အာမကဓညပေယျာလဝဂ်

၁-ဓေတ္တဝတ္ထုသုတ်

၁၁၆၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လယ်နှင့် ယာကို ခံယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် လယ်နှင့် ယာကို ခံယူခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂-ကယ ဝိက္ကယသုတ်

၁၁၆၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဝယ်မှု ရောင်းမှုမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-ဒူတေယျသုတ်

၁၁၆၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊စင်စစ်အားဖြင့် တမန်အမှု အစေအပါးအမှုကို ဆောင်ရွက်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-တုလာကူဋသုတ်

၁၁၆၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ချိန်စဉ်းလဲ အသပြာစဉ်းလဲ ခြင်တွယ်တိုင်းတာ စဉ်းလဲခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုတ္ထသုတ်။

၅-ဥက္ကောဋနသုတ်

၁၁၆၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတုပြု၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် တံစိုးယူခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း အတုပြု၍ လိမ်ခြင်းတည်းဟူသော ကောက်ကျစ်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဉ္စမသုတ်။

၆-၁၁-ဓမ္မဒိန္နာဒိသုတ်

၁၁၆၆-၁၁၇၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် (လက်ခြေစသည်ကို) ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း (ခရီးသွားတို့ကို) လုယက်ခြင်း (ရွာနိုင်ုံးတို့ကို) ဖျက်ဆီးခြင်း ဒဏ်မြတိုက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ခရီးသွားတို့ကို လုယက်ခြင်း ရွာနိုင်ုံးတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်း ဒဏ်မြတိုက်ခြင်းမှ မရှောင်ကြဉ်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ—ရဟန်းဟို့ အရိယာတို့၏ အမှန်တရား သစ္စာလေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား။ပ။ ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ပ။ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ကောဒသမသုတ်။

ဆယ်ခုမြောက် စတုတ္ထ အာမကညပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

၁၁-ပဥ္စ ဂတိပေယျာလဝဂ်

၁-မနုဿစုတိ နိရယသုတ်

၁၁၇၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြေမှုန့်အနည်းငယ်ကို တင်ထား၍ "ရဟန်းတို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ငါ တင်ထားသော မြေမှုန့်နှင့် ဤ(ကမ္ဘာ) မြေကြီးသည် အဘယ်က ပို၍ များသနည်း"ဟု ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ(ကမ္ဘာ) မြေကြီးကသာ ပို၍ များပါ၏၊ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည် အနည်းငယ်သာတည်း၊ (ကမ္ဘာ) မြေကြီးကို ထောက်ဆ၍ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ မြတ်စွာဘုရား တင်ထားတော်မူသော မြေမှုန့်သည် မရေတွက်လောက် မနှိုင်းရည့်လောက် အစိတ်အပိုင်းသို့လည်း မရောက် နိုင်ပါဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကြသော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ပဌမသုတ်။

၂-မနုဿစုတိ တိရစ္ဆာနသုတ်

၁၁၇၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဒုတိယသုတ်။

၃-မနုဿစုတိ ပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၁၇၄။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ပြန်ဖြစ်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

တတိယသုတ်။

၄-၅-၆-မနုဿစုတိ ဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၅-၁၁၇၇။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် လူ့ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ဆဋ္ဌသုတ်။

၇-၉-ဒေဝစုတိ နိရယာဒိသုတ်

၁၁၇၈-၁၁၈၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

နဝမသုတ်။

၁၀-၁၂-ဒေဝမနုဿနိရယသုတ်

၁၁၈၁-၁၁၈၃။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊စင်စစ်အားဖြင့် နတ်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။

ဒုါဒသမသုတ်။

၁၃-၁၅-နိရယမနုဿနိရယဒါဒိသုတ်

၁၁၈၄-၁၁၈၆။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငရဲမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။

ပန္နရသမသုတ်။

၁၆-၁၈-နိရယဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၈၇-၁၁၈၉။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ငရဲမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ငရဲမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

အဋ္ဌာရသမသုတ်။

၁၉-၂၁-တိရစ္ဆာနမနုဿနိရယဒါဒိသုတ်

၁၁၉၀-၁၁၉၂။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ကဝိသတိမသုတ်။

၂၂-၂၄-တိရစ္ဆာနဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၃-၁၁၉၅။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝမှစုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏ ။ပ။ပြိတ္တာ ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

စတုဝိသတိမသုတ်။

၂၃-၂၇-ပေတ္တိမနုဿနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၆-၁၁၉၈။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။ပြိုတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍များကုန်၏။ပ။

သတ္တဝီသတိမသုတ်။

၂၈-၂၉-ပေတ္တိဒေဝနိရယာဒိသုတ်

၁၁၉၉-၁၂၀၀။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏။ပ။

ကျေနတိ ံသတိမသုတ်။

၃၀-ပေတ္တိဒေဝပေတ္တိဝိသယသုတ်

၁၂၀၁။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ နတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် ပြိတ္တာဘဝမှ စုတေ၍ ပြိတ္တာဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ ပို၍ များကုန်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူ—ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာတရား လေးပါးတို့ကို မမြင်ခြင်းကြောင့်တည်း။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း၊ ဆင်းရဲဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရား ဆင်းရဲချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အရိယာတို့၏ အမှန်တရားတို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဤသာသနာတော်၌ "ဤကား ဆင်းရဲတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကင်း ဆင်းရဲဖြစ်ပေါ်ကြောင်းတည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊"ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်၊ "ဤကား ဆင်းရဲချုပ်ရာ(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်တည်း"ဟု သိရန် အားထုတ်ရမည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ တရားတော် ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လို ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေကုန်သတည်း။

တိ ံသတိမသုတ်။

တဆယ့်တခုမြောက် ပဥ္ဇဂတိပေယျာလဝဂ် ပြီး၏။

တဆယ့်နှစ်ခုမြောက် သစ္စသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မှတ်သားဖွယ် အကွဲရှာစင်

အကွဲရှာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အကုသိုလ်နှင့် ကုသိုလ်ဖြစ်ရန် ရှေးသွား နောက်လိုက် တရားများ	၁
အခါမဲ့မိုးဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၉
အင်္ဂတိုင်း	၂၀၃
အစိရဝတီမြစ်	၃၄၊၄၀၇
အဇပါလညောင်ပင်	၁၅၀
အဥ္ဇုနတော	၆၉
အဋ္ဌတ္တိကာယတနခြောက်ပါး အရိယသစ္စာ	၃၇၉
အညစ်အကြေး သုံးမျိုး	၅၆
အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ် အကျယ်	ဂ
အဋ္ဌကသညာစသည် ပွါးများခြင်း အကျိုး	၁၁၇
အနွဝန်တော	၂၆၆
အနာထပိဏ်သူဌေး	၃၃၅
အနာထပိဏ်သူဌေး မကျန်းမာစဉ် အသျှင်သာရိပုတြာ အသျှင် အာနန္ဒာတို့ ဟောသော တရားများ	၃၃၅၊ ၃၃၉
အနုရုဒ္ဓါအသျှင်	၁၅၇၊ ၂၅၉
အနုသယခုနစ်မျိုး	၅၉
အပရိဟာနိယတရားခုနစ်ပါး	ဂ၁
အမွှပါလိ သရက်ဥယျာဉ်	၁၂၇၊ ၂၆၅
အဘယမင်းသား	၁၁၅
အမတနှင့်အမတသို့ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် ဂ	
အရိယာရဟန်းတို့ လူ့ဘောင်မလည်ပုံ (ဂင်္ဂါမြစ်ဥပမာ)	၅၂
အရိယာတို့ အမှန်တရားလေးပါး	၃၇၇
အလွတ်တက်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၃

အကွဲရှာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အရွှေသို့ကိုင်းသော အိမ်ဥပမာ တရား ဒေသနာ	၄၇
အဝိဇ္ဇာ	၁
အဝိဇ္ဇာကိုခဲ့ဖောက်နိုင် မခဲ့ဖောက်နိုင် မဂ္ဂဘာဝနာ (သလေးစပါး ဥပမာ)	၁၀
အသိဉာဏ် 'ဝိဇ္ဇာ' လွတ်မြောက်မှု 'ဝိမုတ္တိ'တို့ကို ပြည့်စုံစေနိုင်သောတရား အဆင့်ဆင့်များ	၆၉
အသုဘကထာနှင့်စပ်သော အာနာပါနဿတိကထာ (နွေထူသီရွာသော မိုးကြီးဥပမာ)	၂၀၀
အသောကရဟန်း	၃၁၃
[အာ]	
အာနန္ဒာ၊ အသျှင် ၁၃၉၊ ၂၁၄၊ ၂၅၂၊ ၂၈၈	
အာနာပါနဿတိ၏ အကျိုးခုနစ်ပါး	၂၇၅
အာနာပါနဿတိနှင့် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး စပ်ယှဉ်ချက်	၂၀၂
အာပဏနိဂုံး	၂၀၃
အာယုသင်္ခါရလွှတ်ပုံ	၂၃၃
အာသဝေါသုံးမျိုး	၅၅
အာသဝက္ခယဉာဏ် ရဟန်းသည် သာသနာတော်၌ တုပ်ဝပ်ခြင်း၏ အကြောင်း တရားများ	၂၁၀
[ဣ]	
ဣန္ဒသာနဂ်လရွာ	၂၀၅
ဣန္ဒသာနဂ်လတောအုပ်	၂၀၅
ဣန္ဒြေတရားများ (ဂင်္ဂါမြစ်ဥပမာ)	၂၁၅

အကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဣ]	
ဣန္ဒေငါးပါး ဗိုလ်ငါးပါးတို့အကြောင်း ပရိယာယ်အားဖြင့် တူပုံ ကွဲပြား ခြားနားပုံ(ကျွန်းသောင်ရှိ မြစ်ဥပမာ)	၁၉၈
ဣန္ဒေသုံးမျိုး ခြောက်မျိုး	၁၈၅၊ ၁၈၆
ဣန္ဒေငါးပါး ဒေသနာများ	၁၇၅
ဣန္ဒေငါးပါးတို့ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းစသော အရိယာဖြစ်စဉ်	၁၈၁
ဣန္ဒေငါးပါးကို အကျယ်ဝေဖန်ရာ ဒေသနာ	၁၇၈
ဣန္ဒေငါးပါးတို့ကို စတုက္ကငါးမျိုးတို့၌ ရှုမှတ်ရပုံ	၁၇၇
ဣန္ဒေငါးပါး ပွါးများရခြင်း၏ အကျိုး တရားများ	၂၁၃
ဣဒ္ဓိတစိတ်တဒေသကို ပြီးစေခဲ့သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ပွါးများခဲ့သော တရားများ	၂၂၅
ဣဒ္ဓိနှင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်ထူးခြားပုံ	၂၄၄
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွါးများထားနိုင်က အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နေနိုင်ပုံ	၂၂၉
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးကိုပွါးများသဖြင့် အဘိညာဉ်ခြောက်ပါး ပြီးစီးနိုင်ပုံ	၂၃၃
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးများပုံအကျယ်	၂၄၅
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးရန်လမ်းစဉ် (ဘုရားလောင်း အကြံအစည်)	၂၄၈
ဣဒ္ဓိ ဣဒ္ဓိပါဒ်နှင့် ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးများခြင်း အထူး	၂၅၃
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးများမှုကြောင့်ရအပ်သော အကျိုးခုနစ်ပါး	၂၅၂
ဣဒ္ဓိပါဒ်ပွါးများမှုကြောင့် အသျှင်မဟာ မောဂ္ဂလာန် တန်ခိုးကြီးပုံ	၂၅၅
ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော	၃၇၃

အကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဣ]	
ဣသိဒတ္တလက်သမား	၃၀၅
အိမ်အထွတ်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၂
[ဥ]	
ဥက္ကာစေလမြို့	၁၄၆
ဥဏ္ဏာဘပုဏ္ဏား	၁၉၇၊ ၂၄၀
ဥတ္တိယ၊ အသျှင်	၂၀၊ ၁၄၉
ဥဒါယီ၊ အသျှင်	၈၄
ဥဒေနစေတီ	၂၂၉
ဥဒ္ဓံဘာဂိယသံယောဇဉ်ငါးမျိုး	၆၁
ဥပဝါန၊ အသျှင်	၇၂
ဥပါသကာနှင့်စပ်သောအမေးအဖြေများ	၃၄၈
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုး	၆၀
ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးမျိုးနှင့် အရိယသစ္စာ	၃၇၈
ဥပါဒါန် ဂန္ထလေးမျိုး	၅၉
ဥရုဝေလတော	၁၅၀
ဥရုဝေလကပ္ပနိဂုံး	၂၀၆
ဦးခေါင်း၌မီးလောင်သူဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၁
[ဩ]	
ဩဃ ယောဂလေးမျိုး	၅၈
ဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇဉ်ငါးမျိုး	၆၁
[က]	
ကက္ကဋ္ဌဥပါသကာ	၃၁၃
ကဏ္ဍကီတော	၁၅၇၊ ၂၆၂
ကပိလဝတ်ပြည်	၂၈၆၊ ၃၂၄
ကပိလဝတ်ပြည် စည်ပင်ဝပြောမှု စသည်တို့ကြောင့် သတိလွတ်ကင်း ပုံတို့ကို မဟာနာမ်လျှောက်ချက်	၃၂၄
ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ကြွလာသော ရဟန်းအား မြတ်စွာဘုရားကျန်းမာ ကြောင်းကိုသာကီဝင်တို့မေးမြန်းကြပုံ	၃၆၀

အကွက်ရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	
ချမ်းသာကြွယ်ဝသူ မျိုးသောစည်းစိမ် ဥစ္စာရှိသူမျိုး	၃၅၆
ချောက်ကမ်းပါးဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၇
[ဂ]	
ဂင်္ဂါစသော မြစ်ကြီးငါးသွယ်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၃၃
ဂင်္ဂါမြစ်	၃၁၊၄၀၇
ဂဝမ္ပတိ၊ အသျှင်	၃၀၉
ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်	၁၁၅၊၃၉၇
ဂေါဓသာကီဝင်	၃၂၆
[ဃ]	
ဃောသိတာရုံကျောင်း	၂၀၂
[င]	
ငြောင့်သုံးမျိုး	၅၆
[စ]	
စကြဝတေးမင်း	၉၂၊၂၉၉
စကြဝတေးမင်း၏ ရတနာခုနစ်ပါး	၉၂
စကြဝတေးမင်းနှင့် အရိယာသာဝက နှိုင်းယှဉ်ချက်	၂၉၉
စာပါလစေတီ	၂၂၉
စေတတိုင်း	၃၀၉
စေတောဝိမုတ္တိနှင့် ပညာဝိမုတ္တိကို မျက်မှောက်ပြုကြသူတို့ ပွါးများခဲ့သော တရားများ	၂၂၇
စားတော်ကဲဥပမာ တရားဒေသနာ	၁၃၅
စိတ်၏မှိုခိုရာစသည် တရားဒေသနာ	၁၉၇
[ဆ]	
ဆန္ဒကိုပယ်ရန် လမ်းစဉ်တရားများ	၂၄၀
ဆန္ဒ, ဝီရိယ, စိတ္တ, ဝီမံသာသမာဓိဖြစ်ပုံ	၂၃၇
ဆင်ခြေရာဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၂

အကွက်ရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကမ္ဘာမြေကြီးနှင့် ဆီးစေ့မျှရှိ ခဲခဲနစ်လုံး	၄၀၇
ကာမဂုဏ်ငါးပါးနှင့် ပယ်စွန့်ရန်တရားများ	၂၀
ကာမဂုဏ်ငါးမျိုး	၆၀
ကာဠိဂေါဓာ သာကီဝင်မင်းသမီး	၃၅၀
ကိမိလ၊ အသျှင်	၂၀၂
ကိမိလမြို့	၂၀၂
ကုက္ကုဋ္ဌာရုံကျောင်း	၁၅၊၁၅၃
ကုဏ္ဍလိယပရိဗိုဇ်	၆၉
ကောဋိဏ္ဍာ	၃၀၄
ကောလိယတိုင်း	၁၀၄
ကောသလတိုင်း	၁၃၀၊၂၀၅
ကောသမ္ဗီပြည်	၂၀၂၊၃၀၉
ကောင်းကင်လေဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၉
ကောင်းကင်သို့ ပစ်လွှင့်သော တုတ်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၁
ကောင်းခြင်းပြည့်ကြွယ် တိုင်းကြီးမယ်	၁၅၂
ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် မဟာသမုဒ္ဒြာ ရေဥပမာ	၃၅၃
ကောင်းမှုအစု ကုသိုလ်အယဉ် လေးပါး	၃၄၄၊၃၄၅
ကိုယ်ချင်းစာတရားတော်	၃၀၈
ကိုယ်တုန်ခြင်း လှုပ်ခြင်းမရှိနိုင်သော သမာဓိ	၂၇၇
ကိုယ်မပင်ပန်းမှုစသောအကျိုးကို အလို ရှိသူတို့ အားထုတ်သင့်သောသမာဓိ	၂၇၈
ကျောက်စရစ်နှင့် မြင့်မိုရ်တောင်	၄၀၅
ကျောက်တိုင်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၅
ကြာရက်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၀
ကွယ်လွန်သူ သာကီဝင်တဉီးအား သောတာပန်ဟု မိန့်ကြားသဖြင့် ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချကြပုံ	၃၂၉
[ခ]	
ခံစားမှု (ဝေဒယိတ)၏အကြောင်း တရားများ	၁၂

အကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဇ]	
ဇနပဒကလျာဏီ	၁၅၂
ဇမ္ဗူ.သပြေပင်	၂၁၄
ဇာဏုဿောဏိပုဏ္ဏား	၄
ဇောတိကသူကြွယ်	၃၀၁
[ည]	
ညာတိကရွာအုတ်ကျောင်း	၃၁၂
ညှဉ်းဆဲတတ်သော 'နီဃ' တရားသုံးမျိုး	၅၇
[တ]	
တခုသောတရား 'ကေဓမ္မ' များ	၂၈
တခုတည်းသောဣန္ဒြေကို အကြောင်းပြုရှ် ငါ-ရဟန္တာဟု ဧပြာကြားနိုင်ပုံ	၂၀၀
တဏှာသုံးမျိုး	၅၇
တရားတမျိုးပွါးက တရားလေးမျိုး ပြည့်စုံပုံ	၂၈၆
တရားခုနစ်မျိုးပွါးက တရားနှစ်မျိုး ပြည့်စုံပုံ	၂၈၈
တရားလေးမျိုးပွါးက တရားခုနစ်မျိုး ပြည့်စုံပုံ	၂၈၆
တရားလေးမျိုးပယ်က တရားလေးမျိုးနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် သောတာပန်ဟု မိန့်ဆိုပုံ	၃၁၆
တာဝတိ ံသာ၌ အသျှင်မဟာမောဂ္ဂလာန် ဟောသောတရားများ	၃၂၀
တိရစ္ဆာနကထာ	၃၇၃
တည်ရာ မှီရာရှိ မရှိစိတ်(အိုးဥပမာ)	၁၉
တည်ရာမြေကြီးဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၄
တည်းခိုရာအိမ်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၅၁
တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့ ပွါးများရသော တရားများ	၂၄၂
တောင်ထိပ်၌ရှာသွန်းသော မိုးကြီးဥပမာ တရားဒေသနာ	၃၄၉
[ထ]	
ထင်းရှူးပင်ကျောင်း	၂၆၄
ထောင်လွှားမှု 'မာန' သုံးမျိုး	၅၅
[ဒ]	
ဒီဃာဝု ဥပါသကာ	၃၀၁
ဒုက္ခသုံးမျိုး	၅၆
ဒုဂ္ဂတိဘေးအားလုံးကို လွန်မြောက်နိုင်သူ	၃၁၈
[ဓ]	
ဓမ္မဒိန္နဥပါသကာ	၃၆၁
ဓမ္မစကြာတရားဒေသနာ	၃၇၃
ဓမ္မာဒါသတရားတော်	၃၁၂
[န]	
နဂါးဥပမာဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး	၆၂
နဂါးဥပမာတရားဒေသနာ	၄၆
နန္ဒကလိစ္ဆဝီအမတ်ကြီး	၃၄၃
နန္ဒိယပရိဗိုဇ်	၁၁
နန္ဒိယသာကီဝင်	၃၅၁၊ ၃၅၇
နာမကာယ ရူပကာယဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပုံ	၂၄၉
နာဋ္ဌန္ဒမြို့	၁၄၂
နိဂြောဓာရုံကျောင်း	၂၈၆၊၃၂၄
နိဗ္ဗာန်သို့ ကေန်ရောက်နိုင်သော တရားများ	၁၁
နီဝရဏငါးပါး ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့ အကြောင်းတရားများ	၆၂၊၉၅
နီဝရဏငါးမျိုး	၆၀
နေအရုဏ်တက်ခြင်း ဥပမာ တရားဒေသနာ	၂၆၊၇၄
နေရဥ္ဇရာမြစ်	၁၅၀
နတ်တို့နှင့် တူသော အဘို့ရှိသူများ	၃၄၈

အကြောင်းရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဗ]	
ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ်	၄၆
ဗီလုံးငှက်နှင့် သိန်းငှက်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၁၃၂
ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို အာသျှင်သာရိပုတြာ ပွါးများနေနိုင်ပုံ (ပုဆိုးဥပမာ)	၆၈
ဗောဇ္ဈင်သုံးမျိုး (ကဿပ, မောဂ္ဂလာန, ဗုဒ္ဓ)	၂၅
ဗောဇ္ဈင်တရားတို့၏ အတွင်းအပ် အင်္ဂါများ	၉၄၊၉၅
ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး ပွါးများသင့်သောအခါ	၁၀၂
ဗောဓိပက္ခိယအဝင်အပါ ဤနွေဒါးပါးတို့ အနက် ပညိန္ဒြေအမြတ်ဆုံးဖြစ်ပုံ (စန္ဒကူးနီဥပမာ)	၂၀၈
ဗောဓိပက္ခိယအဝင်အပါ (ခြင်္သေ့မင်း ဥပမာ)	၂၀၅
ဗိုလ်ဒါးပါး (ဂင်္ဂါမြစ်ဥပမာ)	၂၂၀
ဗြဟ္မစရိယ၏ တရားကိုယ်	၃
ဗြဟ္မဉ်နှင့် ဗြဟ္မဉ်ဖလစသည်	၂၃
ဗြဟ္မစရိယကျင့်သုံးခြင်း၏ အကျိုးတရားများ	၂၄
[ဘ]	
ဘဒ္ဒါ,အာသျှင်	၁၅၊၁၅၃
ဘဒ္ဒိယသာကီဝင်	၃၅၈
ဘိက္ခုနိမိတထောင်တို့အား ဟောသော တရားဒေသနာ	၃၁၅
ဘေးရန်ဒါးပါးငြိမ်း၍ သောတာပန် အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ	၃၄၂
[မ]	
မကြုံစည်သင့်, စိန္တာဆယ်မျိုးနှင့် ကြုံစည်သင့် စိန္တာလေးမျိုး	၃၁၇
မကြုံစည်သင့် ဝိတက်သုံးမျိုးနှင့် ကြုံစည်သင့် ဝိတက်လေးမျိုး	၃၂၁

အကြောင်းရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ပ]	
ပဋ္ဌဝဂ္ဂီရဟန်း	၃၂၃
ပစ္စည်းမဲ့သူနှင့် ကြွယ်ဝသူ	၉၃
ပဋိဘာနတောင်ထွတ်	၃၉၇
ပညာအားနည်းအောင်ပြုလုပ်တတ်သော တရားငါးပါး	၈၈
ပညာမဲ့၍ ဖျင်းအသူနှင့် ပညာရှိသူ	၉၃
ပညိန္ဒြေအမြတ်ဖြစ်ပုံ	၂၀၆၊၂၀၈
ပဒေသနဒီကောသလမင်း	၃၀၇
ပါဠိလိပုတ်ပြည်	၁၅
ပါဝါရိကသရက်ဥယျာဉ်	၁၄၂
ပိဏ္ဍောလဘာရဒ္ဓါဇ၊အာသျှင်	၂၀၂
ပုဏ္ဏားတို့ ပညတ်သော ကြီးပွါးကြောင်း ဂရုးများ	၃၁၆
ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကဆရပ်	၁၉၉
ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း	၁၉၆
ပုဏ္ဏကလက်သမား	၃၀၅
ပိုင်းခြားသိအပ်သော အရိယသစ္စာ စသည်	၃၈၈
ပင်လယ်ကသစ်ပင်	၂၁၄
ပြာသာဒ်ဆောင်အိမ်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၄၀၀
ပွါးများအပ်သော ဤနွေဒါးပါးတို့ နိဗ္ဗာန်သို့ သက်ဝင်ဟန် ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌသိရပုံ	၁၉၉
[ဖ]	
ဖိုလာစကား	၃၂၃
ဖောက်ခဲ့တတ်သော (နိဗ္ဗေဓဘာဂိယ) လမ်းစဉ်	၈၃
ဖြစ်ရာဘဝသုံးမျိုး	၁၁
[ဗ]	
ဗဟုပုတ္တကစေတီ	၂၂၉
ဗာရာဏသီပြည်	၃၂၃
ဗာဟိယ၊အာသျှင်	၁၄၈

အကွဲထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မိမိအကျိုး သူတပါးအကျိုးတို့ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်း၏ အကြောင်းများ	၁၁၀
မာရ်မင်း၏ စစ်သည်ကို နှိမ်နင်းကြောင်း လမ်းစဉ်	၉၂
မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည့် အဖြစ်သည် သာသနဗြဟ္မစရိယကို ထက်ဝက်အကျိုး ပြီးစေပုံ (အသျှင်အာနန္ဒာအမြင်)	၂
မိတ်ဆွေကောင်းရှိသည့် အဖြစ်သည် အားလုံးအကျိုးပြီးစေပုံ (အသျှင်သာရိပုတြာအမြင်)	၃
မြတ်သောအဘိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းတရားများ	၁၅၀
မြတ်သော အဘိညာဉ်ရှိသူအဖြစ်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်များ	၂၆၂
မြတ်စွာဘုရား၌ မိမိယုံကြည်မှုကို လျှောက်ထားသော အကြောင်း စကားများ	၃၂၆
မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက်၌လည်း အာနာပါနဿတိ ပွါးများပုံ	၂၀၅
မြတ်စွာဘုရားတရားတို့၌ ဆရာစား ချန်ထားခြင်း မရှိပုံ	၁၃၇
မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးနောက် သူတော်ကောင်းတရား ရှည်ကြာစွာ တည်ခြင်း, မတည်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားများ	၁၅၄
မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူသော အခါ၌သာဖြစ်ပေါ် နိုင်သောတရားများ	၇၃
မြတ်စွာဘုရားနှင့် အညတိတ္ထိယတို့၏ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိစသည်တို့ ကွာခြားပုံ	၁၀၄

အကွဲထုစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မစင်ကြယ် မဖြူစင်သူတို့ စင်ကြယ်ဖြူစင် စေရန် နတ်တို့ညွှာဏ်ဖြင့် ဆောက်အပ် သော 'ဒေဝပဒ' တရားလေးပါး	၃၄၊၃၄၇
မပြောသင့်သော စကားနှင့် ပြောသင့်သောစကား	၃၂၂
မမြတ်သောအကျင့် 'အဗြဟ္မစရိယ' နှင့် မြတ်သောအကျင့် 'ဗြဟ္မစရိယ'	၁၅
မလွတ်တိုင်း	၂၀၆
မသိမမြင်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့ ရှိ မရှိ	၁၁၅
မဟာကပ္ပိန၊အသျှင်	၂၃၃
မဟာကဿပ၊အသျှင်	၃၅
မဟာစုန္ဒ၊အသျှင်	၃၃၊၁၄၅
မဟာနာမ်သာကိုဝင်မင်း	၂၀၆၊၃၂၄၊၃၄၀ ၃၅၀၊၃၆၂
မဟာပရိဋ္ဌာဟာရဝဂ်	၃၉၉
မဟာမောဂ္ဂလာန်၊ အသျှင်	၇၆၊၂၃၀၊၂၅၅၊ ၃၂၀
မဟာဝုန်တော	၄၀၁
မဟာသမုဒ္ဒြာ၌ သတ္တဝါတို့မျှားပုံဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၆၂
မဟာသမုဒ္ဒြာရေနှင့် ရေနှစ်စက်သုံးစက်	၄၀၈
မဟိမြစ်	၃၄၊၄၀၇
မာနဒိန္နသူကြွယ်	၁၆၀
မိဂါရမာတာ 'ဝိသာခါ'၏ ပြာသာဒ် ဆောင်တုန်သူပ်ရကြောင်းတရားများ	၂၃၈
မိဂါရမာတာ ဝိသာခါ ပြာသာဒ်	၁၉၆
မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ရသူတို့အား ဆောက်တည် စေရမည့်တရား	၃၁၉
မိမိစကားကို လိုက်နာလိမ့်မည်ဟုထင်မှတ် ရသူတို့အား ဟောကြားရမည့်တရား	၁၇၁
မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုအားကိုးရန် ဟောပြအပ်သော ဒေသနာ	၁၄၆

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[မ]	
မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို အသျှင်သာရိပုတြာက ဓမ္မာနွယ ညာဏ်ဖြင့်သိပုံ	၁၄၂
မြတ်စွာဘုရား ဥပမာရှိသောတရားများ	၄၀
မြတ်စွာဘုရားပွင့်တော်မူသောအခါ၌သာ ဖြစ်နိုင်သောတရားများ	၁၃
မြတ်စွာဘုရား အကြံတော်ကို သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာ မိမိကိုယ်တွေ့ဖြင့် ထောက်ခံပုံ	၂၀၉
မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်ရေအဆင်းတော် ဆုတ်ယုတ်ပုံ အာနန္ဒာ လျှောက်ထားချက်	၁၉၆
မြတ်စွာဘုရား၌ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓိနြေ့ရှိ သူအား ကြွင်းဣန္ဒြေလေးပါးတို့ဖြစ်ပုံ	၂၀၃
မြတ်စွာဘုရား အရဟံ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်ခြင်းအကြောင်းများ	၂၂၇
မြစ်ကြီးငါးစင်းရေနှင့်နှစ်စက်မျှသောရေ	၄၀၇
မျောက်နှင့် မျောက်နှဲစေးဥပမာ တရား ဒေသနာ	၁၃၃
မြှားပစ်အတတ်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၄၀၁
မွတ်သိပ်မှု'တသိန'တရားသုံးမျိုး	၅၈
မှားသောအကျင့် မိစ္ဆာပဋိပတ္တိနှင့် မှန်ကန်သောအကျင့် သမ္မာပဋိပဒါ	၁၇
မှောက်ထားသောအိုးဥပမာတရားဒေသနာ	၄၇
[ယ]	
ယမုနာမြစ်	၃၄၊၄၀၇
ယူဇနာငါးဆယ် အလျား,အနံ, အစောက်ရှိရေကန်ကြီးနှင့် သမန်းမြက်ဖျားရှိရေ ဥပမာ တရားဒေသနာ	၆၄၀
ယင်းတိုက်တော	၃၈၉
ယင်းတိုက်ရွက်ဥပမာ တရားဒေသနာ	၃၈၉
ယောက်ျားမြတ်ဟု ခေါ်ဆိုထိုက်ပုံ	၁၄၂
[ရ]	
ရဟန်းပြုသူတို့ ကာလသုံးပါး၌ တောင့်တသောတရားများ	၃၆၈၊၃၆၉
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်	၃၉၇
ရှာမှီးခြင်း'ဒေသနာ'သုံးမျိုး	၅၃၊၂၁၉
ရွှေတရားထူးထက်မြတ်သော နောက်တရားထူးကိုသိပုံ	၁၃၉
ရှားရွက်ဖက်ခွက်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၀
ရွှေ၏အညစ်အကြေးငါးမျိုးဥပမာ တရားဒေသနာ	၈၆
[လ]	
လိစ္ဆဝီမင်းသားငယ်များ	၄၀၁
လူ့ဘောင် ကျဉ်းမြောင်းသည်ထက် ပိုရှိကျဉ်းမြောင်းခြင်းတမျိုး	၃၀၅
လဲဝါဂွမ်းစိုင်နှင့် တံခါးဘိုင်ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၄
လောကစိန္တာကိုကြံသူ	၃၉၆
လောကန္တရိက်ငရဲ၏အမိုက်မှောင်	၄၀၂
လောကီဗြဟ္မယာဉ်နှင့် လောကုတ္တရာ ဗြဟ္မယာဉ်	၄
လောကုတ္တရာသုညတနှင့်စပ်သော သုတ္တန်တို့သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တို့ အတွက် မလွယ်ကူပုံ	၃၆၁
လောမသကံဘိယ၊ အသျှင်	၂၈၆
လက်ပံပင်	၂၁၅
လက်သည်းဖျားရှိ မြေမှုန့်နှင့် မဟာပထဝီမြေကြီးဥပမာ	၄၀၆
လိပ်ကန်း ဥပမာ တရား ဒေသနာ	၄၀၃
လှန်ချက်တရာ ဥပမာ အရိယသစ္စာ	၃၉၂
[ဝ]	
ဝဇ္ဇီတိုင်း	၁၄၆၊ ၃၈၄
ဝိဟာရသုံးပါးနှင့် အာနာပါနဿတိ သမာဓိ	၂၈၆
ဝေဒနာသုံးမျိုး	၅၇

အကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ဝ]	
ဝေဒနိန္ဒြေတို့ ဖြစ်ပေါ်ပုံ သစ်သား မီးဥပမာ	၁၉၃
ဝေသာလီပြည်	၁၃၇၊၂၈၀၊၄၀၁
ဝေဋ္ဌဒ္ဓါရပုဏ္ဏားရွာ	၃၀၈
ဝေဋ္ဌဝရွာငယ်	၁၃၇
ဝေဋ္ဌဝန်ကျောင်း	၇၅၊၇၆၊၇၇
[သ]	
သက္ကတိုင်း	၂၈၆၊၃၂၄
သက္ကရနိဂုံး	၂
သခွတ်ပင်	၂၁၅
သင်္ဂါရဝပုဏ္ဏား	၁၁၀
သတ္တမ္ဘစေတီ	၂၂၉
သတိပဋ္ဌာန်ပွါးနေသူ၏ စိတ်ကို ဒုက္ခဝေဒနာတို့ မသိမ်းယူနိုင်ပုံ	၂၆၆
သတိပဋ္ဌာန်တရားများ	၁၂၇
သတိပဋ္ဌာန် ပွါးများသောရဟန်း လူမထွက်ပုံ	၂၆၄
သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ပွါးများသူသည် စက်ဆုပ်ဖွယ်အာရုံတို့၌ နိုင်နင်းစွာ ထားနိုင်ပုံ	၂၅၉
သမ္မပ္ပဓာန်တရားများ (မြေကြီးဥပမာ) ဂင်္ဂါမြစ် ဥပမာ	၂၁၈၊၂၁၉
သမာဓိပွါးသောရဟန်း တယောက်တည်း ကိန်းအောင်းသော ရဟန်းတို့ သိရသောတရားများ	၃၆၈
သမုဒြာကူး ကြိမ်ချုပ်လှေ ဥပမာ တရားဒေသနာ	၅၀
သရဏာနိသာကီဝင်	၃၂၉
သရဘူမြစ်	၃၄၊၄၀၇
သလေးစပါး ဥပမာ တရားဒေသနာ	၄၈
သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ	၁၅၁၊၁၆၈၊၂၀၉
သဟဥ္ဇနိကမြို့	၃၈၉
သာကေတမြို့	၆၉၊၁၅၇၊၁၉၈
သာမညနှင့်သာမညတ္ထ	၂၃

အကွရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သာမညနှင့် သာမညဖလ	၂၂
သာရန္ဒဒစေတီ	၂၂၉
သာရိပုတြာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်နှင့် စပ်၍ဟောတော်မူပုံ	၁၄၅
သာရိပုတြာ၊အသျှင်	၃၊၆၈၊၁၄၅၊၂၁၀၊၃၀၃
သာလပုဏ္ဏားရွာ	၁၃၀၊၂၀၅
သာသနဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးရခြင်း၏ အကျိုးနှင့်လမ်းစဉ်	၆
သာဋ္ဌရဟန်း	၃၁၂
သီရိဝစုသူကြွယ်	၁၅၈
သီလစသော တရားငါးမျိုး ပြည့်စုံသော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ရခြင်း စသည်တို့၏ ကျေးဇူးများ	၆၅
သုတနု မြစ်ကမ်း	၂၆၂
သုမာဂဓ ရေကန်	၃၉၆
သုမ္ဘတိုင်း	၈၄၊၁၅၁
သူကရခတလိုဏ်	၂၁၀
သူတော်ကောင်းတရား ဆုတ်ယုတ် ကြောင်း မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားများ	၁၅၅
သူယုတ်မာနှင့် သူတော်ကောင်း	၁၈
သေခပုဂ္ဂိုလ် အသေခပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ကြောင်း တရားများ	၁၅၇
သေခပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်းတရားများ	၁၃
သေတကနိဂုံး	၈၄
သေဒကနိဂုံး	၁၅၁
သောတ သောတာပန္ဓ အထူး	၃၀၄
သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်းတရားလေးပါး	၃၀၄
သောတာပတ္တိ အင်္ဂါလေးမျိုး၌တည်၍ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယ တရားခြောက်မျိုး ပွါးများရပုံ	၃၀၁
သံသရာ ဟူသော ဤဖက်ကမ်းမှ ထိုဖက်ကမ်းသို့ ကူးရန်တရားများ	၂၂၊၂၂၄

အကွက်ဆုစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သိန်းနှင့် ဗီလုံးငှက်	၁၃၂
[ဟ]	
ဟလိဒ္ဒ ဝသနဒါဂုံး	၁၀၄
ဟိမဝန္တာတောင်နှင့် မုန်ညင်းစေ့မျှရှိ ခဲခဲနှစ်လုံးဥပမာ တထားဒေသနာ	၄၀၉

အကွက်ဆုစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သက်သာဆုရစေသော တထား လေးပါးနှင့် ငံ့ကွက်မှုဆယ်ပါးကို စွန့်လွှတ်ရန် တထားများ	၃၆၂
သစ်ပင်ငယ်တို့ကို လွှမ်းမိုးပေါက်ရောက် တတ်သော သစ်ပင်ကြီး ဥပမာ တထားဒေသနာ	၉၀

ပ.မ.သ.စ - ၇၉/ ၂၆.၁၂.၉၇ (၁၀၀၀၀) လစ်သို့